EILANDSRAAD VAN ARUBA

Notulen 1960 no. 6

N O T U L E N

van de openbare vergadering van de Eilandsraad van Aruba op maandag 28 november 1960 om 9 uur des voormiddags.

BEHANDELDE ONDERWERPEN:

<u>VOORZITTER:</u> F.J.C. Beaujon, Gezaghebber van het Eilandgebied Aruba.

<u>SEKRETARIS:</u> L.C.M. Kerstens, Sekretaris van het Eilandgebied Aruba.

<u>Aanwezig de leden:</u> M. Croes, E.R. Finck, C.A. Eman, L.V. Britten, O.S. Henriquez, D.C. MAthew, A. Werleman, L.A.I. Chance, E.O. Petrona, M. de Cuba, F.S. Kelly, P. Croes, D.G. Croes, D. Flemming, F. Wernet, I.S. de Cuba, M. Henriquez, A.I.W. Wijngaarde, F.V. Lacle,

J. Geerman.

DE VOORZITTER: Ik heet U allen van harte welkom, ik stel thans aan de orde punt 1 van de agenda.

1. Goedkeuring van de notulen van de vergaderingen van 17, 18 en 19 december 1959.

Zijn er opmerkingen of aanmerkingen ten aanzien van deze notulen.

DE HEER J. GEERMAN: Op bladzijde 101, onder punt 5 ongeveer op de 10e regel staat zich onder het moet zijn zich zonder meer.

DE VOORZITTER: Zich zonder meer.

DE HEER J. GEERMAN: Op bladzijde 193: Ik heb niets tegen de heer Eman maar gaarne zou ik zien dat de naam "Eman" veranderd wordt in Geerman.

Bladzijde 193: Dat is waar de Gedeputeerde Henriquez aan het spreken was, op de 22e regel.

"Ik kan de heer Eman mededelen " moet zijn: "Ik kan de heer Geerman...."

Op 315 waar ik weer aan het woord was, i.p.v. "verantwoors", "verantwoord"

DE VOORZITTER: Waar is dat?

DE HEER J. GEERMAN: Bijna helemaal onderaan, waar ik aan het woord was.

DE VOORZITTER: Verantwoord; Oh, juist!

DE HEER J. GEERMAN: Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter, met deze wijzigingen.

DE VOORZITTER: Zijn er verder andere op- en aanmerkingen, heren?

DE HEER M. CROES: Bladzijde 11, 2e regel van boven, het vierde woord "natuurlijke trots" moet zijn "nationale trots".

DE VOORZITTER: Als er hier geen verdere op- en aanmerkingen zijn dan zullen de notulen worden vastgesteld zoals gewijzigd gedurende de vergadering.

Ik stel thans aan de orde punt 2 van de agenda.

Ingekomen stukken:

a. Verslag omtrent het Gouvernement-werklieden-pensioenfonds over het jaar 1959.

Op voorstel van de Voorzitter wordt dit stuk voor kennisgeving aangenomen.

b. Ontwerp-eilandsverordening tot wijziging van de begroting van het bedrijf Watervoorzieningsdienst voor 1958 (4e wijziging) en 1959 (2e wijziging).

Ik stel voor deze stukken in handen te stellen van de huishoudelijke vergadering.

c. Verzoekschrift dd. 22 september 1960 van de heer Adriaan Geerman en 29 anderen, betreffende aansluiting van hun woningen op het elektriciteitsnet.

Ik stel voor dit stuk in handen te stellen van de huishoudelijke vergadering.

Na het vaststellen van de agenda zijn er twee andere stukken bijgekomen n.l.

Een verzoekschrift van de Arubaanse Chauffeursbond.

Maar ik kondig dit alleen maar aan want het verzoekschrift kan nog niet in behandeling worden genomen, omdat het niet gezegeld is. Als het gezegeld is dan zal er verder op teruggekomen worden.
Dit is het nieuwe verzoekschrift dat zaterdag werd ingediend, maar het is niet gezegeld, dus het moet nog gezegeld worden, voordat het in behandeling genomen kan worden.
En het verslag van de Curacaose Bank over het jaar 1959, ik stel voor dit stuk voor kennisgeving aan te nemen.

Ik stel thans aan de orde punt 3 van de agenda.

3. Ontwerp-eilandsverordening, houdende buitenwerkingstelling voor zoveel betreft het eilandgebied Aruba van de regelen voor de heffing en invordering van schoolgelden, opgenomen in het Onderwijsbesluit 1935, Pb. 1935 no. 49. (Ag. no. 7727; bijlage 1960 no. 47).

Er is Algemeen Verslag uitgebracht. Tegen het ontwerp bestonden geen bezwaren. Wenst iemand nog het woord te voeren hieromtrent?

DE HEER J. GEERMAN: Ja, Mijnheer de Voorzitter, alleen wens ik hier het navolgende te verklaren, Mijnheer de Voorzitter. Het is waar, Mijnheer de Voorzitter, wij zijn zeer blij met deze verordening, want deze verordening stelt vele jongelieden en meisjes in de gelegenheid om een beter onderwijs te genieten dan in het verleden. In het verleden was het zo, dat verschillende kinderen b.v. het mulo-onderwijs niet konden doorlopen omdat hun ouders niet kapitaalkrachtig waren. Maar bij het nemen van dit ontwerp, Mijnheer de Voorzitter, zou een ieder in de gelegenheid gesteld worden om het onderwijs te kunnen volgen. Ik dank U.

DE HEER M. CROES: Ook ik neem deze gelegenheid te baat om er mijn voldoening uit te spreken over het feit dat een punt waarop de A.V.P. lang heeft gehamerd thans werkelijkheid is geworden n.l. de afschaffing van schoolgeld. Echter, Mijnheer de Voorzitter, heeft mijn voldoening deze keer een schaduwzijde en dat is, dat het lange tijd heeft genomen voordat wij deze voorziening bekrachtigen in de Eilands-

raad. Het is nu reeds 1 jaar geleden dat we hebben besloten tot afschaffing van schoolgeld over te gaan en nu pas bekrachtigen wij deze maatregelen in de Eilandsraad. Het is natuurlijk, Mijnheer de Voorzitter, onprettig wanneer deze dingen zolang duren, maar beter laat dan nooit en hierbij wil ik ook thans weer mijn voldoening uitspreken namens de fraktie van de A.V.P. voor het totstandkoming van deze regeling. Dank U.

DE VOORZITTER: Wenst nog iemand het woord omtrent dit ontwerp? Zo niet dan gaan wij over tot stemmen daarop.
Artikel 1, aangenomen, artikel 2, aangenomen, artikel 3, aangenomen.
Zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp in zijn geheel aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 4 van de agenda.

4. Brief van het Bestuurscollege dd. 6 september 1960 no. 1455/8304, betreffende uitgifte van grond in erfpacht aan het Adventzendingsgenootschap (Bijlage 1960 no. 48).

Algemeen Verslag is uitgebracht. Tegen het voorstel bestonden geen bezwaren. Memorie van Antwoord is ingediend en beantwoording van het Algemeen Verslag. Wenst iemand nog het woord omtrent dit stuk? Zo niet, dan wordt dit stuk aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 5 van de agenda.

5. Brief van het Bestuurscollege dd. 10 oktober 1960 no. 860, betreffende overdracht van eilandsgronden te Tankfarm - St. Nicolaas en Balashi aan het Land (Bijlage 1960 no. 57).

Algemeen Verslag is uitgebracht en Memorie van Antwoord ingediend. Wenst iemand nog het woord omtrent dit stuk? Zo niet, dan wordt dit stuk aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 6 van de agenda.

6. Brief van het Bestuurscollege dd. 24 september 1960 no. 10627, betreffende een gift aan St. Maarten i.v.m. orkaanschade (Bijlage 1960 no. 54).

Algemeen Verslag is uitgebracht, maar er is geen Memorie van Antwoord ingediend omdat de gegevens die gevraagd werden van de Regering niet bijtijds ontvangen werden.
Ik kan aan de vergadering berichten dat ik gisteren een brief van de Minister President heb gezien, waar bericht wordt dat de geschatte waarde van de orkaanschade "Donna" op St. Maarten op FL. 530.000,-- wordt geschat en dat de aktie die gevoerd werd op Curacao tot nu toe FL. 85.000,-- heeft opgebracht.
Wenst iemand omtrent deze brief het woord te voeren.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik wil zeer graag voorstellen om het bedrag van FL. 5.000,-- dat voorgesteld werd door het Bestuurscollege te verhogen met nog F. 5.000,--. Dus om een gift toe te staan aan St. Maarten van FL. 10.000,-- zulks juist in verband met Uw mededeling van de Minister President. Ik dank U.

DE VOORZITTER: Mijnheer Britten wordt Uw voorstel ondersteund?

Het voorstel wordt ondersteund door de heren Maximo Croes en Domingo Guzman Croes.

DE VOORZITTER: Heer Gedeputeerde Henriquez, wenst U hieromtrent het woord te voeren.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, het voorstel van de heer Britten komt naar alle zekerheid voort uit zijn goed hart, ik kan me indenken dat er meer zijn die er voor voelen om zoveel mogelijk bij te dragen en de schade te vergoeden voor St. Maarten. Ik vraag me echter af of dit spontane voorstel niet een beetje vooruitlopend is op de zaak zelf. We weten nu, we hebben nu net gehoord van de Voorzitter wat de totale geschatte schade is geweest, maar we weten niet wat de bijdragen zijn geweest in totaal. Er is een aktie geweest op Curacao, er is een aktie geweest hier, er is een voorstel van het Bestuurscollege hier in de Raad thans aan de orde, er is ook een aktie gaande in Holland. Ik heb toevallig die aktie kunnen meemaken en ik kan U zeggen dat is een heel grote aktie, die in vele grote steden wordt gevoerd op diverse manieren o.a. wordt in alle steden in Holland waar de heilige St. Maarten in het Staatswapen voorkomt een aktie gevoerd voor St. Maarten en de Bovenwinden en de bedragen die daar op korte termijn zijn opgebracht zijn fenomenaal. Bovendien bestaat er in Nederland een steunfonds voor de Antillen en het is mij bekend dat men van plan is om uit dit fonds een heel groot bedrag beschikbaar te stellen. Ook is het ons bekend dat het H.K.H. Prinses Wilhelmina heeft behaagd om een bedrag persoonlijk bij te dragen. Ik vraag mij dus af of het wel noodzakelijk is, of het wel juist is om nu vooruit te lopen om de eindresultaten van al deze steunakties en dit bedrag te gaan verdubbelen. Is het misschien niet verstandiger om dit bedrag nu te accepteren, dan even af te wachten en mocht dan blijken dat er nog behoefte is aan meer steun, dan geloof ik dat wij weer de eerste zullen zijn om die steun te geven. Dan zullen wij dan zeker te horen krijgen en dan zal niet alleen Aruba maar ook op het Land een beroep worden gedaan en ik geloof dan dat wij zeker bereid zullen zijn om meer bij te dragen. Ik vraag me echter nu af of de behoefte wel bestaat. Het moet niet iets worden van zomaar cadeautjes geven omdat wij graag zoveel willen geven, ik zou dus de leden in overweging willen geven om de zaak een beetje voorzichtiger aan te pakken en eerst even aan te kijken of hier wel behoefte aanbestaat. Dank U.

DE VOORZITTER: Heer Britten, wenst U nog het woord hier te voeren?

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, ik heb het weer in overweging genomen, ik ga akkoord met de heer Henriquez.

DE VOORZITTER: Wenst iemand nog hierover het woord? Zo niet.......

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, als Bovenwinder kan ik het niet nalaten om mijn waardering uit te spreken voor de mooie geste van het Bestuurscollege. Enkele leden hebben een tijdje terug in de afdeling ook de wenselijkheid uitgesproken om dit bedrag tot FL. 10.000,-- te verhogen. In de praktijk is het n.l. zo dat iemand die ontvangt er moeilijk op kan staan om meer te ontvangen. Zoals ik U gezegd heb, een gegeven paard mag men niet in de bek zien, maar als

de leden van oordeel zijn, dat ze dit bedrag aan de lage kant achten dan kan ik niet anders dan dit voorstel te ondersteunen. Ik dank U.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, het is juist gezien in het licht van de totale schade op de Bovenwinden dat is aangericht, dat de heer Britten heeft voorgesteld om het bedrag te verhogen. Dit voorstel om het bedrag te verhogen als ik mij goed herinner was dit reeds gedaan op grond van een voorlopig rapport van de Gezaghebber van de Bovenwinden waarin gewag werd gemaakt van de totale schade van F. 436.000,-- het is een beetje minder dan de geschatte schade van de Minister President. Ik wil de heer Mathew de verzekering geven, Mijnheer de Voorzitter, dat we van de andere zijde, indien er werkelijk behoefte bestaat t.z.t. min of meer een voorstel gedaan zal worden om de gift aan de Bovenwinden te verhogen, misschien niet te verdubbelen tot FL. 10.000,-- maar zelfs tot FL. 15.000,-- indien de noodzaak werkelijk bestaat. Zoals de zaken nu staan zullen we voorlopig akkoord gaan met FL. 5.000,-- en ons oordeel over een suppletoire gifte dan opschorten tot een latere datum. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Wenst iemand anders het woord? Zo niet, dan wordt het stuk aangenomen. Ik stel thans aan de orde punt 7 van de agenda.

7. Brief van het Bestuurscollege dd. 27 oktober 1960 no. 11903, betreffende toekenning van een kerstbonus (Bijlage 1960 no. 53).

Algemeen Verslag is uitgebracht, het voorstel gaf geen aanleiding tot opmerkingen. Wenst iemand dan hieromtrent het woord?

Zo niet, dan wordt dit stuk aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 8 van de agenda.

8. Brief van het Bestuurscollege dd. 28 oktober 1960 no. 5898, betreffende de kosten van het scholenbouw-programma voor 1960 (Bijlage 1960 no. 59).

Algemeen Verslag is uitgebracht, Memorie van Antwoord is ingediend. Wenst iemand nog het woord hieromtrent?

Zo niet, dan wordt dit stuk aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 9 van de agenda.

9. Ontwerp-eilandsverordening tot opschorting van stortingen in het Onderhoudsfonds gebouwen, als bedoeld in artikel 4, 3e lid, sub a, van de Eilandsverordening reserves en fondsen 1959 (Ab. 1959 no. 18) (Ag. 11149; bijlage 1960 no. 55).

Algemeen Verslag is uitgebracht, Memorie van Antwoord is ingediend.
Wenst iemand nog het woord omtrent dit ontwerp?
Dan wordt het ontwerp nu in behandeling genomen.
Artikel 1, aangenomen, artikel 2, aangenomen. Zonder hoofdelijke stemming wordt het ontwerp aangenomen.

10. Ontwerp-eilandsbesluit tot vaststelling van afschrijvingspercen-

tages (Uitvoering Eilandsverordening reserves en fondsen 1959, Ab. 1959 no. 18 (Ag. 11150; bijlage 1960 no. 56).

Algemeen Verslag is uitgebracht, Memorie van Antwoord is ingediend. Wenst iemand nog het woord omtrent dit ontwerp te voeren? Zo niet dan wordt overgegaan tot stemmen.

Het ontwerp in zijn geheel aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 11 van de agenda.

11. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van het bedrijf Watervoorzieningsdienst voor het dienstjaar 1961 (Ag. no. 7950; bijlage 1960 no. 49).

Algemeen Verslag uitgebracht, Memorie van Antwoord ingediend.

Ik open thans de Algemene Beschouwingen.

Wenst iemand het woord?

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, met betrekking tot de begroting van de Watervoorzieningsdienst/ik het volgende vragen. Ik wil weten waarom de wijziging, de 4e wijziging op de begroting 1958 van de Watervoorzieningsdienst en de tweede wijziging op de begroting 1959 zo laat zijn ingediend. / wil

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, hoewel het niets nieuws is dat wijzigingen op de begrotingen na zolange tijd aan de Raad worden voorgelegd, is er voor dit geval echter een verklaring. Misschien kan ik het niet helemaal wel goed praten, maar daar is wel een verklaring voor en dat is n.l. dat deze wijzigingen de definitieve vaststelling van de bedragen inhouden, die wij uitgegeven hebben bij de bouw van de waterfabriek en ook de kapitaalsuitgaven die daarna los van de oorspronkelijke set-up later op de kapitaalsdienst van de volgende jaren werd uitgevoerd. Zoals U echter weet was de Accountantsdienst bezig om deze zaak helemaal uit te kienen om dus een definitieve afrekening te krijgen van de kosten van de bouw van de fabriek zelf en de distributie-faciliteiten en andere die daarna zijn gekomen. Pas toen deze eindcijfers, deze definitieve cijfers bekend waren (en het was dus pas een paar maanden geleden gebeurd), konden wij met deze wijziging komen omdat wij anders gevaar liepen dat wij later weer met een wijziging moesten komen op de wijziging. We hebben maar even gewacht, dat is van de ene kant een beetje vervelend van de andere kant kunnen wij nu de wijziging aanbieden, die naar alle verwachting definitief zal wezen. Ook omdat deze cijfers weer moeten aanpassen op de cijfers in 1961, hebben we op de begroting 1961 dus eigenlijk voor het eerst deze hele zaak definitief geregeld of althans een deel daarvan en dus de wijzigingen op de begrotingen van 1958, 1959, nu ingediend, die zijn dus aangepast of beter gezegd de cijfers voor de begroting van 1961 zijn aangepast op de wijzigingen die wij nu hebben voorgelegd. Dit is dus de uitleg die ik kan geven van deze late indiening. Dank U.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, dezerzijds zullen wij er wel begrip van hebben dat soms in de loop van lange tijd wijzigingen

op de begrotingen worden ingediend en meestal kunnen we het ook volgen. Deze keer echter, Mijnheer de Voorzitter, was de zaak zó dat toen wij de begrotingen voor 1961 voor ons kregen we nog niets hadden vernomen van de wijzigingen op de begroting voor 1958 en 1959. Dien tengevolge was de hele begroting van Watervoorzieningsdienst en het kapitaalsverkeer van het Eilandgebied met de Watervoorzieningsdienst voor ons een puzzle. Pas toen er in de afdelingen vragen werden gesteld naar aanleiding van het onbegrijpelijke daarvan, kwam een paar dagen later de wijzigingen van de begrotingen binnen. Van een kant is het mij een genoegen dat ze nu zijn ingediend vóórdat wij met de behandeling van de begroting zijn begonnen want voor het eerst sinds het begin van de uitvoering van de werken aan de Watervoorzieningsdienst kan men zeggen dat de Eilandsraad werkelijk een overzicht heeft van de totale uitgave die zijn gemaakt. Daarom betreur ik het, Mijnheer de Voorzitter, dat het zo laat is geworden, vóórdat deze begrotingen zijn ingediend alhoewel ik moet bekennen dat het soms wel kan voorkomen dat er een lange tijd voorbijgaat voordat de wijzigingen aan de Raad worden overgelegd. Dank U.

<u>DE VOORZITTER:</u> De algemene beschouwingen worden gesloten. We gaan nu over tot stemmen op het ontwerp. Dat zullen we doen bladzijde voor bladzijde Artikel 1, afdeling 1. Baten en lasten bladzijde 5.

<u>DE HEER A. WERLEMAN:</u> Op bladzijde 5, onder post 926, hebben we een post hier vergoeding ten beste van de Eilandsbegroting; de post van kosteloze watervoorziening. Zoals we weten, Mijnheer de Voorzitter, zijn de openbare putten die overal op het eiland zijn verspreid, die zijn bijna nagenoeg verwaarloosd. Van deze putten betrekt men drinkwater voor het vee. Vooral het klein vee, maar lange tijd zijn deze putten niet onderhouden en ik denk dat de bedoeling van deze post is om op bepaalde plaatsen die daarvoor in aanmerking komen openbare drinkplaatsen te maken. Ik vraag het Bestuurscollege aandacht hiervoor en ook met een plan hiervoor te komen als er noodzaak hiervoor blijkt. Dank U.

<u>DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE:</u> Mijnheer de Voorzitter, ik kan de heer Werleman de verzekering geven dat wij in dezelfde richting denken en voelen. Inderdaad zou het geen zin hebben om van deze waterputten voorzover er nog sprake is van putten waarvan het water bruikbaar is, althans laten we zeggen voor het vee, om daar een systeem te vinden waarbij we dat water a.h.w. beschikbaar stellen desnoods kosteloos om dat beetje vee dat we op het eiland hebben in stand te houden. In dat verband kan ik mededelen dat Watervoorzieningsdienst al enige tijd bezig is om te trachten een systeem te ontwerpen, waarbij het mogelijk zou zijn om a.h.w. drie waterbakken te bouwen die contenu van water zullen worden voorzien uit deze putten zonder dat men het water laten we zeggen kan gebruiken om de kleren te wassen, dus echt voor het vee. We zijn niet helemaal klaar met deze uitvinding maar we zijn er wel mee bezig. Dus het is wel de bedoeling en zullen er ook om streven om in die richting wat te doen en zodra wij zover zijn, zullen wij daarover een voorstel indienen, Mijnheer de Voorzitter.

Bladzijde 5, 6, 8, 10, 12, 14. Afdeling 2, Kapitaalsontvangsten en uitgaven bladzijde 17, 18, 19, 20.

Artikel 2. De considerance, het ontwerp in zijn geheel.
Wenst iemand hoofdelijke stemming? Zo niet, dan wordt het ontwerp aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 12 van de agenda.

12. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van de Dienst Openbare Werken voor het dienstjaar 1961 (Ag. no. 9042; bijlage 1960 no. 50).

De Algemene Beschouwingen worden geopend. Wenst iemand het woord?

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, bij de meeste vergaderingen hadden wij verschillende vragen naar voren gebracht. In de Memorie van Antwoord was het niet duidelijk of het Bestuurscollege ons wel goed begrepen heeft. Ik had b.v. gevraagd of bij de behandeling van het voorstel voor de uitbreiding van het hydroponics-farm, de gegevens die door het Bestuurscollege indertijd gegeven werden of ze niet juist waren? B.v. het Bestuurscollege had toen gezegd dat die gegevens en het advies door Dienst Openbare Werken reeds verstrekt waren. Maar later bleek het of is het bij ons ter kennis gekomen, dat die gegevens en het advies die door de Dienst Openbare/gegeven was niet gevolgd werden, maar het advies van de heer Robins gevolgd werd en juist dat advies was het gevolg dat er zoveel overgepraat moest worden en dat verschillende opmerkingen aan het adres van de Dienst Openbare Werken waren gemaakt, dus als de juiste gegevens waren gegeven zouden wij die opmerkingen niet gemaakt hebben tegenover Dienst Openbare Werken. Daarom had ik het Bestuurscollege gevraagd om ons de correktie te verstrekken en te verklaren dat het advies dat aan ons eerst gegeven was, niet juist was. Want de schuld voor de fouten die gemaakt werden lag niet bij Dienst Openbare Werken, maar bij iemand anders. Wij zouden gaarne zien dat dit op correkte wijze behandeld wordt. Verder hadden wij gevraagd of de werkelijke order was uitgegeven door het Bestuurscollege per 1 oktober dat alle dienstauto's na de werkuren bij de kantoren of plaats van werk moesten blijven. Het College heeft alleen geantwoord dat de auto's van Dienst Openbare Werken daar moesten blijven en ons een lijst verstrekt, waarop de verschillende functionarissen was aangegeven, welke deze dienstauto's naar huis moesten nemen. Maar bij ons was de vraag uitgegaan of de orde was gegeven of uitgegaan van het Bestuurscollege, dat alle dienstauto's op hun werkplaats moesten blijven na 4 uur of na 5 uur.

DE VOORZITTER: Wenst iemand anders het woord?

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zal heel kort zijn. Mijnheer de Voorzitter, verleden jaar heb ik urenlang gesproken over de Dienst Openbare Werken. Helaas hebben mijn woorden geen weerklank gevonden bij de Eilandsraadleden, zodat ik dit jaar alleen zal volstaan met constuderen en nogmaals naar voren brengen dat de Dienst Openbare Werken mijns inzien dan naar mijn bescheiden mening topzwaar is. Ook heb ik een vraag gesteld, Mijnheer de Voorzitter, en heb ik dat niet gevonden in de Memorie van Antwoord. Ik heb n.l. de vraag gesteld of de afschrijvingspercentage van Dienst Openbare Werken niet bij een aparte eilandsverordening moet

/Werken

worden vastgesteld, volgens onze comptabiliteitsvoorschriften, net als de andere afschrijvingen die ook plaatsvinden. Ik heb gemeend dit antwoord niet te hebben ontvangen. Ook heb ik gevraagd, Mijnheer de Voorzitter, over de eindregeling van de jaren 1957, '58, '59, '60, wanneer kunnen wij in de Eilandsraad dan de eindcijfers zien. Ik dank U.

DE HEER A. WERLEMAN: Ik heb alleen maar twee kleine vragen. Ik heb reeds in de gewisselde stukken gevraagd naar de overhead-kosten, hoeveel het percentage daarvan in het geheel is, het totaal. Ik denk niet dat er een antwoord hierop is gegeven, men heeft uitvoerig hierover van gedachten gewisseld in de Memorie van Antwoord, maar het totale percentage heb ik niet kunnen lezen. Ik weet ten minste van het horen zeggen dat in het verleden de overhead-kosten ongeveer 20% droegen en dat in de stukken, in deze begroting heb ik kunnen lezen dat deze overhead-kosten met 10% zijn gestegen dus ik vraag me af of het totaal nu 30% is. Kan het Bestuurscollege dit dan bevestigen? En verder, Mijnheer de Voorzitter, tot mijn grote voldoening kan ik lezen in de Memorie van Toelichting dat het Bestuurscollege mij gelijk geeft waar ik gezegd heb dat bij de beschrijving van het architektenbureau waar ik straks misschien weer eventjes op zal terugkomen dat dit werkelijk nadelig saldo betreft. Het Bestuurscollege zegt het zelf dus, ik kan het gerust aannemen dan dat, waar hier netto-kosten staat te vergoeden door het Eilandgebied, ook begrepen is dat dit ook het nadelig saldo is van het architektenbureau. Dank U.

DE HEER E.O. PETRONA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de vraag van de heer Chance met betrekking tot de uitbreiding van de hydroponics-farm zou ik willen opmerken dat het feitelijk volgens mijn bescheiden oordeel, Mijnheer de Voorzitter, helemaal niet aan de orde is. Uitbreiding van de hydroponics-farm is in een heel andere vergadering geheel behandeld en goedgekeurd. De vraag van de heer Chance of de gegevens verstrekt door Dienst Openbare Werken waar die vandaan zijn als ik het tenminste goed begrepen heb. Uiteraard is het zo dat Openbare Werken zich ook heeft laten adviseren door de heer Robins, dus het is niets nieuws. Feitelijk is volgens mij deze zaak dus helemaal afgedaan.
De heer Geerman die vindt het jammer dat ondanks het urenlange spreken bij de behandeling van de begroting verleden jaar over Dienst Openbare Werken dat zijn woorden geen weerklank heeft kunnen vinden bij de Raad en dat hij de dienst nog altijd topzwaar acht. Naar aanleiding daarvan zou ik kunnen zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat dat de mening is van de heer Geerman en dat dus ik in ieder geval als Gedeputeerde van Openbare Werken gaarne t.z.t. van de heer Geerman wil vernemen op welke punten hij deze dienst topzwaar vindt. Ik ga uit van de gedachte dat de heer Geerman als goed raadslid dit als zijn plicht acht om op bepaalde facetten en onderdelen te wijzen, niet alleen voor Dienst Openbare Werken maar voor alle diensten, die eventueel kunnen gaan "streamlinen" als zijn gegevens op werkelijkheid berusten en indien werkelijk eventuele wijzigingen, ook voor de bezetting, te komen van de dienst. Over dat het Bestuurscollege geen antwoord gegeven zou hebben op de afschrijvingspercentage n.l. dat voor Dienst Openbare Werken apart is genomen, wil ik toegeven dat het misschien verwarrend is, maar het Bestuurscollege heeft wel hierop antwoord gegeven.

Naar aanleiding in de Memorie van Antwoord met betrekking tot het bedrijf Waterleiding precies dezelfde vraag wat er gesteld is telt ook voor de Openbare Werken. Ik meen hiermee te kunnen volstaan, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, wat betreft het antwoord van de heer Petrona dat de vraag, die ik gesteld heb niet aan de orde is, wil ik mij geruststellen met te zeggen dat ik het wel kan begrijpen dat Bestuurscollege hier niet meer over wil praten en ik zal alleen maar hopen dat in de toekomst het Bestuurscollege wel de correkte gegevens hierover zal verstrekken als dat nodig is. Dank U.

DE HEER J. GEERMAN: Ja, Mijnheer de Voorzitter, ik had het alleen maar over die afschrijving, Mijnheer de Voorzitter. Hier wordt gezegd want we hadden die punt 13 die komt bij punt 12, daarom had ik het niet gezien, maar de zaak is zo, hier zegt men wel het ontwerp van de daartoe strekkende besluit wordt aan de Eilandsraad aangeboden tezamen met het ontwerp van de Eilandsbegroting, het is alleen een technische kwestie en technische vraag. Wat hierin zit, Mijnheer de Voorzitter, wordt beschouwd van Dienst Openbare Werken alleen als een eilandsverordening en ik meen dat in de comptabiliteitsvoorschriften het daar vast staat zoals hier terecht wordt opgemerkt dat de eilandsverordeningen tezamen aan de Eilandsraad worden aangeboden. Hier is alleen iets bijgevoegd en ik beschouw het dan niet volgens mijn bescheiden mening, als een aparte eilandsverordening. Dat is de hele zaak, Mijnheer de Voorzitter. Met andere woorden U krijgt dus een begroting van Dienst Openbare Werken of van de Telefoondienst en daarbij volgens mijn bescheiden mening moet U een aparte eilandsverordening bijkrijgen, een nummer krijgen enz. en dat het niet wordt opgenomen gewoon als een toelichting achter de begroting. Misschien kunnen de leden van de Accountantsdienst ons de toegevende middelen verstrekken t.a.v. de comptabiliteitsvoorschriften.

DE HEER A. WERLEMAN: Ik moet nog een antwoord hebben op de vraag hoe groot het percentage van de overhead-kosten van 1961 is geraamd voor Openbare Werken.

DE HEER E.O. PETRONA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, met betrekking tot de/protesten van de heer Geerman wil ik gaarne voorstellen om volgens zijn voorstel het hoofd van de Accountantsdienst hierop een antwoord te laten geven of de heer Hoofd van Financiën.
/ laatste

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, ik vrees dat de heer Geerman alleen de voorlaatste alinea heeft gelezen niet de laatste. Als ik hier even lees dan zie ik "Anders is het gesteld met betrekking tot de afschrijving van de bezittingen van de bedrijven. Hieromtrent bepaalt art. 24 van het besluit van de comptabiliteitsvoorschriften van het Eilandgebied, het Pb. 1935 no. 147 dat de berekening van de bedragen die evenwaardige verminderingen op de bezitttingen zullen worden afgeschreven telkenjare in de Memorie van Toelichting van de bedrijfsbegroting moeten worden aangegeven. En dat is ook gebeurd.

DE HEER J. GEERMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik zal t.z.t. op dit chapiter terugkomen want als/mij goed kan herinneren dan heb ik de /ik instrukties van de aparte bedrijven wel duidelijk gelezen, ik heb het niet voor mij op het ogenblik, dat het zo moet geschieden, m.a.w. dus elk bedrijf heeft instrukties van het Bestuurscollege hoe de zaak gerund moet worden. Daarin, als ik mij niet vergis, staat het wel vast hoe de zaak moet worden aangepakt, maar ik zal er voorlopig maar van afzien, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Wij gaan thans over....... De Algemene Beschouwingen worden gesloten.

DE HEER E.O. PETRONA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat de heer Werleman zojuist, als ik het tenminste goed begrepen heb, gevraagd heeft hoe groot de afschrijvingspercentage van de Openbare Werken bepaald bedrag verdeeld over de "overhead-kosten", Mijnheer de Voorzitter, 14½% over 1960 en over 1961 16%.
Het is vermeld op bladzijde 30 van de Memorie van Toelichting.

DE VOORZITTER: De Algemene Beschouwingen worden gesloten. Wij gaan thans over tot stemmen op het ontwerp. Wij zullen het nemen bladzijde voor bladzijde.
Artikel 1, Afdeling 1. Baten en lasten bladzijde 4,5,6,7,8,9,10,11, 12,13 zoals gewijzigd bladzijde 14,15,16,17,18,19,20,21 zoals gewijzigd bladzijde 22,23,24,25.
Afdeling 2, Kapitaalsontvangsten en uitgaven bladzijde 26,27.
Artikel 2, de considerance, het ontwerp in zijn geheel.

Wenst iemand hoofdelijke stemming? Zo niet, dan wordt het ontwerp aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 13 van de agenda,

13. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van de Telefoondienst voor het dienstjaar 1961 (Ag. no. 8532; bijlage 1960 no. 51).

De Algemene Beschouwingen worden geopend. Wenst iemand het woord?

Zo niet, dan worden de Algemene Beschouwingen gesloten.

We gaan thans over tot stemmen op het ontwerp. Wij zullen hier ook dezelfde wijze volgen van bladzijde voor bladzijde.
Artikel 1, Afdeling 1; Baten en lasten bladzijde 1a,2,3,4.
Afdeling 2; Kapitaalsontvangsten en uitgaven bladzijde 5a,6.
Artikel 2, de considerance, het ontwerp in zijn geheel. Wenst iemand hoofdelijke stemming?

Zo niet, dan wordt het ontwerp aangenomen.

Ik stel thans aan de orde punt 14 van de agenda.

14. Ontwerp-eilandsverordening tot vaststelling van de begroting van het Eilandgebied voor het dienstjaar 1961 (Ag. no. 10417; bijlage 1960 no. 52).

De Algemene Beschouwingen worden geopend. Wenst iemand het woord?

Er is een lijst van sprekers, excuseer mij, Mijnheer Britten, er is een lijst van ingeschreven sprekers hier, welke ik zal moeten volgen.
Het woord is aan de heer Marcial de Cuba.

DE HEER M. DE CUBA: Mijnheer de Voorzitter, hierbij heb ik de eer de aandacht van Uw College te vragen voor het volgende. Het gebeurde vaak dat er op St. Nicolaas bij vrouwen die in zwangerschap zijn, bij de bevalling, in de kliniek van Dokter Volmer worden geholpen. Na de bevalling wordt dan de Ambulancepost te San Nicolaas opgebeld om de pas bevallen vrouw met de baby naar huis te vervoeren. De vrouw wordt op een brancard in de Ambulance vervoerd, terwijl een der Ambulancechauffeurs achterin meerijdt met de baby op de schoot, wat echter heel nadelig is, ten eerste voor het kindje, ten tweede voor de Ambulancechauffeurs en ten derde voor de Ambulancewagen, want als er een vrouw vervoerd moet worden die heel erg ver woont, laten we zeggen ergens buiten in de koenoekoe waar de wegen niet goed zijn, dan moet er één van de Ambulancechauffeurs uit de Ambulancewagen gaan en dan de chauffeur die achter het stuur zit leiden b.v. bij het achteruitrijden, bij een smalle weg enz. enz. in zo'n geval als bij een bevalling dat mag niet gebeuren want de chauffeur zit met een baby op de schoot en mocht het gebeuren (wat wij niet hopen) dat de Ambulancewagen ergens een deuk krijgt dan moet de chauffeur de schade aangebracht aan de ambulancewagen vergoeden. Eens heb ik het persoonlijk meegemaakt dat bij een dergelijke gelegenheid waar een vrouw weer naar huis vervoerd moest worden, bij de aankomst, in een verlaten buurt waar de bevallen vrouw woonde, bleek toen niemand thuis te zijn niettegenstaande het feit dat zij in een toestand verkeren zichzelf nauwelijks te kunnen helpen en toch alleen met de baby achtergelaten wordt. Ik vraag me af of dit wel een correkte methode is om een pas bevallen vrouw te vervoeren en te behandelen. Ik zou zeggen dat deze methode wel aan te passen is in noodgevallen of in tijden van nood wat echter hier niet het geval is. Het verdient aanbeveling, te bepalen dat een arts die een bevalling in zijn kliniek verricht, ook moet zorgen dat er een verpleegster ter beschikking staat om met de baby en de moeder tot aan huis meerijdt in de ambulance. Ter bevordering van de volksgezondheid en gezien de gevaren die verbonden kunnen zijn bij het vervoeren van een pas bevallen moeder en baby zou het nog beter zijn aan te bevelen dat bij dergelijke gevallen de arts een kamer met bed ter beschikking moet hebben, alwaar de bevallen moeder op zijn minst 24 uren moet blijven rusten waarna vervoer mogelijk zou kunnen zijn. Ik heb gemeend deze toestand onder Uw aandacht te moeten brengen met beleefd verzoek in deze een richtlijn te willen bepalen. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

Mijnheer de Voorzitter, ieder jaar komt de oppositie met dezelfde aanmerkingen over de Voorlichtingsdienst en wil deze dienst afschaffen. Dit is een bewijs dat de dienst goed werk verricht. Het is jammer dat dit jaar de oppositie hierbij ook de steun heeft gekregen van de heer Chance en nog meer is het te betreuren, dat de heer Chance gemeend heeft de heer Piña, Hoofd van deze dienst, persoonlijk aan te vallen en allerlei onderwerpen ter sprake brengt die

hier niets met de zaak te maken hebben. Een lid van de Eilandsraad komt niet hier, Mijnheer de Voorzitter, om te handelen naar persoonlijke sympathie of antipathie, maar om de belangen van het volk te dienen. De belangen van het volk worden gediend met een Voorlichtingsdienst. Daarom heeft de P.P.A. deze dienst opgezet. En daarom is de A.V.P. tégen deze dienst. Ik ben ervan overtuigd dat de Voorlichtingsdienst goed werk verricht en daarom zal ik van harte deze dienst steunen. Dank U.

DE HEER A. WERLEMAN: Na bestudering en vergelijking, Mijnheer de Voorzitter, met het voorgaande jaar dus tot het jaar 1960 blijkt het dat de geraamde uitgaven op de gewone dienst van deze begroting voor 1961 met ongeveer 3.000.000 zijn gestegen. De redenen hiervoor zijn reeds in de Memorie van Toelichting uitvoerig besproken. Sommige van deze verhogingen zijn onafwendbaar en betreffen nieuwe uitgaven. Deze zijn luchtverkeer F. 88.000,--; deze dienst is pas overgegeven aan het Eilandgebied Aruba en ook aan de andere Eilandgebieden. We krijgen dan ook een sleepboot en personeel voor onze haven dat noodzakelijk is geworden, Mijnheer de Voorzitter, en hiervoor is een bedrag gemoeid van F. 80.000,--.
De kosten van verpleging van geestelijke gestoorden, die voorheen door het Land werden gedragen voor ongeveer F. 75.000,-- die komen thans voor rekening van het Eilandgebied. En tevens krijgen wij bij de bijdrage van het Eilandgebied voor de A.O.V. eventjes F. 100.000,--.
En dan, Mijnheer de Voorzitter, de andere verhoogde uitgave die houden direkt of indirekt verband met de bevolkingsaanwas. In de eerste plaats is hier te noemen de kosten van ons onderwijs die dit jaar met bijna 8 ton zijn gestegen.Deze verhoogde uitgaven nopen ons om ernstige bezinning en bezuining en tot het beraden van spoedige stappen om deze kosten te dekken. De inkomsten vloeien niet zo ruim meer binnen, meer werknemers worden ontslagen en de werkeloosheid neemt steeds toe. De/verschaffing brengt wel enige verlichting in deze toestand, doch dit zal slechts van tijdelijke aard kunnen zijn. Het is echter een verheugelijk feit, dat er van vele zijden toch wel vertrouwen schijnt te zijn. We horen omtrent plannen voor meer hotels aan het beste strand van het Caraïbisch gebied, meer luchtvaartmaatschappijen met meer toeristen komen op ons eiland, ook meer toeristenschepen komen binnen met meer toeristen. De toeristenschepen dan die doen onze haven aan, en faciliteiten voor deze schepen worden gebouwd of zijn in aanbouw. Hier kunnen we noemen een bunkerstation van de Lago en een waterreservoir door het Eilandgebied. Ook prijzenswaardig, Mijnheer de Voorzitter, zijn de pogingen van het Bestuurscollege om nieuwe industrieën aan te trekken. In dit verband zou ik dus gaarne van het Bestuurscollege willen vernemen of de plannen die vermeld zijn in de Memorie van Toelichting omtrent de vestiging van twee chemische fabrieken nog steeds definitief zijn en of er reeds een of ander streef-datum genoemd kan worden voor de vestiging van deze twee chemische fabrieken.
Door de Raad, Mijnheer de Voorzitter, is er enige tijd een bedrag van F. 300.000,-- goedgekeurd voor onderzoek naar phosfaat. Deze onderzoekingen of boringen zijn thans achter de rug. Gaarne wordt vernomen wat de voorlopige of definitieve resultaten hiervan zijn en wat de mogelijkheden zijn voor de toekomst in dit opzicht. Ten einde onze ekonomie te versterken zijn er verschillende ekonomische projekten op deze begroting P.M. geraamd. Thans wil ik niet verder ingaan op deze

/werk

plannen, daar deze onder vertrouwelijke couvert aan ons zijn overgelegd. Wat de financiering betreft moge ik wel van deze plaats onze bijzondere erkentelijkheid uitspreken, dat de Nederlandse Regering bereid is gevonden financiële hulp en bijstand toe te zeggen voor deze urgentie plannen. We hopen dat ook de Kamers in Nederland aan spoedige bekrachtiging daarom zullen medewerken. De bepalingen van het Statuut betreffen de onderlinge hulp en bijstand hebben door deze recente dagen van de Nederlandse Regering ook voor de Antillen een werkelijke betekenis gekregen. Deze en toekomstige hulp is ontbeerlijk voor de verdere ekonomische ontwikkeling van ons eiland. We zien met belangstelling uit naar de nadere inlichtingen en uitwerking der plannen door het Bestuurscollege. In dit verband, Mijnheer de Voorzitter, zou ik een speciale, een spoedige huishoudelijke vergadering willen hebben om de plannen die ons onder vertrouwelijk couvert zijn overgelegd nader te bespreken en van gedachten te wisselen.
Ten einde, Mijnheer de Voorzitter, de algemene kosten te drukken, wil ik nogmaals de suggestie die ik eerder bij andere begrotingen heb gedaan, weer aan de hand doen om waar het enigszins mogelijk kan kleinere wagens voor de verschillende diensten in te schakelen. Bij verschillende diensten zijn reeds deze wagens aangeschaft, ik denk dat de voordelen hiervan algemeen bekend zijn. Ik hoef daarom hierop niet verder in te gaan.
Toen de Raad de retributie-verordening goedkeurde, had ongetwijfeld vele leden nooit gedacht dat deze "carte-blanche" zou worden gebruikt om allerlei heffingen en tarieven in te stellen. Men was onder de indruk dat men hier of daar een kleine verhoging zou toepassen of nieuwe heffingen van geringe aard zou invoeren voor verleende diensten. Echter, schijnt het dat men over de gehele linie aanzienlijke verhogingen en nieuwe heffingen ging invoeren. Ik zou slechts op twee gevallen willen wijzen en ik zou het Bestuurscollege ernstig in overweging willen geven de leges voor huwelijken op een vast tarief te stellen en tevens dient de huwelijksvoltrekking op zaterdag gratis te geschieden.
Verder, Mijnheer de Voorzitter, ben ik van mening dat het percentage van 5°/oo voor een bouwvergunning te hoog is voor een kleine man die een huisje wil gaan bouwen. En hierbij moet men niet vergeten, Mijnheer de Voorzitter, de ettelijke weken of zelfs maanden, dat hij nog moet wachten alvorens een tekening goedgekeurd of afgekeurd te krijgen. Deze dienstverlening dient soepel en snel te geschieden vooral wanneer het bijbouwen of gewone verbeteringen van woonhuizen betreft. Gaarne verzoek ik de aandacht van het Bestuurscollege om verbetering in de verlening van deze diensten te bewerkstellingen.
Bij de instellingen van de Tabuleerdienst werd naar voren gebracht, dat deze dienst een besparing zal betekenen voor de verschillende andere diensten. Kan het Bestuurscollege thans, na enkele jaren, mededelen of deze dienst inderdaad aan de in het vooruitzicht gestelde verwachtingen heeft beantwoord?
En dan, Mijnheer de Voorzitter, komen we bij de beruchte Voorlichtingsdienst. Wat deze dienst betreft, Mijnheer de Voorzitter, ben ik bereid ieder redelijke voorstel tot verbetering hiervan te steunen. Mijn suggestie in deze is om deze dienst samen te koppelen met het Toeristenbureau en dan de huidige chef van dienst specifiek te belasten met z.g. "public relation"-aangelegenheden en een tweede man met het eigenlijke voorlichtingswerk. Tevens heb ik een amendement op de post/⎾ 2.01.05.1.58 om deze post met F. 5000,-- te verlagen.

/⎾voorlichtingsmateriaal

Ik heb vernomen dat er mensen zijn, Mijnheer de Voorzitter, die wanneer zij een stuk grond aanvragen in huur of in erfpacht ze voor die tijd een optie vragen en dan dit recht voor een lange tijd aanhouden. In dit verband zou ik willen vernemen hoelang het toegestaan is om dergelijke optie aan te houden en ook hoelang het toegestaan is om erfpachtperceel te hebben zonder daarop iets te bouwen. Verder, Mijnheer de Voorzitter, heb ik ook klachten gehoord dat aanvragen voor een stuk erfpachtgrond of domeingrond soms maanden blijft wachten op een antwoord. In dit verband, Mijnheer de Voorzitter, met het verleende dus, hier hebben we te maken met diensten aan de bevolking te verlenen, dus is het steeds wenselijk dat men zoveel mogelijk spoed betracht. 3. Telkens weer krijgen we van de bevolking verzoekschriften binnen voor uitbreiding van het electriciteitsnet. Het Bestuurscollege heeft beloofd met een afgerond plan hiervoor te komen, doch dit schijnt veel te veel tijd in beslag te nemen. Kan het Bestuurscollege thans toezeggen wanneer wij deze plannen tegemoet kunnen zien en of er misschien bepaalde toezeggingen in dit opzicht door de Elmar zijn gedaan? Er zijn me ook klachten bekend, Mijnheer de Voorzitter, vanuit Tanki Leendert en Santa Cruz omtrent de te lage netspanning. Ik vraag me af of de betrokken dienst ook regelmatig; en uit eigen beweging controle uitoefent op de netspanning op diverse plaatsen. Verder wil ik de aandacht van het Bestuurscollege vragen voor straatverlichting of lichtpunten bij de bocht te Brasil bij huis Br. 170 en bij het huizencomplex Noord Cura Cabai nabij het huis N.C. # 15; verder op alle gevaarlijke bochten en tevens behoorlijke verlichting voor de brug van Spaans Lagoen, Mijnheer de Voorzitter, we zien steeds meer dat de verkeersafdeling actief is aan lijntrekken. Dit dan in de letterlijke zin, want op verschillende plaatsen op de weg kunnen we thans witte lijnen zien op bochten en op andere gevaarlijke plaatsen. Dit is zeer bevordelijk voor veilig verkeer en ik zou willen aanbevelen, dat op alle bochten en op alle andere gevaarlijke plaatsen lijnen worden getrokken. En niet te vergeten, Mijnheer de Voorzitter, op de brug van Balashi. Lijntrekken in deze zin kan zeker geen kwaad en is zeker toe te juichen. Voor veiliger verkeer dient ook op alle gevaarlijke bochten een minimum-snelheid-aanduiding en verlichting geplaatst te worden waar dit ook enigszins kan. Verder, Mijnheer de Voorzitter, wil ik de aandacht van het Bestuurscollege vragen om een zekere onbillijkheid. Momenteel is het zo dat een arts te San Nicolaas praktisch gesproken de werkzaamheden van havendokter verricht of althans steeds als zodanig wordt beschouwd doch hiervoor geen enkele vergoeding krijgt. Ik geloof dat het zeker verantwoord is om deze dokter een evenredige vergoeding toe te kennen. Verder is het mij gebleken, Mijnheer de Voorzitter, dat hier in de Antillen en speciaal op Aruba de prijzen van medicamenten niet aan de lage kant liggen en in sommige gevallen exorbitant genoemd mogen worden. Verder wens ik te vernemen wat het Bestuurscollege denkt te doen om in deze verbetering te brengen. Ik zou tevens willen vernemen of er enige beperking van de zijde van het Eilandsbestuur of van de Regering bestaat tegen de toelating van artsen.

Mijns inzien moeten wij in dit verband een open deur politiek voeren, omdat ook de doktersrekeningen behoorlijk hoog kunnen zijn. Ik heb staaltjes gehoord, Mijnheer de Voorzitter, maar die wil ik liever op deze plaats niet naar voren brengen, echter wil ik op de bevolking een beroep doen om waar zulke gevallen bekend zijn om deze direkt te rap-

porteren aan de betrokken dienst. Zoals bekend, Mijnheer de Voorzitter, heeft Aruba reeds enige jaren te kampen met een kakkerlakkenplaag en dit is bijna in de gehele Antillen zo. Dit ongedierte wordt in de volksmond "Marciano's" genoemd, als ik het goed heb. Slechts met het spuiten van huizen met dieldrin kan dit soort ongedierte voor een zekere tijd verweerd worden. Daarom wil ik in overweging geven een speciaal laag tarief in te stellen voor het spuiten van huizen tegen ongedierte. Gezien het hygienisch belang, hiervan is dit allerzins verantwoord.
We weten allemaal, Mijnheer de Voorzitter, dat het Witgele Kruis loffelijk werk voor de wijkverpleging verricht. Voor het volgend jaar wil men betere diensten verschaffen en heeft men uitbreidingsplannen. Deze zijn ook aan het Bestuurscollege overgelegd. Het is inderdaad waar, dat deze stichting een subsidie van F. 10.000,-- per jaar krijgt, doch dit geschiedt volgens de subsidieregeling waarbij dit bedrag dan hoogstens gebruikt kan worden om de verliezen te dekken. Dus met deze F. 10.000,-- kan men de uitbreidingsplannen niet helpen financiëren. Ten einde deze stichting de nodige push en steun te geven zou ik de Raad willen voorstellen dit bedrag van F. 10.000,-- te verhogen tot F. 15.000,-- en dit dan te beschouwen als eenmalige schenking en tegemoetkoming ter financiering van de uitbreidingsplannen. Dit voorstel is ook een amendement van mij aan de Voorzitter ingediend. Ik hoop dat mijn medeleden straks dit amendement gaarne zullen ondersteunen. Ik zou het Bestuurscollege verder in overweging willen geven deze materie nader te onderzoeken en spoedig met voorstellen bij de Raad te komen voor een betere subsidieregeling aan deze stichting en gelijke stichtingen.
Als ik het goed heb, Mijnheer de Voorzitter, moeten de ambulànces van San Nicolaas naar Oranjestad rijden om aldaar ontsmet te worden Indien dit zo is, vraag ik me af of dit niet ekonomischer kan geschieden door deze auto's in San Nicolaas zelf te laten ontsmetten. Reeds enkele jaren terug heb ik gepleit voor plantsoenen in de buitendistrikten. Graag zou ik het standpunt van het Bestuurscollege in deze willen vernemen en tevens wanneer er plannen in deze richting tegemoet gezien kunnen worden.
Ik ben blij te vernemen, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege geen plannen heeft tot heffing van enige vergoeding voor het ophalen van huisvuil. In dit verband wil ik vragen aan welke eisen het distrikt of het gebied moet voldoen om voor het ophalen van huisvuil in aanmerking te komen. Reeds lang heb ik in deze Raad, Mijnheer de Voorzitter, gepleit voor een speciale laag watertarief voor degenen, die landbouw en veeteelt als beroep uitoefenen. Dit zal ten goede komen van vele mensen die met pensioen van de Lago en het Gouvernement gaan. Indien de hydroponics-farm water à F 1,-- per ton kan krijgen, dan kan deze landbouwers dit water zeker voor een lager bedrag krijgen. Desnoods dient het verlies door de begroting bedragen te worden. Tevens wens ik te vernemen wanneer een paar huizen die nog niet aan het waterdistributie-net zijn aangesloten, wel aansluiting zullen krijgen.
Met genoegen is vernomen, Mijnheer de Voorzitter, dat sommige wegen van Socotoro in aanmerking zullen komen voor aanleg. Er zijn echter ook andere gedeelten, zoals Sividivi ten Noorden van het San Pedro Hospitaal en Companashi, waar nog steeds géen behoorlijke verkaveling heeft plaatsgevonden. Er zijn daar complexen van huizen zonder bestrating. Gaarne verzoek ik de aandacht van het Bestuurscollege voor stadsuitbreiding en wegenaanleg in die richtingen. Nu ik eenmaal op het gebied van wegenaanleg ben, wil ik de aandacht van het

Bestuurscollege vragen voor de aanleg, c.q. verbetering van de volgende wegen: zandweg te Noord van Montagne in oostelijke richting en uitkomende te Sabana Libre. Zandweg van Tanki Leendert van Solito in Noordelijke richting uitkomende ten oosten van Refresqueria Unico. Voorlopig egaliseren en dan spoedig aanleg van verschillende binnenwegen te Tanki Leendert. Deze zandwegen zijn uitgehold en in het midden blijft er dan zo'n hoge rug over die zeer gevaarlijk is voor het verkeer. Juist het feit dat deze wegen uitgehold zijn is een bewijs dat zij veelvuldig worden gebruikt. Derhalve, Mijnheer de Voorzitter, verzoek ik dringend dat er verbetering in deze toestand wordt gebracht. Verder, Mijnheer de Voorzitter, onderhoud en dan behoorlijke onderhoud van de grote weg van de Politiewacht in noordelijke richting Westpunt. Deze weg is in een zeer slechte toestand en is bijna verwaarloosd. En niet te vergeten, Mijnheer de Voorzitter, de verbetering van de weg leidende naar Brasil. Tevens, Mijnheer de Voorzitter, de aanleg van enkele zandwegen te Santa Cruz, waarvoor ik bij eerdere gelegenheden reeds de aandacht van het Bestuurscollege heb gevraagd. Verder, Mijnheer de Voorzitter, hopen wij een spoedige driejarenplan voor de aanleg en verbetering van alle zandwegen op Aruba te ontvangen.

Aangezien in de gewisselde stukken gesproken is over hoge liggelden wil ik deze vraag aan het Bestuurscollege stellen of de liggelden, en tevens de loodsgelden op/hoger of lager liggen dan in de omliggende landen.

Met genoegen is kennis genomen dat enkele nieuwe luchtvaartmaatschappijen thans op Aruba vliegen. Indien ik goed ingelicht ben, Mijnheer de Voorzitter, zijn er ook andere maatschappijen die reeds toestemming hebben om alhier te landen zoals de Delta-Airlines, de P.A.A. als ik het goed heb en daarom zou ik willen vernemen wat voor plannen deze maatschappijen hebben of het Bestuurscollege ons hierover nader kan inlichten.

We besteden, Mijnheer de Voorzitter, telkenjare grote bedragen in het buitenland om Aruba bekend te maken of op kaart te brengen, voornamelijk in de Verenigde Staten van Amerika. Daarenboven heeft het Land ook 'n Centrale Toeristenbureau in de Verenigde Staten dat ook voor propaganda voor Aruba moet verzorgen. Ik ben sterk onder de indruk, Mijnheer de Voorzitter, dat voor Aruba daar bijna niets gedaan wordt. Daarom is het wenselijk dat het Bestuurscollege deze aangelegenheid met het Land opneemt teneinde op dat kantoor ook een Arubaan te werk te stellen, die bekend is met Aruba. Naar ik meen, bestaat het personeel aldaar slechts uit personen afkomstig uit Curacao. Enige jaren geleden, hebben we gepleit voor een verbetering van de onderstanden aan behoeftigen. We hebben zelfs een ontwerp-eilandsverordening ingediend, dat nooit behandeld werd. In dit verband, zou ik willen vernemen wanneer de onderstanden het laatst zijn herzien. De tegemoetkoming voor kinderen ad F. 1,50 per week b.v. is praktisch niets. Daarom zou ik willen verzoeken om ons oude voorstel uit de lade te halen en bij de Raad al dan niet in gewijzigde vorm in te dienen, met een betere regeling van onderstand.

Wij zijn thans zo ver, Mijnheer de Voorzitter, dat er verschillende huishoudscholen in gebruik zijn op ons eiland. Dit is zeer te waarderen. Thans is ook de Centrale Huishoudschool te Oranjestad klaar gekomen. Ik vraag me af of het niet mogelijk is een avondcursus aan deze scholen te verbinden, speciaal voor de dames die zeker belangstelling hiervoor hebben doch die wegens leeftijd of bezigheden de dagschool

/Aruba

niet kunnen bezoeken. Gaarne wordt vernomen hoe het Bestuurscollege over deze suggestie denkt.
We weten allemaal, Mijnheer de Voorzitter, dat het werkeloosheidprobleem op Aruba een is van kwantitatieve aard en niet van kwalitatieve aard. Daarom waren we blij dat op de begroting voor 1960 een bedrag van F. 50.000,-- werd geplaatst teneinde de jongelui wat eenvoudig vakbekwaamheid bij te brengen, dus zuiver praktisch vak-onderwijs te geven. Er werd in dit op zicht bijna niets gedaan gedurende dit jaar, dus 1960. Voor het jaar 1961 zijn weer gelden gevraagd. Wij voteren dit bedrag gaarne, doch willen wél zien dat er iets gedaan wordt en zo spoedig mogelijk. Hierover wensen wij ook nader ingelicht te worden door het Bestuurscollege. Het is ongetwijfeld te waarderen, Mijnheer de Voorzitter, dat de Shell Curacao de Arubaanse jongelui in de gelegenheid wil stellen aldaar een cursus van 4 maanden tot 2 jaar te volgen, met de mogelijkheid ook aldaar een emplooi te vinden na de studie aldaar te hebben volbracht. Reeds zijn er 10 jongens bij deze Maatschappij toegelaten. Wij kunnen slechts onze waardering uitspreken voor deze mooie geste. Reeds vanaf het jaar 1958 voteren wij steeds F. 100.000,-- per jaar voor de A.S.U. Dit werd indertijd aangenomen voor een periode van 5 jaar, maar er werd daarbij ook gezegd dat de A.S.U. sportfaciliteiten, zoals sportcentra e.d. zal bouwen in de verschillende distrikten. Tot dusverre is slechts het Sport Centrum Noord tot standgekomen. Ik vraag me af wat er van de goede intenties en plannen terecht zijn gekomen. Kan het Bestuurscollege ons hierover nader inlichten? Met het jaar 1961 zal de A.S.U. reeds F. 400.000,-- van het Eilandgebied hebben ontvangen. We geven gaarne onze steun voor de sport, doch wij willen ook graag zien dat iets gedaan wordt, vooral ook voor de buitendistrikten.
Dan tenslotte, Mijnheer de Voorzitter, heb ik een algemene klacht die ik reeds verleden jaar naar voren heb gebracht. Dit betreft de aanslagen op grondbelasting en gebruiksbelasting, die te laat in het jaar worden uitgegeven (dit jaar ongeveer op 30 september) met de aanzegging om binnen 8 dagen ¾ deel daarvan te betalen. Ik vraag me af waarom dit niet eerder in het jaar kan geschieden en waarom vooral bij het einde van het jaar iedereen met deze aanslagen geplaagd moet worden. En juist in een tijd, Mijnheer de Voorzitter, dat iedereen aan Kerstmis en Nieuwjaar denkt en met nodige extra uitgave het hoofd moet breken. Voor volgend jaar zou ik beslist een verandering hierin willen zien. Ik dank U voorlopig, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, wederom zijn we in vergadering bijeen als vertegenwoordigers van het volk. Onze zeer belangrijke onderwerp is de begrotingsbehandeling. Bij de vraag of de ontwerpsbegroting niet aan onze wensen voldoen aangezien onze uitgaven, inkomsten niet dezelfde tred blijven houden. Des te niettemin als wij de financiele crisis uit de naburige landen in aanmerking nemen dan is de toestand op Aruba dus nog goed te noemen. Gedurende het afgelopen jaar hebben verschillende gebeurtenissen op ons Eiland plaatsgevonden die niet op het welzijn van het Eiland gericht waren. En wij moeten allemaal toegeven dat de taak van het Bestuurscollege zwaar, moeilijk en zeker niet altijd licht is geweest. Een grote verantwoordelijkheid, veel werk en moeilijke beslissingen, dat zijn kopzorgen van het Bestuurscollege. Thans staat een nieuw jaar weer voor de deur. Als goed burger wens ik U veel kracht en moed om zich in het

komende jaar goed van Uw taak te wijden. Wat de voor ons liggende begroting betreft, doe ik een beroep op alle leden van onze Raad om onze debatten-niveau en doeltreffende wijze te houden. Ik ben er zeker van dat wij slechts op die manier kunnen tonen dat wij allen dezelfde goede bedoelingen voor hebben met Aruba. En nu, Mijnheer de Voorzitter, zou ik willen beginnen met enkele afzonderlijke opmerkingen over een belangrijke overheidsdienst, de Gezondheidsdienst.

In de taakomschrijving van deze dienst lezen wij dat zij o.a. belast is met de geneeskundige verzorging van de z.g. eilandspatienten dit zijn:

a. On- en minvermogenden. b. Lands- en eilandsambtenaren voorzover zij recht hebben op vrije geneeskundige behandeling.

c. Werklieden en arbeiders in dienst van land en eiland.

d. Lijders van besmettelijke ziekten.

e. Gedetineerden in het Huis van Bewaring.

f. De te-werkgestelden bij de werkverschaffing.

Deze verzorging geschiedt door 5 buitendistrikt-artsen en 8 specialisten, geassisteert door negen verpleegsters en hulpverpleegsters. Bovendien moet bij deze verzorging gerekend worden de ambulancedienst met vijftien chauffeurs, die 4 ambulancewagens ter beschikking hebben

2. De afdeling voorkoming en het bestrijden van ziekten. Uit een algemene standpunt gezien is dit de belangrijkste taak van de Gezondheidsdienst, omdat deze de gehele bevolking van het eilandgebied bestrijkt. Hiertoe moet berekend worden de hygienische dienst. De Gele-koorts-muskiet-bestrijding, zuigelingen- en kleuterzorg en bij het geneeskundige schooltoezicht, waaronder inbegrepen de tandheelkundige-zorgen. De taak van deze laatste/afdelingen of secties hoeft niet nader in bijzonderheden te worden vermeld. Mijnheer de Voorzitter, dit was in het kort een inleiding over de organisatie van de Gezondheidsdienst. Na deze organisatie en de werkwijze van al deze secties goed onder de loupe te hebben genomen, ben ik tot de conclusie gekomen dat enkele wijzigingen ook noodzakelijk zijn.

1. <u>Röntgenoloog.</u> Het aantal specialisten behoort met een röntgenoloog te worden uitgebreid, waardoor de internist meer tijd krijgt voor het overige deel van zijn werk en anderzijds het onderzoek van de gehele bevolking op het voorkomen van tuberculose of longkanker intensiever kan geschieden. Bovendien heeft/dan zin om bestralings-apparatuur aan te schaffen, zoals aangeboden door het Prinses Wilhelminafonds. Deze behandeling hoeft dan niet meer op Curacao te geschieden. Dan zou het zinloos zijn om deze apparatuur aan te schaffen aangezien we geen specialist hebben om daarmede om te gaan.

2. <u>De verzorging van on- en minvermogenden.</u> Mijnheer de Voorzitter, thans is het zo dat de kosten voor de verzorging van on- en minvermogenden ondergebracht zijn op de begroting van hoofdstuk 9, paragraaf 3, dus onder de dienst Arbeid en maatschappelijke zorgen. Ik vraag me af, Mijnheer de Voorzitter, is het juist dat uitgaven gedaan door de Gezondheidsdienst in de begroting ten laste van een andere dienst in een andere begrotingshoofdstuk komen? Ware het niet juister indien genoemde kosten onder gebracht worden bij de dienst die feitelijk de uitgaven doet, dus onder hoofdstuk 4.

3. <u>Hygienische toezicht.</u> Er zijn nog enkele tientallen huizen op Aruba die geen toilet hebben. Deze huizen dateren voor 1935. De bewoners doen hun dagelijkse behoefte in de "mondie" of in de omgeving

/het /onder

van het huis, waardoor vliegen aangetrokken worden die op hun beurt eventueel ziektekiemen kunnen overbrengen. Hier dient een einde aan te worden gemaakt, de meeste bewoners zijn wel in staat en bereid een eenvoudig toilet te bouwen. Echter de kosten van het graven van hun beerput hebben deze mensen niet voor over. Al zijn er, die het kunnen betalen. Bovendien zien zij het belang er niet van in. De werkverschaffing is hard bezig om Aruba schoon te maken en te verfraaien. Maar, Mijnheer de Voorzitter, werkelijk schoon zal Aruba pas dan zijn als ook elk huis voorzien is van behoorlijk toiletgelegenheid. Het aanleggen van een beerput bij deze huizen die gebouwd zijn voor 1935 en die geen beerput hebben, is een werk-object, bij uitstek geschikt voor de werkverschaffing. Een onderzoek zou moeten uitwijzen welke eigenaars niet in staat geacht kunnen worden zelf heb ik geholpen bij de kosten zodat deze worden geholpen.
Nu, Mijnheer de Voorzitter, zal ik gebruikmaken van mijn eigen landstaal, nieuwe landstaal.

Señor Presidente, segun informacion a wordu forma un commision inoficial, pa purifica y analiza of stelvast Papiamento como idioma. Y asina leeuw cu mi por a ser informa toer e asientanan di e presumable commision ey ta wordu ocupa solamente pa e jioew nan di Curacao. Mi no por acepta ningun momento cu e grupo di persona cu ta di ún solo isla por purifica e dialecto papiamento debidamente, correctamente y perfectamente. Tumando na consideracion e varios diferencianan cu ta existi den pronunciamento y scribimento di e dialecto ey. Naturalmente cada un di nos ta pensa, ta considera of te hasta ta insisti cu esun di nos ta esun di mas mihor. Si esei ta verdad nos ta wordu resulto ainda. Pero si, Señor Presidente, mi ta sigur cu nos tin razon si ora nos desaproba un commision cu ta autoriza pa "meddle" cu nos papiamento ora cu ningun Arubianonan tin asiento den tal commision Mi ta bai haci un observacion den e diferencianan cu ta bai existi den e tres islanan cu ta usa papiamento. Na Curacao na ta bisa mitar di ocho, aki na Aruba nos ta bisa 7'or y mei. Y ta masha duro pa nos llega, exigi Arubianonan pa usa e palabra mitar di ocho. Nos ta tuma systema ingles seven thirty, na Curacao nan ta tuma e systema hulandes, nan ta usa mitar di ocho. Si bo bisa un Arubiano cu mi ta wardele mitar di ocho mi ta sigur cu ta 4'or e ta bin y nan tin razon, si bo coge ocho partiele na mitar ta dos cuarto bo ta haya. Mi ta suspone cu nos ta basa nos riba e systema ingles y mayoria Arubianonan tin cierto palabranan cu nan ta usa diferente y mi ta spera ta unico manera cu e commision ey lo tin succes ta ora cu nos tin miembro den dje cu ta representa toer e tres islanan cu ta papia papiamento.

Panaderia.

Pueblo di Aruba ta desea siquiera un panaderia habri diadomingo of dianan di fiesta. Nos toer sabi cu pannan di Aruba si bo laganan un dia pa otro nan ta bira duro manera piedra. Y muchanan mester bai school dialuna cu pan di tres dia bieuw. Sin embargo segun mi a ser informa, na Curacao si panaderia ta habri diadomingo y dianan di fiesta Mi ta pidi Bestuurscollege pa haci toer loque ta na boso alcance, regla e asunto aki cu Sociale Zaken pa nan tin un panaderia habri dia di fiesta y diadomingo.

Gezondheidsdienst.

Segun informacion tin un filiaal den World Health Organisation llama P.A.H.O. cu ta pone beca disponibel pa opleiding di nurse of gezondheidspersoneel. Mi ta desea y mi ta spera cu Bestuurscollege haci uso

di oportunidad aki y manda tanto candidato possible di bai studia den e ramo aki. Señor Presidente tambe Gezondheidsdienst tin cierto grupo di hulpverpleegster y nan salario ta masha abou.
Schaal 1. E mesun schaal cu un bode y nan ta sintinan masha gegrief cu esei. Mi ta desea di mira un cambio den nan schaal. Nos no por compara un ajudante di un dokter cu un bode cu ta mop floer. Mi ta pidi Bestuurscollege di reconsidera nan y pone nan mas o menos haltu possibel.
Sanidad ta un necesidad masha grandi pa un pueblo. Si ejerce un bon programma di sanidad, nos ta hanja menos malesa menos contaminacion. Sin embargo mi ta observando, Señor Presidente, cu nos ta trahando cu leynan di 25 pa 30 anja bieuw. Tumando na consideracion e cambio den systema di vida di 30 aña pasa compara cu awor ta existi un diferencia masha grandi. Awendia cu tin estalation di awa toer caminda cu toer hende ariba Aruba sabi, ta desea y hasta di posedé camber sanitario mi no ta haya correcto pa nos usa leynan bieuw.
Mi ta contento cu porfin Bestuurscollege ta bini cu un bouwverordening nobo y cu su contenido lo ta di acuerdo cu systema moderna di awor.
Y awor un di nos problema grandi ta Village. Awor ta keda tarea con ta resolve e problema ey, pero ta muy cierto door di bira lomba pa un problema nos no ta resolve. Segun mi a componde ta existi un carta di Bestuurscollege no. 2320 fecha 8 di april 1954 cual carta ta limita mehoranza den Village solamente ariba baño y cambro sanitario. Segun conseho di departamento di Sanidad ta resulta awor cu varios bouwaanvraag ta drenta continuamente di e hendenan residencia den Village cu ta desea di mehora nan cas manera pleister, cambia dak, traha mas camber of mejor dicho haci e cas di un karakter permanente. Y naturalmente sin duda esei ta un gran mehoranza sanitariamente. Pero pa motibu di e carta malvado 2320 nan peticion ta keda limita y solamente nan ta haya permit pa traha toilet y baño. Y ora nan mira cu nan no ta wordu permiti pa drecha e cas mes nan no ta traha ningun ni otro. Y ei toer cos ta keda paraliza. Mi ta pidi Bestuurscollege di revisa e carta ei. Mi ta componde cu ta existi dificultad cu e doñonan di terreno pa verkaveling, pero mi no ta di acuerdo cu e systema di verkaveling cu nos tin actualmente. Ora e doño di terreno esun cu mester paga pa toer e gasto di verkaveling e tin/paga pa ponemento di caminda di aspalt. Mi por componde con e asunto ei ta hinca den otro, anyway ta un Pb. e ta. Pero mi ta supone cu e ta un di pb. di 30 anja bieuw tambe. A llega tempo cu nos haci un cambio tambe den esei. Mi no ta componde cu un persona e tin su terreno e ta dune na Gobierno e mester traha caminda tambe ariba cual ta costa varios mil florin cu tin biaha majoria e doño di terreno ei no tin. Y toch e caminda e ta keda di Gobierno e ta wordu usa pa publico. Segun mi ta componde bo tin bo terreno, abo a traha caminda naturalmente bo ta keda tambe toch cu e derecho pa cobra e vehiculonan cu ta pasa ariba dje. Mi no ta mira con otro. Mi ta pidi Bestuurscollege laga nos revisa e asuntonan aki y cu nos por trece un cambio pronto den asunto di verkaveling mes.

Corriente.

Distriktonan di Aruba ta grita y sclama pa corriente y cu nan razon. Corriente no ta un luho sino un necesidad actualmente. Nos ta mara na un contrakt pa 75 anja cual contrakt ta para cu si un distrikto no ta produci un cierto porciento di e gastonan gobierno mester paga resto. Ta masha lamentable ora nos mester paga e diferencia na un compania cu ta gana millones di florin pa aña pero esei ta consequencia di mal contrakt of concessie. Mi no ta bai repiti historia con of kendenan a

/di

traha y firma e contrakt ei, pero ta claramente demonstra cu ta exsisti error nan grave eiden. Awor mi ta pidi bosonan cu ta sinta na mesa di directiva laga nos pone toer e mal consequencianan y errornan cual a worde cometi den pasado/y laga e consequencianan ei serun guía di experiencia pa bosonan den futuro. Naturalmente esaki ta un asunto di Land, pero esun cu ta sufri pe ta Aruba y no pa poco tempo sino pa 75 anja. Però aki na 75 anja nos toer a bira den graf caba. Mi ta pidi bosonan pa asina cu nos jega na un acuerdo cu Elmar llama un reunion di Eilandsraad mesora pa nos trata e asunto y nos lo ta dispuesto pa duna toer cooperacion possibel, aunque cu Gobierno tambe mester contribui pa nos llega na realiza estalation di corriente na toer e distriktonan.

Desempleo.

Nos a hanja diferente reclamo di pueblo ariba extranheros cu despues di a hanja lay-off for di Lago nan ta keda of hanja permit pa keda traha aki. Kier decir anto ocupa un trabou cu jioew di tera por a ocupa. Personalmente mi no tin nada contra, pero no ta razonable pa permiti cu extranheros keda y ser emplea aki ora cu nos tin jioew di tera disponibel. Segun mi a wordu informa ora nan wordu nenga tal permit na Sociale Zaken nan ta acudi na instancia mas ariba y door di mediacion di e doño di trabou cu kier nan, naturalmente na su combenecia nan ta hanja cierto permit. Mi ta pidi Señor Presidente laga nos investiga e asunto aki.

Ambtenaarnan.

Reclamo a ser recibi di ambtenaarnan cu prestamo di pensioenfonds ta favorece Curacao cincuenta pa uno. Kier decir cada 50 ambtenaar di Corsouw ta hanja prestamo cu uno di Aruba ta hanja. Mi ta compronde cu ta existi, cu tin mas ambtenaar na Corsouw cu na Aruba. Pero cincuenta pa un sin por ta, ei tin error. Esei mi ta supone cu ta resulta pa motibu cu mayoria di miembronan of toer e miembronan di e commision ey ta di Corsouw y e sienta tambe ta na Corsouw. Asina ta laga nos haci un investigacion den e asunto aki.

Hospitaal.

Segun informacion recibi varios vez paciente tanto particular of di Gobierno no por a hanja un lugar den hospitaal. Si nos tira un vista den hospitaal nos ta mira cama cu hende malo ariba stiwa toer caminda den veranda. Segun directiva di hospitaal lo bai tin 12 cama mas disponibel ora cu e hala parti Noord bin cla, pero esei tampoco lo no ta bastante. Señor Presidente, ta tempo of mas cu tempo pa nos cuminza pensa un manera pa construi un otro hospitaal di gobierno. Naturalmente e ta un stichting, un organisacion cu no ta self-supporting e ta costa hopi placa y e personeel pa rond e no ta facil pa haya na Aruba. Tin diferente dificultad na technico...........

Naturalmente nos toer ta compronde cu tin dificultadnan financiero pa nos llega na un otro hospitaal. Y nos toer sabi ya cu hospitaal San Pedro e ta masha bieuw caba, el a duna bon servicio na su anjanan. Ya e no ta responde mas na e necesidad cu Aruba tin of ta bai tin den futuro. Mi ta pidi Bestuurscollege cu laga nos pensa ariba e asunto aki y trata na enquisiera den e tienjarenplan cu ta bini unda cu nos ta llega di tin nos mes hospitaal mas adequado, mas moderno. Podise ta possibel cu nos ta pensa tambe pa facilita Gezondheidsdienst cu su mes sanatario cu a lo menos 10 camber pa nos por cubri e gastonan improvisto desconoci pa nos ainda cu por presenta di repente, inespera.

Boticanan.

/un banda

Nos toer sabi manera Señor Werleman a caba di bisa necesidad di remedi y nos toer sabi cu e prijsnan di remedi ta wordu bendi na un prijs tremendemente haltu. No ta nada stranjo cu hende pober no ta paga e prijsnan.Strabegante cu ta wordu bendi den e boticanan. Tanto e hendenan ei of otro accesorios di afilacion di remedi nan prijsnan ta insorpotable. Mi por duna ehemplo un simpel botter di Vaseline hairtonic cu ta costa F. 1,50 otro caminda na botica ta F. 2,--. Aki mi tin prueba di un sorto di lechi cu botica ta agente. E botica ta bendele F3,25. E mesun botica ta deliver e na Lago Commissary. Despues di a gana commission Lago Commissary ta bendele pa F. 1,97 despues cu e botica a gana commission caba. Kier decir anto cu nos ta mira cu nan ta gana 3 tanto ariba un articulo. Mi a tende diferente biaha cu nos ta bin cu prijscontrole, gobierno ta bin cu prijscontrole. Ya e prijscontrole ei mi a spera ariba dje asina tanto cu mi ta kere cu ta tempo pa nos trece un otro manera unda cu nos por controla prijs di remedi y esei ta si gobierno por facilita su mes botica na Gezondheidsdienst. Nos tin toer derecho di haci esei. Na Gezondheidsdienst ta departamento caminda ciento di hende ta bin consulta toer dia pa motibu toer e diferente specialistanan ta ei. Djei nan tin cu sali nan tin cu bai fei dokter na e otro boticanan cu tin afo. Mi ta hanja cu ta masha husto ora cu Gobierno establece su mes botica ei bendiendo remedi na prijsnan razonable solamente un winst masha chiquito. Den mesun tempo pa outsale e boticanan cu ta bende remedi haltu. Y mi ta haya segun mi ta compronde e proposicion aki a wordu trece padilanti y nos no a logra gana consideracion di Bestuurscollege. Ma mi ta pidi bosonan un biaha mas laga nos considera esei. Y den e temponan aki nos establece un botica di gobierno na Gezondheidsdienst unda bo por outsale prijsnan haltu di botica otro caminda.

<u>Politie.</u>

Esaki ta un asunto di Land, pero como e ta sosede na Aruba lo ta masha importante pa mi hanja mencioné aki. Segun informacion recibi ta existi un commision cu su tarea ta examina aspirant-poliz, cual mas tanto ta muchanan cu a caba 10 klas. Y segun mi a ser informa tin varios di aspirantnan ei ta hanja $1\frac{1}{2}$ pa hulandes, despues cu e mucha ei a caba 10 klas di school. Mi no por compronde cu un mucha di school cu a caba 10 klas satisfactoriamente cu su diploma por hanja $1\frac{1}{2}$ pa hulandes. Si ta pa chines el a hanja $1\frac{1}{2}$ mi lo acepta esei pero pa hulandes mi no ta acepta esei. Y na mes un tempo esei ta un burla y insueta pa e school caminda e mucha ei a atende tambe. Mi ta pidi pa haci un investigacion ariba e asunto ei pakiko nan ta haci tanto falta asina.

<u>Schoolnan.</u>

Pueblo di Aruba ta reclama ariba ora di schoolnan cu ta cuminza 8'or - 8.15 - 8.45 y termina 11.45 - 12. diferente oranan. Y esei ta duna dificultad ora cu e mayornan of e chauffeur di taxinan mester pick-up di trece e muchanan school y hiba su cas. Si cada un nan school ta caba diferente tempo, Naturalmente mi ta supone cu esei a sosedé pa motibu pa no tin mucho mucha na mesun tempo ariba calle. Nos schoolnan ta traha mucho na e mesun lugar. Mi ta hanja cu nan mester parti e schoolnan mas tanto na campo possibel. Mi ta hanja cu e oranan di school mester ta mas nivela unda cu bo tin, bo ta pickup e muchanan toer na e mesun ora. Y mas aleeuw ainda, Señor Presidente, school di Paradera ta den gran necesidad di un cura pa motibu di vagamunderianan cu ta tuma lugar anoche den e school ei. Y tambe e speelplaats pa e muchanan mester wordu asfalta pa motibu di

stof. Ta masha recomenda tambe, Señor Presidente, pa nos facilita projektnan di cine, filmtoestellen pa e schoolnan ei. Experiencia ta mustra cu e educacion reforza pa medio di film ta masha satisfactorio.
Señor Presidente, segun nos a leza den Memorie van Toelichting den begroting Bestuurscollege ta pidi Raad segun raming di Dienst/(mi ta spera cu e ramo aki no ta mescos cu esun di Hydroponicsfarm) pa bai construi un H.B.S. di F. 775.000,-- den 3 termijn. Señor Presidente F. 775.000,-- ta un balente suma. Tumando na consideracion nos situacion financiero mas ainda ariba e korto cu ta existi di e presupuesto di e anja aki mi no ta hanja cu ta juicioso. Mi ta hanja cu ta masha absurdo nos a bai construi un edificio pa H.B.S. di casi millon. Nos por soluciona e problema aki di un otro manera y cu menos placa por ehemplo mi ta sugeri pa nos gasta F. 200.000,-- maximo ariba Magrietschool cual ta mitar bashi actualmente y convertiele na un h.b.s. Tin varios otro schoolnan cu tin klas bashi. Laga nos trata na ajusta e klasnan yennan,pasanan ne otro schoolnan y di e manera ei haci Magrietschool completamente bashi, convertiele, haciele mas moderno, gasta F. 200.000,-- ariba dje y convertiele na un h.b.s. Naturalmente podise lo tin problema technico cu no ta den mi conocemento. Schoolnan ta di diferente credo, diferente categoria. Pero si nos pensa e asunto aki bon nos por llega na soluciona e problema door di haci Magrietschool bashi y hiba e alumnonan cu ta presente te awo den otro klasnan rond si ta posibel construi algun lokaal mas acerca na e otro edificionan y converti Magrietschool na un h.b.s. cu menos placa. No ta edificio bunita ta conta, sino loque e muchanan ey ta sinja ey den. Pero awor, si Vicariaat ta exigi un edificio di millones anto laga nan tambe contribui pe. Señor Presidente, reclamo a ser recibi di mayornan cu nan no ta desea ni aprecia pa juffrouw nan ni maestro di schoolnan pidi nan jioewnan placa na school of haci collection. Esei ta bini pa motibu cu e mucha ta bin cas ta pidi placa, si e tata no ta lihe pa dune por resulta cu e mucha ei ta cuminza ta hinca man den cartera di su tata y esei a resulta diferente biaha caba den pasado. Ta bon pa nos hala atencion di directiva di school ariba esei, por si acaso nan mester di un of otro collection nan haciele direktamente via e mayornan y no via e muchanan di klasnan abou. Manera siman pasa muchanan a bin cas nan ta pidi cuatro placa pa e muchanan cu ta kana desnudo na Africa. Nos toer sabi cu no tin un pais cu a hanja mas ayudo tanto di Amerika, Rusia, Naciones Unidas manera Africa. Y si nan ta kana desnudo na Afrika esei seguramente no ta necesidad esei ta nan costumber mi ta hanja, tradicionalmente. Y mi ta segur cu e placa cu nos ta bai contribui no lo kibra e tradicion ei, pero si nos lo trece mal costumber den e muchanan di Aruba pasobra ta dos cos bo no mester laga un mucha pone den su man ni placa ni zwavel.

Bestuurskantoor.

A wordu poni na nos conocimiento cu varios hende cu a scribi un of varios carta na Bestuurscollege no a recibi contesta, especialmente ta trata pa pidi trabou of cosnan asina. Mi kier hala atencion di Bestuurscollege y henter e organo di Bestuurskantoor ku quien ke sea e persona ta ora e scribi un carta na Bestuurscollege of na organo di Bestuurscollege ta keda semper bo deber di dunele un contesta sea possitivo of negativo. Pero nos no mester ignora un persona su carta. Mi kier hala atencion tambe di Bestuurscollege ariba e tardanza prome cierto aprobacionnan tuma luga. Mi ta compronde cu nos ta mara na cierto leynan unda bo mester tuma advies di esaki advies di saya advies

/ Openbare Werken

di toer banda prome cu Bestuurscollege tuma decision ariba e cos esei ta leynan cu ta existi. Pero a resulta den pasado pa un bouwvergunning un voorschot of algo asina prome cu haya un contesta ta dura 6 luna of mas. Y esei ta pa motibu cu e peticion ei ta keda teni den lachi di cierto personanan na Bestuurskantoor pa luna largo y ei e ta tarda. Mi sa un caso unda un peticion a bai den na un departamento y ariba dje tawata scribi "Gaarne spoed" y toch el a keda un luna largo na departamento ei. Mi ta sugeri pa nos forma un systema unda ta bai un circulaire of un papel unda e departamento ei ora e hanja cierto peticion of un advies cu maximo di tempo e mester wordu duna mas o menos tres dia. Despues di tres dia un advies mes ta wordu duna pasobra e mester bin bek na Bestuurscollege cu su advies na e departamento ei. No tin ningun motibu pa dura un luna largo prome cu e advies, e peticion bin bek. Asina tambe mi ta hala atencion di Bestuurscollege laga nos mira pa nos stop e tardanza mas tanto possibel.

Señor Presidente, instigacion di extranheros na Aruba. Nos toer ta alcorriente di e dificultadnan cu tawatin den e obreronan di Lago y a resulta cu un parti dinan a welga instiga pa extranheros y otro personanan. Sindicalista di extrangeria. Esaki ta un affaire cu ta sosedé cada temporada. Y si nos por nota bon cada vez ta e extranheros ta esunnan cu ta bini cu instiga e Arubianonan trobe. Y nan ta llega asina leeuw di hasta abiertamente critica Aruba y su Gobierno violentamente den e reunion sindicalista y den courant. Awor mi a tende siman pasa mi a tende varios lider sindicalista cu a bini Aruba pa instiga e Arubianonan pa welga. Den nan reunion na San Nicolaas nan a critica abiertamente tanto Aruba cu e Arubianonan y Gobierno. Señor Presidente, nos Arubiano nos ta un clase di hende masha calma nos ta tende, nos ta mira, no ta nos intencion di bin lanza ningun critica ariba ningun pais vecino ariba ningun lider of persona ni den reunion ni den Eilandsraad cu ta e parlamento di Aruba. Pero ta keda semper nos deber como Arubiano ora nomber di Aruba ta wordu perhudica di lanta y defende Aruba y ami ta di prome cu lo haci esei. Nunca ainda un Arubiano a halza voz den extrangeria y si en acaso esei llega na socede nos toer aki den sabi kiko lo ta su destino. Bosonan toer ta corda ainda loque a pasa Mijnheer Vermeer na Venezuela. Señor Presidente, no laga duda cu pa motibu di nos democratia tolerante nos no por nenga cierto lidernan sindicalista di papia aki pa motibu cu tal organisacion reconoci di protega pa Naciones Unidas cual Antillas tambe ta un miembro. Pero sin embargo mi no por acepta nunca cu por ta para den instruccion di J.C.F.T.U. cual ta e mother labour organisation cu nan lidernan por bai den cualkier lugar bai instiga si e Gobierno ei no por stop nan. Señor Presidente, gobierno por stop, tin un limite den tur cos. Y nos a llega na e limite aki hopi dia caba. Señor Presidente, ta ciertamente y claramente conoci cu nos Gobierno Antilliano semper a tolera pa extranjeros bin haci loque nan ta hanja bon aki. Ultimamente a sali publica den e courant"Universal"cu Gobierno di Antillas ta colonialista, cu polisnan a abusa di e obreronan y varios obreronan herida a ser transporta na hospitaal cu emergencia. Y nos toer aki sabi cu esaki ta un mentira bajo contra Aruba. Y a stranjami masha tanto, Señor Presidente, siendo un mentira toch ni Gobierno Insular ni Gobierno Central a procuri pa contesta of clarifica e mentira ei. Nos toer sabi cu obreronan Arubiano tanto na Standard di bida como nan intelegencia ta mucho mas halto mas eleva di toer e paisnan rond di nos. Y ta absolutamente innecesario di ayudo di lider sindicalista internacional aki na Aruba.

Unda mayoria di nan ta extremamente izquierdista y ta masha bon pa nos keda mas leeuw possibel fei di e personanan ei. Arubianonan mester keda cu nan libertad y nan mester keda cu libertad pa nan escohe e systema di representacion cu nan kiér. Y Gobierno no mester permiti nunca pa nan wordu persigi of instiga pa ningun oradornan international y mas a leeuw ainda nos toer sabi tanto Mijnheer Isa como Mijnheer Hartong a haci trabou excellente pa por a resolve e problema ei. Mi ta spera cu tanto e Ministernan ei como e Mediador di Gobierno lo bolbe papia cu Lago y pidi Lago pa considera e pober obreronan, welgista pa nan no perde nan trabou pasobra e pober obreronan a ser victima pa e instigacion di extranherosnan. Y por ultimo mi ta pidi Gobierno ser un poco mas precavido den futuro.

Señor Presidente, pueblo di Aruba ta keda masha contento ora nan a tende di e ayudo financiero cu Antilla y Aruba a hanja fei di Hulanda. Esei ta mustra claramente ariba e confianza y bon relacion cu ta existi actualmente den e partinan di Reinado. Nos ta firmamente convenci cu Aruba lo tin un bon futuro y cu construccion di projektonan nobo lo cuminza pronto.
Di nos banda nos ta sumamente contento especialmente cu den curso di anja cu bin lo tin trabou pa toer hende ariba Aruba. Y esei ta loque Aruba y Arubianonan mester: "Trabou", pasobra un homber mester traha pa su casá y mester traha pa e biba pasobra esei ta para scribi den boeki di boekinan. Nos mester admiti cu tanto Gobierno Central como bosonan a haci boso maximo esfuerzo pa logra tanto projekto como industria ariba Aruba. Di dos banda nos ta ofrece full cooperacion di antemano. Nos objecto ta y lo keda semper traha na progeso di patria Aruba y den e direction ei nos ta y den e direcion ei nos ta sigi. Mi ta spera cu toer hende sin trabou ariba Aruba lo wordu emplea. Mi ta spera cu lo existi un maximo eficencia den e trahadornan y mi ta spera cu Arubianonan hanja toer preferencia. Y mi ta termina, Señor Presidente, gradiciendo Bestuurscollege, gradiciendo toer miembro di Raad aki den, gradiciendo toer Hoofd van dienst y toer otro ambtenaarnan pa toer boso servicio cu boso a duna den e anja aki y mi ta bisa boso toer masha danki. Masha danki, Señor Presidente.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, volgens gewonnen inlichtingen is een onofficiële commissie gevormd om het papiaments te zuiveren, te analiseren en vast te stellen als taal. Voorzover ik erover ingelicht ben zitten er in deze vermoedelijke commissie alleen maar Curacaoenaars. Ik kan nooit aannemen dat een groep mensen van één eiland het papiamentse dialekt behoorlijk, correkt en volkomen kan zuiveren, overwegende dat er verscheidene verschillen bestaan in de uitspraak en schrijfwijze van dit dialekt. Natuurlijk denkt eenieder van ons, beschouwt en blijft eenieder van ons er zelfs opstaan, dat onze spreekwijze de beste is. Of dat waar is moet nog blijken. Maar wel, Mijnheer de Voorzitter, ben ik ervan overtuigd, dat we gelijk hebben als wij een commissie, die zich met ons papiamentse dialekt bemoeit afkeuren indien er geen Arubanen er zitting inhebben. Ik ga een kijkje nemen bij de verschillen die er bestaan tussen de drie landen, waar papiaments wordt gesproken. Op Curacao spreken ze van "half acht" hier op Aruba zeggen wij "zeven dertig". En het is erg moeilijk voor ons om de Arubanen te dwingen het begrip "half acht" te gebruiken. Wij gebruiken

de Engelse methode "zeven dertig", op Curacao gebruiken ze de Hollandse methode "half acht". Als je tegen een Arubaan zegt dat je hem om half acht (mitar di ocho) verwacht dan ben ik er zeker van dat hij om 4 uur zal komen en gelijk heeft hij, want als men 8 door midden deelt dan krijg je twee vieren. Ik veronderstel dat wij ons baseren op de Engelse methode en de meerderheid van de Arubanen hebben zekere woorden die anders worden gebruikt en ik meen dat de enige manier waarop deze commissie succes zal hebben is als er leden in zijn, die alle drie eilanden waar papiaments gesproken wordt vertegenwoordigen.

Bakkerijen.

Het volk van Aruba verlangt dat er op Zondag en feestdagen tenminste 1 bakkerij open blijft. Wij allen weten dat als men het brood van Aruba van de ene dag op de andere bewaart, dit brood dan zo hard wordt als een bikkel. En de kinderen moeten 's maandags met brood - drie - dagen - oud naar school. Echter, naar ik heb vernomen, is er op Curacao wel een bakkerij open op Zondag en feestdagen. Ik vraag het Bestuurscollege om al het mogelijke te doen om deze zaak met Sociale Zaken te regelen teneinde op Zondag en feestdagen een bakkerij open te hebben.

Gezondheidsdienst.

Volgens verkregen inlichtingen is er een onderafdeling van de World Health Organisation, P.A.H.O. genaamd die beurzen ter beschikking stelt voor de opleiding van verpleegster of gezondheidspersoneel. Ik wens en verwacht dat het Bestuurscollege van deze gelegenheid gebruik maakt om zoveel kandidaten mogelijk te sturen om in deze richting te gaan studeren. Mijnheer de Voorzitter, de Gezondheidsdienst heeft een groep hulpverpleegsters en haar salarissen zijn erg laag.
Schaal 1. Ze hebben dezelfde schaal als een bode en ze voelen zich erg gegriefd hierdoor. Ik wens een verandering in hun schaal te zien. Wij kunnen een dokterassistente niet vergelijken met een bode die de vloer mopt. Ik vraag het Bestuurscollege om dit opnieuw in overweging te willen nemen en ze min of meer in een hogere schaal te plaatsen.

Volksgezondheid is een zeer grote noodzakelijkheid voor een volk. Als wij een goed programma voor volksgezondheid uitoefenen, krijgen wij met minder ziekte en minder besmetting te doen. Echter merk ik op, Mijnheer de Voorzitter, dat wij thans werken met wetten die 25 tot 30 jaren oud zijn. Rekening houdende met de verandering in de leefwijze van 30 jaar geleden vergeleken met de huidige leefwijze, zijn er zeer grote verschillen.
Daar er tegenwoordig overal wateraansluiting is en het feit, dat iedereen op Aruba zich ervan bewust is, van de noodzaak van een sanitaire gelegenheid, iedereen zelfs zo'n gelegenheid wenst te hebben en zelfs bezitten, meen ik dat het niet juist is, dat wij de oude wetten handhaven.
Ik ben blij dat het Bestuurscollege eindelijk met een nieuwe bouwverordening komt en dat diens inhoud aangepast is aan de moderne methode van tegenwoordig.
Een van onze grootste problemen is nu de Village. Nu blijft ons de taak over, hoe dit probleem op te lossen. Een ding is zeker; als we een probleem de rug toe keren lossen wij dit nooit op. Al naar ik begrepen heb bestaat er een brief van het Bestuurscollege no. 2320 dd. 8 april 1954, waarbij de verbeteringen in de Village beperkt tot badkamer en toilet-gelegenheid. Volgens bericht van Gezondheidsdienst blijkt het thans, dat er verschillende bouwaanvragen voortdurend bin-

nenkomen van mensen die in de Village wonen en hun woning wensen op te knappen, zoals b.v. pleisteren, een nieuw dak bouwen, meer kamers bij bouwen of beter gezegd het huis een blijvend karakter geven. En dat is zonder twijfel natuurlijk een grote verbetering uit het oogpunt van de hygiene. Maar naar aanleiding van die brief 2320 blijven hun aanvragen beperkt en krijgen zij alleen maar vergunning om toilet- en badkamer te bouwen en als ze merken dat ze geen vergunning krijgen om hun huis op te knappen, bouwen ze noch het een noch het ander. En daar blijft dan alles lam liggen. Ik vraag het Bestuurscollege om die brief te herzien.

Ik begrijp dat er moeilijkheden met de eigenaren bestaat vanwege de verkaveling. Maar ik ben het niet eens met de huidige verkavelingsmethode. Wanneer de grondeigenaar degene is die alle kosten voor verkaveling moet betalen, moet hij ook betalen om de weg te asfalteren. Ik kan begrijpen hoe de zaak in elkaar zit, het is in ieder geval een PB. Maar ik veronderstel dat het een PB. is van 30 jaar oud. De tijd is aangebroken dat wij er verandering in brengen. Ik begrijp niet hoe iemand die grond heeft en het aan het Gouvernement afstaat ook een weg moet aanleggen die duizenden guldens kost, wat de grondeigenaar meestal niet heeft. En toch blijft de weg van het Gouvernement en wordt door het publiek gebruikt. Volgens mij bezit men een stuk grond, men heeft een weg aangelegd, dan blijft men toch natuurlijk met het recht om geld te vragen voor de wagens, die over die weg gaan. Ik zie niet hoe het anders kan. Ik vraag het Bestuurscollege om deze/gelegenheden te herzien en dat wij spoedig een verandering brengen in de kwestie van de verkavelingen.

Elektriciteit.

De distrikten van Aruba roepen en schreeuwen om elektriciteit. En ze hebben gelijk elektriciteit is tegenwoordig geen luxe maar een noodzaaklijkheid. We zijn voor 75 jaar gebonden aan een kontrakt waarin staat dat als een distrikt niet een bepaalde percentage van de uitgaven opbrengt dan moet het Gouvernement de rest betalen. Het is zeer betreurenswaardig wanneer wij die verschillen aan een maatschappij moeten betalen die miljoenen guldens per jaar verdient, maar dat is het gevolg van een slecht contrakt of concessie. Ik ga die geschiedenis niet herhalen, hoe of door wie dat contrakt gemaakt en getekend is, maar het is zeer duidelijk bewezen dat er grove vergissingen in schuilen. Nu verzoek ik U allen, die daar aan de tafel van de direktie zitten: laten we al de gevolgen en fouten die gemaakt zijn in het verleden opzij zetten en laat die gevolgen een leidraad van ondervinding voor U zijn in de toekomst. Natuurlijk is dit een landszaak maar degene die erom lijdt is Aruba en niet voor korte tijd, maar voor 75 jaren. Doch over 75 jaar zijn wij allen al omgedraaid in het graf. Ik vraag U zodra U tot een overeenkomst zijt gekomen met de Elmar om direkt een vergadering van de Eilandsraad bijeen te roepen zodat wij deze zaak kunnen behandelen en wij zijn bereid alle medewerking te verlenen, al zou het Gouvernement ook moeten bijdragen om tot het aansluiten van alle distrikten op het elektriciteitsnet te geraken.

Werkloosheid.

Wij hebben verschillende klachten van het volk gekregen over vreemdelingen die nadat ze lay-off van de Lago hebben gekregen hier blijven of verlof vragen om hier te mogen blijven werken. D.w.z. een betrekking innemen die een landskind had kunnen bezetten. Persoonlijk heb ik niets tegen hen maar het is niet rechtvaardig, wanneer men

/aan

toestaat dat de vreemdelingen hier blijven en te werk gesteld worden, terwijl we landskinderen beschikbaar hebben. Naar ik ingelicht ben, wanneer zij bij Sociale Zaken een bepaalde vergunning niet krijgen dan snellen zij naar hogere instanties en door bemiddeling van de werkgever die hun wil hebben, natuurlijk in zijn voordeel, krijgen zij die vergunning. Ik vraag U, Mijnheer de Voorzitter, laten wij deze zaak onderzoeken.

Ambtenaren.

Er zijn klachten van de ambtenaren ontvangen, dat bij leningen verleend door de Pensioenfonds Curacao met 50 - 1 wordt begunstigd D.w.z. dat iedere 50 ambtenaar van Curacao een lening krijgt op 1 van Aruba. Ik begrijp dat er meer ambtenaren zijn dan op Aruba. Maar 50 op 1 kan niet, daar zit een fout in. Dat komt, veronderstel ik omdat het grootste gedeelte van de leden of alle leden van die commissie van Curacao zijn en omdat ook de zetel op Curacao is. Laten we dus een onderzoek doen in deze zaak.

Hospitaal.

Volgens verkregen inlichtingen is het verschillende keren gebeurd dat zowel particuliere patienten als eilandspatienten geen plaats hebben kunnen krijgen in het hospitaal. Als wij een kijkje nemen in het hospitaal dan zien we bedden met zieken op elkaar gestapeld op de veranda. Volgens de direktie van het hospitaal zullen er 12 bedden meer beschikbaar komen als de vleugel aan de Noordzijde klaar komt, maar dat is niet genoeg. Mijnheer de Voorzitter, het is meer dan tijd dat we aan de bouw van een andere gouvernementshospitaal gaan denken. Het is natuurlijk een stichting, een organisatie die niet weinig, maar veel geld kost en het personeel om zo'n hospitaal te drijven is niet gemakkelijk te krijgen op Aruba. Er zijn verschillenden technische moeilijkheden....... Wij begrijpen natuurlijk dat er voor een ander hospitaal voor ons ook financiele moeilijkheden zijn. En wij allen weten dat het San Pedrohospitaal reeds erg oud is, het heeft goede diensten bewezen in al die jaren. Het beantwoordt echter niet meer aan de behoeften, die Aruba thans heeft of in de toekomst zal hebben. Ik vraag het Bestuurscollege om over deze zaak na te denken en te proberen althans in het tienjarenplan onze eigen geschiktere en modernere hospitaal te hebbem. Misschien is het mogelijk om ook te denken om aan de Gezondheidsdienst een eigen sanatorium minstens 10 kamers te verbinden om de onvoorziene uitgaven, die zich plotseling zouden kunnen voordoen en die voor ons nog onbekend zijn, te kunnen dekken.

Apotheken.

Zoals de heer Werleman gezegd heeft kennen wij allen de noodzaak voor geneesmiddelen en wij weten ook allemaal dat de geneesmiddelen tegen verschrikkelijke hoge prijzen verkocht worden. Het is niets vreemds dat arme mensen die prijzen niet kunnen betalen, zulke enorme hoge prijzen.

Ik kan een voorbeeld geven van gewoon flesje "Vaseline hairtonic" die ergens anders F. 1,50 kost, kost in de apotheek F. 2,--. Hier heb ik de prijs van een soort melk waarvan de apotheek de agentschap heeft. De apotheek verkoopt het voor F. 3,25 dezelfde apotheek verkoopt het aan de Lago Commissary. Daarna; met inbegrip van de commissie verkoopt de Lago Commissary het voor F. 1,97 dus nadat de apotheek al commissie erop heeft verdiend. Dat wil dus zeggen dat de apotheek 3-voudige winst maakt op een artikel. Ik heb verschillende keren gehoord dat wij met een prijscontrole zullen komen; dat het eilandbestuur met een prijs-

controle zal komen. Op die prijscontrole heb ik zolang gewacht dat wij een andere manier moeten zoeken om de prijzen van medicijnen te kunnen controleren en dat is, indien de Gezondheidsdienst over zijn eigen apotheek zal kunnen beschikken. Wij hebben alle recht om dat te doen. De Gezondheidsdienst is een departement waar elke dag honderden mensen komen voor dokterconsult, omdat daar al de verschillende specialisten zijn. Van de dokter moeten ze naar de apotheken in de stad. Ik vind het erg billijk als het eilandbestuur zijn eigen apotheek opricht en geneesmiddelen tegen redelijke prijzen verkoopt slechts een kleine winst. En tegelijkertijd om de apotheken die hoge geneesmiddelen verkopen een hak te zetten. Dit voorstel is reeds eenmaal naar voren gebracht, maar het was ons niet gelukt er de aandacht van het Bestuurscollege voor te winnen. Ik vraag U nogmaals laat ons dit in overweging nemen en laten we in deze tijd een Gouvernementsapotheek inrichten bij de Gezondheidsdienst waar we de hoge prijzen van de andere apotheken kunnen drukken.

Politie.

Dit is een landszaak maar daar het op Aruba gebeurt, acht ik het zeer belangrijk om het hier te noemen. Volgens verkregen inlichtingen bestaat er een commissie wiens taak het is om politie-adspiranten te examineren, welke adspiranten meestal jongens zijn die de 10e klas hebben afgelopen. En zoals ik ingelicht ben zijn er verschillende van deze adspiranten die 1½ krijgen voor Nederlands, terwijl deze jongens de 10e klas hebben afgelopen. Ik kan niet begrijpen hoe een schooljongen die de 10e klas met goed gevolg heeft doorlopen, met zijn diploma in de zak, 1½ voor Nederlands kan krijgen. Als hij voor Chinees 1½ krijgt kan ik het me indenken, maar voor Nederlands kan ik dat niet aannemen. Tegelijkertijd is dat een bespotting en belediging voor de school, die die jongen heeft bezocht. Ik vraag om een onderzoek in deze zaak te stellen, om te zien waarom zij zoveel fouten maken.

Scholen.

Het volk van Aruba maakt bezwaren tegen de schooluren welke beginnen om: 8 uur - 8.15 - 8.45 en eindigen om 11.45 - 12 dus op verschillende tijden. Dit brengt moeilijkheden met zich mee als de ouders of de taxichauffeurs de kinderen moeten ophalen om naar school en naar huis te brengen als elk van hen uit school komt op verschillende tijden. Ik veronderstel natuurlijk dat men dat doet, zodat er niet teveel kinderen tegelijk op straat zullen zijn. Onze scholen zijn tedicht op elkaar gebouwd. Ik vind dat ze de scholen zo veel mogelijk buiten moeten bouwen. Ik vind dat de schooluren meer gelijk moeten zijn waardoor men de kinderen allemaal tegelijkertijd kan ophalen. En verder, Mijnheer de Voorzitter, heeft de school van Paradera een afrastering nodig, wegens de smeerlapperij, die 's avonds bij de school plaatsvinden en ook de speelplaats moet geasfalteerd worden, wegens het stof. Het is ook aan te bevelen, Mijnheer de Voorzitter, om filmprojektie-apparaten aan te schaffen, voor die scholen. De ondervinding heeft bewezen dat opvoeding ondersteund door middel van film zeer bevredigend is, Mijnheer de Voorzitter.

Zoals ik in de Memorie van Toelichting gelezen heb heeft het Bestuurscollege in de begroting de Raad gevraagd volgens een raming van de Dienst Openbare Werken (ik hoop dat die raming niet zoals die van de Hydroponics zal uitvallen), een H.B.S. van F. 775.000,-- in 3 termijnen te bouwen. Mijnheer de Voorzitter, F. 775.000,-- is een groot bedrag. Rekening houdende met de financiele toestand, meer zelfs met het

tekort, dat er bestaat op de begroting van dit jaar, vind ik dat het niet verstandig/ Ik vind het erg dwaas om een h.b.s. te bouwen van bijna een miljoen gulden. Wij kunnen dit probleem op een andere manier oplossen en met minder geld b.v. ik bedoel om F. 200.000,-- maximaal te besteden aan de Magrietschool die voor meer dan de helft leeg staat en het om te bouwen in een h.b.s. Er zijn verschillende scholen die lege klassen hebben. Laten wij proberen de volle klassen over te brengen naar andere scholen en op die manier Magrietschool helemaal leeg te maken F. 200.000,-- te besteden voor het ombouwen en moderniseren en deze een h.b.s. te maken. Uiteraard zijn er misschien technische moeilijkheden mee gemoeid waarvan ik geen verstand heb. Scholen behoren tot verschillende geloofsovertuigingen en verschillende categoriën. Maar als wij goed over deze zaak nadenken, dan kunnen wij het probleem oplossen door Magrietschool leeg te maken en de leerlingen die aanwezig zijn in de andere klassen in de omgeving te brengen als het mogelijk is enkele lokalen aan de andere gebouwen bij te bouwen en Magrietschool tot een h.b.s. ombouwen met minder geld. Het gaat niet om een mooi gebouw, maar wat de kinderen daar leren. Maar als het Vicariaat een gebouw van miljoenen eist, laat het dan ook ertoe bijdragen.

Mijnheer de Voorzitter, er zijn klachten binnengekomen van de ouders dat ze niet willen en niet kunnen appreciëren dat de onderwijzers hun kinderen op school om geld vragen of collecten houden. Dat komt omdat wanneer het kind thuiskomt en om geld vraagt en de vader dit niet direkt geeft de kinderen dan de hand gaan steken in de portemonnaie van hun vader en dat is verschillende keren in het verleden gebeurd. Het is goed om de schooldirektie erop attent te maken, dat zij zich in geval van een of ander collecte, direkt tot de ouders richten en niet via de kinderen van de lagere klassen. Zoals b.v. verleden week; de kinderen kwamen thuis en vroegen een dubbeltje voor de kinderen, die naakt lopen in Afrika. We weten dat er geen land is die zoveel hulp van Amerika, Rusland, Verenigde Naties krijgt als Afrika. En als ze naakt rondlopen in Afrika is het niet omdat het een nood is maar omdat het hun gewoonte is, hun traditie. En ik ben er zeker van dat we met het geld dat we gaan bijdragen die traditie niet ongedaan zullen maken, maar wel zullen we een slechte gewoonte onder de kinderen van Aruba bijbrengen, omdat men één kind 2 dingen niet in de hand moet geven: dat is noch geld en lucifers.

Bestuurskantoor.

Ons werd medegedeeld, dat vele mensen die een of verscheidene brieven aan het Bestuurscollege hebben geschreven geen antwoord kregen, vooral als het gaat over het solliciteren naar werk, e.d. Ik wil de aandacht van het Bestuurscollege vragen en van het hele orgaan van het Bestuurskantoor, dat, wie de persoon ook moge zijn, wanneer hij een brief aan het Bestuurscollege, een departement van het Bestuurskantoor richt, het altijd plicht is om hem te antwoorden, het zij bevestigend of afwijzend. Maar wij moeten iemands brief niet achterhouden. Ik wil ook de aandacht van het Bestuurscollege vragen, t.a.v. de vertraging die plaatsvindt voordat een bepaalde toestemming doorgang vindt. Ik begrijp dat we aan zekere voorschriften gebonden zijn, waarbij men advies van deze en advies van die en advies van alle kanten moet krijgen, voordat het Bestuurscollege een besluit neemt, dat zijn de voorschriften die er bestaan. Het is in het verleden voorgekomen dat het 6 maanden of meer heeft geduurd, voordat men een antwoord kreeg een bouwvergunning of een voorschot-aanvrage. En dat komt omdat het verzoek maan-

/ is

lang in de lade van bepaalde ambtenaren van het Bestuurskantoor blijft steken. Ik ken een geval waar een verzoek bij een afdeling werd ingediend waarop geschreven stond "gaarne spoed" en toch is het stuk maandenlang /de Afdeling gebleven. Ik stel voor dat wij een systeem vormen, waarbij een circulaire of een papier naar de afdeling gaat, wanneer men een bepaald verzoekschrift voor advies heeft gezonden, een maximum behandelingstijd van 3 dagen wordt gesteld. Na drie dagen moet er een advies gegeven worden zodat het stuk naar het Bestuurscollege terug kan komen met het advies van die afdeling. Er bestaat geen enkele reden waarom het een maand moet duren voordat het advies of verzoekschrift terugkomt. Zo ook vraag ik de aandacht van het Bestuurscollege om te trachten aan deze vertraging een einde te brengen.

Mijnheer de Voorzitter, m.b.t. de opruiing door vreemdelingen op Aruba. Wij zijn allemaal op de hoogte van de moeilijkheden die bestonden bij de werknemers van de Lago en het zo is verlopen, dat een deel van hen in staking zijn gegaan aangestookt door vreemdelingen en andere personen van een buitenlandse vakvereniging. Dit is iets, dat van tijd tot tijd gebeurt en als we goed opmerken dan zijn het de vreemdelingen die iedere keer de Arubanen komen ophitsen. En zij gaan zelfs zo ver dat zij openlijk de Arubanen en haar Gouvernement hevig bekritiseren in hun vakbondsvergaderingen en in de kranten. Nu heb ik gehoord,dat verleden week er verschillendevakbondleiders naar Aruba zijn gekomen om de Arubanen op te stoken; in hun vergaderingen te San Nicolaas hebben zij zowel Aruba en de Arubanen als de Regering openlijk bekritiseerd. Mijnheer de Voorzitter, wij, Arubanen zijn een groep kalme mensen, wij horen, wij zien en het ligt niet in onze bedoeling om enig kritiek uit te oefenen op welk vreemd land ook, op geen enkel leider of persoon, noch in een openbare vergadering, noch in de Eilandsraad, die het parlement van Aruba is. Maar het blijft altijd onze plicht als Arubaan om wanneer de naam van Aruba benadeeld wordt, op te staan en Aruba te verdedigen en ik ben de eerste die dat zal doen. Nog nooit heeft een Arubaan een hoge toon aangeslagen in het buitenland en als dat misschien in zijn hoofd zou opkomen, dan weten wij allemaal wat hem te wachten staat. Jullie weten allemaal wat Mijnheer Vermeer in Venezuela overkomen is.
Mijnheer de Voorzitter,ongetwijfeld, door onze toegevelijke democratie kunnen wij bepaalde vakbondleiders niet verbieden om te spreken omdat die bepaalde vereniging door de Verenigde Naties wordt beschermd, waarvan de Antillen ook een lid is. Ik kan echter niet aannemen dat in de statuten van de J.C.F.T.U. welke de hoofd-vakbond-organisatie is, staat dat hun leiders naar welk land ook kunnen gaan om aan te stoken, zonder dat de Regering hen kan stoppen. Mijnheer de Voorzitter, de Regering kan deze leiders wel stoppen. Mijnheer de Voorzitter, aan alles is een grens en wij zijn op deze grens gekomen.

Mijnheer de Voorzitter, het is wijd en zijd bekend dat de Antilliaanse Regering altijd heeft toegestaan, dat de vreemdelingen hier komen doen wat ze willen. Laatst werd in de krant "Universal" gepubliceerd, dat de Antilliaanse Regering koloniaal is, dat de politie de arbeiders hebben mishandeld en dat verschillende gewonde arbeiders met spoed naar het hospitaal vervoerd zijn geworden. En allen hier tegenwoordig weten, dat dit een vuige leugen tegen Aruba is. En het bevreemdt mij zeer,Mijnheer de Voorzitter, dat, hoewel het een leugen is, noch het Eilandbestuur noch de Centrale Regering op die leugen geantwoord heb-

/bij

ben of die te weerleggen. Wij weten allen dat zowel de levenstandaard als de intelligentie van de Arubaanse arbeiders veel hoger ligt dan alle overige omliggende landen. En de hulp van de internationale vakbondleiders is absoluut onnodig hier op Aruba. Daar het grootste gedeelte van hen uiterst links-gezind is het zoveel te beter om deze personen zoveel mogelijk uit de weg te blijven. De Arubanen moeten hun vrijheid blijven behouden ze moeten vrij blijven om de vertegenwoordigers te kiezen die zij zelf willen. En de Regering moet nooit toestemmen dat ze vervolgd of opgestookt worden door geen enkele internationale sprekers. Wij weten allemaal dat zowel Mijnheer Isa als de heer Mr. Hartong schitterend werk hebben gedaan om dat probleem op te lossen. Ik hoop dat zowel de Ministers als Landsbemiddelaar weer met de Lago zullen praten om de Lago te vragen de arme staker-arbeiders, te ontzien zodat ze hun werk niet verliezen; omdat de arme arbeiders slachtoffers zijn geworden van de ophitsing van vreemdelingen. En ten slotte vraag ik de Regering om een beetje voorzichtiger te zijn in de toekomst.

Mijnheer de Voorzitter, het volk van Aruba was erg blij toen het hoorde van de financiele hulp dat de Antillen en Aruba van Nederland hebben gekregen. Dat bewijst duidelijk het vertrouwen en de goede verstandhouding die er thans bestaat tussen de rijksdelen. Wij zijn er zeker van dat Aruba een goede toekomst zal hebben en dat men spoedig met de bouw van de nieuwe projekten zal beginnen. Van onze zijde zijn we zeer verheugd, speciaal omdat in de loop van het volgend jaar iedereen op Aruba werk zal hebben. En dat is wat Aruba en de Arubanen moeten hebben "Werk", omdat een man moet werken om zijn gezin te onderhouden en omdat hij moet werken om te leven dat staat geschreven in het Boek der Boeken. Wij moeten toegeven, dat zowel de Regering als U Uw uiterste best heb gedaan om zowel projekten als industrie op Aruba te brengen. Van onze zijde bieden wij bij voorbaat onze volle medewerking aan. Onze doel is en blijft altijd om voor de vooruitgang van het vaderland Aruba te werken en in die richting zijn we en in die richting zullen wij voortgaan.
Ik hoop dat iedereen die zonder werk is op Aruba in dienst wordt genomen. Ik hoop dat er een maximale efficientie zal bestaan onder de arbeiders en ik hoop dat de Arubanen alle voorkeur zullen genieten. Ik eindig, Mijnheer de Voorzitter, en bedank het Bestuurscollege, alle Eilandsraadleden, hoofden van diensten en alle ambtenaren voor de dienst die zij bewezen hebben gedurende dit jaar en ik bedank U allen. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

<u>DE HEER L.V. BRITTEN:</u> Mijnheer de Voorzitter en de Raadsleden: Het is voor mij een voorrecht om vanaf deze plaats tot U enkele woorden te mogen richten in verband met de behandeling van de ontwerp-begroting voor het komend dienstjaar 1961. De behandeling van deze begroting voor het dienstjaar 1961 is voor mij en ik zou haast zeggen voor de andere leden ook een waar genoegen, in die zin dat we niet aan een bepaald onderwerp gebonden zijn, maar dat iedere raadslid de kans krijgt om zijn hart te luchten en de wensen en verlangens van het volk naar voren te brengen. Trouwens het is goed om alvorens wij ons in de toekomst te verdiepen, heel even een blik in het verleden te werpen. Mijnheer de Voorzitter, het ligt nog vers in mijn geheugen, dat bij de behandeling van de begroting van het afgelopen dienstjaar n.l. 1960 hoe verschillende leden naar voren zijn getreden om de wensen en ver-

langens van het volk aan de orde te brengen. Wij hebben ondermeer gehoord, dat juist om deze redenen m.a.w. om aan de wensen en verlangens van het volk tegemoet te komen belastingverhoging noodzakelijk was. Andere leden hebben hun waarschuwende stem laten horen over onze financiele toestand dat zo te precair was. Belastingen werden verhoogd en nu rijst de vraag of het volk tevreden is en of onze financiele positie in een betere stadium is. Het valt zeker niet te betwijfelen dat wij weer zullen horen, dat objectief gewerkt moest worden gezien de neerdalend ekonomie van ons eiland. Mijnheer de Voorzitter, ik vraag mij af, wanneer deze volksvertegenwoordigers spreken over zakelijke werken, omdat onze ekonomie zeer precair is of zij hun woorden onderstrepen dat zij werkelijk meenden wat zij zeggen. Ik denk van niet, Mijnheer de Voorzitter, want in letterlijke zin des woords hadden zij gemeend wat zij werkelijk een jaar geleden in deze zaal hebben gesproken of nog zullen spreken, dan hebben wij vandaag niet te kampen met een tekort van miljoenen op de begroting voor het jaar 1961.

Mijnheer de Voorzitter, heden ten dage zegeviert de werkloosheid meer dan nooit te voren op ons eiland, hoeveel vaders van grote gezinnen werkzoekend bonsden tegen mekaar zonder een job te kunnen krijgen teneinde aan een stukje brood te komen voor hun kinderen. Ondanks al deze belastingverhoging neemt de werkloosheid met de dag toe. Het is treurig en pijnlijk om te zien of horen hoeveel van deze kinderen niet naar school kunnen gaan omdat vader of moeder niet bij machte is om hen van kleding en schoeisel te voorzien.
Mijnheer de Voorzitter al deze situaties doet mij herinneren aan de mooie woorden van de verschillende leden, dat ik net zoeven zeide de wensen en verlangens van het volk naar voren brengen in de Eilandsraad. Mijnheer de Voorzitter, ik vraag mij nogmaals af hebben deze heren werkelijk gemeend wat zij gezegd hebben , hier wil ik voegen "LUISTER NAAR MIJN WOORDEN MAAR KIJK NIET NAAR MIJN DADEN". Mijnheer de Voorzitter, het is niet altijd wanneer men spreekt dat het van harte is want verschillende van die leden die verleden jaar bij de behandeling van de begroting hun stem hebben laten horen en bepleitte over wensen en verlangen van het volk, hebben hun werkkring bij de Lago Mij of ergens anders opgeheven om in dienst te komen van het Gouvernement in hoge schaal van F. 1000,-- of meer per maand.
Mijnheer de Voorzitter, terwijl dat deze gezinshoofden rondlopen op uitkijk naar een baantje om hun families te onderhouden, merken wij op de zovele politieke - baantjes die werden gecreëerd voor partijmannen, o.a. Raadsleden en Statenleden en hoeveel meer zullen moeten komen.
Mijnheer de Voorzitter, het bevreemdt mij hoe deze mensen het niet kunnen realiseren dat het voeren van zo'n beleid zelfs voor hun niet produktief is, als ze zo door blijven gaan met al de onmogelijke luxe, die grote bedragen vergt en uiteindelijk uit welke bronnen zullen zij moeten putten om de overbelaste begroting te dekken.

Mijnheer de Voorzitter, uit de Memorie van Antwoord hebben wij vernomen, volgens raming dat voor de begroting voor het dienstjaar 1961 er nog wat miljoenen bij moet komen om te balanceren. Hierover zou ik het ten zeerste apprecieren of U mij kan toelichten waar wij deze kolosale bedragen halen tot het sluiten van deze begroting? Ik hoop niet dat weer tot belastingverhoging zal moeten worden overgegaan vooral niet wanneer het volk geduldig zit te wachten op het vervullen van zijn wensen en verlangens.

Mijnheer de Voorzitter, we hebben geconstateerd dat een aantal jongens of meisjes rondlopen met een Mulodiploma zonder een werk te kunnen vinden. Ik wil een voorstel doen om alle gehuwde vrouwen die geen kostwinner zijn, werkzaam bij het eilandgebied naar huis te sturen en plaats te maken voor deze jongelui die voor hun eigen of voor hun families moeten werken.
Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege heeft weer een ander verzoekschrift ontvangen van een dertig tal mensen wonende in de omgeving van St. Nicolaas betreffende aansluiting van hun woningen op het elektriciteitsnet. In verband hiermede wil ik U vragen of het Bestuurscollege een aanvang heeft genomen tot elektrificatie van de huizen in de buurt van Ayó, Cashero enz. en als het Bestuurscollege tot enige oplossing is gekomen zou ik zeer gaarne een voorstel willen doen om de huizen in de buurt van Sabana Libre, Turibana enz van stroom te voorzien.
Mijnheer de Voorzitter, bij verschillende gelegenheden heb ik de Eilandsraad verzocht om de wegen in de buurt van Borranca, Rooi Santo, Kamay enz. op Noord te laten repareren en zelfs heb ik gevraagd of het mogelijk was deze wegen te asfalteren. Van bestuurswege werd medegedeeld, dat asfaltering niet mogelijk was, doordat bepaalde gedeelte van deze wegen klip zijn en grote bedragen afgewend moest worden. Ik wil U nogmaals verzoeken indien voorlopig asfaltering niet mogelijk is deze wegen met zand te laten repareren voorts wil ik voorstellen om de wegen in de buurt van Boegoeroei te laten repareren.

Mijnheer de Voorzitter, tenslotte wil ik Uw attentie vragen voor het volgende: In de laatste maanden is er een busdienst geopend om het volk van dienst te zijn. Deze bus zal dienst doen volgens programma Caribean Hotel, Basiruti, Pova Beach, Oranjestad, Santa Cruz, Savaneta en San Nicolaas dat juich ik ten zeerste toe speciaal voor die mensen, die geen vervoer hebben en die nu toch op Pova Beach of omgeving kunnen gaan zwemmen door deze busdienst. U zou het haast niet willen geloven, Mijnheer de Voorzitter, tot mijn verbazing heb ik geconstateerd dat deze bus dienstdoende is voor de toeristen. Deze bus vervoert meer toeristen van het Caribean Hotel dan onze mensen voor wien deze busdienst werd geopend. Deze bus heeft zijn parkeerplaats op het terrein van het Caribean Hotel en heeft een schema op het informatiebureau in het hotel. Mijnheer de Voorzitter, ik verzoek U dringend een onderzoek te laten instellen en deze bus van het terrein van het Caribean Hotel te doen verwijderen en de eigenaar van de bus erop attent te maken dat de busdienst uitsluitend voor onze mensen is en niet voor het vervoeren van toeristen. Mijnheer de Voorzitter, stelt U eens voor als het zo door blijft gaan, hoe zullen de chauffeurs van de H-wagens, vaders van grote huisgezinnen, een stukje brood verdienen voor hun kinderen.
Mijnheer de Voorzitter, ik zal voorlopig tot hier volstaan.

<u>DE HEER L.A.I. CHANCE:</u> Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege vraagt van ons bij de behandeling van de begroting van het eilandgebied, dat wij als rechtgeaarde volksvertegenwoordigers hier naar eer en geweten onze opinie over zullen uitspreken. Het is niet een kwestie van klakkeloze goedkeuring of een afbrekende en op wantrouwen gelanceerde kritiek. Het is een kwestie van gemeenschappelijke overleg van zakelijke en wederzijdse respekt gebaseerd op de toetsing van de voorgestelde plannen van het algemeen belang. Wij zouden als Eilandsraad tekort schieten in de uitvoering van het aan ons door het volk gegeven mandaat en wij zou-

den gebrek aan respekt voor het bestuur tonen indien wij bij het behandelen van deze begroting niet naar eer en geweten te werk gingen en niet opbouwende kritiek uitoefenen. Daar waar zelfs zulke kritiek naar onze mening niet echt waarlijk is. Hieruit moet dan de gemeenschappelijke overleg worden geboren dat uiteindelijk in een gezond beleid ten goede komt. Het is op deze basis dat ik het voor ons liggende begroting, begrotingsvoorstel heb bestudeerd en mijn commentaren moeten dan ook in dit licht worden gezien.
Ten eerste wil ik de aandacht van het Bestuurscollege vestigen op het wegencomplex te San Nicolaas tussen de R.K. Kerk en Methodistenkerk te San Nicolaas. Deze wegen liggen in het midden van San Nicolaas en ze verkeren in een zeer slechte toestand, ze schreeuwen om verbetering. Ik weet het Bestuurscollege zal zeker zeggen dat een deel van deze grond waarover deze wegen gaan eigendomsgrond is van particulieren. Maar deze wegen zijn zoveel jaren in gebruik geweest deze particulieren zeker bereid zouden gevonden worden om dit grond aan het Gouvernement af te staan ter verbetering van deze wegen. Daarom wil ik aan het Bestuurscollege voorstellen om zo gauw mogelijk met de eigenaren contakt op te nemen zodat t.z.t. verbetering aan deze wegen te kunnen komen. Ook zijn er verschillende plekken op San Nicolaas die geschikt zijn voor plantsoenen. Ik heb het Bestuurscollege verschillende malen hierover gevraagd om deze plantsoenen ter verfraaiing van San Nicolaas door Dienst Openbare Werken te laten uitvoeren, maar het Bestuurscollege komt met het antwoord, dat deze plekken niet als plantsoenen kunnen dienen daar er geiten en schapen overal rondlopen. Maar, Mijnheer de Voorzitter, ook hier in de stad hebben wij zulke plantsoenen en ook hier hebben wij geiten en schapen die overal [illegible] lopen maar er zijn wel maatregelen genomen om te voorkomen dat deze geiten deze plantsoenen opvreten. En hetzelfde kan ook op San Nicolaas gebeuren.
Mijnheer de Voorzitter, op het ogenblik worden miljoenen guldens uitgegeven voor het ekonomische opbouw van ons eiland. Zelf is de hulp van Nederland ingeroepen en de Nederlandse Regering is bereid gevonden om hieraan haar steun te geven. Het werk dat tot nu toe hieraan gedaan is, is zeer prijzenswaardig vooral de taak van de Gedeputeerde Henriquez en onze Ministers van Financien en Sociale Zaken, de heren Irausquin en Kroon, die door hen is verricht.

Mijnheer de Voorzitter, bij de commissievergadering heb ik verschillende vragen naar voren gebracht en vele van deze vragen zijn wel degelijk beantwoord. Maar er zijn wel volgens mij dan zeer belangrijke vragen, die niet geantwoord zijn. Ik heb b.v. gevraagd of het Bestuurscollege bewust was van het feit dat het Hoofd van de Voorlichtingsdienst zijn tijd gebruikt om alleen boycottingen en stakingen op te koken. Het Bestuurscollege heeft alleen geantwoord dat het niet bekend is dat het Hoofd van de Voorlichtingsdienst zich onder kantoortijd zich ledig houdt met de activiteiten van boycotten en stakingen. Kan het Bestuurscollege man voor man elk werkelijk zeggen dat hij niet weet dat het Hoofd van de Voorlichtingsdienst zijn tijd wel aan deze boycotting en stakingen verslingert. Want er zijn verschillende klachten bij het Bestuurscollege ingediend tegen dit Hoofd van Voorlichtingsdienst dat hij zich wel met boycotten en staking bezig heeft gehouden, zelfs op zijn kantoor onder kantoortijd. Natuurlijk zegt het Bestuurscollege wij zijn niet verantwoordelijk wat het Hoofd van de Voorlichtingsdienst uithaalt want hij werkt 24 uur per dag en wij kunnen niet verantwoordelijk zijn voor zijn tijd. Ik neem dit niet als antwoord van het Bestuurscollege. Want als hij

24 uur per dag werkt dan is het zoveel te beter dat het Bestuurscollege moet weten wat hij onder, wat dan als zijn kantooruren moet worden beschouwd, doet. Men kan niet zeggen dat hij om 8 uur Piña is van Voorlichtingsdienst, om 9 uur Piña van La Moda en La Moderna, om 10 uur is hij Piña van P.W.F.A. Piña is Piña, Hoofd van de Voorlichtingsdienst 24 uur per dag. Dus het Bestuurscollege hoeft niet te proberen ervan af te komen met te zeggen dat zij niet verantwoordelijk kunnen zijn voor wat hij onder zijn kantooruren verricht. Want hij heeft wél onder zijn kantooruren mensen bij hem laten komen en Mijnheer Piña weet het ook en hen aangeraden en opdracht gegeven om de boycot te laten uitschrijven en deze boycot, weet hij ook drommels goed, kan alleen/uitgeschreven en uitgevoerd worden door een staking uit te roepen. Hij weet dat dit gedaan is, hij heeft 5 mensen bij hem laten komen waaronder ik persoonlijk. Het is dus geen kwestie van dat het Bestuurscollege niet weet wat hij doet. Hij weet wél wat hij doet. Ik wil wel zeggen dat misschien doet hij niet het werk waarvoor hij wordt betaald. Ik geloof niet dat het Bestuurscollege hem maandelijks zijn geld betaalt om boycotten en stakingen op te koken. Als hij zich met deze aangelegenheden wil bemoeien dan kan hij zijn ontslag nemen en hieraan gaan werken. Bij mij rijst de vraag wat baat het voor het Bestuurscollege en anderen, om zoveel werk te verrichten voor de ekonomische opbouw van hun eiland, terwijl Nicolaas niet anders doet dan alles wat wij al hebben af te breken. B.v. nu hebben wij op Aruba een staking die alleen maar een ellendige einde zal hebben en Nicolaas staat hier met hart en ziel achter. Want alhoewel de heer Piña zelf aan mij heeft gezegd dat hij opdracht.....

<u>DE VOORZITTER:</u> Mijnheer Chance mag ik U vragen om daar het woord te gebruiken Hoofd van de Voorlichtingsdienst en niet de persoonlijke naam.

<u>DE HEER L.A.I. CHANCE:</u> Graag, Mijnheer de Voorzitter. Want alhoewel het Hoofd van de Voorlichtingsdienst zelf aan mij heeft gezegd dat de Gezaghebber hem opdracht had gegeven om van deze staking af te blijven en er zich niet mee te bemoeien heeft hij toch hieraan zijn deel bijgedragen. Wat betreft de Voorlichtingsdienst, Mijnheer de Voorzitter, hoef ik niet zoveel meer hierover te praten. Zelf deze keer zal ik niet eens hoofdelijke stemming over zijn departement vragen. Want voor mij is dit niet meer noodzakelijk. Want er zal wel misschien een meerderheid voorstemmen om het departement te handhaven, maar dat moet het Hoofd van Voorlichtingsdienst niet aannemen als een motie van vertrouwen in hem. Want ik weet dat het vertrouwen al verdwenen is. Een ding wil ik wel zeggen dat ik ervan overtuigd ben dat het Hoofd van deze dienst niet lang meer als hoofd van deze dienst zal aanblijven want iedereen behalve mijn vriend, mijn collega Chai de Cuba is ervan overtuigd dat het Hoofd van deze dienst te veel buiten zijn boekje gaat en dat er zo spoedig mogelijk een eind aan moet komen. Wat het aanval van de zijde van mijn collega de Cuba op mijn persoon, zojuist, betreft wil ik alleen maar zeggen dat het Hoofd van de Voorlichtingsdienst ook aan mij zijn diensten heeft voorgesteld om betogen voor mij te schrijven. Ik heb/de kans nooit gegeven zoals de Cuba hem een betoog over mij heeft laten schrijven, dat doe ik gerust voor mij zelf. Als de Cuba hiervan gebruik maakt dan is het ook zijn goed recht, maar dan moet hij ook de geschikte tijd hiervoor gebruiken. Want wat wij in de commissievergaderingen zeggen zowel de A.V.P. of ik of wie dan ook dan hoeft hij bij mij niet hiervoor te komen. Als hij de schijn maar had willen wekken dat hij het
/maar /hem

zelf heeft gemaakt dan had hij beter tot de 2e ronde hebben gewacht en dan zou het beter geweest zijn.

Wat betreft de aanklachten over onze politie in het buitenland wil ik alleen maar opmerken dat onze politie zich niet druk hierover hoeft te maken daar deze klachten komen van dezelfde gezindte groep waarover ik het zojuist gehad heb. En ook hieraan zal spoedig een einde komen, want als wij werkelijk autonomie hebben onze Regering kan niet toestaan dat buitenlanders in het buitenland en ook hier zich zullen gaan mengen in onze binnenlandse aangelegenheden. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, weet ik ,dat ook hier spoedig een einde zal komen.
Ook, Mijnheer de Voorzitter, moet ik mijn ongenoegen uitspreken over het feit dat bij de laatste delegatie, die naar Suriname werd afgevaardigd, niet een Arubaan bij is gevoegd want dit wekt in het buitenland een zeer onaangename indruk van ons eiland, dat wij geen Arubaan hebben die wij naar het buitenland kunnen afvaardigen om ons eiland te representeren.

Gaarne, Mijnheer de Voorzitter, geef ik mijn steun aan het voorstel om de post van Voorlichtingsmateriaal van F. 5000,-- te verminderen. En als wij tot stemming komen dan zal ik ook graag mijn steun en mijn stem hieraan geven. Het Bestuurscollege hoeft niet meer over de Voorlichtingsdienst te spreken als het Bestuurscollege ons alleen de toezegging kan geven dat deze dienst gereorganiseerd zal worden,/zullen wij tevreden zijn daar ik ervan overtuigd ben dat onze "Cashamira" niet lang meer zal aanblijven.

Mijnheer de Voorzitter, zoals de heer Kelly naar voren heeft gebracht ben ik ook overtuigd van het feit dat de mensen die hier op Aruba werken ook hun eigen vorm van representatie zullen kunnen kiezen zonder dat het Hoofd van de Voorlichtingsdienst, Lago of Fernandez of wie dan ook hen hoeven op te stoken en hierover hun oordeel hoeven uit te spreken. Ik heb ook vertrouwen in Uw persoon dat als Hoofd van onze Politie dat U ook gauw hieraan een einde zult maken. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: De vergadering wordt nu geschorst tot half drie vanmiddag.

De vergadering wordt hervat om half drie, n.m.

DE VOORZITTER: Heren de vergadering wordt hervat en het woord is thans aan de heer Maximo Croes.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, in tegenstelling met het vorig jaar kunnen we zeggen dat deze begroting een uitermate routinaire begroting is. Hierin verschenen, als wij de P.M.-posten die betrekking hebben op de urgentieplannen weglaten geen ingrijpende voorstellingen plaats. Kwesties van beleid, zoals belastingverhogingen en andere maatregelen ter vermindering van de inkomsten die het vorig jaar werden besproken vinden bij deze begrotingsbehandeling niet plaats. Begrotingstechnisch vertonen de verschillende begrotingen ook een duidelijk beeld. Alleen het kapitaalverkeer tussen het eilandgebied en de Watervoorzieningsdienst hadden aanvankelijk enige hoofdbrekens bij de eilandsraadsleden veroorzaakt maar dit is nu intussen weggewerkt met de indiening

/dan

van de 4e wijziging op de begroting 1958 en de 2e wijziging op de begroting 1959.
Mijnheer de Voorzitter, zoals ik vanmorgen reeds heb gezegd is het nu de eerste keer dat de raad werkelijk een overzicht van het geheel heeft van de financiering en van de verschillende transakties die hebben plaatsgehad met betrekking tot de Watervoorzieningsdienst. Alhoewel de zaak nu in orde is, Mijnheer de Voorzitter, kan ik niet nalaten te wijzen op een kleine schoonheidsfout, die hierin gesloten is. Hadden we deze wijzigingen niet gekregen dan stonden we voor het dilemma, Mijnheer de Voorzitter, dat we de begroting hadden moeten goedkeuren zonder te weten van de transakties die hebben plaatsgehad en die eigenlijk op eerdere begrotingen hadden moeten worden verantwoord. De zaak is nu duidelijk, maar ik wil het Bestuurscollege verzoeken zoals wij van deze zijde reeds verschillende keren hebben gedaan, stel ons niet meer voor dergelijke problemen.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, heeft de begroting een steeds stijgende lijn gezien. De kosten stijgen maar steeds door en wij hebben op het ogenblik een tekort van F. 1.674.161,-- op de gewone dienst. Het Bestuurscollege maakt gewag van middelen die t.z.t. zullen komen om deze tekort te dekken. Als ik de stukken, die door de Regering aan de Staten zijn ingediend met betrekking tot de winstbelasting nakijk, dan kan ik hieruit de conclusie trekken, Mijnheer de Voorzitter, dat het verhoogde aandeel dat t.z.t. het eilandgebied ten deel zal vallen, zal worden aangewend om deze tekort te dekken. Graag verneem ik van het Bestuurscollege of ik hierin gelijk heb of niet. Stijgende kosten kunnen weggewerkt worden met stijgende inkomsten of ze kunnen weggwerkt worden met drastische bezuiniging. Op deze begroting heb ik maar op één enkele plaats kunnen opmerken dat er werkelijk bezuinigd is en dat is waar het Bestuurscollege in de Memorie van Toelichting heeft toegegeven dat de oorspronkelijke post van de Voorlichtingsdienst voor Voorlichtingsmateriaal die op de werkelijkheidsbegroting voor F. 22.500,-- was aangevraagd, is verlaagd tot F. 10.000,--. Dit is inderdaad een drastische verlaging op de werkelijkheidsbegroting. Mijnheer de Voorzitter, maar overigens op andere posten komt tot uitdrukking dat het Bestuurscollege niet zoveel voortvarendheid heeft betracht in de verlaging van andere posten.
Vermeerdering van inkomsten, Mijnheer de Voorzitter, juicht de fraktie van de A.V.P. gaarne toe, indien dit niet geschiedt door belastingverhoging als in de vorige jaren, doch door vermeerdering van de bedrijvigheid in het algemeen zodat meerdere middelen naar de kas van het eilandgebied kunnen toevloeien. T.z.t. zullen de urgentieplannen van het Bestuurscollege dit hopelijk doen en wij wensen hier te verklaren, dat wij niet bijvoorbaat afwijzend staan tegenover de plannen van het Bestuurscollege. Wij zouden deze graag objectief willen bekijken en t.z.t. willen bespreken in de vergaderingen, die zullen komen. Gedurende het jaar heeft de Raad de voorstellen goedgekeurd voor kredieten en bedragen van F. 300.000,-- voor een studie t.a.v. de mogelijkheid van ontwikkeling van fosfaatindustrie. Gaarne zou ik vernemen of de Longyear Company intussen rapport heeft uitgebracht of dit rapport gunstig luidt en of het Bestuurscollege van plan is binnenkort met de uitvoering van de aanbevelingen van het rapport een begin te maken.

Ook, Mijnheer de Voorzitter, spijt het mij, dat het voorstel, dat gedurende het jaar in de Eilandsraad is gedaan om te komen tot een op-

richting van een kippenslachterij tot nu toe niet werkelijkheid is geworden en niet eens in de commissies van de Eilandsraad is behandeld kunnen worden. Dit is een onderwerp waarin vorig jaar bij de begrotingsbehandeling vele leden hun belangstelling hebben uitgesproken maar daarbij is het ook bij gebleven.

Met betrekking tot de Voorlichtingsdienst, Mijnheer de Voorzitter, wil ik hier iets terecht zetten. De heer de Cuba sprak vanmorgen dat de oppositie al maar de Voorlichtingsdienst wil afschaffen. Vermoedelijk heeft de heer de Cuba het Memorie van Toelichting niet goed gelezen, hij was zelf niet aanwezig op de commissie-vergadering. Maar daarin stond dat van de zijde van vele leden geen bezwaar was tegen een Voorlichtingsdienst die werkelijk vóórlicht. Het hoofdbezwaar van deze leden ligt in de werkwijze van de Voorlichtingsdienst zoals het thans bestaat, niet als Voorlichtingsdienst als overheidsorgaan als zulks. Verder, Mijnheer de Voorzitter, vind ik het bijzonder onsympathiek dat de heer de Cuba heeft gemeend de oppositie te betichten van persoonlijke aanval op de heer Piña, dat is helemaal niet het geval geweest. Die persoonlijke aanvallen zijn van de andere zijde gekomen en wij moeten ons geheel schoonwassen van deze aanvallen. Ik geloof niet dat het ooit voorgekomen is dat van de zijde van de oppositie persoonlijke aanvallen zijn gericht op ambtenaren en diensthoofden die hierin zitten maar die zich niet tegen zulke aanvallen kunnen verdedigen.

Met betrekking tot de uitbreidingvan het elektriciteitsnet, Mijnheer de Voorzitter, hebben we in de vorige algemene beschouwingen op de begroting wijd en breed besproken.Naderhand is weer een brief van het Bestuurscollege bij de Eilandsraad ingediend omtrent de op te nemen contakten met de Elmar. Wij volgen deze ontwikkelingen natuurlijk met belangstelling vooral omdat ook beoordeeld naar de verkiezing wie de Eilandsraad bereiken, verschillende woningen en buurten nog steeds op aansluiting wachten en wij zijn van mening dat er inderdaad iets gedaan moet worden. De voorstellen van onze zijde kwam en die vorig jaar werd gesteund door de heer Werleman en ook door de fraktie van de overzijde voor het beschikbaar stellen van een garantie-som kunnen wij bijzonder appreciëren en wij hopen nog steeds, Mijnheer de Voorzitter, dat het Bestuurscollege binnenkort met afgeronde plannen bij de Eilandsraad komt om deze zaak te realiseren.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan ook niet nalaten mijn zienswijze te leveren over de recente gang van zaken betreffende arbeidsonrust op de Lago. Deze aangelegenheid, Mijnheer de Voorzitter, is bijzonder onprettig. We hebben het allang kunnen zien aankomen.. En ik ben met de andere leden die vanmorgen hebben gesproken van mening dat deze toestand te lang is geduld. Wel is waar, Mijnheer de Voorzitter, heeft iedereen hier op Aruba het recht om zich te organiseren, het recht om erkenning te vragen, het recht om te proberen in een voordelige onderhandelingspositie te komen. Doch, Mijnheer de Voorzitter, dit recht moet niet gaan ten koste van de rechten van de meerderheid en dit hebben we allang zien aankomen, we hebben allang kunnen zien dat een groep die bezig is om erkenning te vragen, die erkenning, ik kan het wel ronduit zeggen, niet verdient. Wegens aantal niet en ook niet wegens prestigeredenen.
Mijnheer de Voorzitter, de politie die heeft zich bijzonder correkt gedragen gedurende deze dagen en ik geloof dat aan U als plaatselijk hoofd

van de Politie een bijzonder woord van lof toekomt voor de wijze waarop de politie de rechten van de meerderheid, de rechten van de mensen die hebben gekozen om te gaan werken, heeft beschermd zodat iedereen die werkelijk geinteresseerd was om naar zijn werk te gaan dit inderdaad rustig kon doen zonder verstoring. Nu vraag ik me af, Mijnheer de Voorzitter, de situatie die op Lago heerst, Mijnheer de Voorzitter, is al meer dan een week oud. Men heeft intussen kunnen zien dat deze situatie geen enkele zijde/goed doet. Integendeel, Mijnheer de Voorzitter, ik kan alleen maar zien dat deze situatie het hele eilandgebied schade berokkent. En ik mag U, Mijnheer de Voorzitter, tezamen met de andere leden die hierover vanmorgen het woord hebben gevoerd in overweging geven om te proberen om aan deze zaak zo spoedig mogelijk een eind te maken zodat arbeidsrust kan terugkeren. Arbeidsrust die ons allen ten goede zal komen, niet in het minst bij onze plannen, om op het ogenblik Aruba ekonomisch op te bouwen. Dank U wel, Mijnheer de Voorzitter. /enig

DE HEER P. CROES: Señor Presidente, nos tini awe nos dilanti e presupuesto di 1961 cual cada anja ta bini pa aprobacion di miembronan di Eilandsraad. E ocasion aki ta wordu duna pa cada uno di e miembronan pa por trece nan ideanan y al mismo tiempo pa por lanza nan critica den e forma con e presupuesto a wordu presenta na Raad. Compará nu e presupuestonan di anjanan anterior mi mester bisa cu e presupuesto aki tin un otro objecto cunele. Nos ta weita aki den diferente plannan y ora p'afo pueblo ta hanja di tende, sea via prensa of via radio, loque ta ser duna na nan den e anja venidero no ta laga duda cu nan lo ta entusiasma pa weita verdaderamente pa nan hanja e alivio cu hopi dinan ta desea. Pero lastimamente mi mester bisa, Señor Presidente, cu e presupuesto no ta balansa. Nos ta falta pa balansa e presupuesto F. 1.614.000,- E medida cu Bestuurscollege a tuma por soluciona e problema aki y pa por hanja e medio di cubri loque falta den e presupuesto pa e balansa. Mi no ta bisa cu e ta malo pero nos mester realiza cu no ta solo e presupuesto di isla di Aruba tin un tekort den dje. Y e presupuesto di Antillas Hulandes tambe y cu ta sigur - sigur cu gobierno central lo busca pa balansa su presupuesto promé cu e tene cuenta cu esun di Aruba. Lo tabata mas facil, segun mi opinion, si pa parti di gobierno insular un modo of formanan a wordu busca den e presupuesto mes pa e por llega na un balance. Y hopi biaha na reunionnan ora presupuesto ta wordu trata nos ta tende casi fei boca di toer e representantenan cu mester cuminza cu economiza. Si mester cuminza cu economiza ta e tempo a llega como e presupuesto mes ta duna e signal con e situacion economico di nos isla ta y esaki ta malisimo. Pasobra si e situacion economico di nos isla ta bon anto e presupuesto no por tin un tekort den dje, sino e presupuesto mester a balansa y kiko nos ta weita en vez di economiza nos ta weita toer e postnan mayoria bisá ta bai haltu. Por ehemplo empleado, ambtenaarnan:e suma a bolbe subi y asina nos por bai menciona hopi mas. Si situacion economico di e isla berdaderamente ta malo anto mester cuminza economiza pero laga nos no cuminza economiza den e chiquitonan sino mester cuminza economiza unda berdaderamente por economiza. Y lastimamente, Señor Presidente, mi ta weita den Memorie van Toelichting of Memorie van Antwoord den e presupuesto di Openbare Werken na unda un miembro di Eilandsraad a hanja contesta cu sí ta intencion di Bestuurscollege pa anja venidero kita 16 mucha cu ta sinja na garashi. Sí esaki Bestuurscollege kemeen cu ta economiza anto mi kier haci un suplica pa no economiza ariba e chiquitonan sino cuminza econo-

miza ariba e grandinan/nos ta den tal situacion cu ariba Aruba casi ningun caminda bo por hanja trabou. E muchanan aki ta panan cuenta bandona unda nan ta llega ta e mesun historia no tin trabou no tin placa. Y Gobierno moralmente mester tene cuenta cu esey y mester percura pa e chiquitonan aki. Muchanan si nan bai ariba calle no tin trabou panan otro caminda. Pesei mi ta haci un suplica na Bestuurscollege si ainda e posibilidad ta existi pa no bai over na manda e 16 mucha chiquitonan aki cas.
Señor Presidente, cu masha atencion mi a weita den presupuesto aki postnan cu ta carga P.M. y eseinan ta significa plan den futuro y mi ta spera di otro banda Bestuurscollege na su debido tiempo lo laga Eilandsraad sabi tambe con e plannan aki ta para y ki tempo lo cuminza cu nan. Fei den principio cu mi a dentra den Eilandsraad mi a bisa cu di mi banda ki proposicion cu bini si e ta na interes general di e isla mi ta duna mi apoyo. Y despues ora e proposicionnan aki wordu presenta na nos y si nan ta na interes general di e isla cu gusto lo mi duna mi aprobacion.

Señor Presidente, ta pasando algo na e momento aki cu ta llama atencion di nos toer. E ta sina tanto penoso y asina tanto delicado cu mi a kere sigur - sigur ke no lo a wordu treci ariba mesa awe sino lo a warda un otro oportunidad ora cu situacion tawata mas calma. Pero una vez esei a wordu lanza cu a wordu papia mi ta kere cu no solo, Señor Presidente, como cabez di teritorio pero tambe tur miembro di Eilandsraad y henter e poblacion di Aruba mester tene cuenta cu e situacion actual. Mi a tende cu te aki den a wordu menciona cu hasta hoofdennan van dienst ta apoyera of instiga welga. Mi no ta kere sino mi ta spera cu esaki no ta sino un insinuacion pero si acaso e no ta insinuacion e por ta algo verdad anto Bestuurscollege mester tuma medida drastico pasobra situacion di Aruba no ta permiti pa semejante casonan asina tuma lugar.
E hendenan, e obreronan ta panan cuenta segun mi a tende esun cu kier a bai traha, a bai traha esun cu no tawata kier a bai traha a coge e caminda cu e tawata kere ta mihor. Sea cu a bai traha y no a bai traha, pueblo di Aruba no ta cosecha fruta for di dje sino al contrario dia pa dia ta mas atras nos ta bai y e ta hinca nos situacion den un estado masha masha peligroso. Señor Presidente, un biaha mas mi no ta haci ningun insinuacion mi no ta bisa cu tin hende of hoofden van diensten den e asunto aki, mi no ta kere pero si acaso por ta, ta prudente pa tuma paso prome cu e asunto bira peor

Tambe ta lastimamente pa mi mester bolbe tende atrobe na tratado di e presupuesto aki nos ta hanja mesun critica di anja pasa di mesun departamento ta wordu treci y esaki no ta nada menos cu Voorlichtingsdienst. Mi ta laga esaki completamente pa esun cu a trece pa dilanti. Mi ta bisa un Voorlichtingsdienst no ta malo pero asina leeuw pa un Gobierno Voorlichtingsdienst ta un departamento necesario si verdaderamente e ta haci e trabou cu e ta wordu encarga cune. Mi ta termina, Señor Presidente, y den segundo rondo lo mi bini cu algun deseonan algun necesidadnan cu mi ta kere den e momento aki ta interesante y importante pa trece dilanti. Pero prome cu mi caba mi kier hala Señor Presidente su atencion ariba (mi no ta bisa un abuso) pero un injusticia cu na e momento aki ta tuma lugar respekto na nos taxichauffeurnan. Diferente miembronan of un miembro a trece e cos aki dilanti caba e ta di tal forma cu e ta llama mi atencion tambe. Awor Bestuurscollege ta
/pasobra

duna vergunning na un explotador di bus e ta pone ey den e puntonan cu e tin trayectonan y e mester cumpli cu e obligacion ey. Mi a wordu informa y sino no solo mi a wordu informa pero mi a investiga tambe cu e vergunning ta wordu duna na cierto explotadornan di bus y e vergunning ey tin e trayecto di Hotel Caribbean,Basi Ruti, Pova, Playa, San Nicolaas. Mi no ta contra pa ningun hende viva, toer hende mester viva ma e forma con e bus special ey ta wordu explota e no ta na interes di comunidad. Enbez di yuda e ta danja pasobra toerista ta hendenan cu ta bini aki cu placa y nan kier gasta placa pero nan kier servicio tambe. Y no ta conveni Aruba su fama den mundo ora mester hanja di tende toeristanan ta subi bus y e bus ta suchi, pa nan ta sucha nan panja etc. Y esaki no ta conveni Aruba den e propaganda actual cu ta wordu haci ariba terreno di toerista. Esaki ta un injusticia contra e chauffeurnan di taxi pasobra nan ta explota e vergunningnan ey pa anja largo. Nan ta duna nan servicio pa anja largo y mi no ta kere ta ⌐ pa ora tin taxichauffeurs pa busnan chiquito mester coge e pasajeronan, toeristanan hiba nan Stad, San Nicolaas pa 10 placa, un yotin. Un toerista sigur, sigur ora e hanja un bus cu ta ofrece pa transporte pa 10 placa mi no ta kere cu e toerista ey ta asina barata cu lo e bisa wel mi ta prefera e bus, pero ta e oportunidad ta wordu duna ne cu e ta haci uso di dje y cu esaki nos ta mata e pober chauffeurnan di taxi. Toeristanan tin placa y nan por paga e taxinan masha bon. Ta nos hendenan di Aruba cu no ta gana suficiente placa cu no ta gana hopi placa eseynan si e bus ta yuda nan. Te aki, Senor Presidente.

(Vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, we hebben hier de begroting van 1961 voor ons, die ieder jaar weer voor de goedkeuring van de Eilandsraad komt. Hierbij wordt gelegenheid gegeven aan ieder lid om zijn ideeën naar voren te brengen en ook om hun op- of aanmerking naar voren te kunnen brengen op de manier waarop de begroting aan de Raad wordt voorgelegd. Vergeleken met de begrotingen van de voorafgaande jaren moet ik zeggen dat deze begroting een andere oogpunt behelsd. Wij zien hierin verschillende plannen, die, wanneer het volk te horen krijgt (hetzij via de pers of via de radio) wat het het volgend jaar gegeven wordt, het zonder twijfel enthousiast zal zijn om te zien dat het nu werkelijk de verlichting zal krijgen, waarnaar velen gehoopt hebben. Maar jammer genoeg moet ik zeggen, Mijnheer de Voorzitter, dat de begroting niet sluit. Wij missen om de begroting sluitend te maken F. 1.614.000,--. De maatregel die het Bestuurscollege genomen heeft kan dit probleem oplossen en men kan daardoor wel een middel vinden om het tekort op de begroting te dekken, zodat deze sluitend wordt. Ik zeg niet dat deze maatregel niet goed is maar wij moeten beseffen, dat niet alleen de begroting van Aruba een tekort heeft maar ook de begroting van de Nederlandse Antillen en ik ben er zeker van dat de Staten zal proberen om eerst hun begroting te dekken voordat zij rekening houden met die van Aruba. Naar mijn mening zou het gemakkelijker zijn, wanneer men van de kant van het Eilandsbestuur een manier of een vorm in de begroting zelf kan vinden om het sluitend te maken. In de vergaderingen hebben we verschillende keren uit monde van de volksvertegenwoordigers gehoord dat er bezuinigd moet worden. Als er bezuinigd moet worden dan is thans de tijd aangebroken, omdat de begroting zelf heeft aangewezen hoe de ekonomische toestand van ons eiland is en deze is zeer slecht. Want indien de ekonomische toestand van ons eiland goed was

⌐husto

dan zou er geen tekort zijn op de begroting maar dan zou de begroting sluiten. En wat zien wij nu; in plaats van te bezuinigen zien we dat de meeste posten omhoog gaan. B.v. kantoorpersoneel, de ambtenaren, die bedrag is weer gestegen en zo kunnen wij meer opnoemen. Als de ekonomische toestand van ons eiland werkelijk/is dan moet men beginnen met te bezuinigen maar laten we niet beginnen te bezuinigen op de kleine man maar we moeten beginnen waar werkelijk bezuinigd kan worden. En het is jammer, Mijnheer de Voorzitter, ik heb in de Memorie van Toelichting of Memorie van Antwoord in de begroting van Openbare Werken gezien, waar een Eilandsraadslid als antwoord gekregen heeft, dat het wel de bedoeling is van het Bestuurscollege om in het komende jaar 16 leerjongens bij de garage te ontslaan. Als het Bestuurscollege denkt, dat dit bezuinigen is, dan wil ik het Bestuurscollege verzoeken, om niet op de kleine man te gaan bezuinigen maar op de groten, daar wij ons hier op Aruba thans in een toestand bevinden, dat er nergens werk te vinden is.
Deze kinderen zijn aan hun lot overgelaten, overal waar ze komen is het dezelfde geschiedenis: " er is geen werk", "er is geen geld". En het Gouvernement moet ook in het algemeen hier ook rekening meehouden en zorgen voor de kleine man. Als de jongens de straat opgaan dan is het omdat er nergens werk voor hen is. Daarom doe ik een beroep op het Bestuurscollege indien de mogelijkheid nog bestaat, om deze 16 jongens niet te ontslaan.

Mijnheer de Voorzitter, met veel aandacht heb ik die posten die P.M. staan aangegeven op deze begroting bekeken, deze betekenen plannen voor de toekomst en ik hoop dat het Bestuurscollege t.z.t. de Raad zal laten weten hoe het met deze plannen staat en wanneer ermee begonnen zal worden. Reeds bij het begin, toen ik pas in de Eilandsraad was, heb ik gezegd dat elk voorstel dat binnen komt en voor het algemeen belang van ons eiland is, van mijn kant steun zou krijgen. En als later deze voorstellen aan ons worden voorgelegd en zij voor het algemeen belang van ons eiland zijn dan zal ik graag mijn goedkeuring daaraan geven.

Mijnheer de Voorzitter, er is thans iets gaande dat de aandacht vraagt van ons allen. Het is zo moeilijk en alarmerend, dat ik er zeker van was dat het vandaag niet er tafel gebracht zou worden, maar op een andere gelegenheid wanneer de toestand rustiger zou zijn. Maar nu er eenmaal een balletje erover is gegooid en er reeds over gesproken is, geloof ik dat, niet alleen U, Mijnheer de Voorzitter, als hoofd van het Eilandgebied maar ook alle Eilandsraadsleden en de hele bevolking van Aruba rekening moeten houden met de tegenwoordige toestand. Ik heb gehoord dat zelfs in deze Raad werd gezegd dat zelfs Hoofden van Diensten de staking steunen of aanstoken. Ik geloof het niet, doch hoop dat dit slechts een insinuatie is, maar indien het misschien geen insinuatie is, maar op waarheid berust, dan moet het Bestuurscollege drastische maatregelen nemen omdat de toestand van Aruba niet toestaat, dat dergelijke gevallen zich voordoen.
De mensen, de arbeiders zijn op zich zelf aangewezen, zij die wilden gaan werken gingen werken, zij die niet wilden hebben de weg genomen, die zij dachten de beste te zijn. Gaan werken of niet het volk van Aruba plukt daar geen vruchten van, integendeel wij gaan met de dag meer achteruit en het brengt onze situatie in een zeer moeilijke staat.
Mijnheer de Voorzitter, nog een keer ik maak geen enkele toespeling ik zeg niet dat er mensen of hoofden van diensten in deze zaak betrokken

/slecht

zijn ik geloof het niet, maar mocht dit misschien waar zijn, dan is het raadzaam om maatregelen te nemen voordat de toestand erger wordt.

Ook is het jammer, dat ik bij deze begrotingsbehandeling alweer dezelfde kritiek als verleden jaar moet horen over hetzelfde departement en dit niets anders, dan weer de Voorlichtingsdienst. Ik zeg, dat een Voorlichtingsdienst niet slecht is, daar voor een Regering een Voorlichtingsdienst een noodzakelijke afdeling is, als die werkelijk het werk doet waarmee hij belast is geworden. Ik eindig hier, Mijnheer de Voorzitter, en in de tweede ronde zal ik met enkele wensen, enkele verzoeken komen die, naar ik meen, op het ogenblik wel interessant en belangrijk zullen zijn om naar voren gebracht te worden. Maar voordat ik eindig wens ik Uw aandacht te vragen, Mijnheer de Voorzitter, voor een (ik zal niet zeggen een misbruik) maar wel een onbillijkheid, die op het ogenblik plaatsvindt t.o.v. onze taxichauffeurs. Een lid of verschillende leden hebben dit reeds naar voren gebracht en het is zodanig, dat het ook mijn aandacht vraagt.
Het Bestuurscollege geeft nu een vergunning aan een busexploitant, legt daarin vast de punten van het trajekt, dat hij moet rijden en hij moet zich daaraan houden. Volgens inlichtingen en niet enkel volgens inlichtingen, maar ik ben dit ook nagegaan en heb bevonden dat die vergunning aan een zekere busexploitanten verleend, als trajekt heeft: Hotel Caribbean,Basiruti, Pova, Oranjestad, San Nicolaas. Ik ben er niet tegen dat men de kost verdient, iedereen moet leven maar de manier waarop deze speciale bus wordt geexploiteerd is niet in het belang van de gemeenschap. In plaats van te helpen bederft men de zaak, omdat toeristen mensen zijn die met veel geld hierheen komen, ze willen hun geld uitgeven maar ze willen ook service hebben en het is niet in het belang van de goede naam van Aruba als men van de toeristen moet horen dat ze in vuile bussen stappen en hun kleren vuil worden etc. Dit komt Aruba ook niet ten goede in de propaganda, die nu gemaakt wordt op het gebied van toerisme. Dit is tevens een onrechtvaardigheid tegenover de taxichauffeurs omdat ze die vergunningen reeds jarenlang exploiteren. Ze hebben reeds velejaren dienst verleend en ik geloof niet dat het billijk is dat de chauffeurs van kleine busjes de passagiers, toeristen oppikken en hen naar O'stad of San Nicolaas brengen voor 25ct of 50ct. Zeker een toerist als hij een bus krijgt die aanbiedt om hem voor F. 0,25 te vervoeren dan geloof ik niet dat de toerist zo "cheap" is dat hij zegt wel ik verkies de bus. Maar de gelegenheid wordt hem geboden en hij maakt er gebruik van en hierdoor benadelen wij de arme taxichauffeurs. Toeristen hebben geld en ze kunnen zeer zeker de taxi's betalen. Het zijn de mensen van Aruba, die niet genoeg geld verdienen, die niet veel verdienen, door die busjes geholpen dienen te worden. Tot hier, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, vandaag ben ik gekomen met niets nieuws aan het betoog, doch zal ik mij volstaan met enkele opmerkingen hier en daar opdat ik dan in de tweede ronde ook aan de beurt kan komen. Er valt niet veel te zeggen over de begroting 1961 welke thans voor ons ligt. Verschillende van de voorstellen en suggestie die ik in de loop der tijd in deze zaal naar voren heb gebracht zijn verwezenlijkt of zijn op weg naar verwezenlijking. Ik denk hier in het bijzonder aan het onderwijs met name het huishoud-onderwijs. Over dit soort onderwijs sprekende moet mij het volgende toch wel nemen van het hart.
In Oranjestad is de Centrale huishoudschool geopend, maar jammer genoeg

Mijnheer de Voorzitter, de Raad is niet in de gelegenheid gesteld om dit gebouw, deze inrichting te bezoeken. Ik zou het zeer op prijs stellen indien de Raad in de toekomst bij het voltooien van dergelijke inrichtingen in de gelegenheid zal worden gesteld om deze gebouwen etc. te bezoeken.
Dan wens ik even te komen op enkele punten die ik tijdens de twee vorige behandelde begrotingen naar voren heb gebracht en die door het Bestuurscollege in overweging waren genomen en welke het Bestuurscollege nog steeds in overweging heeft. En ik zou uiteindelijk willen vernemen hoe het hiermee staat. In de eerste plaats heb ik meermalen gesproken over dat gedeelte van de Bernardstraat,gelegen tussen de Watertoren en daar waar de Lagoweg op genoemde straat uitkomt. Het is namelijk zo, Mijnheer de Voorzitter, dat men daar niet mag parkeren, hetgeen aan de zakenlui die hun zaak aan deze straat hebben ongelukkig uitkomt ja het dringt hun eigenlijk in een hoekje want daar lijden ze echt een lijdelijk bestaan. Zoals een van deze zakenlui het uitdrukte: Mijn zaak staat open van 7.30 tot 6.30 en vaak zie ik geen kans om iets ter waarde van een kwartje te verkopen. Als het hier bij blijft, aldus deze man dan zal ik nog tevreden zijn. Maar de aanslagbiljetten blijven binnenstromen. Zoals U ziet, Mijnheer de Voorzitter, verkeren deze mensen a.h.w. in een noodtoestand. En dit is alleen te wijten aan het feit dat hier een parkeerverbod staat. Daarom doe ik een dringende beroep op U om thans definitief iets hieraan te doen. Ook werd indertijd door mij gevraagd om tot een salarisherziening van de boden te komen, hetgeen ook door het Bestuurscollege in overweging werd genomen en nog steeds wordt overwogen. Gaarne zou ik het een en ander hieromtrent willen vernemen. Dan doen de geruchten de ronde, Mijnheer de Voorzitter, als zou de dienstplicht weer hier ingevoerd worden. Er zijn verschillende mensen die dit toejuichen terwijl anderen zich hierover bezorgd maken. Misschien kunt U ons mededelen of deze geruchten op waarheid berusten.

Verder zou ik willen voorstellen om alle overheidskantoren van air-conditioning te voorzien. Als ik mij niet vergis dan is dit op Curacao zowel door de Staten als door de Eilandsraad aangenomen. En ik heb me door mensen van de Lago laten vertellen dat sinds men daar is overgegaan de kantoren van airconditioning te voorzien de arbeidsprestatie met 25% is gestegen. Ik geloof dat dit bij de overheidsdiensten zeer zeker het geval zal zijn. En dan sprekende over de arbeidonder meer, Mijnheer de Voorzitter, zou ik ook een kort woordje hierover willen zeggen. Verschillende mensen die geven de schuld van de mislukkingen van de stakingen etc. aan de Politie. Ik ben niet hier om de Politie te verdedigen, maar ik zou wel willen zeggen dat alleen door het tactisch optreden van de Politie heel wat onprettigheden zijn kunnen worden voorkomen. En ik geloof wel hier dat een woord van lof hier aan het adres van de Politie is. Ik dank U zeer.

<u>DE HEER J. GEERMAN</u>: Mijnheer de Voorzitter, vergun mij enkele woorden te spreken over het voor ons liggende ontwerpsbegroting 1961. In de eerste plaats moet ik mijn voldoening uitspreken over het beleid van het Bestuurscollege gedurende het dienstjaar 1960 dat weer bijna afgelopen is speciaal met de ontwikkelingsplannen. Het beleid over het dienstjaar 1961 spreekt voor zichzelve uit het voor ons liggende ontwerpsbegroting niettegenstaande het feit dat er een tekort bestaat. De oorzaak van dit tekort, Mijnheer de Voorzitter, is zeer duidelijk gemotiveerd in de Memorie van Toelichting.

Verder heeft het Bestuurscollege de Eilandsraad de toezegging gedaan dat zolang de nader aan te wijzen dekkingsmiddelen niet zijn opgebracht, de op de kapitaalsdienst geraamde werken voor zover die door bijdragen uit de gewone dienst moeten worden gefinancieerd niet zullen worden uitgevoerd. Het is alleen maar redelijk en billijk naar mijns inziens dat de verdeling van de opbrengsten van inkomstenbelasting en winstbelasting volgens Pb. 1957 no. 59 word herzien, immers het land heeft het eilandgebied Aruba de kosten voor luchtverkeersbeveiliging en de verplegingskosten van geestelijk gestoorden toegeschoven. Ik ben zeer blij te vernemen dat overleg van de zijde van het eilandgebied reeds is gepleegd. Slechts wil ik met nadruk het Bestuurscollege beleefd verzoeken deze zaak met alle spoed door te zetten en geen minuut stil te zitten totdat deze zaak in zijn finesse is geregeld.

Mijnheer de Voorzitter, reeds bij de behandeling van de begroting 1960 heb ik een waarschuwende woord laten horen t.a.v. de stijgende personeelskosten. Ik ben nog steeds de mening toegedaan dat als wij hier niet tijdig ingrijpen dat er een tijd zal aanbreken dat het eilandgebied Aruba niet langer in staat zal zijn deze te betalen. Ik ben ervan overtuigd dat door de reorganisatie van de diensten een beter "efficiency" is te verkrijgen, die tevens een besparing zal betekenen. Het bestuursapparaatwordt met de dag topzwaar. Hier heeft men geen "efficiency-experts" nodig om een rapport op te stellen en om ons te zeggen wat er moet gebeuren. Alleen welwillendheid en medewerking van de diensthoofden is voldoende om tot bezuiniging te geraken.
Mijnheer de Voorzitter, het is zeer verheugend nieuws om te vernemen dat het nadelig saldo van de Watervoorzieningsdienst steeds kleiner wordt. Voor het dienstjaar 1960 wordt er slechts een tekort geraamd van F. 304.440,--. Ik hoop dat binnen afzienbare tijd men geen bijdrage meer hoeft te ramen op de hoofdbegroting ter dekking van het nadelig saldo van de Watervoorzieningsbedrijf. Eigenlijk had ik dat moeten zeggen bij de begroting van de W.V.D. maar alles ging zo vlug dat ik het heb laten voorbijgaan.
Mijnheer de Voorzitter, de voortdurende pogingen om de ekonomische basis van het eilandgebied Aruba op alle mogelijke wijze te verbreden verdient alle lof en waardering. De pogingen van het Bestuurscollege om alle chemische industrieën aan te trekken zodat er thans van definitieve plannen gesproken kan worden is een baanbrekend werk en geven blijk van een doorzettingsvermogen. Het is te hopen dat spoedig deze doorzettingsvermogen bekroond zal worden. Immers er is sprake van twee, ja, zelf drie chemische fabrieken. Deze voortdurende pogingen van het Bestuurscollege zal zeker tastbare resultaten opleveren ten gunste van de gehele bevolking van Aruba. Biba Bestuurscollege, in deze, is zeer zeker op zijn plaats. Bovendien zijn er plannen voor het aanleggen van een kleine industriehaven te Barcadera, uitbaggering van de haven te Oranjestad, verlenging van het bestaande vliegveld. Ook is er sprake van een zoutwinningsbedrijf. Het is voor een ieder duidelijk en zichtbaar dat dit Bestuurscollege niet stil zit. Het is nu te hopen dat allen van goodwill mee zullen werken, Mijnheer de Voorzitter, zodat al deze plannen kunnen worden verwezenlijkt in het algemeen belang van Aruba en haar bevolking. Want komen deze plannen tot stand, dan is het probleem van werkeloosheid meteen voor een groot deel opgelost. Zo kan de bevolking van Aruba constateren, Mijnheer de Voorzitter, dat dit Bestuurscollege niet stil zit. Er zijn concrete plannen en er wordt ook voortdurend aangewerkt. Inmiddels heb ik een paar dagen geleden met grote

vreugde kunnen vernemen dat de Nederlandse Regering, behoudens de goedkeuring van de Staten-Generaal zich bereid heeft verklaard de Antillen (Aruba inbegrepen) de nodige hulp te verlenen ter financiering van de eerder genoemde urgentie-plannen. Het is zeer verheugend om weer een woord van waardering aan het adres van het Bestuurscollege te kunnen uiten n.l. dat onder hun progressief beleid het eilandgebied straks een bunkerstation voor stookolie rijk zal zijn en dat ook binnenkort water aan schepen geleverd kan worden. Dat thans verschillende luchtlijnen ook Aruba aandoen, is ook te danken aan het vooruitstrevende visie van het Bestuurscollege.
Mijnheer de Voorzitter, bij de behandeling van de begroting voor 1960 heb ik ook gesproken over een minimum-loonregeling. Gaarne zou ik van het Bestuurscollege willen vernemen wat er gedaan werd in deze regeling. De motieven hiervan heb ik toen voldoende toegelicht.

T.a.v. de A.T.S., Mijnheer de Voorzitter, heb ik ook hierover langdurig gesproken bij de behandeling van de begroting 1960. Ik blijf erbij dat wat de A.T.S. nu aflevert "vlees noch vis" is. Naar ik vernam heeft de commissie die bij besluit d.d. 6 januari 1959 werd ingesteld nog geen advies uitgebracht t.a.v. eventuele herziening van het programma van de A.T.S. Deze gang van zaken is zeer zeker te betreuren. Wat moet er nu gebeuren? Deze commissie is bijna 2 jaar geleden ingesteld en nog steeds is er geen advies binnengekomen. Het ware beter mijns inziens de bestaande commissie naar huis te sturen en een andere te benoemen met de opdracht om binnen een bepaalde tijd advies uit te brengen omtrent de A.T.S. Ik ben het helemaal niet eens om deze zaak op de lange baan te schuiven. Ook heb ik goede nota genomen uit de Memorie van Antwoord omtrent deze kwestie en zal rustig afwachten totdat het advies van de commissie binnen is.
Het eenvoudig vak-onderwijs, Mijnheer de Voorzitter, dat in een zeer dringende behoefte voorziet, is naar ik vernam, tot heden niet tot stand gekomen. Dit is zeker te betreuren. Daarom zou ik gaarne de redenen hiervoor willen vernemen van het Bestuurscollege.
Mijnheer de Voorzitter, onder beleid van dit Bestuurscollege heeft Colegio Arubano, een Middelbaar Onderwijsinrichting, voor het eerst het licht gezien. Ook kan men thans een onderwijzers-opleiding genieten bij deze inrichting. Er bestaat thans geen behoefte meer om onze kinderen naar Nederland te sturen voor een H.B.S. of voor de onderwijzersopleiding. Deze mag wel hoge kosten met zich hebben mede gebracht, doch is het in alle zins des woords verantwoord.
Verder mijn erkentelijkheid aan het Bestuurscollege voor hun voortvarendheid. Thans bezitten we op Brasil een B.L.O. - inrichting. Dit is zeer toe te juichen omdat aan de oostelijke zijde van het eiland men een groot aantal inwoners heeft. Deze inrichting voorziet zeer zeker in een behoefte die allang bestond.
Ook ben ik zeer dankbaar aan het Bestuurscollege dat thans de straten van Brasil verlicht zijn. Mijnheer de Voorzitter, met deze straatverlichting is de bevolking van Brasil zeer tevreden. Het voorziet in een dringende behoefte die al jaren bestond. Van deze plaats wens ik het Bestuurscollege nogmaals te bedanken namens de bevolking van Brasil.

Bij de behandeling van de begroting voor 1960 hebben we het probleem van de vissers in de Lago-concessie naar voren gebracht. Sedert toen waren deze vissers weer telkens lastig gevallen door de Lago-politie. Enkele van deze vissers waren persoonlijk bij U geweest. Ook ik heb dit pro-

bleem onder Uw aandacht gebracht. Daarom zou ik gaarne van U willen vernemen hoe het precies staat met het probleem van de beroepvissers op San Nicolaas. En, Mijnheer de Voorzitter, ik blijf erbij dat de Lago de beroepsvissers op San Nicolaas heeft belemmerd hun dagelijks brood te verdienen door op de "kaai" een weg aan te leggen en aan het einde van deze weg een steigertje heeft aangelegd precies op de plaats waar de vissers vroeger hun aas gingen vangen. Dit vind ik zeer onsympathiek van de zijde van de Lago. Zo'n groot "concern" die de arme vissers moeten belemmeren hun dagelijks brood te verdienen. In verband met de visserij, Mijnheer de Voorzitter, heb ik ook verleden jaar een lans gebroken bij behandeling van de begroting om een ingang te laten maken bij de plaats genaamd "Smal". De redenen hiervoor heb ik toen duidelijk naar voren gebracht. Gaarne zou ik van het Bestuurscollege willen vernemen hoe het eigenlijk staat met deze zaak.

Verder heb ik verleden jaar een lans gebroken voor het vaststellen van een minimum bedrag voor waterlevering aan landbouwers, tuinieren en veehouders ter bevordering van deze bedrijfjes. Bij monde van de Gedeputeerde voor de Watervoorzieningsdienst werd mij toen de toezegging gedaan dat zeer binnenkort een minimum-tarief van F. 1,-- per m3 zal worden vastgesteld voor deze mensen. Ik meen echter dat deze regeling tot heden niet tot stand is gekomen. Gaarne verneem ik van het Bestuurscollege de reden hiervoor.
Mijnheer de Voorzitter, van deze plaats wens ik een lans te breken om het tarief van het liggeld zo spoedig mogelijk te herzien. Want wat is nu het geval, Mijnheer de Voorzitter? Schepen, die thans binnenkomen om gerepareerd te worden moeten F. 25,-- per uur betalen als liggeld. Dat betekent F. 600,-- per dag of ruim $ 300,-- per dag. Mijnheer de Voorzitter, dat is naar ik vernam van een kapitein van een van deze schepen het duurste liggeld ter wereld, voor wat reparatie betreft. Zolang er geen dok hier bestaat waar deze schepen gerepareerd kunnen worden is de Overheid, mijns inziens, moreel verplicht een ander tarief in het leven te roepen of het helemaal af te schaffen t.a.v. scheepsreparaties.
Wij zijn nog steeds in embryo-status t.a.v. de bevordering van onze haven. Laten wij in Godsnaam de schepen die hier gerepareerd wensen te worden niet weg jagen met onze abnormale hoge tarieven. Een toeristenschip betaalt onder de huidige regeling slechts ¼ van dit bedrag. En iedereen weet de reden waarom.
In de Memorie van Toelichting heeft het Bestuurscollege gesproken over 2-gevallen die zich voordeden in de laatste twee jaren n.l. het schip "Polarbris" - tijdvak 13-22 december 1959 en het schip "Nordnes" - tijdvak 5-18 januari 1960. Naar ik vernomen heb zijn deze gegevens onjuist omdat daar in werklijkheid niet minder dan 13 schepen sedert 1957 Aruba hebben aangedaan n.l. "Kuroshio Maru # 25", "Brandenburg", "Esso Amsterdam", "Anita", "Borgsund", "Caltex", "Bangkok", "Febcal","Esso Nassau", "Polarbris","Nordnes" (die ik zojuist heb genoemd) "Ether Mc. Dermott" mei 3 , 1960, "World Toil" april 29, 1960, "Marie Boettger" november 3, 1960. Dus het is voor een ieder duidelijk dat de feiten hier een beetje verdraaid zijn. Bij reparaties van schepen in de haven van Aruba wordt tevens het probleem der werkeloosheid geholpen. Daarom verzoek ik het Bestuurscollege nogmaals dringend het huidige tarief zo spoedig mogelijk te herzien. Want ik ben het helemaal niet eens met de zienswijze van het Bestuurscollege in de Memorie van Antwoord omtrent deze kwestie, dat de liggelden geen invloed zou hebben op het al of niet reparen van schepen te Aruba. Met de huidige tarief van liggeld zullen zeker weinig schepen

Aruba aandoen om gerepareerd te worden. Gedurende het dienstjaar 1960 heeft het Bestuurscollege het probleem der werkeloosheid reeël aangepakt. Tot en met 1 november werd iedere huisvader die bij de Werkverschaffing werk kwam zoeken ook inderdaad geplaatst. Het is alleen maar jammer, dat van het geraamde miljoen voor het dienstjaar 1960 volgens de Memorie van Toelichting, slechts F. 800.000,-- is te verwachten. Voor het dienstjaar 1961 is weer één miljoen geraamd. Met dit bedrag kunnen 350 huisvaders aan het werk worden gehouden gedurende het dienstjaar 1961. Laten we hopen dat met de nieuwe projekten zeer spoedig zullen worden begonnen zodat iedereen die naar een betrekking zoekt ook inderdaad geplaatst kan worden.
Ook wens ik het Bestuurscollege te verzoeken om via de Voorlichtingsdienst (ik zal niet zeggen "beruchte") de bevolking van het eilandgebied herhaaldelijk aan te sporen om het eiland schoon te houden. Speciaal de plaatsen die reeds zijn schoongemaakt. Met het oog op het toerisme is deze stap zeer zeker aan te bevelen.

Mijnheer de Voorzitter, in de Staten van de Nederlandse Antillen heb ik ongeveer twee jaren geleden reeds een lans gebroken om een 40-uren-werkweek in het leven te roepen. Ik weet dat dit een landsaangelegenheid is, maar niemand kan het eilandgebied Aruba verbieden om een 40-uren-werkweek vast te stellen voor haar werknemers. B.v. bij Dienst Openbare Werken, de Watervoorzieningsdienst, de Telefoondienst etc. Ik ben de mening toegedaan dat de tijd nu aangebroken is voor 40-uren-werkweek dat tevens het probleem der werkeloosheid zal bestrijden. Daarom verzoek ik het Bestuurscollege om de nodige stappen te nemen zodat dit gerealiseerd kan worden binnen een bepaalde tijdstip. Dat kan naar mijns inziens gemakkelijk plaatsvinden wanneer er weer een loonsverhoging plaatsvindt wegens compensatie voor levensonderhoud.
Mijnheer de Voorzitter, verder wens ik van deze plaats een beroep te doen op het Bestuurscollege t.a.v. het probleem/heerst bij de Abraham de Veer school. Daar moeten de kleine kinderen elke dag oversteken en daar is geen jeugdbrigade zoals bij de andere scholen. Ik heb zelf persoonlijk meegemaakt dat het soms zeer gevaarlijk is voor deze kleine kinderen om de weg over te steken. Daarom verzoek ik het Bestuurscollege vriendelijk om iets positief te doen om deze zaak op het kortst mogelijke termijn te helpen.

Een andere zaak, Mijnheer de Voorzitter, die ik ook naar voren wens te brengen is n.l. wat al reeds door velen hier gesproken is. Dat is n.l. de heersende, delicate kwestie bij de Lago. Mijnheer de Voorzitter, ik wil mij niet in deze zaak mengen slechts wens ik een beroep te doen op de Overheid want ik ben ook vader van kinderen. En mijn beroep is deze, Mijnheer de Voorzitter, dat bij de mensen bij de Lago (dat is, de arbeiders dan) een klein gedeelte in staking is gegaan. Misschien zijn ze op het verdwaalde spoor geraakt, misschien hebben ze verkeerde leiders gehad, misschien als ze een betere opvoeding hebben gehad, geschoold, dan was dit niet gebeurd. Maar het is thans een feit, Mijnheer de Voorzitter, en ik verzoek alleen dat de Overheid bij de Lago een regeling treft, of een clementie zal bespreken, zodat de vaders van grote huisgezinnen niet naar huis zullen worden gestuurd. Want ik denk, dat, wanneer ze beter ingelicht waren, dit voor Aruba zo penibele toestand, niet zou hebben plaatsgevonden. Het is niet bevordelijk voor wat de Overheid op het ogenblik op het oog heeft n.l. met de industrialisatie voor Aruba. Het bevordert de zaak niet. Maar het is reeds gebeurd, Mijnheer de Voor-

/dat

zitter, laten we alles doen. Laten we een beroep doen op de Overheid om deze zaak zo gauw mogelijk in het reine te brengen en laten we arbeidsvrede weer op Aruba terugkeren. En dat deze mensen, die niks hebben gedaan die niets hebben uitgehaald bij vernielingen enz. dat ze weer naar het werk kunnen teruggaan. Ik dank U.

DE HEER D. FLEMMING: Mijnheer de Voorzitter, heden komen de leden van de Eilandsraad van het eilandgebied Aruba weer bijeen om de begroting van het dienstjaar 1961 te kunnen bespreken. Hierbij heeft de Eilandsraad van Aruba de gunstige gelegenheid de wens der bevolking aan het Bestuurscollege uit te drukken. Wij als leden der Eilandsraad hebben de verplichting zorg te dragen dat alles zo goed mogelijk en naar wens van de Arubaanse bevolking geschiedt.
Mijnheer de Voorzitter, verscheidene malen werd het Bestuurscollege bekritiseerd vooral door de oppositie doch dit blijkt een hulp te zijn waardoor een bestuur op de juiste wijze weet te besturen en de eventuele gemaakte fouten tijdig te verbeteren.

Mijnheer de Voorzitter, Aruba heeft momenteel met grote problemen te kampen, hoofdzakelijk werkeloosheid, die met de dag stijgt. Des ondanks heeft het Bestuurscollege door middel van het systeem werkverschaffing vele werklozen geholpen, voor welk systeem F. 1.000.000,-- op de begroting werden gezet. Ik wil de aandacht van het Bestuurscollege vestigen op het volgende: Het systeem werkverschaffing dat veel werklozen geholpen had aan een baan te komen is zeer mooi, doch ik zal het zeer op prijs stellen indien het Bestuurscollege de arbeiders voor de volgende arbeidsvoorwaarden in aanmerking laat komen.
1e) Loonsverhoging, 2e) het verlenen van bril en handschoenen aan de arbeiders, 3e) transport. Bovengenoemde punten zullen een aanzienlijke hulp bieden aan de arbeiders. Omtrent de loonsverhoging zal het Bestuurscollege degelijk rekening moeten houden, dat de verdiensten van die mensen zeer laag staat en hun levensverzorging niet in staat kunnen houden zoals het hoort te zijn. Wij moeten eens kunnen begrijpen, 15 jaar geleden, een arbeider die F. 8,-- per dag verdiende zeer goed mogelijk ervan kon rondkomen doch dit thans niet meer mogelijk is in verband met de hoge levenskosten. Bovendien moeten deze mensen ook licht en water betalen zoals alle anderen. Deze zijn de factoren die de meeste moeilijkheden bij deze mensen verwekken. Ik hoop dat het Bestuurscollege dit in overweging zal nemen.
Mijnheer de Voorzitter, omtrent de kosten van de hydroponics-farm zijn wij allemaal op de hoogte, hoeveel ontevredenheden heerste in de vorige vergadering van de Eilandsraad bij het stemmen van geld voor dit projekt en ik geloof dat het Bestuurscollege het volgend jaar van dit projekt kan afkomen en wij slechts op produkten van de hydroponics-farm kunnen rekenen.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil dat het Bestuurscollege de aandacht zal schenken aan het volgende. De twee gezonken schepen aan de Noordkust van dit eiland te weten: "Pedernalis" en "Lady Patricia" brengen de vissers die 's avonds of te middernacht hun beroep uit oefenen op zee in groot gevaar. Ik verzoek het Bestuurscollege om verlichting op deze twee schepen aan te brengen of ze uit de zee te verwijderen.
Mijnheer de Voorzitter, verleden jaar kwam ik met het voorstel om de mogelijkheid te willen bezien een hulpkantoor te Santa Cruz te laten bouwen en dit jaar kom ik met dezelfde wens van de bevolking van Santa Cruz naar voren en ook een dokter in het distrikt Paradera te doen vestigen.

Mijnheer de Voorzitter, de Voorlichtingsdienst is een departement dat veel kritiek gehad heeft verleden jaar en dit jaar is het aanzienlijk groot geworden. Dit betekent dat het departement het volk niet de nodige inlichtingen verstrekt doch zich bezig houdt met politieke aangelegenheid en andere dingen die de naam van Aruba in het buitenland kunnen benadelen. Mijnheer de Voorzitter, volgens mijn mening vervult het Hoofd van de Voorlichtingsdienst zijn taak niet naar behoren, omdat in onze huishoudelijke vergadering vele vragen werden gesteld en veel opmerkingen gemaakt aan het adres van het Hoofd en zijn afdeling. Ik ben van mening dat het thans tijd wordt om strenge maatregelen te treffen met het Hoofd van de Voorlichtingsdienst en zijn afdeling. Mijnheer de Voorzitter, het Hoofd van Voorlichtingsdienst is zover gekomen om zelfs aan een politieke vergadering/te nemen te Santa Cruz waarbij hij gesproken had in de politieke vergadering van een zekere politieke partij. Dit laat duidelijk blijken, dat de persoon bereid is zich met zaken te bemoeien die niets te maken hebben met de Voorlichtingsdienst en bovendien acht ik het bedrag F. 10.000,-- dat uitgegeven wordt voor twee edities die per jaar verschenen met oude inlichting of beter gezegd met inlichting van lange tijd geleden zeer hoog. Mijnheer de Voorzitter, het spijt me dat we zover moeten komen, doch verleden jaar hadden wij al erover gesproken en niets wordt er aan gedaan. Integendeel het is erger geworden.

Mijnheer de Voorzitter, ik verzoek het Bestuurscollege meer aandacht te schenken aan straatverlichting. Speciaal het distrikt Santa Cruz dat een zeer grote hulp biedt het grote verkeer van San Nicolaas naar Oranjestad visa-versa wanneer de grote weg in reparatie is. Straatverlichting is ook een hulp voor de Politie-agent, een hulp tegen slechte bedoelingen en zo ook verzoek ik het Bestuurscollege de mogelijkheid te willen bezien een publieke telefoon aan te brengen bij Sabana Grande in het distrikt Santa Cruz.
Mijnheer de Voorzitter, betaling voor het zoeken van vissers die door moterdefect of andere redenen niet meer terug aan land kunnen komen; ik meen dat deze dienstverlening door het Gouvernement kosteloos dient te worden verricht aangezien deze mensen ook belasting betalen en ik denk dat het Gouvernement de verantwoordelijkheid heeft om in zo'n spoedgeval hulp te verlenen. Ik verzoek het Bestuurscollege om deze zaak in overweging te nemen en die te elemineren. Dank U.

<u>DE HEER D.G. CROES:</u> Mijnheer de Voorzitter, ik zal ook heel kort zijn bij deze begrotingsbehandeling.
Mijnheer de Voorzitter, lang voordat ik lid der Staten of Eilandsraadlid was, heb ik nagedacht wat deze functies werkelijk betekenen. Volgens mij is een lid der Staten of tewel een lid van de Eilandsraad een volksvertegenwoordiger dat wil zeggen, omdat het volk zich niet gezamelijk kan uitspreken, (doordat het te moeilijk zou zijn het volk telkens bijeen te brengen b.v. in een vergadering) heeft het volk zich daarom laten vertegenwoordigen door een groep mensen die uitdrukkelijk de wensen van het volk naar voren moeten brengen. Mijnheer de Voorzitter, wanneer ik hier in deze Raad mijn stem verhef dan doe ik dit slechts om de wensen naar voren te brengen die onder de bevolking leven.
Mijnheer de Voorzitter, als eerste punt wil ik aanhalen de nood-ouderdomsvoorziening. Ik weet dat de nood-ouderdomsvoorziening een voorziening is, die meer onder de bevoegdheid van de Staten valt doch volgens mij is het zeer makkelijk om deze voorziening eilandelijk te maken. Mijn bedoeling is dan dat de zorg voor de ouden van dagen tussen 60-65 jaar direkt

/deel

onderde hoede van het Eilandgbied moet vallen. Zou dit volgens mij het geval zijn dan kunnen dezelfde voorwaarden worden toegepast als voor hen die vallen onder de categorie der ouderdomsverzekering. D.w.z. dan krijgt het Eilandgebied Aruba in eigen handen wat wij nu uitkeren aan de landskas dit is zeer wel mogelijk, zelfs wanneer Aruba bijdraagt om de kosten te dekken die gemoeid zijn met de tegenwoordige bijdrage aan de Eilandgebieden Bonaire en Bovenwindse Eilanden voor dit doel.
Verder wil ik aanhalen, Mijnheer de Voorzitter, dat plannen tot het maken van trottoirs voor Savaneta wat ik reeds om heb gevraagd ook weer niet op deze begroting voorkomen. Mijnheer de Voorzitter, ik meen, dat ik in 1959 dit punt reeds naar voren heb gebracht en toendertijd heeft de Raad de toezegging gekregen van het Bestuurscollege dat zij de zaak zouden bestuderen en er iets aan doen. Maar tot nu toe hebben we niets gehoord van het Bestuurscollege. Graag zou ik gelden hiervoor nog opgenomen zien worden bij deze begrotingsbehandeling. Hoewel sinds jaren bijna geheel Savaneta onder het waterdistributienet valt, zijn er nog enkele groepen huizen tot waar zich dit net nog niet heeft uitgebreid. Gaarne zou ik willen zien dat ook deze groepen huizen op deze waterdistributienet worden aangesloten. Deze huizen, Mijnheer de Voorzitter, liggen ongeveer achter Seroe Alejandro. Er zijn een paar huizen daar die nog niet aangesloten zijn en daarom verzoek ik nogmaals aan het Bestuurscollege om dit in overweging te nemen.

Degenen die onder de groep arbeiders vallen van de werkverschaffing waren bezig zowel in de buurt van Oost Savaneta om het zo te noemen als in de buurt van Balashi met het schoonmaken van terreinen. In Pos Chiquito heeft men echter van deze beweging niets kunnen merken. De bewoners van Pos chiquito vragen zich af of zij overgeslagen zijn of dat in de toekomst ook hun woonplaats voor schoonmaak aan de beurt zal komen.
Sprekende over het betalen van liggelden voor schepen, Mijnheer de Voorzitter, zou ik het Bestuurscollege willen voorstellen dat er in elk geval van schepen die reparatiewerken moetan ondergaan geen betalingen voor liggelden werden gevergd.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Geerman echter meent niet in te gaan op dit punt en ik ben het helemaal niet eens wat heden door de heer Geerman naar voren is gebracht met betrekking tot de afschaffing van liggeld met betrekking tot reparatie van schepen.
Mijnheer de Voorzitter, de schoolkinderen wachten nog steeds op koudwater om te drinken. Ook hier, Mijnheer de Voorzitter, heb ik indertijd een voorstel gedaan aan het Bestuurscollege om de mogelijkheid te bestuderen om met waterkoelers op de scholen te komen en toendertijd heb ik ook de toezegging van het Bestuurscollege gekregen en tot nu toe is er niets aangedaan.

Mijnheer de Voorzitter, de hydroponics-farm krijgt water tegen F. 1,-- per ton. Er zijn ook andere farmers die ook graag water tegen F. 1,-- per ton zouden willen krijgen. Naar wij weten, Mijnheer de Voorzitter, heeft het gedurende de laatste 5 jaren en een paar maanden op Aruba bijna niet geregend. Verschillende leden van Uw Bestuurscollege moeten dit nog weten omdat het ongeveer net samen valt met de tijd waarop zij aan het bewind zijn gekomen. Deze mensen hebben het gedurende de laatste tijd zeer moeilijk gehad. Zullen zij ook water kunnen krijgen à F. 1,-- per ton? Mijnheer de Voorzitter, het zal U waarschijnlijk wel bekend zijn dat vroeger leningen werden verstrekt aan houders van aloëplantages om hun terreinen schoon te maken. Van bestuurszijde is de laatste jaren heel weinig aan-

dacht besteed aan de aloë-cultuur. Verschillende mensen die vroeger van de aloë-opbrengsten leefden geholpen door het vroegere bestuur hebben nu gezien dat arbeiders vallende onder de werkverschaffing-programma aloëvelden aan het schoonmaken zijn. Bij sommigen is de vraag gerezen of ook aan hen een paar van deze arbeiders kunnen worden uitgeleend zulks in dezelfde vorm van werkverschaffing en dan als hulpverlening die zij in de laatste jaren hebben moeten missen.
Mijnheer de Voorzitter, U weet dat er op Savaneta nog mensen zijn die aan schapen en geitenveeteelt doen. Waarschijnlijk hebt U dan ook gehoord de klachten over loslopende honden die ontzettende schade richten aan deze veeteelt. Als er iets hieraan wordt gedaan dan zal het zeker ten voordeel van deze veeteelt zijn.

Mijnheer de Voorzitter, met betrekking tot de Voorlichtingsdienst. Onze fraktie is in het verleden één keer met een voorstel naar voren gekomen om algehele afschaffing van de Voorlichtingsdienst. Maar toendertijd is het voorstel van ons verworpen met zoveel stemmen vóór en zoveel stemmen tegen. Dus de heer de Cuba vanmorgen heeft gesproken dat telkens de oppositie met kritiek komt op het departement van Voorlichtingsdienst. In het verleden hebben we deze kritiek uitgebracht, maar we hebben geen persoonlijke kritiek geleverd aan de persoon van het Hoofd van de Voorlichtingsdienst.
Vanmorgen heeft de heer Chance ook gesproken met betrekking tot de Voorlichtingsdienst. En ik ben helemaal eens met hetgeen door de heer Chance naar voren is gebracht vanmorgen, alhoewel hij denkt dat hij de meerderheid van deze Raad niet in zijn voordeel kan krijgen, kan ik hem verzekeren dat hij dan toch nogmaals tracht met een voorstel te komen voor de algehele afschaffing van de Voorlichtingsdienst. Mijn mening met betrekking tot de Voorlichtingsdienst is, dat de Voorlichtingsdienst helemaal niets uitvoert/dat weet iedereen in deze Raad en dat weet iedereen buiten deze Raad ook. Want volgens mij voldoet de Voorlichtingsdienst niet aan de eisen. Daarmee bedoel ik dat de Hoofd-ambtenaar nooit op zijn werk blijft, hij loopt de hele dag rond en voert alleen maar politiek. Daarom ga ik geheel akkoord met algehele afschaffing van de Voorlichtingsdienst en ik ben helemaal niet akkoord met het voorstel van de heer Werleman om het departement van Voorlichtingsdienst samen te voegen met het Toeristenbureau. Dus ik ben het natuurlijk volkomen eens met het voorstel van de heer Chance voor algehele afschaffing van de Voorlichtingsdienst, aangezien die niets, maar dan ook niets, uitvoert. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ofschoon deze vraag misschien niet hoort in deze Raad wilde ik U die toch stellen, aan U, n.l. in Uw functie van plaatselijk Hoofd van Politie.
De A.V.P. zou laatst een politieke vergadering houden die op het laatste ogenblik werd afgelast. Er werd gezegd dat het in verband met de staking zou zijn geweest, dat deze vergadering werd afgelast. Nu, om elk misverstand uit de wereld te helpen zou ik gaarne van U de meerdere overwegingen die U hiertoe geleid hebben willen horen.

Mijnheer de Voorzitter, in het algemeen verslag op de eilandsverordening tot vaststelling van de begroting voor het dienstjaar 1961 is het Bestuurscollege gevraagd of de conclusie juist is dat het tekort op het voorliggend ontwerp in totaal ruim F. 6.700.000,-- bedraagt. Te weten ongeveer F. 1.700.000,-- op de gewone dienst en ongeveer F. 5.000.000,-- op

/en

de kapitaalsdienst. In de Memorie van Antwoord wordt door het Bestuurscollege op deze vraag een antwoord gegeven. Ondanks, of misschien juist om wille van dit antwoord, willen wij op de gestelde vraag terugkomen. Het moet ons n.l. van het hart dat het gegoochel met woorden als antwoord op een normale vraag er weinig toe kan bijdragen om het vertrouwen in het financieel beleid van dit Bestuurscollege te versterken. Men kan n.l. wel stellen, dat men alsnog zal trachten om tegenover de gewone uitgaven zoveel gewone middelen te vinden, dat de gewone dienst in evenwicht komt, maar met deze dooddoener schieten we bijzonder weinig op. Het is een feit dat deze gewone middelen in de voor ons liggende begroting niet aangegeven zijn en dat het Bestuurscollege nu, op het moment dat wij met de behandeling van deze begroting beginnen, evenmin de Raad heeft doen weten welke deze middelen dan wel zullen zijn. In gewone taal betekent dit dat wij op de gewone dienst ongeveer F. 1.700.000,-- te kort komen. Op de kapitaal-dienst hebben we te kampen met een tekort van ongeveer F.5000.000,- die voor het overgrote gedeelte door leningen zullen moeten worden gedekt. Dit alles bijelkaar, Mijnheer de Voorzitter, betekent dat metterdaad het totaal tekort op het voorliggende ontwerp ongeveer F. 6.700.000,-- bedraagt. Sinds jaar en dag wordt door onze fraktie in deze Raad gewaarschuwd voor het financieel beleid. Een beleid dat wat de financien betreft zo ongeveer de perken te buiten gaat. Het vorig jaar bij de behandeling van de begroting van het jaar 1960 heb ik hierop voor de zoveelste keer gewezen. Ik zei toen: "Thans, Mijnheer de Voorzitter, zijn wij vier jaren verder, vier jaren van potverteren, van het leven van de grote hoop van leven alsof het niet opkomt en thans wordt ons de eerste rekening van "vier - jaren - met - kwistige - hand - geld - uitgeven", gepresenteerd. Ongetwijfeld zullen nog andere rekeningen volgen. Reeds op de eerste rekening staat belastingverhoging. Mijnheer de Voorzitter, vandaag wordt ons de volgende rekening gepresenteerd, een begroting met een tekort zowel op de gewone dienst als op de kapitaalsdienst. In navolging van het land heeft men op de begroting van de gewone dienst een post opgenomen nader aan te geven dekkingsmiddelen zullen bestaan is ons nog niets bekend. Ligt het misschien in de bedoeling van het Bestuurscollege om dit tekort weer te dekken door middel van belasting-verhoging en heeft men weer het oog op de inkomstenbelasting? Dan zal nog 40 opcenten op deze belasting moeten worden geheven om dit tekort eventueel te kunnen dekken. Gaarne vernemen wij van het Bestuurscollege welke de middelen tot dekking van het tekort zullen zijn. Aannemende, Mijnheer de Voorzitter, dat wij op het oog hebben: gewone middelen.

Mijnheer de Voorzitter, we hebben deze week uit de kranten kunnen lezen dat de Statuut-partner Nederland zich garant zal stellen voor een eventueel op te nemen lening door de Nederlandse Antillen tot een maximum bedrag van F. 135.000.000,-- Nederlandse guldens voor de Eilandgebieden Aruba en Curacao.

Mijnheer de Voorzitter, het zijn de oppositie-partijen in de Nederlandse Antillen die de totstandkoming van het Statuut door moeizaam werk in samenwerking met Nederland en Suriname hebben verwezenlijkt. Ondanks het feit dat de Regeringspartijen kort in het verleden gebruik hebben gemaakt van deze hulp. U moet het zich nog wel kunnen herinneren, Mijnheer de Voorzitter, - werd naderhand in de laatste gehouden verkiezing door deze zelfde Regeringspartijen het motto "Weg met het Statuut" als verkiezingsleus gebruikt. Dit toen de Statuutpartner Nederland meende te moeten ingrijpen bij het al te zeer naar buitentredend vertoon van machtswellust.

Mijnheer de Voorzitter, het is inderdaad een verblijdend nieuws te horen dat de partner Nederland uit kracht van het Statuut bereid is de Antillen alweer op financieel gebied te steunen. Het is te hopen dat men met gedegen plannen voor de dag komt en dat deze plannen ook de goedkeuring zouden kunnen wegdragen van Nederland, speciaal op technisch gebied. Dat deze plannen bij eventuele uitvoering onder toezicht van een commissie bestaande uit Nederlandse deskundigen en lokale krachten zullen staan. Het zou overigens geboden zijn dat de Arubaanse bevolking via haar vertegenwoordigend lichaam de Eilandsraad in deze plannen gekend wordt tot in bijzonderheden en daaraan zijn fiat zal kunnen verlenen. Een herhaling van de gang van zaken als ten opzichte van reeds klaargekomen projekten als waterfabriek, hotel, hydroponicsfarm dient te worden vermeden.

Mijnheer de Voorzitter, een ander punt dat inderdaad de belangstelling vergt is het onderwijs. Voorop zij gesteld dat onze fraktie de bevordering van het onderwijs zeer nauw aan het hart ligt. Vrij uitvoerig heeft het Bestuurscollege erop gewezen dat de uitgave ter zake het onderwijs bijzondere aandacht moet verdienen daar de stijging van deze uitgave onrustbarend genoemd moet worden. Temeer omdat volgens het Bestuurscollege deze stijging in de eerstkomende jaren zich dreigt voort te zetten.
Mijnheer de Voorzitter, het is jammer dat het Bestuurscollege deze stijging moet constateren om daarna met uiterst lage suggesties om dit probleem op te lossen, te komen. Zo stelt het Bestuurscollege de vrrag of niet een bepaling gewenst moet worden geacht dat de financiele consequenties van de onderwijswetgeving niet verder ten laste van de Eilandgebieden zullen worden gebracht, dan tot een nadere vastte stellen percentage van de eilandelijke middelen. Moge door het Bestuurscollege het oog gericht zijn op landsmiddelen dan kan een ieder van te voren zeggen dat elke poging in deze richting bij voorbaat tot mislukking is gedoemd. Daarom willen wij dan ook eisen dat het Bestuurscollege positief duidelijk maakt in welke orde van grootte dit percentage gedacht wordt, hetzij dekken door eilandelijke middelen of door andere middelen. Gaarne vernemen wij het standpunt van het Bestuurscollege in deze.
Mijnheer de Voorzitter, elk jaar houd ik een lang betoog, ik zie er het nut feitelijk niet van in en ik geloof dat ik het maar hierbij kan laten.

De vergadering wordt thans geschorst voor 15 minuten.

DE VOORZITTER: Heren de vergadering wordt hervat.
De heer Werleman die heeft het gehad omtrent het lijntrekken wat betreft het verkeer op de wegen. Ik kan de heer Werleman berichten dat de verkeersafdeling van de Politie bezig is met lijnen aan te brengen op de wegen, ook op de bochten waar onder mettertijd de brug zal vallen, binnen het krediet dat daarvoor beschikbaar is gesteld op de begroting.
De heer Kelly heeft gevraagd of het niet mogelijk was om al is het maar één bakkerij te laten openen op Zondag. De kwestie van het openen van bakkerijen op Zondag, Mijnheer Kelly, dat is eigenlijk een landszaak en dat zal opgenomen worden met de Regering om te zien of het wel mogelijk kan zijn. De heer Kelly die had het ook omtrent de examens van aspirant-politieagenten en hij had het over een zekere kandidaat die 1½ had gekregen. Hieromtrent kan ik de heer Kelly berichten dat wat betreft die examens, dat de stukken van de examens op Curacao worden beoordeeld zodat ik hierop op het ogenblik geen antwoord kan geven.

De heer Kelly had ook gevraagd of het niet mogelijk was om te trachten de stukken bij het Bestuurscollege te bespoedigen. Ik kan de heer Kelly berichten dat wat dat betreft ik altijd mijn best doe om te trachten de stukken die in behandeling zijn zoveel mogelijk te bespoedigen.
De heer Chance die heeft het gehad over de commissie die naar Suriname is gegaan, dat er geen Arubaan in die commissie was. Ik kan de heer Chance berichten dat wat betreft de commissie die naar Suriname is gegaan dat dat gegaan is zonder dat het Bestuurscollege enige bemoeienis daarin had. Volgens mijn weten is het verzoek voor die commissie uitgegaan van de Regering van Suriname en daar is het Bestuurscollege van Aruba helemaal niet in gekend.
De heer Mathew die heeft naar voren gebracht de toestand op de weg van de Watertoren naar de Lagoweg en heeft weer een beroep gedaan om te zien of het parkeerverbod niet opgeheven kan worden. Ik kan de heer Mathew berichten dat de toestand daar werd bestudeerd. De enige mogelijkheid om dat te doen, Mijnheer Mathew is dat indien het parkeerverbod daar zal worden opgeheven, dan overgegaan zal moeten worden tot éénrichtingsverkeer op die weg. Maar dat zal nog thans bestudeerd worden om te zien of het wel mogelijk is, want U moet begrijpen dat brengt ook moeilijkheden met het verkeer , met éénrichtingsverkeer dan.
Betreffende Uw vraag, Mijnheer Mathew of dienstplicht ingevoerd zal worden kan ik U berichten dat mij daar omtrent nog niets bekend is.
De heer Geerman heeft de aandacht van het Bestuurscollege weer gevraagd voor een minimum-loonregeling. Ik kan de heer Geerman berichten dat de kwestie van minimum-loonregeling reeds met de Regering is opgenomen en het wachten is nu op de Regering.
De heer Geerman die had ook naar voren gebracht de moeilijkheid die de vissers krijgen op de Lago-concessie. Dat is reeds opgenomen met de Lago en verder kan ik hem beloven dat dat verder zal worden opgenomen met de Regering.
De heer Geerman had het ook omtrent het verkeer bij de Abraham de Veerschool wat betreft de schoolkinderen. Wat dat betreft zal dat opgenomen worden met het Hoofd van Abraham de Veerschool om te zien of ze niet een schoolbrigade daar in het leven kunnen roepen.

De heer Flemming heeft gesproken omtrent de twee gezonken schepen aan de Westkust van Aruba. Ik kan de heer Flemming berichten dat dat een aangelegenheid is van de Regering. Maar volgens mijn weten heeft de Regering het reeds opgenomen en het ligt in het voornemen om die twee schepen te laten opblazen door de marine t.z.t. Bekeken zal kunnen worden of misschien voor die tijd nog boeien daar geplaatst kunnen worden.
De heer Dominico Croes had het over honden die de geiten en schapen van particulieren lastig vallen. Ik kan de heer Croes berichten dat thans bij de politie een verzoek van verschillende veehouders in behandeling is hieromtrent. Maar dat het ook in het voornemen ligt om de politie op jacht te laten gaan op die honden. Het enige hier is dat het plaatsend Hoofd van Politie misschien dan het verwijt zal krijgen dat honden, van mensen die die beesten lief hebben, geschoten wordt.
De heer Eman die heeft gevraagd wat voor overweging het plaatselijk Hoofd van Politie ertoe heeft geleid om de politieke vergadering van verleden vrijdag af te gelasten. Ik kan de heer Eman berichten dat ik de politieke vergadering van de A.V.P. had afgelast omdat ik het onverantwoord achtte daar er nog een staking gaande was en in verband met de openbare orde en de onderbezetting van de politie ik er niet toe kon overgaan om die vergadering door te laten gaan. Maar het is niet alleen de vergadering van de

A.V.P., maar alle politieke vergaderingen. Ik geloof dat ik hiermee de diverse sprekers heb beantwoord.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, op de eerste plaats in antwoord aan de heer Werleman die gevraagd heeft hoe het staat met de plannen voor chemische fabrieken en de fosfaatexploratie. T.a.v. de plannen voor de vestiging van de chemische industrie op Aruba. Mijnheer de Voorzitter, zou ik het op prijs kunnen stellen om op dit moment er niet te diep op in te gaan. En wel in de eerste plaats omdat dit eigenlijk niet aan de orde is bij deze begroting en ten tweede plaats omdat dit eigenlijk ook nog niet zover is. Ik zou daarom willen volstaan met te verklaren dat de pogingen van het Bestuurscollege, die sinds jaren worden aangewend om dergelijke industrieën hier aan te trekken inderdaad resultaten lijken op te leveren. Deze plannen verkeren thans in zeer ver gevorderde stadium tenzij er onverwachte gekke dingen gebeuren of gaan gebeuren op Aruba of in deze omgeving of in de wereld wie weet, men kan nooit weten, tenzij er dus onverwachte dingen gebeuren dan verwacht ik dat er binnen afzienbare tijd deze chemische projekten officieel bekend zullen worden gemaakt aan het publiek. Niet door het Bestuurscollege maar door de particuliere ondernemingen, die deze chemische projekten voor hun rekening schijnen te willen nemen. Dit is dus particulier initiatief naar aanleiding van pogingen voor dit Bestuurscollege aangewend. Omdat het dus particuliere projekten zijn, is het niet verantwoord dat het Bestuurscollege daarover bekendmakingen geeft.

De fosfaatexploratie. De werkzaamheden op Aruba zijn voltooid. Longyear Co. heeft een voorlopig rapport ingediend waaruit blijkt dat op Aruba zeer grote hoeveelheden fosfaaterts aanwezig zijn. Zelfs veel meer dan we ooit hadden durven hopen. De kwaliteit van dit erts is iets minder dan het gehalte wat men zonder meer zou kunnen gebruiken. Echter is het gehalte en de kwaliteit van deze erts van dien aard dat veredeling, z.g. "up-grading", mogelijk is. Temeer omdat het hier gaat om grote hoeveelheid hebben we allerzins de kans dat hier ekonomisch wat in zit. The final report, het eindrapport van Longyear over deze fosfaatertslagen op Aruba is nog niet binnen. En dit in verband met het feit dat behalve fosfaat wij in deze erts nog andere chemische stoffen hebben ontdekt die aan de ene kant de zaak nog aantrekkelijker maken aan de andere echter ook problemen opleveren. Deze situatie wordt op het ogenblik nader bestudeerd door deskundigen, door een research-organisation in Amerika die bezig is na te gaan in hoe verre wij dit erts kunnen aanwenden voor een ekonomische explotatie. Het staat inmiddels vast dat technisch dit mogelijk is, chemisch en technisch maar het moet nu ook komen vast te staan dat dit ekonomisch verantwoord is. De laatste inlichtingen die we ontvangen hebben die zijn van de vorige week (het zijn telefonische inlichtingen die ik gekregen heb vanuit Amerika) stemmen ons tot grote optimisme. Het zal echter nog een tijdje duren voordat wij U kunnen mededelen dat de fosfaatontginning op Aruba een feit is en voordat deze explotatie die moet volgen op de exploratie voordat die helemaal rond is. We nemen ons voor om U daarvan op de hoogte te houden maar nogmaals het eindrapport is niet binnen. We hebben dus nog geen concrete, nog geen definitieve inlichtingen. Zodra die er zijn zullen wij die zeker aan U voorleggen.

Dan heeft de heer Werleman en ook andere sprekers hier het gehad over onze welvaartsplannen. En dan zou ik even deze naam willen wijzigen in urgentieplannen, want we hebben nog andere welvaartsplannen behalve de ur-

gentieplannen die nu in deze begroting zijn opgenomen. De welvaartsplannen, inclusief de urgentieplannen zullen verwerkt worden in het tienjarenplan. In dit tienjarenplan zullen komen behalve deze welvaartsplannen ook onze sociale behoefte,/Dit wordt dus een tienjarenplan die niet alleen op het ekonomische vlakte ligt maar ook op het sociale terrein. Vooruitlopende op het tienjarenplan heeft het Bestuurscollege gemeend dat er enkele plannen zijn, enkele projekten die dermate urgent zijn dat we niet kunnen wachten op de voltooiing van het tienjarenplan en de behandeling daarvan in Nederland. Een dergelijke tienjarenplan neemt uiteraard zeer veel tijd en de behandeling daarvan ook. En daarom heeft het Bestuurscollege gemeend deze urgentie-plannen even los te moeten maken van het tienjarenplan en daar wij het niet verantwoord achten, het zelfs niet mógelijk achten, dat Aruba het zelf financiert, is hier contakt opgenomen met de Nederlandse Regering op basis van het artikel in het Statuut van wederzijdse bijstand, om te trachten deze urgentieplannen ook financieel mogelijk te maken.

Het Bestuurscollege heeft voor het vertrek van de delegatie van Nederland een uitvoerige brief gericht, zij het vertrouwelijk aan de leden der Raad, opdat deze leden van de hoogte punten en hoofdlijnen op de hoogte waren voordat de besprekingen in Holland aanvingen. Inmiddels is in de krant een bericht bekend gemaakt dat deze besprekingen als resultaat hebben opgeleverd dat het financieel is mogelijk gemaakt. Noch deze urgentieplannen, noch de financiering zoals door de Nederlandse Regering onder voorbehoud, dat de Staten Generaal dit zouden goedkeuren zoals toegezegd, is thans aan de orde, Mijnheer de Voorzitter. Toch geloof ik dat het goed is als ik hier even bij stilsta en een paar punten belicht omdat ik de afgelopen 14 dagen commentaar heb gehoord en in sommige gevallen de indruk kreeg en de vrees dat men een verkeerde indruk had. En ik geloof dat het niet anders dan goed is, goed kan doen om dat even nader uit te leggen. In de eerste plaats werd mij diverse malen de vraag gesteld en indirekt hoor ik dat hier in de Raad ook: Volgend jaar gaat het allemaal beginnen en dan hopen we dat er werk is voor iedereen. Ik moet hier even een waarschuwend geluid laten horen want zo vlug gaat het niet. Als men denkt dat binnen 2, 3 maanden de konstruktiewerkzaamheden op Aruba gaan beginnen dan zal men teleurgesteld/. Het uitwerken van deze projekten, de uitbreiding van onze waterfabriek, een hele grote uitbreiding van elektriciteitsfabfiek, het ontwerpen van plannen voor de aanleg van de haven, de industriehaven te Barcadera en de verbetering te Oranjestad. Deze plannen die moeten uitgewerkt worden; er moet een bestek klaargemaakt worden, opdat deze werken kunnen worden aanbesteed. Hiermee is zeker 6 maanden gemoeid. Dan volgt een periode van ongeveer 1 à 2 maanden teneinde de aannemers in de gelegenheid te stellen om in te schrijven. Wanneer het werk dan gegund is dan moet U er ook op rekenen dat de aannemers minstens 2, 3 maanden aanloopperiode nodig heeft voordat hier op het eiland men iets ziet gebeuren. Ik meen er goed aan te doen, Mijnheer de Voorzitter, om dit even naar voren te brengen want terwijl wij dus allemaal, neem ik aan, zeer verheugd zijn over het feit dat dit allemaal nu mogelijk is geworden en dat hier dus nieuwe mogelijkheden zijn geschapen voor Aruba die ontegenzeggelijk zowel ekonomisch als sociaal grote verbeteringen zullen kunnen brengen voor Aruba dat men niet moet verwachten dat dit a.h.w. overnight zich zou realiseren.

En dan, Mijnheer de Voorzitter, is ook naar voren gebracht, ik meen door de heer Eman, dat wij dus nu gaan lenen voor F. 135.000.000,-- hollands

/ worden / ons onderwijsbehoefte

waarvan een deel voor Aruba, zij het dan met garantie van Nederland voor de aflossing en de rente. Misschien is het goed als ik hier ook duidelijk maakt dat wij hier niet zonder meer gaan lenen voor dit grote bedrag. In Nederland heeft men bij de behandeling van deze projekten, de projekten gesplitst in rendabele en niet-rendabele projekten. T.a.v. de rendabele projekten heeft de Nederlandse regering naar mijn mening, terecht gesteld, hiervoor kunt U lenen. Want deze projekten zijn "self-supporting" die kunnen zichzelf terugbetalen. En hier heeft de Nederlandse Regering dan aangeboden om garant te staan teneinde in Nederland onder de meest gunstige voorwaarde een lening te kunnen plaatsen. Waarbij ik moet opmerken dat ik geloof dat op dit moment men nergens ter wereld zo gunstig kan lenen als in Holland. Ik heb daar meegemaakt dat er een lening werd uitgeschreven door de Nederlandse Regering van F. 350.000.000,-- tegen 4¼%. Deze lening werd 11 maal ondertekend. Dat lukt U nergens in de wereld op dit moment. Dus het feit dat we met een garantie van de Staten der Nederlanden in Nederland zouden kunnen lenen voor deze rendabele projekten is zeer verheugend omdat juist door die garantie van de Staat wij kans maken om tegen die gunstige voorwaarden waarvoor men ook aan de Staten kunnen lenen, ook zullen kunnen lenen ten behoeve van de Antillen.
Dan heeft de Nederlandse Regering aangeboden om gedurende de bouw van deze projekten en ook in de aanloopperiode de aflossing en de rente voor haar rekening te nemen. Dat betekent dat wij ditmaal geen bouwrente hoeven te betalen ook geen aflossingen pas wanneer deze zaken rendabel worden dan worden wij deze bedragen schuldig. En ik geloof dat dat een buitengewone gunstige regeling mag worden genoemd. T.a.v. de niet rendabele objekten werd voorgesteld om deze te financieren voorlopig met kasvoorschotten uit Nederland, dus geen obligatieleningen het zijn zonder meer voorschotten, renteloos, die we voorlopig niet hoeven af te lossen. Terwijl dan zou worden gewacht op de indiening van het tienjarenplan, dat dan binnen 15 maanden zal moeten plaatsvinden om dan te bepalen op welke wijze de uitgaven die gemoeid zijn met deze niet rendabele projekten zullen worden verdeeld onderling en dus in welke mate de Nederlandse Regering zal bijdragen in deze projekten. Zoals bekend in Suriname is dat geweest op basis van een derde à fons perdu, een derde geleend op lange termijn en een derde moest door Suriname zelf worden opgebracht. T.a.v. deze niet rendabele projekten zou dus ook nog over enkele jaren gesproken moeten worden. Voorlopig schiet men het geld voor zonder rente, zonder wat en dan gaan wij t.z.t. wanneer het tienjarenplan gereed onder andere over de zogenaamde sleutel, zij het dat het een 1/3, 1/3, 1/3 wordt misschien dat men gezien de financiele positie van de Antillen andere verhoudings-getallen zal kiezen. Ik heb gemeend dit even naar voren te moecao brengen om dus de indruk weg te werken dat wij op Aruba en op Curacao zonder meer voor zo'n ontzeggelijk bedrag lenen en zonder meer een schuld aangaan die dus door ons in zijn geheel zal moeten worden afgelost.

De heer Werleman heeft gevraagd of de Tabuleerdienst inderdaad een besparing heeft gebracht bij de Eilandsdiensten en of deze dienst aan de verwachtingen heeft voldaan. Mijnheer de Voorzitter, de bedoeling van het instellen van de Tabuleerdienst was niet in de eerste plaats een besparing maar was in de eerste plaats een verbetering van de financiele administratie, een vlottere administatie. Door bepaalde administratieve werkzaamheden machinaal te verrichten zijn we in staat gesteld om op snellere wijze gegevens tot onze beschikking te hebben. En hierover zijn we zeer te spreken in dit opzicht heeft deze dienst zeer zeker aan de ver-

wachtingen voldaan. En ik geloof dat er maar weinig diensten zijn in het Eilandgebied die nu gebruikmakende van de diensten van de Tabuleerdienst daarvan af zouden willen. Ik geloof ook dat dit uiteindelijk een besparing betekent, want indien men de werkzaamheden van de Tabuleerdienst die nu worden verricht zou overnemen bij de diensten en dus met de hand zou gaan verrichten dan ben ik ervan overtuigd dat dit niet alleen veel tijd zal vergen, maar zeer zeker ook veel meer geld.
Wat betreft de uitbreiding van het elektriciteitsnet in de buitendistrikten zal de beantwoording van de diverse vragen hierover gesteld over laten aan mijn collega Petronia. We hebben samen alle besprekingen gevoerd met de O.G.E.M. en ik heb met de heer Petronia afgesproken dat hij hier dieper op zal ingaan.
De heer Werleman heeft het gehad over een arts te San Nicolaas die daar werkt als havendokter en meent dat het verantwoord is en billijk dat deze havenarts ook een vergoeding krijgt. Mijnheer de Voorzitter, indien de arts, waar de heer Werleman op doelt, dezelfde is en waarvan ik denk dat hij die arts in gedachte had, dan wil ik stellen dat deze arts in dienst is van de Lago en als arts optreedt voor eventuele patienten aan boord van schepen die de Lago aandoen en die niet vallen onder de z.g. Company-schepen. Deze arts wordt daarvoor betaald. Helemaal los hiervan staat de Gouvernements /‾ die alleen optreedt in gevallen van quarantaine, ingevallen van besmettelijke ziekten en dan wordt deze Gouvernementshavenarts gewaarschuwd hetzij door de Marine-departement, hetzij door deze arts waar wij het over hebben of door het schip zelf of door de Agent of door de Consul en dan komt de Gouvernementshavenarts in geval van besmettelijke ziekte. Ik geloof dus dat deze zaak een beetje verward was.

Dan heeft de heer Werleman en ook andere sprekers het gehad over hoge prijzen voor medicamenten en hoge doktersrekeningen en ook heeft men de wens naar voren gebracht om hier meer dokters toe te laten op Aruba.
Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de hoge prijzen van medicamenten moet ik zeggen, dat ook ik mij daar zeer aan erger en bezorgd overmaak. Inderdaad zijn de prijzen van de medicamenten bij de botica's op Aruba schandalig hoog. Hier moet zeer zeker iets aan gedaan worden. Ik geloof dat er maar weinig landen in de wereld zijn waar men dergelijke prijzen betaalt voor medicamenten zoals op Aruba. Ik weet nog niet wat de oplossing zal wezen. Er zijn op het ogenblik diverse rekwesten, ik meen drie stuks van mensen die op Aruba een apotheek willen beginnen. Indien het Bestuurscollege deze verzoeken inwilligt dan betekent dat dus dat we kunnen verwachten dat er nog drie apotheken bijkomen. Misschien dat die concurrentie kan bijdragen tot het drukken van de prijzen. Ik weet het niet ik ben bang zelfs van niet. Want deze heren, deze zakenlui zijn nogal gewend om samen te spannen. De mogelijkheid van een overheidsapotheek een apotheek bij de Gezondheidsdienst ten behoeve van de Eilandspatienten is inderdaad een mogelijkheid die het overdenken waard is. We hebben dit bestudeerd en weten al dat een dergelijke apotheek zich binnen twee jaar al betaald zou hebben. Dus financieel durven wij het zeker aan. Van de andere kant zouden wij ons dan als Overheid gaan begeven op het terrein waar eigenlijk de zakenman thuishoort. Principieel zit hier toch wel een punt die het overdenken waard is. Indien er geen wijziging komt in deze hoge prijzen dan, Mijnheer de Voorzitter, geloof ik dat we inderdaad over het dode punt heen moeten en dan eens moeten beginnen met een eigen apotheek. Dit heeft ook weer zijn moeilijkheden want als U een Gouvernementsapotheek heeft hier bij de Gezondheidsdienst dan is de eilandspatient die op Santa Cruz bij de distriktarts gaat nog niet geholpen, op Savaneta, San Nicolaas zou

/‾ havenarts

men dan bij de dokter gaan te San Nicolaas een recept krijgen, naar de stad moeten komen met een recept voor de Gouvernementsapotheek. Dat is een van de praktische bezwaren misschien is daar een oplossing voor te vinden die dan ook bekeken kan worden.

Hoge doktersrekeningen. Hierover is mij ook veel bekend, men stelt zelf voor om meer dokters toe te laten. In alle geval hebben wij geen bezwaar tegen het toelaten van meer artsen, integendeel hoewel we aan de ene kant ook rekening willen houden met het feit dat er thans diverse Antillianen, landskinderen bezig zijn in Holland met de medische studie waarvan enkelen zelf binnen zeer afzienbare tijd naar verwachting zullen zijn afgestudeerd. Wij willen dus wel voorkomen dat we nu het eiland a.h.w. volpompen met artsen, uitgezonden artsen, zodat dus wanneer straks deze Antillianen terugkomen en voor hen geen brood meer valt te verdienen. Ook vraag ik mij af of een groter aantal artsen en specialisten weer de tarieven zal drukken. En ik denk dan automatisch aan Curacao waar een overvloed van artsen en specialisten werkzaam zijn, maar waar de prijzen de rekeningen ook schandalig hoog zijn en waar men echt zit met een probleem op dit gebied. Dus daar heeft het niet geholpen, op Curacao, integendeel men is erdoor blijkbaar genoodzaakt geworden om het bij hoge rekeningen te moeten zoeken om rond te kunnen komen. In elk geval wil ik beamen dat hier twee onderwerpen zijn die de belangstelling vergen en ik wil de verzekering geven dat het Bestuurscollege hier alle aandacht zal geven.

De kakkerlakkenplaag, Mijnheer de Voorzitter; Het voorstel om het lage tarief in te voeren voor het uitgassen en desinfecteren van woningen. Het tarief dat oorspronkelijk werd ingesteld is vorig jaar verlaagd geworden juist omdat voor het hoge tarief dat gebaseerd was op de werkelijke kosten, het gebruik door de gemeenschap was gedaald. We hebben het tarief verlaagd en het ligt nu lager dan de werkelijke kosten teneinde een veelvuldige gebruik mogelijk te maken. Indien de behoefte zou bestaan om dit tarief nogmaals te verlagen nog lager te maken dan willen wij dit gaarne overwegen omdat wij het inderdaad het van hygienische belang achten om deze aktie, deze campagne, zo volledig mogelijk door te voeren. We zullen dus deze mogelijkheid nog eens overwegen.
Dan heeft de heer Werleman een voorstel-amendement aangekondigd waarmee hij zou komen bij de artikelsgewijzebehandeling n.l. om de subsidie aan het Witgele Kruis te verhogen van F. 10.000,-- tot F. 15.000,-- en bovendien deze subsidie niet te zien als subsidie ingevolge de subsidieverordening maar als een bijdrage zonder meer, een uitkering zonder meer. Mijnheer de Voorzitter, het Bestuurscollege heeft pas een verzoekschrift ontvangen van het Witgele Kruis i.v.m. bepaalde plannen o.a. wil men een auto aanschaffen, een behandelend geneesheer in dienst nemen. In verband daarmee heeft het Witgele Kruis gevraagd om verhoging van de subsidie. Dit stuk hebben wij pas ontvangen. Volgens de subsidieverordening behoort daar een begroting bij. Het Bestuurscollege heeft eigenlijk nog niet de gelegenheid gehad om zich hierin te verdiepen. Ik zou de heer Werleman in overweging willen geven om hier even mee te wachten om te zien of het Bestuurscollege zelf misschien aan de hand van dit verzoekschrift met het voorstel komt die misschien minder maar misschien ook hoger, een groter bedrag kan zijn. Want als ik mij goed herinner dan is het zelf meer wat ze gevraagd hebben. Ik wil dus geenzins stellen dat wij hier niets voor voelen, integendeel wij voelen er zelfs veel voor, ik vraag alleen maar, geef het Bestuurscollege de kans om het rekwest dat

pas is ingediend even te bekijken, zo dat wij met een voorstel komen wat dan gebaseerd zal zijn op de reële behoefte en verlangen van deze vereniging.
Het ontsmetten van ambulances zou volgens de heer Werleman geschieden in Oranjestad ook voor ambulances van San Nicolaas; hij stelt voor om dat te veranderen. Mijnheer de Voorzitter, dit is eigenlijk geen probleem want deze ambulances die komen meestal patienten hier naar het San Pedro-hospitaal brengen. Het ontsmetten gebeurt alleen bij besmettelijke patienten of patienten dus die besmettelijke ziekten hebben. Het is eigenlijk een kleine moeite om dan die ambulance die van het San Pedro-hospitaal komt die in Oranjestad te laten ontsmetten en neemt het dan enige tijd dan is het meestal zo in de praktijk dat dan een andere ambulance naar San Nicolaas gaat en dan bij het volgend transport men de ambulance weer omruilt. Dus ik geloof niet dat hier een grote kans bestaat van bezuinigen.

Dan hebben diverse sprekers, de heer Werleman in de eerste plaats, maar ook andere het gehad over een lage watertarief speciaal voor de landbouw. En men heeft het gehad over een tarief van 1 gulden waar indertijd over gesproken is. Inderdaad heeft het Bestuurscollege indertijd verklaard en is het Bestuurscollege nog steeds van plan een speciaal tarief in het leven te roepen voor de landbouw. Dat dit nog niet is gebeurd dat is te wijten aan het feit dat in de eerste plaats een verlaging tot 1 gulden eigenlijk geen enkele zin heeft voor de landbouw. Het is gebleken bij een bestudering van de kosten van de landbouw op Aruba dat wil men het leidingswater voor de prijzen acceptabel maken voor de landbouw dan zou de prijs voor de akkerbouw, bouw van maïs e.d. niet hoger mogen komen dan F. 0,10 per cm3. Als wij nu de prijs gaan verlagen tot F. 1,35, F. 1,25 of F. 1,-- dan zal de enige konsekwentie zijn, dat het voorlopig te kort dat we nu bij de waterleiding nog hebben vergroot wordt, terwijl de landbouw feitelijk dan niet zozeer mee geholpen zal zijn. Ik geloof daarom dat het beter is om met dit voorstel te komen om met deze verlaging te komen wanneer wij het tekort bij Water Voorzieningsdienst enigszins hebben ingelopen en het ziet er naar uit dat dit zeer binnenkort het geval zijn en wanneer wij dus in staat zullen zijn om met een verlaging te komen, die zin heeft. Want de verlaging van F. 1,-- die heeft wat de landbouw betreft echt geen zin.
Dan hebben diverse sprekers het gehad, dat er nog huizen zijn zonder wateraansluiting. De heer Werleman had het over huizen op Santa Cruz en die buurt en de heer Dominico Croes had het over huizen bij Savaneta achter Seroe Alejandro. Ik zou gaarne van U ontvangen, dat hoeft nu niet meteen, maar morgen of zo, de adressen precies, want wij zullen zeer gaarne bereid zijn indien de mogelijkheid bestaat technisch en financieel om deze huizen aan te sluiten, om daar alsnog voor zorg te dragen.

De heer Werleman heeft gevraagd hoe het staat met de onderhandelingen met de Delta- Air Lines en de Pan American Airways die beide vergunning hebben om op Aruba te landen en Aruba aan te doen. Met de Delta Air Lines zijn wij in onderhandeling. De Delta is geinteresseerd om de vlucht, die nu reeds bestaat n.l. New Orleans, Havana, Kingston, Caracas aan te vullen met een stopover in Aruba driemaal per week. Echter, de Delta vreest dat de kosten hieraan gemoeid de risico's zo groot zijn dat zij dat niet helemaal zelf kan dragen en daarom heeft de Delta gevraagd aan het Bestuurscollege om een zekere tegemoetkoming financieel een zekere garantie om dit mogelijk te maken. Wij zijn daarover in bespreking, ik verwacht dat zeer binnen-

kort wij tot een overeenstemming zijn gekomen en het Bestuurscollege zal dan wanneer wij zeker weten waarmee de Delta akkoord gaat zullen wij dan met het voorstel bij de Eilandsraad komen om toestemming te vragen. Ik heb wel de indruk dat de Delta Air Lines zeer geinteresseerd is en ik verwacht dat binnen zeer afzienbare tijd deze vlucht zal verwezenlijkt worden. Wat de Pan American betreft moet ik tot mijn spijt mededelen dat van de zijde van de Pan American heel weinig belangstelling bestaat. Contakt werd opgenomen zowel schriftelijk als persoonlijk met de Pan American. Maar belangstelling voor Aruba heeft de Pan American maar bitter weinig Misschien dat het nog eens komt.
De heer Werleman heeft het gehad overhet feit dat de New York Tourist- office voor Aruba niets gedaan heeft en of wij dat willen opnemen met het Land. Inderdaad, Mijnheer de Voorzitter, ik moet dit beamen. De resultaten voor Aruba althans van de werkzaamheden van de Tourist-office in New York zijn inderdaad teleurstellend. We zijn helemaal niet te spreken over de werkwijze en de resultaten van de New York Tourist-office. Het Bestuurscollege heeft dit al maanden geleden en onlangs opgenomen met de Landsregering en we hebben gesteld dat wij hier een wijziging en verbetering in wensen te zien op zeer korte tijd, zoniet dan zal Aruba deze zaak in eigen handen moeten nemen. Het is ons b.v. voor bekend, we hebben ervaring dat wanneer wij zelf te New York zitten en contact opnemen met scheepvaartmaatschappijen dat wij dan prompt zien dat we toeristen-schepen naar Aruba krijgen. Als wij een tijd niet in Amerika zijn geweest en we laten het aan New York Tourist-office over dan komt er geen schip bij, alleen voor Curacao. Alleen als er iemand van Aruba naar Amerika gaat en die gaat praten met de maatschappij dan komt er weer een toeristenschip. We hebben echt nooit gemerkt dat de New York-office voor Aruba iets heeft gedaan, iets heeft gepresteerd. Hier is inderdaad een behoefte aan een verbetering.
Dan heeft de heer Werleman het gehad over het zo laat binnenkomen van de aanslagen voor grond- en gebruiksbelasting. Mijnheer de Voorzitter, inderdaad, deze aanslagen komen veels te laat niet alleen van gebruiks- en grondbelasting ook van de andere belastingen en dit brengt ons in moeilijkheden. Dit brengt de Eilandsontvanger in moeilijkheden want die moet proberen in 2, 3 maanden tijds nog voor het einde van het jaar het geraamde bedrag op de begroting binnen te krijgen. We hebben/diverse malen contakt over opgenomen met het Land want zoals bekend de aanslagen worden vervaardigd door het Land en niet door ons. We hebben de zaak/in eigen handen pas wanneer wij de aanslagen ontvangen dan mogen wij gaan innen. Dus wij trachten en zijn nog steeds trachtende om van het Land gedaan te krijgen of beter gezegd van de Inspektie der belastingen om de aanslagen vroeger binnen te krijgen en ik kan de heer Werleman de verzekering geven dat wij met onze poging daartoe door zullen gaan.

De heer Kelly, Mijnheer de Voorzitter, heeft gevraagd om een röntgenoloog als aanvulling voor de staf bij de Gezondheidsdienst, waardoor b.v. de internist meer tijd zou krijgen omdat hij nu veel te bezet is. Inderdaad zouden wij een röntgenoloog op Aruba kunnen gebruiken echter is het voor mij nog niet helemaal zeker of het werk en het aantal patienten dat voor een dergelijke kracht hier is de financiële consequenties van een derde aanstelling verantwoord maken. Temeer ook omdat er dan sprake is van een tweede, ja misschien zelfs een derde internist op Aruba. Een aanvulling tot die ene internist. Dus het bezwaar dat deze internist het nu te druk heeft, en dat kan best, dat zou binnenkort worden opgelost omdat er sprake is van de vestiging van meer internisten, zodat deze ene internist het

/hier /niet

minder druk zal krijgen en dus misschien de werkzaamheden van bestralingen kan voortzetten zoals hij het tot nu toe gedaan heeft. Voorlopig achten wij het verstandiger om gebruik te maken van de mogelijkheid om wanneer nodig patienten op te sturen b.v. naar Curacao waar apparatuur beschikbaar is en ook personeel omdat voor die enkele gevallen dit ons eigenlijk goedkoper uitkomt dan een röntgenoloog met apparatuur hier op Aruba te hebben.
Ik zou het zo willen stellen, het Bestuurscollege zou dit eigenlijk ook graag willen doen en hier zien we dus weer de faktor zuinigheid. We hebben niet alleen dit geval maar diverse gevallen de zaak aan alle kanten moeten bekijken. Een spreker vandaag heeft gezegd de enige bezuiniging die hij gezien heeft is op een post van de Voorlichtingsdienst. Dit is niet waar, b.v. hij heeft kunnen constateren dat op deze begroting 1961 er geen enkel nieuwe auto wordt aangeschaft voor het hele Eilandgebied Aruba. Er wordt geen enkele voertuig, truck of wat ook, wagen aangeschaft in 1961. Dit is ook weer een uiting van een bezuinigingsaktie waarmee we bezig zijn. En ook deze röntgenoloog die hebben we overwogen en als we genoeg gelden hadden om alles te doen wat wij graag zouden willen doen, daar valt dus niet alleen de röntgenoloog onder, dan hadden wij het ook wel gedaan. Maar wij menen dat we de zaak financieel kritisch moeten bekijken en hebben daarom besloten om voorlopig deze zaak een beetje aan te kijken, patienten hier te laten behandelen door de internist,zonodig opsturen en kijken hoe de zaak zit als straks twee of drie internisten hier zijn.

Het voorstel om de kosten van de behandeling van on- en minvermogenden die thans staan verantwoord op hoofdstuk 9 bij Maatschappelijke Zorg onder te brengen onder hoofdstuk 4, Volksgezondheid omdat zoals de heer Kelly dat stelde eigenlijk dezegeneeskundige behandeling toch onder de Volksgezondheid valt, kan ik, Mijnheer de Voorzitter, niet overnemen omdat de indeling op de begroting geen enkele rol speelt of beter gezegd geen aanwijzing geeft onder welke dienst bepaalde zorg valt. De indeling op de begroting is alleen maar gebaseerd op Overheidszorgen, de Overheidstaken. Dus voor ieder Overheidstaak is een hoofdstuk en dan komt het dus geregeld voor dat een bepaalde dienst op het Eiland werkzaamheden heeft en verricht die valt onder diverse Overheidstaken dus onder diverse hoofdstukken. B.v. dit geval de on- en minvermogenden die geneeskundige behandeling krijgen en die naar mijn gevoel terecht staan onder hoofdstuk 9 Maatschappelijke Zorg, omdat immers dit een sociale regeling is. En omdat het een maatschappelijke vraag is in hoeverre deze personen in aanmerking komen voor deze geneeskundige behandeling. M.a.w., de eerste vraag is: Bent U on- of minvermogend? Zo ja, in hoeverre komt U in aanmerking? Zo ja, dan is er een tweede dat U dan verder een geneeskundige behandeling krijgt. Omdat deze zorg valt onder het Maatschappelijke Zorg staat deze post onder dit hoofdstuk. Net zo goed, als b.v. de school-tandarts niet staat onder de Gezondheisdienst maar onder het hoofdstuk Onderwijs. Zo zijn er dus diverse werkzaamheden die over verschillende hoofdstukken zijn verdeeld omdat die onder bepaalde Overheidstaken vallen terwijl dus één dienst ermee belast is. Ik geloof niet dat er behoefte aan is om hierin wijziging te brengen.

De heer Kelly heeft het Bestuurscollege in overweging gegeven om zoveel mogelijk gebruik te maken van de scholarships, de beurzen die door de World Health Organisation worden aangeboden. Mijnheer de Voorzitter, dat is inderdaad de bedoeling van het Bestuurscollege. We hebben diverse of-

fertes gehad en we zijn ermee bezig om daar gebruik van te maken en wij zullen zeer zeker iedere kans waarnemen.
Wat de salarissen betreft van de hulpverpleegsters, het Bestuurscollege is reeds hiermee bezig. Inderdaad de salarissen van schaal 1, die zijn niet meer verantwoord voor deze hulpverpleegsters, er is een voorstel in behandeling die naar alle waarschijnlijkheid zeer binnenkort zal afkomen om deze verpleegstersin een hogere schaal te plaatsen.
De heer Kelly heeft het gehad over het Pensioenfonds, dat Curacao favoriceert boven Aruba in een verhouding van 50:1 en concludeert dat dat waarschijnlijk komt omdat in de commissie van Pensioenfonds meer Curacaoënaars zitten dan Arubanen. Mijnheer de Voorzitter, die verhouding in de commissie is in geen geval 50:1. Van de 5 commissarissen zijn er twee uit Aruba, 1 is niet van Curacao en de 4e is echter ook geen echte Curacaoënaar, dus daar zit het echt niet in. Of die verhouding nu 50:1 is, meen ik te mogen betwijfelen want ik ben toevallig zelf commissaris, lid van de Raad van commissie van de Pensioenfonds, ik heb daar nooit iets van gemerkt. Maar goed, ik wil daar gaarne werk van maken, ik vind het belangrijk genoeg, ik zal er wel eens induiken en nagaan hoe het zit. In elk geval zal ik ervoor zorgen dat ik precies weet hoe die zaak zit. Mocht de verhouding scheef zitten dan kan ik de heer Kelly de verzekering geven, hoewel ik het niet als gedeputeerde hier kan doen maar dat wij de nodige aandacht hieraan zullen geven.

De heer Kelly heeft het gehad over het hospitaal dat dat volgens hem zelfs na de voorgenomen uitbreidingen en moderniseringen niet voldoende faciliteiten zou bieden. En de heer Kelly stelt voor om te overwegen om een Gouvernementshospitaal te beginnen. Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats: een hospitaal is een heel duur projekt het is niet rendabel. Ik zou daaruit financiele overwegingen niet veel voor voelen, financiele overwegingen. Bovendien vraag ik me wel af of het wel zo is wat de heer Kelly stelt dat dit San Pedrohospitaal nadat de uitbreidingen, moderniseringen hebben plaatsgevonden dan nog niet zou voldoen. Ik heb de plannen mogen zien we hebben zelfs indertijd contakt gemaakt met het Vicariaat omdat inderdaad het hospitaal achter/de tijd dat moet ik toegeven, zowel wat betreft de kwantiteit als kwaliteit van de faciliteiten. Maar men heeft ook getoond hier belangstelling voor te hebben. Het Vicariaat heeft ook prompt de nodige stappen genomen en plannen laten maken, die nu al in uitvoering zijn. Ik heb wel de indruk dat deze faciliteiten binnen afzienbare tijd zullen voldoen aan de eisen des tijds, zowel wat betreft kwantiteit als kwaliteit. Alvorens wij gaan praten over een nieuwe gouvernementshospitaal zou ik toch wel willen om de voorkeur te geven, om even af te wachten hoe het afloopt met de uitbreiding van het San Pedrohospitaal. Want misschien, men verwacht zelfs dat het gebeuren zal, zou dan blijken dat dat niet meer nodig zal zijn.
Het voorstel van de heer Kelly om bij de Gezondheidsdienst een eigen sanatorium te beginnen van ongeveer 10 bedden. Mijnheer de Voorzitter, als we het aan de heer Kelly laten dan wordt de Gezondheidsdienst hoe langer hoe groter en daardoor mijn zorgen ook hoe langer hoe meer. Niet dat ik daarvoor terugdeins en ik moet zeggen, ik stel zeer op prijs de belangstelling die de heer Kelly toont voor de Volksgezondheid en voor deze dienst in het bijzonder. Ik heb nog nooit eerder vernomen dat daar behoefte aan bestond, het is nu de eerste maal. Ik wil het anders wel bespreken met het Hoofd van de Gezondheidsdienst en de mogelijkheid en de behoefte daarvan eens te overwegen.
Ook heeft de heer Kelly voorgesteld een eigen apotheek op te richten ik
/ was met

heb reeds mijn mening overgegeven.
De heer Britten, Mijnheer de Voorzitter, heeft gevraagd: hoe wordt het tekort op de begroting nu gedekt? Eigenlijk heeft de heer Max Croes dit al een beetje beantwoord, die heeft gevraagd of de voorstellen bij de Staten ingediend tot wijziging van belastingheffing en wijziging van de verdelingspercentage dat dan de oplossing zal wezen? Inderdaad, Mijnheer de Voorzitter, daar zit een groot deel van de dekking die wij nodig hebben om ons tekort te kunnen financieren. Het is dus de bedoeling om belastingheffing, de winstbelasting op de olieraffinaderijen ik geloof dat dit al bij de Staten is om die te herzien daardoor komen er meer inkomsten. En ook is het de bedoeling om de verdelingspercentage van de opbrengsten, dat is dus het aandeel van de Eilandgebieden in deze belastingen om die zodanig te wijzigen dat de Eilandgebieden een groter aandeel krijgen in deze belastingopbrengsten.
Mijnheer de Voorzitter, ik kan niet nalaten om mijn waardering uit te spreken voor de wijze waarop de oppositie vandaag tot nu toe heeft gemeend haar taak te moeten vervullen in de Raad. Ik ben ervan overtuigd dat zij dat niet doen om een compliment van mij te krijgen, misschien is dat zelf helemaal niet de bedoeling maar een uiting van de heer Max Croes dat men bij voorbaat niet tegen de urgentieplannen zal wezen, Mijnheer de Voorzitter, dat stemt tot genoegen. Ik geloof dat wij als wij op die manier doorgaan zo langzamerhand komen op het niveau dat deze Eilandsraad de belangen van Aruba voorrang zal geven boven persoonlijke en partijbelangen en daar moeten we wezen. T.a.v. het voorstel van de heer Max Croes voor een kippenslachterij zou ik nog vragen of er andere leden zijn die dit voorstel steunen. De garantie voor de O.G.E.M. daar zal de heer Petrona waarschijnlijk nader op terugkomen

Dan heeft de heer Porfirio Croes het gehad over ons begrotingstekort, over onze financiele problemen en zijn verlangen om deze begroting sluitend te maken niet door leningen of belastingverhoging maar binnen de begroting zelve. Ik zal naar aanleiding van de woorden van de heer Croes dat wij inderdaad ons goed moeten realiseren dat met de wijzigingen die het Land thans overweegt t.a.v. de belastingopbrengsten, dat met de financiering van de urgentieplannen, dat met dit alles de financiele positie van Aruba inderdaad nog niet is opgelost. Inderdaad zullen wij zoals de heer Max Croes net naar voren bracht zuinig moeten blijven. Het wordt steeds dringender dat wij ons op financieel gebied beraden en steeds voorzichtiger worden. En ik hoop dat ook de Raad hieraan zal meewerken wanneer men met voorstellen komt om verhogingen van subsidies, bijdragen, aanleg van wegen e.d. ik hoop dat men zich steeds zal afvragen in hoeverre dit bedrag verantwoord is, in hoeverre wordt er van deze weg gebruikgemaakt en dergelijke vragen meer. Het Eilandgebied Aruba heeft jarenlang een sluitende begroting gehad en voor 1961 is voor de eerste maal niet het geval. Dit hebben we jarenlang al zien aankomen en ook aangekondigd. En het accress van die uitgaven was van dien aard dat iedereen kon zien dat de tijd heel spoedig zou komen dat de begroting niet meer zou kloppen. De ontvangsten bleven ongeveer paralel niettegenstaande de belastingheffing van kort geleden hebben we toch een tekort omdat het accress van de gewone dienst nu eenmaal veel sterker is dan bij de ontvangsten. Dit accress van de gewone dienst is in zekere zin niet abnormaal, het komt elders ook voor alleen in andere landen heeft men een dermate ekonomie dat met de stijging der uitgave van de gewone dienst men ook kans ziet het nationale inkomen op te voeren zodat ook de Overheidsrevenuen stijgen. Een voldoende tred met de uitgave. Jammer genoeg heb-

ben we hier op Aruba in de afgelopen jaren meer een stilstand gehad van onze ekonomie. Vandaar dus dit grote tekort. Over tekorten gesproken er staat in de aandieningsbrief, ik wil er toch nog even gebruik van maken, het onderwijs alleen, de gewone dienst alleen van onderwijs, dan tel ik dus niet mee de bijdragen voorde aanbouw van scholen, bedroeg in 1954 F. 3.000.000,-- en 6 jaar later in 1960 was het F. 6.000.000,--. In 6 jaar tijd hebben de onderwijsuitgaven zich verdubbeld van 3 miljoen tot 6 miljoen en dan heb ik dus niet meegerekend de uitgave voor de bouw van scholen en lokalen en ik kan U de verzekering geven dat onze ontvangsten zelfs met belasting-verhogingen nooit een dergelijk tred kunnen bijhouden. Van de andere kant zijn wij verplicht moreel en wettelijk om te zorgen voor deze onderwijsfaciliteiten. Naar mijn gevoel, Mijnheer de Voorzitter, zit de oplossing nietin het verhogen der belastingen, ook niet in het aangaan van leningen van niet rendabele projekten zoals b.v. het onderwijs. We moeten het zoeken in een verbetering, in een verhoging van ons nationaal inkomen. En dit kan slechts door de welvaart te verbreden en b.v. deze industriëen aan te trekken waar thans sprake van is en ook de toeristenindustrie verder te bevorderen. Echter is het jammer dat door de stijging van de kosten bij de diverse diensten van de gewone dienst er praktisch geen geld overblijft voor deze verbetering van de welvaart. Daarom is het zo'n verheugend feit dat wij het rijksdeel in Europa bereid hebben gevonden om ons in deze te hulp te komen. Te meer ook omdat er thans ook sprake is van een tienjarenplan waarin wij behalve deze ekonomische projekten ook onze sociale projekten zoals b.v. het onderwijs in mogen opnemen. En ik zie hierin ook de enige oplossing van onze financiele positie want als wij niet geholpen worden, financieel, met onze onderwijsfaciliteiten dan óf zullen wij niet kunnen doorgaan met deze faciliteiten en behoeften aan te vullen óf wij gaan falliet.
Dus, Mijnheer de Voorzitter, ik zou de Raad naar aanleiding van het woord van de heer Croes inderdaad nog eens op het hart willen drukken dat men niet moet gaan denken dat we nu uit onze moeilijkheden zijn. Integendeel we hebben nog veel te doen voordat dit Eilandgebied financieel weer zelfstandig is.

Mijnheer de Voorzitter, dan moet ik nog even terugkomen op wat de heer Marcial de Cuba naar voren gebracht heeft n.l. over het feit dat hem bekend is dat door de ambulances op San Nicolaas wel is pasgeboren baby's en pas bevallen moeders worden getransporteerd uit een bepaalde kliniek van een zekere arts enkele uren na de bevalling en dit zou dan gevaarlijk wezen. Nu moet ik U zeggen, ik ben zelf geen arts en ik heb inlichtingen gewonnen van het Hoofd van Gezondheidsdienst. Het feit is ons bekend, dat dit gebeurt is ons bekend, het is ons gerapporteerd. En er is hierover een rapport opgemaakt en het Bestuurscollege heeft dit rapport onder de aandacht gebracht van de Inspekteur van Volksgezondheid omdat ook wij menen dat deze zaak niet gezond is. Zuiver medisch gezien is er echter minder bezwaar (ik zeg niet dat er geen bezwaar is, maar minder bezwaar) tegen vervoer onmiddellijk na de bevalling omdat de z.g. gevaren o.a. trombose en ambolie slechts op zijn vroegst 24 uren na de geboorte kunnen optreden of optreden. Eigenlijk bestaat er die eerste 24 uur nog niet zo'n groot gevaar. Desnietemin vinden we dit geen gezonde gang van zaken ook omdat zoals U naar voren gebracht heeft, men daar geen verpleegster beschikbaar heeft. Ook niet in de kliniek. Jammer is het dat wij wettelijk hier niets aan kunnen doen. We kunnen de dokter niet dwingen om te zorgen dat de kraamvrouwen in de inrichting blijven. Dit is inderdaad een ongewenste toestand waar geen wettelijke middelen zijn om een einde aan te

maken. Maar we hebben gedaan wat we doen konden we hebben de zaak onder de aandacht gebracht van de Inspekteur van Volksgezondheid en wachten nu af welke stappen, welke maatregelen hij denkt te kunnen nemen in deze situatie die dus ook het Bestuurscollege niet welgevallen is.

De heer Geerman heeft het gehad over de 40-urige werkweek. Eventueel als een oplossing of bijdrage tot een oplossing voor de werkeloosheid. En ook heeft hij het gehad over verhoging van lonen wegens het hoge levensstandaard. Mijnheer de Voorzitter, ik meen dat het mijn plicht is om hier even te waarschuwen, juist omdat wij hier ekonomisch in moeilijkheden zitten, tegen het duurder maken van onze gemeenschap. In de eerste plaats is het aan iedereen bekend dat het zonder meer verhogen van lonen nog niet wil zeggen dat men tegemoet gekomen is in de hogere kosten van levensonderhoud normaliter is het zelf zo, dat men dan soms ook stijgingen in de prijzen krijgt. Maar wat de verhoging van lonen wel met zich meebrengt, is, dat wij op Aruba zo langzamerhand het duurste eiland worden in het Caraibisch gebied. En ik wil daarvoor waarschuwen zonder dat ik tegen het verhogen van lonen ben wanneer daar behoefte aan is en wanneer dat verantwoord is, maar ik wil wel voorstellen en adviseren om er voorzichtig mee te zijn want nu reeds ondervinden wij moeilijkheden wanneer wij praten met geinteresseerde investeerders dat onze lonen hier zo hoog liggen M.a.w. het feit dat wij belastingvrijheid aanbieden, goedkope elektriciteit e.d. dat is nog niet alles. Wij moeten ook kunnen aanbieden goede arbeidskrachten redelijke lonen maar ook acceptabele lonen, acceptabel voor de ekonomie en dus acceptabel om de industrievestiging hier mogelijk te maken.

De heer Coco Flemming, Mijnheer de Voorzitter, heeft gevraagd om een arts voor Paradera. Mijnheer de Voorzitter, we zijn eigenlijk hier reeds mee bezig, wij zijn op het ogenblik op zoek naar een geschikte kliniek of een geschikt gebouw in Paradera wat daarvoor gebruikt kan worden. En ik kan de heer Flemming verzekeren dat wij binnen zeer korte tijd aldaar spreekuren zullen beginnen in Paradera voor de bewoners van dat distrikt. De heer Dominico Croes heeft het gehad over het feit, dat het is opgehouden met regen sinds dit Bestuurscollege aan het bewind is gekomen. Mijnheer de Voorzitter, men kan diverse conclusies trekken, ik me inderdaad indenken dat het voor de heer Croes een beetje pijnlijk is dat het eiland minder groen is geworden, van de andere kant kan ik me ook niet indenken dat tot moedernatuur is door gedrongen het feit dat we hier een waterfabriek hebben. Maar inderdaad het is een droge tijd geweest en ook een warme tijd.

Dan heeft de heer Eman zijn/geuit op het feit dat gegoocheld wordt met woord en cijfers want hij heeft nog steeds de indruk dat er een tekort is op de begroting niet van 1,6 miljoen maar van ruim 6½ miljoen. Mijnheer de Voorzitter, ik zou haast willen vragen wie het is die goochelt met woorden en cijfers. Het tekort op de begroting is 1,6 miljoen 1.650.000. Het bedrag van 5 miljoen dat op de kapitaaldienst staat en dat gedekt zal worden door een lening waarvan een deel reeds is geplaatst, mag men niet meerekenen. Nu kan de heer Eman misschien stellen (dat gaat hij misschien straks doen want ik ben nu even aan het vooruitlopen) hij kan zeggen dan dat die lening nog niet helemaal is geplaatst, nog niet gevonden. Dan ga ik antwoorden dat de belastingen die wij op de gewone dienst hebben geraamd, die zijn ook nog niet binnen. De kapitaaldienst en uitgaven daar tegenover staat voor een deel van de uitgaven een lening

/misnoegen

die geplaatst zal worden, dus die uitgaven zijn begroting-technisch gedekt. Wat niet gedekt is op de begroting tot nu toe is het tekort van F. 1.650.000,--. Dan heeft de heer Eman verzocht om de leden van de Raad, dat zijn de volksvertegenwoordigers zoveel mogelijk op de hoogte te houden van de ontwikkelingen in verband met de urgentieplannen bij de uitvoering. Mijnheer de Voorzitter, namens het Bestuurscollege kan ik de heren toezeggen dat dat zal gebeuren. Het Bestuurscollege is van plan thans binnen zeer korte tijd een huishoudelijke vergadering bijeen te roepen van deze Raad teneinde U volledig op de hoogte te brengen van al deze projekten van deze plannen als zodanig en de financiering daarvan en alles wat dat zal gaan kosten. Dank U wel.

DE HEER F. WERNET, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman die heeft het gehad over huwelijkstarieven op Zaterdag en die heeft de wens naar voren gebracht of dit niet op die dag gratis gedaan kan worden. Mijnheer de Voorzitter, omtrent dit voorstel kan ik alleen antwoorden dat het Bestuurscollege deze mogelijkheid zou willen bestuderen om te zien in hoeverre inderdaad deze behoefte bestaat. Ook heeft de heer Werleman het gehad omtrent de herziening van de onderstandsbedragen en heeft tevens gevraagd wanneer dit laatst werd herzien. De laatste vaststelling voor onderstandsbedragen werd vastgesteld per brief van de toenmalige Minister van Sociale Zaken de heer Fedy Eman per brief dd. 5 november 1954. Sindsdien heeft er geen herziening plaatsgehad.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil de heer Werleman wel mededelen dat op het ogenblik verschillende, althans 4 verschillende voorstellen onder studie zijn en dat het Bestuurscollege dan zo spoedig mogelijk met een afgerond voorstel bij de Raad zal komen.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Dominico Flemming heeft het gehad over werkverschaffing en die kwam dan met 3 voorstellen. Ten eerste voor een loonsverhoging, ten tweede om bril en handschoen aan de bazen te geven en ook transport, ook vervoer. Mijnheer de Voorzitter, omtrent de lonen bij de werkverschaffing hiervoor werd een commissie ingesteld; die heeft de zaak grondig bestudeerd en die heeft ook deze lonen vergeleken met wat hier op het eiland en omgeving door de aannemers en dergelijke betaald werd. De lonen zijn zo: we betalen de mensen vanaf 90ct als niet gehuwden tot F. 1,25 en van de andere kant moeten we zeggen dat werkverschaffing op zich zelf iets van tijdelijke aard is en het moet zodanig gebeuren dat de mensen aangetrokken kunnen worden door andere werknemers dat ze dan een vaste werkkring kunnen vinden. Nu wij meer gaan betalen dan andere werkgevers dan zullen we zeker vastzitten met deze mensen, behalve de werklozen. Mijnheer de Voorzitter, van de andere kant hebben we maar met 1 miljoen te maken dat dus niet alleen voor lonen is maar ook voor gereedschappen, het huren van auto's en wat zoal bij komt. En een kleine calculatie zal naar voren brengen, dat, waar wij alleen maar 5ct loonsverhoging geven, er hiermee een bedrag van F. 7.200,-- per week gemoeid is en dan moeten we ons afvragen: Wat willen we eigenlijk doen? Willen we meer mensen aan het werk helpen of willen we ze iets meer betalen en minder mensen aan werk helpen? Ik denk dat de bedoeling van de werkverschaffing is om meer mensen, die grote gezinnen hebben te onderhouden, om meer van deze mensen op het werk te hebben om ze te helpen. Dus ik denk niet, Mijnheer de Voorzitter, dat de loonsverhoging, althans bij de werkverschaffing, op dit ogenblik raadzaam is.
Omtrent het aanschaffen van bril en handschoen, Mijnheer de Voorzitter, zou ik de heer Flemming dit willen beantwoorden, persoonlijk weet de heer

Flemming ook als vertegenwoordiger van de werknemers op de Lago, dat zelfs op de Lago deze dingen aan de mensen gegeven worden wanneer het nódig is en niet aan iedereen en zomaar. Maar ik kan de heer Flemming geruststellen dat ook bij ons geval bij de werkverschaffing dat waar het nodig blijkt of waar het nodig gebleken is dat wij dit ook aan de mensen hebben gegeven.
Omtrent vervoer, Mijnheer de Voorzitter, dat hebben wij ook onder de loupe genomen toen de werkverschaffing in het leven geroepen werd en dit vormde een moeilijk probleem. Wij weten thans dat bij de Dienst Openbare Werken zelfs dat men bepaalde trucks zodanig hebben moeten inrichten dat zij personen kunnen vervoeren. En deze trucks kunnen niet anders doen dan daar blijven staan alleen maar om mensen te vervoeren, die kunnen voor niets anders gebruikt worden. In verband hiermede hebben wij dan besloten om op verschillende plaatsen werk te verrichten en het is zo dat we over het hele eiland bezig zijn en het juist te doen om mensen aan te trekken in hun omgeving, om ze dan dichtbij huis te houden, dichtbij huis te hebben. Dit dan, omdat wij niet voor vervoer kunnen zorgen.
Mijnheer de Voorzitter, ook heeft de heer Dominico Flemming het gehad over een publieke telefoon te Sabana Grandi. Mijnheer de Voorzitter, dit voorstel is meermalen naar voren gebracht niet alleen voor Sabana Grandi maar ook voor Rooi Congo en meerdere plaatsen, Tanki Leendert, Paradera in die buurt en zo. Hierop moet ik de heer Flemming antwoorden dat dit nog niet helemaal technisch mogelijk is, zoals de heer Flemming dat ook heeft kunnen zien bij de begroting van de Telefoondienst, zijn wij bezig met uitbreiding en zodra dit mogelijk is zullen wij zeer zeker bepaalde wijken kunnen helpen aan publieke telefoons.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Dominico Croes die heeft het gehad over de nood-ouderdomsvoorziening en die zou zeer graag zien om er een eilandelijke zaak van te maken. Mijnheer de Voorzitter, hierop kan ik moeilijk antwoorden en kan ik alleen maar zeggen dat dit niet tot de competentie van het eilandgebied behoort en toch indien de heer Dominico Croes met specifieke wensen of voorstel naar voren kan komen het Bestuurscollege dan dit graag met de landsregering zal willen opnemen om te zien of het werkelijk is zoals de heer Dominico Croes het voorstelt, dat wij misschien hiermee meer gebaat zullen zijn.
Omtrent zijn vraag, Mijnheer de Voorzitter, of Pos Chiquito ook geholpen zal worden bij de werkverschaffing kan ik de heer Dominico Croes de verzekering geven dat deze mensen zeer zeker niet vergeten zijn,men is al vlakbij bezig dus alleen nog maar de brug over, dan is men aan Pos Grandi en Pos Chiquito en ik denk dat wij over een paar dagen al daar zullen zijn en dan zullen we de zaak daar ook schoonmaken.
Omtrent het voorstel om aloëvelden schoon te maken, Mijnheer de Voorzitter, dit brengt ook een probleem met zich mee n.l. dat indien wij gaan beginnen aan particuliere terreinen de zaak dan zo uitgekiend moet worden dat we ook iedereen mee blij kunnen houden, niet de een wel en de andere niet. I.v.m. particuliere aloëvelden zou ik willen zeggen dat het Bestuurscollege van plan is om deze mensen te helpen. Er zijn reeds voorstellen, er zijn reeds, ik zou graag zeggen, stappen genomen om t.z.t., dit te doen, misschien niet door werkverschaffing maar op andere wijze, maar zeer zeker zullen de aloëhouders ook geholpen worden. Mijnheer de Voorzitter, ik denk hiermee te kunnen volstaan. Dank U.

<u>DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE:</u> Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de vraag van de heer Werleman over het uitgeven van gronden in

erfpacht kan ik de heer Werleman berichten dat wanneer het eilandgebied een verzoekschrift krijgt voor gronden in erfpacht het een tijd duurt voordat deze beslissing valt, vóordat deze persoon de grond krijgt. Nadat de goedkeuring verkregen is van het Bestuurscollege gaan deze stukken naar de notaris. De aanvrager heeft een tijd van ongeveer 6 maanden om de akte te verlijden daarna heeft hij nog een tijd van 6 maanden om te bouwen, om aan te vangen met de bouw. Behalve dat kan hij nog verlenging vragen vóór hij begint te bouwen. Na hij begonnen is met de bouw moet hij binnen 6 maanden klaar zijn. In de praktijk heeft het Bestuurscollege altijd zeer soepel gehandeld, zodat er misschien mensen zijn die terreinen al 2 of 3 jaren hebben en nog niet zijn begonnen te bouwen.
De heer Werleman had het er ook over of onze loodsgeld hier hoger staat dan de omliggende landen. Ons loodsgeld hier dateert van het jaar 1937 en staat gelijk aan loodsgelden op Curacao. Of ze hoger of lager zijn dan naburige landen hier in Zuid-Amerika kan ik de heer Werleman nu/op antwoorden.
De heer Werleman had het er ook over, Mijnheer de Voorzitter, of wij het bedrag F. 10.000,-- dat op de post staat van Voorlichtingsdienst voor materialen kunnen halveren en tot F. 5.000,-- brengen. Als de heer Werleman het Memorie van Antwoord goed heeft doorgelezen dan had hij kunnen zien dat oorspronkelijk een bedrag van F. 22.800,-- was gevraagd voor materiaal en dat wij het al gebracht hebben op F. 10.000,--. Voor geval wij het nog gaan halveren, dan betwijfel ik of er nog werk zal overblijven voor deze dienst zonder materiaal. Ook had de heer Werleman het over het functioneren van het dienstgeld van de Voorlichtingsdienst. Naar aanleiding van de opmerking van de heer Werleman en andere heren met betrekking tot deze dienst, Mijnheer de Voorzitter, wil ik zeggen dat er onderscheid gemaakt moet worden tussen de dienst alszodanig en de persoon van Hoofd van dienst. Het College overweegt welke stappen ondernomen kunnen worden om de dienst voor zover nodig te reorganiseren. De persoonlijke zuiver particuliere aktiviteiten van de heer Piña vallen volgens mij buiten competentie van deze Raad. Ik zal mij daarom niet inlaten met uitlatingen van persoonlijke aard. De Voorlichtingsdienst wordt door het Bestuurscollege als nuttig geacht. En dezerzijds zal in de toekomst worden gezorgd, om dit nut sterker tot uitdrukking te laten komen.

De heer Britten, Mijnheer de Voorzitter, had het over de gehuwde vrouwen die in de dienst van de Overheid zijn. In de laatste tijd heeft het Bestuurscollege ervoor gezorgd dat alle meisjes, die bij de Overheid zijn wanneer ze trouwen weg moeten. Op het ogenblik als ik mij niet vergis, Mijnheer de Voorzitter, is er maar één - het kan zijn twee -, getrouwde dames in eilandsdienst. Het Bestuurscollege heeft met het Land onderhandelingen gehad om te proberen ook de getrouwde dames die in landsdienst zijn hier op Aruba te ontslaan, zodat ook Mulo-krachten geplaatst kunnen worden. Maar tot nu toe is het niet zover gekomen, Mijnheer de Voorzitter.
Ook hadden de heer Britten en het lid Porfirio Croes over een busdienst die rijdt tussen Basiruti,Caribbean Hotel, Pova, Oranjestad en San Nicolaas. Ze hadden het er over, dat deze bus ook toeristen vervoert. Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat het moeilijk is voor de Overheid om de toeristen te verbieden om ook in deze bus mee te rijden. Immers als deze bus bij de Aruba Caribbean Hotel staat en toeristen instappen dan kan de chauffeur hen vanzelfsprekend niet uitzetten.
De heer Mathew, Mijnheer de Voorzitter, had het over de salarisverhoging van de bodes. Hierover is door het Bestuurscollege het voorstel aanhangig

/niet

gemaakt bij een bezoldigings-commissie en tot dusver geen antwoord gekregen.
Over het "airconditioning" van alle kantoren op het eiland kan ik de heer Mathew inlichten dat langzamerhand al deze kantoren van airconditioning worden voorzien. Er zijn sommige, waar dit nog niet is gedaan, maar laatst heeft het Bestuurscollege opdracht gegeven aan Openbare Werken om na te gaan hoeveel het zal kosten om al deze kantoren b.v. Personeelszaken, Ontvangerskantoor en andere van airconditioning te voorzien.
De heer Geerman had het over een opening bij "Smal". Daar er een maatschappij is, die hoogst waarschijnlijk zich bij Smal zal vestigen, is het nu moeilijk voor ons om nu al de opening te gaan maken, Mijnheer de Voorzitter.

Sommige leden, Mijnheer de Voorzitter, hadden het over liggelden hier in de haven en sommigen hebben zelfs voorgesteld om het gratis te doen. Mijnheer de Voorzitter, het is niet na te gaan wat voor nadeel het eilandgebied zal hebben indien alle schepen hier in de buurt hier kunnen komen, vrij van liggelden voor reparaties. Het is te voorzien dat wanneer een toeristenschip hier aan komt er geen liggelden voor zal zijn, als wij het gratis gaan doen, Mijnheer de Voorzitter. De meesten van deze schepen die hier zijn en reparatie nodig hebben, komen naar Oranjestad om reparatie te doen, maar wanneer ze tot Europa kunnen gaan, naar Amerika b.v. waar grote dokken zijn dan varen zij naar deze plaatsen, dan komen ze niet in Oranjestad repareren.
De heer Geerman had het ook over een stuk of tien schepen, Mijnheer de Voorzitter, die hier voor reparaties waren en volgens de heer Geerman is dus de Memorie van Antwoord niet juist. Als de heer Geerman het antwoord goed gelezen heeft dan kan hij zien, Mijnheer de Voorzitter, op bladzijde 4, dat wij als antwoord hebben gegeven, dat twee gevallen zich in het laatste jaar voordeden, niet van 1957 zoals de heer Geerman gezegd heeft, Mijnheer de Voorzitter.
De heer Flemming had het over het opsporen van vissersboten die niet terugkeren en dat wij het kosteloos moeten doen, Mijnheer de Voorzitter. Volgens onze Memorie van Antwoord, ook op bladzijde 4, Mijnheer de Voorzitter, kan de heer Flemming lezen dat tot nu toe niets in rekening is gebracht, Mijnheer de Voorzitter, voor het opsporen van vissersboten. Dat is alles volgens mij, Mijnheer de Voorzitter.

<u>DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE:</u> Mijnheer de Voorzitter, het is voor mij een waar genoegen om te mogen reageren op de algemene beschouwingen bij de behandeling van de begroting voor het dienstjaar 1961 terwijl door U, Mijnheer de Voorzitter, de hamer wordt gehanteerd. Naar aanleiding van de opmerkingen van enkele leden.
De heer Werleman heeft voorgesteld om te overwegen bij aankoop van vervoermiddelen, auto's voor de dienst, om kleinere wagens in te schakelen, dit ter bezuiniging dus in het gebruik. Het Bestuurscollege heeft niet nagelaten om bij tijd en wijle dit toe te passen n.l. kleine vervoermiddlen aan te schaffen. In de geest van zuiniging, zijn wij zelfs, zoals door U reeds eerder werd medegedeeld, zover gegaan om aanschaffing van dienstwagens voor 1961 zelfs enigszins te beperken.
Ik maak gebruik van de gelegenheid om de heer Chance alsnog van antwoord te dienen met betrekking tot het gebruik van dienstwagens. Het is n.l. zo, dat, voor wat betreft de Dienst Openbare Werken, voor ingaande 1 januari 1961 een zestal ambtenaren zich akkoord hebben verklaard met het idee om

hun eigen particuliere wagens te gebruiken voor de dienst, uiteraard tegen vergoeding, hetgeen zal betekenen een besparing voor het eilandgebied voor ongeveer F. 5000,-- per jaar.
Verder heeft de heer Werleman het gehad o.a. over de retributies (er wordt nl. geheven 25 °/00 voor bouwaanvragen) en tevens heeft hij het gehad over een soepeler behandeling, een snellere behandeling van bouwaanvragen.
Men zou n.l. vaak in verschillende gevallen ettelijke weken, zelfs maanden moeten wachten op de bouwvergunning. T.a.v. de retributies heeft het Bestuurscollege van het eilandgebied Aruba gemeend één lijn te trekken met het eilandgebied Curacao die jaren vóór Aruba, dus 3 of 4 jaren geleden, reeds begonnen is met het heffen van retributie waarbij men ook is uitgegaan van het tarief van 25°/00. En ik moet werkelijk zeggen dat wij dit niet hoog en onredelijk achten. Want het zou neerkomen dat wanneer iemand een huis zou willen bouwen F. 15.000,-- dat hij dan F. 75,-- zou moeten betalen aan Openbare Werken. T.a.v. de behandeling van bouwaanvragen moet ik U echter wijzen op het feit dat bouwvergunning-aanvragen ook door andere diensten, behalve Dienst Openbare Werken alleen, behandeld worden. De bouwaanvragen worden ingediend bij Openbare Werken, als het compleet is, dan wordt het in behandeling genomen en na het advies van de bouwcommissie, doorgestuurd. Meestal laat men de bouwaanvraag dus ook vóor advies naar Domeinbeheer soms naar de politie, naar verschillende afdelingen van de politie, zulks afhankelijk van het aard van het gebouw, bestemming, plaatsing; soms naar de Gezondheidsdienst, soms ook naar Welvaartbureau. Dus ik ben het wel roerend met U eens dat bouwaanvragen over het algemeen zo snel mogelijk moeten worden ontwikkeld maar ik wil door dit te stellen alleen maar een eventuele schijn wegwerken, als zou deze eventuele vertraging alleen bij Openbare Werken gebeuren. Het is wel zo dat naar buiten die indruk gewekt wordt, omdat uiteindelijk de uitreiking van de goedgekeurde bouwvergunning door Openbare Werken geschied.
Het Bestuurscollege zal trachten om de aandacht van de verschillende diensten te verzoeken, naar aanleiding van hetgeen door de heer Werleman naar voren is gebracht.
De heer Werleman heeft het gehad over plantsoenen in de buitendistrikten en ik meen ook de heer Chance heeft gesproken over plantsoenen te San Nicolaas. Het idee is zeer zeker toe te juichen. De uitvoerbaarheid echter struikelt op een zeer moeilijk bezwaar. En ik zou als voorbeeld willen stellen de aanplanting van palmen langs de boulevard vanaf Openbare Werken tot bij Basiruti. Wij willen het wel, de planten zelf willen het ook wel maar de ezels en geiten en schapen die willen het niet. Het Bestuurscollege heeft het Hoofd van Politie, de heer Gezaghebber gevraagd cf mogelijker wijze begonnen kan worden aan een oud gebruik van vroeger n.l. het vangen van geiten en schapen en het schutten van deze beesten. Ik hoop als de Gezaghebber dit eenmaal zover heeft uitgedokterd met de commissaris van Politie en als dit plan ten uitvoerbaar wordt gebracht dat het de steun zal mogen krijgen van de volksvertegenwoordigers. Want U zult ongetwijfeld van de kant van de bevolking - dezelfde mensen die dus hun vee los laten rondlopen - klachten te horen krijgen, dat "het Gouvernement ons vee inpikt" ("Gobierno ta coge nos bestia")
Mijnheer de Voorzitter, dan heeft de heer Werleman het gehad over wegen in Socotoro en Companashi en ook de heer Fabian Kelly als ik mij niet vergis, heeft het gehad over "leynan antiguado y bieuw den cuestion di trahamento di caminda ariba bo mes terreno".

De heer Fabian Kelly heeft het in het papiamentsgezegd: "Si bo ta duna terreno bo no mester asfalta caminda, pero si bo ta duna terreno y asfalta

caminda anto bo tin derecho pa cobra pa usa e caminda ey ". Mi ta kere Señor Presidente cu di mi parti mi ta completamente di acuerdo cu Señor Kelly. Bo ta duna terreno pa caminda bo ta laga traha caminda, bo ta paga pa caminda, bo ta keda cu e caminda y bo ta purba cobra pa usa e caminda. Pero generalmente den praktijk ta asina ora bo traha caminda ta pasobra bo kier bende e terreno. Dia bo bende e terreno y bo kier paga pa nan usa e caminda pa llega na e terrenonan cu bo a bende, e hendenan cu bo a bende e terrenonan cune lo protesta y di otro parti ora bo tin caminda cu bo ta bai cobra pe anto bo no por verwacht cu lo pasa awa den caminda ey den parti publico, ni luz, ni polis, ni sanidad, ni Hygienische Dienst tampoco. Di otro parti mi mester bisa cu mi por scribi ariba e solucion di Mijnheer Werleman lo mi kier bisa lo siguiente: De verkavelingen van Socotoro en Companashi zijn oude verkavelingen.

(vertaling)

Fabian Kelly als ik mij niet vergis, heeft het gehad over "oude en ouderwetse wetten in verband met het aanleggen van wegen op je eigen terrein". De heer Fabian Kelly heeft het in het Papiaments gezegd: "Als je grond afstaat dan moet je geen wegen asfalteren, maar als je grond afstaat en de weg asfalteert dan heb je recht om die weg te gebruiken". Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, van mijn kant ben ik het helemaal eens met de heer Kelly. Men staat zijn terrein af voor een weg, men laat de weg aanleggen, men betaalt voor de weg, men blijft met de weg en men probeert te innen voor het gebruiken van die weg. Maar in de praktijk is het gewoonlijk zo, dat, als men de weg laat aanleggen het is omdat men de terreinen wil verkopen. Wanneer men nou deze terreinen verkocht heeft en men ervoor wil laten betalen als men deze weg gebruikt om tot bij de terreinen te komen die men verkocht heeft, dan kunnen de mensen aan wie men deze terreinen verkocht heeft, protesteren en van de andere kant als men een weg heeft en men wil ervoor gaan innen, dan kan men niet wachten dat water of licht, noch politie, noch de hygienische Dienst over die weg gaat naar het publieke gedeelte. Van de andere kant kan ik zeggen dat ik op de oplossing van de heer Werleman kan antwoorden met te zeggen dat de verkaveling van Socotoro West en Companashi oude verkavelingen zijn.
De verkaveling genoemd door de heer Chance van San Nicolaas, het terrein dus ten Noorden van de Bernardstraat, ten oosten van het Vicariaat zijn ook oude verkavelingen. Het verschil tussen West-Socotoro en Companashi en de terreinen van Aruba Trading en Eman-Hopkins te San Nicolaas ligt dan hierin dat de eerste twee genoemde werden goedgekeurd onder voorwaarde van verharding, waaraan de eigenaren tot nu toe niet hebben voldaan terwijl op San Nicolaas een gedeelte werd goedgekeurd zonder de verplichting tot verharding. En een ander gedeelte met de verplichting tot verharding. Dit is een oude toestand die zeer moeilijk zal kunnen verbeterd worden als de Overheid niet ingrijpt. Wat is er n.l. gebeurd? De eigenaars van deze gronden van Socotoro, West-Socotoro en Companashi hebben alle bouwpercelen aan derden verkocht en die bezitten uitsluitend de wegen of de gronden waarop de wegen liggen. Dus deze oorspronkelijke eigenaren van het complex in zijn geheel hebben er geen enkel belang meer bij om deze wegen wel te asfalteren. Omdat deze zaak zovele malen naar voren is gebracht door de Raadsleden jaar in jaar uit meen ik dat het Bestuurscollege binnenkort een voorstel zal doen om deze gronden tenzij voor niets over te nemen en ze dan successievelijk te gaan asfalteren. Let wel, uitsluitend voor die verkavelingen die eerder zijn uitgevoerd. Of het Bestuurscollege een soortgelijke gedragslijn zal moeten toepassen in de toekomst t.a.v.

nieuwe verkavelingen is een vraag die ik gaarne zou willen overlaten aan de Raad zelf. Met andere woorden, wanneer bepaalde particulieren hun eigen bouwgronden bouwrijp wensen te maken om daarvoor meer geld te krijgen, of het raadzaam zal zijn, dat U, de Raad en het Bestuurscollege, daarvoor belastinggelden zullen gaan gebruiken om die bepaalde particulieren te bevoordelen.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman heeft ook gevraagd wanneer een gebied of een streek in aanmerking komt, (tenminste min en meer in die bewoordingen) voor een dagelijkse frequentie van de Reinigingsdienst of voor een geregelde ophaaldienst, vanwege de Reinigingsdienst. Ik zou hierop kort kunnen zijn, zodra de bebouwing weer toeneemt in die mate dat de dagelijkse frequentie noodzakelijk is. M.a.w. zodra er zoveel huisafval is dat de reinigingstruck veelvuldiger moeten langs komen, zal de Reinigingsdienst, volgens mij, om hygienische reden hieraan gevolg moeten geven.
De heer Werleman juicht het zeer toe dat de Shell Curacao gelegenheid geven voor het volgen van een opleiding van 4 maanden tot 2 jaar aan jongelieden uit Aruba. Mede met de heer Werleman juich ik dit zeer toe. Het spijt me echter, Mijnheer de Voorzitter, te moeten constateren dat het zeer jammer is dat de jongelieden op Aruba hieraan niet met voldoende enthousiasme gevolg hebben gegeven. De Shell was n.l. bereid om tussen 100 tot 120 jongens op te nemen mits ze een diploma hebben van de A.T.S., Mulo - A, Mulo - B of 3-jarig H.B.S. hebben voltooid. Er is in totaal tussen de 10 of 15 jongens op Curacao ondanks het feit dat het eilandgebied aangeboden heeft om een bedrag per maand uit te keren voor deze jongens als een tegemoetkoming in een huisvestingstoelage. Dit is zeer jammer omdat verschillende van deze jongens die nog steeds zonder werk zijn hadden ingeschakeld kunnen worden in een beroepschool met het oogmerk om later opgenomen te worden onder de werknemers van de Shell. Ik hoop dat bij een volgende gelegenheid als dus volgend jaar als de mogelijkheid hiertoe zich wederom voordoet dat men beter hiervan gebruik zal maken.
Dan heeft de heer Werleman het gehad over het bedrag als subsidie als F. 100.000,-- per jaar aan de A.S.U. en dat de A.S.U., behalve sportcentra op Noord, verder niet veel hieraan heeft gedaan. Het is n.l. zo, Mijnheer de Voorzitter, dat bij de aanvang, ik meen 1956 of '57, bij de behandeling van de begroting hebben wij naar voren gebracht de omstandigheden om de A.S.U. voor 5 jaar lang ieder jaar een bedrag van F. 100.000,-- toe te kennen als subsidie. We hebben de voorwaarde toen gesteld dat de A.S.U. ons een 5-jarenplan moet overleggen. Wat betreft dit 5-jarenplan moet ik toegeven, dat voor de uitvoering daarvan door de A.S.U. geen gevolg werd gegeven. De A.S.U. heeft een sportcentrum gebouwd op Noord en ook de verlichting van het stadion helemaal vernieuwd, dit is gedaan op een wijze waarop dus jaarlijks afschrijvingskosten terug betalen d.w.z. dus dat de A.S.U. dit niet ineens heeft betaald, maar van de F. 100.000,-- elk jaar een gedeelte afschrijft. Maar de A.S.U. heeft ook op moeilijkheden gestuit n.l. zowel op Savaneta als op Santa Cruz in het verkrijgen van geschikte gronden voor aanleg van sportvelden, domeingronden, let wel want de A.S.U. is van mening dat wanneer men gelden zouden moeten uitgeven voor aankopen van particuliere gronden dat men dan voor hogere kosten zouden komen te staan. Ik kan U wel de toezegging doen, dat het Bestuurscollege de A.S.U. zal verzoeken om het 5-jarenplan te herzien, dus brengen op de huidige toestand en het Bestuurscollege voor te leggen de plannen, die men werkelijk zou kunnen uitvoeren in de eerst volgende jaren.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Kelly heeft het gehad over een: comision

cu lo a ser instala pa studia papiamento dialecto of idioma y cu den e comision aki no tin ningun Arubiano sino solamente jioew di Corsouw. Mi mester bisa cu asina leeuw cu Bestuurscollege sa Gobierno Central no a forma ningun comision sino cu Gobierno Central a encarga Drs. Romer pa studia e problema rondo di papiamento y pa despues di e estudio e presenta na Gobierno un plan kiko lo por haci den e direccion ey. Completamente door di iniciativa particular nan a dicidi, no Gobierno anto, na Corsouw di forma un comision pa studia idioma papiamento. Ta verdad cu den e comision ei no tin ningun Arubiano nombra pero e interes di Bestuurscollege pa e asunto aki tawata asina fuerte dia e comision aki kier a tene su promer reunion na Corsouw, Bestuurscollege a manda un hende di Aruba pa atende e reunion ei. Y mi por a bisa den e reunion ei, e consequencia tawata cu oranan a sali awor tin dos comision. Mi ta sigur cu ora Drs. Rŏmer ta cla cu su estudio cu e parti cu e ta haciele actualmente na Gemeente-Universiteit na Amsterdam cu e lo raporta na Gobierno Central y si e ora ei e ta bai forma un comision sigur-sigur Bestuurscollege ta haci toer loque ta na nan alcanzo pa den e comision wordu nombra hende di Aruba tambe. Y mi ta kere pa evita cualkier sintimento cu por ta menos favorable, hasta Bestuurscollege por bai mas aleeuw pa propone pa no laga Bonairo afó pasobra nos toer sa cu papiamento di Corsouw ta diferente na di Ruba pero papiamento no ta diferente, alo menos den su expresion nan anto y den su moda di scribi, entre Corsouw y Ruba so pero entre Corsouw, Aruba y Bonairo.

Tocante e leynan en cuanto sanidad, cual leynan ta bieuw, mi mester bisa cu berdaderamente tin un ontwerp door di Openbare Werken y toer departamento cu tin di haci cune pa cambia Bouwverordening. Toer cas cu ta trahá despues di anja 1945 ta obliga di tin W.C., ta obliga di tin escusado, ta obliga di tin e facilidadnan sanitario, pero ta berdad cu e ley ey no por obliga esnan cu tin nan cas prome cu e bouwverordening a drenta na vigor pa haci cierto modificacion. Sin embargo masha masha hopi hende a haci esei door di nan mes pasobra nan ta sinti cu ta un necesidad, cu un hende mester tin facilidad sanitario na su cas. Mester bisa si e motivo pakiko a dura hopi anja cu toer hende no a haci e cos aki cu asina tanto speed ta mas bien debi cu den cierto barrionan no tawata tin awa pero nos por mira cu sigur-sigur den ultimo anja hopi cas cu no tawata tin facilidad hygienico moderno ta poniendo e door dinan mes. Mi no ta kere cu ta husto pa usa hende di werkverschaffing pa bai coba beerput na e casnan cu te ainda no tin esaki. En cuanto construccion di cas of drechamento di cas na Village, ta berdad cu nos leynan di bouwverordening no ta permitibo, obliga un hende den Village (of unda nan tin un cas mancaron asina) pa dreche sino ariba basenan hygienico so. Ta berdad cu tin un caso asina ey di anja 1954 pero den praktijk ta asina cu ora un hende kier pidi pa drecha un cas Bestuurscollege ta considera y tin diferente caso cu hendenan hanja permit berdaderamente pa drecha nan cas. Pero mi mester bisa cu esei tambe ta un deficiencianan den e bouwvergunning bieuw cu lo por wordu drecha si e bouwvergunning nobo oportunamente wordu presenta es ta e bouwverordening wordu presenta na Eilandsraad y acepta.

Señor Kelly a bisa cu pueblo ta reclama ariba e diferente oranan di school. Wel esei por ta berdad. Nos ta bai awo, nos a caba segundo anja cu nos a tuma un prueba solamente como proef cu e ora di schoolnan di Gobierno esnan cu tin school parti mainta so. Salvo un of otro reclamo mi mester bisa cu mayoria parti di mayornan y di maestronan ta di acuerdo y na juli anja venidero nos ta llega na tercer anja di e proef y e ora ey nos ta

spera di hanja conseho di inspektor di onderwijs tambe pa dicidi ariba esaki definitivamente. Manera nos leynan en cuanto di enseñanza (vrijstelling in totaal) ta asinaki cu e schoolnan particular, por ehemplo, schoolnan catolico tin e autoridad dennan propio man y por mantene e oranan di school maneranan tene awor of manera nan ta hanja bon contal cu nan percurá pa siman nan tin tanto cantidad di oradi les duna na e muchanan. Sin embargo cu gusto nos kier papia cu nan pa considera pa aplica e mes systema cu Gobierno ta aplica na Openbare scholen. Señor Kelly a bisa cu school di Paradera ta den gran necesidad y e falta un curá y tambe asfaltamento di speelplaats. Mi ta di acuerdo cu Señor Kelly. Mi mester bisa over di e punto ey cu nan mester recorda Eilandsraad anto cu tin di parti di Eilandsraad un rapport no over school di Paradera so pero over di necesidadnan mas urgente di toer school. Fuera di e rapport di Eilandsraad tin tambe e rapport di Onderwijscommissie cu nos a pone den man di e Onderwijscommissie, e commissie for di Eilandsraad y mi ta spera na su debido tiempo (mi ta comprondе cu e tempo tawata mucho cortico) cu e comision aki lo studia e asunto y lo duna Bestuurscollege nan opinion en cuanto nos vijfjarenplan. Sin embargo mi mester bisa cu ariba begroting di '61 tin F. 15.000,-- pa traha curá di Maria Gorettischool na Paradera.
Señor Kelly a propone of a bisa cu e ta hanja F. 750.000,-- ta masha masha hopi placa pa gasta pa un h.b.s. especialmente awor cu nos situacion financiero no ta asina bon. E ta hanja cu ta hasta absurdo pa construi un edificio asina costoso. Si nos pone e muchanan cu ta den Magrietschool den otro klas di e otro schoolnan y si nos gasta F. 200.000,-- ariba Magrietschool nos por convertie den un h.b.s. Mi mester bisa cu mi no ta di acuerdo cu Señor Kelly. E plan di un h.b.s. cu nos ta kere cu por presenta di por traha na primer lugar mester tin suficiente terreno pa alo largo e h.b.s. aki keda completo ariba e terreno ey. Y pa cuminza anto e terreno a drenta door di Magrietschool no ta suficiente, pero e edificio di Magrietschool cu su facilidadnan mes lo mester wordu mordifica na tal forma cu lo ta mas costoso pa verbouwing (pa mordifica) cu bo cuminza cu algo completamente di nobo. No lubida cu (pa e h.b.s. anto cu Ruba tin mester) ora e ta toer cla cu tin un totaal di 22 klas. No lubida cu e h.b.s. aki ta combina tambe cu un kweekschool di modo cu mi no ta kere cu ta prudente pa nos acepta e sugerencia di Señor Kelly. Ademas mi por bisa cu di e tres h.b.s.nan cu tin na Corsouw ningun ariba nan mes ningun su só su costo a baha di bow di F. 2.000.000,--. Tin ariba e begroting aki planea 7 1/3 parti F. 775.000,-- pa un h.b.s. pa Aruba. Como no tin hopi placa pa esei nos lo mester hacie, dividi over di henter anja. Pero di un cos mi ta sigur cu e h.b.s. cu Aruba lo hanja di aspecto lo ta un cos pobermente compara cu e h.b.s. nan cu nos conoce na Corsouw.

Señor Presidente, Señor Kelly ta bisa cu mayornan no ta aprecia pa maestronan pidi nan jioewnan placa na school. Wel mi mester bisa cu Bestuurscollege generalmente nunca ta pidi maestronan di school pa pidi e muchanan pidi nan mayornan placa. Pero hopi biaha e cos aki ta pasa especialmente na school particular manera Protestante school y school Catolico sin cu Bestuurscollege sa mes. Por ehemplo mi ta sigur cu e dianan aki e muchanan lo bini cas mi ta sigur pasobra mi jioeuwnan tambe ta bini cas cu e papelnan ey y generalmente nan ta bisa, duna nos alomenos diez placa of un florin alomenos pero si bo por duna mas pa nos por cumpra regalo pa fiesta di San Nicolaas tambe pa e jioeuwnan di hende cu no por duna nada. Señor Kelly a duna un opinion cu mi ta kere cu e la dunele como tata, mi ta duna un otro opinion cu mi ta duna awor, Señor Presidente, no como

tata. Toer ora cu personalmente mi por coopera cu un gesto asina ey mi ta coopera pero ta mi debido personal. Mi ta di acuerdo cu for di Bestuurscollege no mester bai nunca ningun instruccion pa sinja e mucha pa pidi placa. Y si Eilandsraad ta desea esey pa nos pidi e bijzondere scholennan no hacié, cu gusto nos lo cumpli pero otro vez mi ta bisa ta depende hopi ta pakiko nan ta pidi placa.
Naturalmente e ta un forma di ética y ta depende hopi biaha na un cabez di school mes si ta cu un stencil chikito cu e ta duna e mucha den un envelop pa hiba cas of ta cu boca e ta bisele pa e bai pidi placa.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, de heer Kelly heeft het gehad over een commissie die ingesteld is om de Papiamentse taal te bestuderen en dat er geen enkele Arubaan in deze commissie is opgenomen doch slechts Curacaoënaars. Ik moet zeggen voor zover het Bestuurscollege dat weet, is er geen enkele commissie door de Staten gevormd maar de Staten heeft Drs. Römer opdracht gegeven om het probleem omtrent het Papiaments te bestuderen om na de studie de Regering een plan voor te leggen met wat men in die richting kan doen. Helemaal door particulier initiatief (niet de Regering) hebben ze besloten op Curacao een commissie te benoemen om het Papiaments te bestuderen. Het is waar ze hebben geen enkele Arubaan in deze commissie benoemd, maar het belang dat het Bestuurscollege in deze zaak stelde was zo sterk dat op de dag waarop de commissie zijn bespreking zou houden, zijn eerste vergadering op Curacao, het Bestuurscollege iemand van Aruba naar de vergadering heeft gestuurd om die bij te wonen. En ik kan zeggen van die vergadering dat toen men uit elkaar ging het gevolg was, dat er nu 2 commissies bestaan. Ik ben er zeker van dat als Drs. Römer klaar is met de studie met de gedeelte waarmee hij bezig is op de Gemeente- Universiteit te Amsterdam hij het zeker aan de Regering zal rapporteren en als hij een Commissie gaat benoemen dan het Bestuurscollege zeer zeker alles wat binnen zijn bereik is doen om ook mensen van Aruba in die commissie te benoemen. Ik geloof om welke gewaarwording die minder gunstig zijn te vermijden is het Bestuurscollege zelfs verder gegaan om voor te stellen om de Bonairianen niet buiten te laten omdat wij allen weten dat het Papiaments van Curacao verschilt met dat van Aruba, maar het Papiaments van Curacao verschilt althans in zijn uitdrukkingen toch in de manier van schrijven verschilt het niet alleen met Curacao en Aruba maar met Curacao, Aruba en Bonaire.

Betreffende de wetten voor de gezondheid die ouderwets zijn moet ik zeggen dat er inderdaad een ontwerp is van de Dienst Openbare Werken en alle departementen die ermee te maken hebben om de bouwverordening te herzien. Bij alle huizen die na het jaar 1945 zijn gebouwd zijn verplicht een W.C. te hebben, is het verplicht een toilet of sanitaire faciliteiten te hebben maar het is waar die wet kan degenen die hun huizen reeds hadden, voordat de bouwverordening tot stand was gekomen niet verplichten om bepaalde wijziging aan te brengen. Echter hebben veel mensen het uit zich zelf gedaan omdat ze beseften dat het nodig is dat iemand sanitaire faciliteiten thuis moet hebben. Men moet wel zeggen dat de reden waarom de mensen dit jaren geleden niet met grote spoed hebben gedaan te wijten is aan het feit, dat de wijken toen geen water hadden, maar zeer zeker zien wij de laatste tijd dat bij vele huizen, die geen moderne hygienische faciliteiten hadden, men uit eigen beweging bezig zijn deze aan te brengen. Ik vind het niet rechtvaardig om de mensen van de werkverschaffing te gebruiken om

beerputten te graven voor de huizen die dat tot nu toe niet hebben. Voor wat betreft het bouwen of verbeteren van huizen in de Village (of waar men zulke wankele huizen hebben), is het wel waar dat onze wetten van de bouwverordening iemand niet verplicht, anders dan op de basis van de hygiene deze te verbeteren. Er was inderdaad zo'n geval in 1954, maar in de praktijk is het zo, dat wanneer iemand vraagt om zijn huis te verbeteren, het Bestuurscollege de verschillende gevallen waar de mensen werkelijk vergunning krijgen om hun huis te verbeteren overweegt. Maar ik moet zeggen dat dit ook een hiaat is in de bouwvegunning en welke verbeterd kan worden als de bouwvergunning t.z.t. weer opnieuw zal worden voorgelegd aan de Eilandsraad en aangenomen.

De heer Kelly heeft gezegd dat het volk klachten heeft over de verschillende schooluren. Wel, dat kan waar zijn. Er zijn nu 2 jaren verlopen waarin we een proef hebben genomen (alleen maar als proef) met de uren van de openbare scholen, die alleen in de voormiddag school hebben. Afgezien van de een of andere klachten moet ik zeggen dat verschillende ouders en onderwijzers ermee eens zijn en in juli van het komende jaar komen/tot het derde jaar van die proef en dan verwachten wij ook het advies van de Inspekteur van Onderwijs definitief hierover. Zoals onze wetten wat betreft onderwijs zijn, is het zo, dat de particuliere scholen b.v. de katholieke scholen, hebben het beheer in eigen handen en kunnen de schooluren houden zoals ze nu zijn of zoals ze het goed vinden zolang ze maar zorgen zoveel lesuren per week aan de kinderen te geven. Toch willen wij gaarne met hen erover praten om hen over te halen hetzelfde systeem te volgen, wat het Gouvernement toepast voor de Openbare scholen.
De heer Kelly heeft gezegd dat de school van Paradera in grote behoefte verkeert en dringend een afrastering nodig heeft, ook moet de speelplaats geasfalteerd worden. Ik ben het met de heer Kelly eens. Over dit punt moet ik zeggen, dat ik de Eilandsraad eraan wil herinneren dat er vanwege de Eilandsraad een rapport bestaat, niet alleen maar over de school van Paradera maar over de meest noodzakelijke behoeften van alle scholen. Naast het rapport is er ook een rapport van de Onderwijscommissie, dat wij de Onderwijscommissie ter hand hebben gesteld de commissie dus uit de Eilandsraad en ik hoop dat t.z.t. (ik begrijp wel dat de tijd te kort is geweest), de commissie deze zaak zal bestuderen en het Bestuurscollege hun bevindingen bekend maken voor wat betreft het vijfjarenplan. Ik moet echter zeggen dat op de begroting van '61 een bedrag van F. 15.000,-- staat voor het bouwen van een omheining bij de Maria Gorettischool op Paradera.
De heer Kelly heeft te kennen gegeven of heeft gezegd dat F. 775.000,-- te veel geld is om aan een h.b.s. te besteden. Vooral nu onze financiele toestand er niet zo goed voorstaat. Hij vindt het zelfs dwaas om zo'n duur gebouw te bouwen. Als wij de kinderen van Magrietschool in de klassen van andere scholen onderbrengen en als wij F. 200.000,-- op Magrietschool gebruiken, dan kunnen wij die ombouwen in een h.b.s. Ik moet zeggen dat ik het niet eens ben met de heer Kelly. Het voorgelegde plan van een h.b.s. dat wij denken te bouwen moet op de eerste plaats over genoeg terrein beschikken, zodat de h.b.s. in zijn geheel op één terrein komt. Om te beginnen het terrein waar de Magrietschool op staat is niet genoeg maar het gebouw van de Magrietschool met zijn faciliteiten moet zelfs op zo'n manier veranderd worden dat het duurder zal kosten voor verbouwing of voor verandering dan wanneer wij helemaal opnieuw met iets beginnen. Vergeet niet dat de h.b.s. die Aruba nodig heeft wanneer die klaar is een totaal heeft van 22 klassen. Vergeet niet dat deze h.b.s. samengekoppeld is aan een kweekschool, zodat ik geloof dat het niet raadzaam

is om het voorstel van de heer Kelly aan te nemen. Bovendien kan ik zeggen dat de kosten van de 3 h.b-essen op Curacao elk op zichzelf niet onder de F. 200.000,-- gegaan is. Er is op de begroting een plan opgemaakt van 1/3 deel van F. 775.000,-- voor de h.b.s. van Aruba. Daar er niet zoveel geld voor beschikbaar is moeten wij dit verdelen over het hele jaar. Maar van een ding ben ik zeker dat het aspekt dat de h.b.s. van Aruba zal krijgen er armelijk zal uit zien vergeleken met de h.b.-essen die we kennen op Curacao.

Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer Kelly heeft gezegd dat de ouders niet waarderen dat de onderwijzers hun kinderen op school geld vragen. Maar veel keren gebeuren deze dingen vooral op de bijzondere scholen, zoals Protestantse en Katholieke scholen, zonder dat het Bestuurscollege het zelf weet. B.v: ik ben er zeker van dat de kinderen deze dagen thuis zullen komen met die papiertjes, ik weet het zeker omdat mijn kinderen er ook mee thuiskomen en ze zeggen gewoonlijk: geef ons minstens F. 0,25 of F. 1,-- minstens maar als je kan geef ons meer om cadeautjes voor het St. Nicolaasfeest te kopen ook voor de kinderen van de mensen die kunnen geven. Mijnheer Kelly heeft zijn mening gegeven, ik geloof dat hij het gedaan heeft als vader, ik ga een andere mening geven dan wat ik daarnet geuit heb, Mijnheer de Voorzitter, niet als vader.
Wanneer ik ook persoonlijk voor een gesto kan bijdragen, draag ik bij maar dat is mijn persoonlijk mening. Ik ben ermee eens dat van het Bestuurscollege nooit enige aanwijzing moet uitgaan om de kinderen te leren geld te vragen. En als de Eilandsraad dat wenst dan vragen wij de bijzondere scholen om dat niet te doen, graag zullen wij dat doen, maar ik zeg U nogmaals; het hangt van veel dingen af waarom zij het doen. Natuurlijk is het een wijze van kritiek en het hangt veel keren van het Hoofd van de school zelf af of hij een klein briefje in een enveloppe aan het kind meegeeft of het kind zegt om geld thuis te vragen.

Mijnheer de Voorzitter, dan hebben verschillende sprekers het gehad over de elektrificatie van de buitendistrikten. De elektrificatie van de buitendistrikten, Mijnheer de Voorzitter, komt bij iedere begrotingsbehandeling opnieuw ter sprake. Het Bestuurscollege heeft gewezen op de bezwaren n.l. de omstandigheid dat de concessionaris zou kunnen weigeren indien het te elektrificeren gebied niet minstens 10% zou opbrengen aan stroomgebruik van de investeringskosten. Het Bestuurscollege heeft deze zaak grondig laten bestuderen en heeft een paar maanden terug aan Uwe Raad voorgelegd een compleet overzicht van de buurten die nog in aanmerking komen voor elektrificatie dus voor uitbreiding van het distributienet van het elektriciteitsbedrijf met daarnaast de geraamde kosten wat het Eilandgebied eventueel zou moeten bijdragen om dit plan ten uitvoer te brengen. Het Bestuurscollege heeft hierover besprekingen gevoerd en ookstukken gewisseld zowel met de Elmar hier op het eiland als met O.G.E.M. in Rotterdam. Tijdens een bezoek in Nederland heeft de heer Henriquez en mijn persoon met de Direktie van de O.G.E.M. besprekingen gevoerd en het verheugt ons om U thans mede te delen dat de O.G.E.M. deze zaak samen met de Elmar heeft bestudeerd; dat men hierover een begroting heeft gemaakt, een raming en dat men bereid is gevonden om binnen drie jaar de elektrificatie van de buitendistrikten geheel uit te voeren min of meer op dezelfde wijze waarop de Overheid een tijdje terug de uitbreiding van waterdistributienet heeft gezorgd. Daarbij kan ik U vertellen dat de O.G.E.M. van oordeel is dat het toe te laten spanning met het net lager kunnen zijn maar daarvoor heeft men nodig wijziging van de concessievoor-

waarden waarvoor wij hopen, het Bestuurscollege hoopt t.z.t. samen met de elektriciteitsmaatschappij en land de Regering te benaderen om deze wijzigingen in de concessievoorwaarde te verkrijgen.
Het is zo dat het Bestuurscollege thans afwacht de schriftelijke bevestiging van het een en ander welke wij hopelijk zullen ontvangen vóór 10 december waarbij wij dan Uw Raad zullen benaderen met de definitieve voorstellen voor de elektrificatie van de buitendistrikten. Het is wel zo dat het eilandgebied financieel zal moeten bijdragen dus in het tekort, het verschil dan minder als het gestelde 10% maar wel kan van nu af medegedeeld worden dat de kosten eigenlijk minder zullen zijn dan door Openbare Werken oorspronkelijk geraamd. Dat is dus verder wel zo dat de mogelijkheid niet uitgesloten is dat dit bedrag van jaar tot jaar gaat dalen naar gelang/gaat stijgen. En in ieder geval zal dit niet voor langer dan 5 jaar hoeven te zijn. Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat na al hetgene wat we gehoord hebben gedurende de laatste jaren dit een verheugend feit is want nu zal metterdaad gevolg gegeven kunnen worden aan de wens van de bevolking n.l. het kunnen beschikken over stroom. Met dit punt, Mijnheer de Voorzitter, heb ik naar ik hoop de vragen van verschillende leden beantwoord.
Enkele leden hebben naar voren gebracht de wenselijkheid van het aanbrengen van straatverlichting bij alle bochten bij Brasil en bij andere punten van het eiland. T.a.v. de straatverlichting, Mijnheer de Voorzitter, gaat het in de praktijk zo, dat, naar gelang de middelen, straatverlichting wordt aangevraagd op de plaatsen, die worden voorgesteld door de politie en dit in hoofdzaak met betrekking tot veiligheid. Ik stel me voor, Mijnheer de Voorzitter, dat ook met betrekking tot de straat-verlichting Openbare Werken binnenkort/overleg met Elmar een mastenplan opstelt, zodat de urgentie kan worden bepaald om telkenjare die buurten of wijken van straatverlichting te voorzien naar gelang de urgentie.

Mijnheer de Voorzitter, verschillende leden, de heer Geerman, de heer Werleman en andere hebben het gehad over het eenvoudig vakonderwijs. Mijnheer de Voorzitter, het is niet helemaal juist dat het Bestuurscollege t.a.v. het vakonderwijs niets heeft gedaan sinds de goedkeuring van de kredieten op de begroting van 1960. T.b.v. het eenvoudig vakonderwijs werden in de loop van 1960 bestellingen geplaatst voor de benodigde machines en gereedschappen. Dit materiaal is inmiddels aangekomen, maar ik moet eerlijk toegeven dat de organisatie van dit eenvoudig vakonderwijs wel op enige moeilijkheden heeft gestuit. En één van de eerste moeilijkheden, Mijnheer de Voorzitter, was, dat wij tot de ontdekking zijn gekomen (het Bestuurscollege dan is tot de ontdekking/gekomen) dat terwijl wij dachten aan eenvoudig vakonderwijs voor jongelieden die dus niet in aanmerking komen vanwege vooropleiding of hun capaciteit bij een deel van Uwen Raad de gedachte meer uitging naar herscholing van volwassenen. Ik wil direkt toegeven, Mijnheer de Voorzitter, dat beide omstandigheden van belang zijn zowel het eenvoudig vakonderwijs voor jongelieden die dus niet in staat zijn om naar de A.T.S. te gaan dus vakonderwijs van meer praktische zin, als ook de behoefte van herscholing van volwassenen. We hebben met betrekking dus tot de jongelieden ook een leerplan opgezet de werkopdrachten, tekeningen en cursus-voorschriften voor de leergangen, timmeren, metselen, schilderen en betonvlechten zodat wij deze zaak binnenkort krachtiger ter hand kunnen nemen.
Onze huisvesting-probleem, Mijnheer de Voorzitter, is ook niet zo erg. Maar het grootste probleem zit nu in het feit van het aantrekken van werkgevers. Men moet mensen hebben om deze jongelieden op te leiden, maar

/het gebruik /in /zijn

men moet ook instructeurs hebben om de volwasenen te herscholen. Ik hoop binnenkort deze zaak krachtiger aan te pakken zodat wij in ieder geval in de loop van 1961 gevolg kunnen geven aan de wens van Uw Raad. Ik moet wel stellen dat dus behalve de opgesomde feiten geen verwaarlozing is geweest van dit onderwerp, maar wel moet ik stellen dat wij ook op het gebied van onderwijs zelf onze handen vol hebben gehad niet alleen met de voorbereiding van hetgeen tot stand is gekomen dan denk ik hierbij dus aan de B.L.O.-school aan het huishoudonderwijs, aan de U.T.S., aan de H.B.S. en de kweekschool, maar ik denk ook aan de uitvoering daarvan. Om maar een voorbeeld te geven toen besloten werd om schoolgelden af te / hadden wij nodig een praktische uitvoerbaarheid van de gelijkschakeling van de beneden Mulo-onderbouw en het lager onderwijs om te voorkomen dat de Mulo-scholen overbevolkt zouden worden. Daarbij hangt direkt nauw samen de kwestie van een geraamde stelsel bij het onderwijs. En als U weet dat als gevolg van de afschaffing de gelijkschaffing van de onderbouw niet zuiver alleen uitsluitend een zaak is van het Eilandgebied maar een zaak waarin ook de Inspektie gekend moet worden dat dit minstens een jaar neemt voordat wij dit kunnen volbrengen dan begrijpt U enigszins wat ik bedoel met handen vol werk bij de afdeling Onderwijs.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman heeft het gehad over avondcursussen bij de huishoudscholen. Ik kan U mededelen dat terzake het organiseren van avondcursussen op de huishoudscholen op Aruba enkele weken geleden contact is opgenomen met de Inspekteur van het Onderwijs en het Schoolbestuur op Aruba. Op de Landsbegroting van 1961 is een bedrag opgenomen van F. 20.000,--, geraamd voor het subsidiëren van deze cursussen, dus de avondcursussen bij de huishoudscholen. Want ik geloof dat het een lijn van Uw gedachte is dat wanneer wij de volwassenen in de gelegenheid stellen om deze avondcursussen te volgen dat het zo goedkoop mogelijk zal moeten gebeuren tenminste van hun kant zo goedkoop mogelijk. Maar het kost hiervoor geld en we zijn blij de Regering bereid gevonden te hebben om gelden hiervoor op de begroting te plaatsen. Ik kan U vertellen dat ook van de kant van de Aruba Merchants Association de wens is uitgesproken om het winkel-personeel ook deel te laten nemen aan de speciale cursussen in de avond op de huishoudscholen.
Sprekende over de huishoudschool, Mijnheer de Voorzitter, een fout zal alsnog hersteld worden, door Uwen Raad uit te nodigen om de nieuwe huishoudschool te bezichtigen, waarbij wij misschien in een adem, om er een behoorlijke programma van te maken, de gelegenheid zullen benutten om U ook uit te nodigen om de B.L.O. te bezichtigen en de huisvesting van onze h.b.s., de Colegio Arubano en de kweekschool. Ik weet niet of het/ belang zal zijn om die school te bezichtigen of hierin nog leden zitten die erin geinteresseerd zijn.
Mijnheer de Voorzitter, t.a.v. de wens van de heer Kelly om meer schoolfilms voor de kinderen kan ik U zeggen dat in de begroting van 1961 dat vóór U ligt F. 1500,-- meer is opgevraagd voor schoolfilms. Het is lang niet voldoende als U rekent dat we ruim 13000 schoolkinderen hebben. Ruim 13000 schoolkinderen verdeeld over 35 scholen het is in ieder geval een stap in de goede richting. Mijnheer de Voorzitter, rest mij nog te antwoorden op de wens uitgesproken door de verschillende leden van de Raad met betrekking tot het onderhoud van zandwegen in de buitendistrikten. Ik ben het met de heren die dit naar voren hebben gebracht roerend eens dat de zandwegen en ook sommige oliewegen dit nodig hebben. Ik kan de toezegging doen dat nu de werkverschaffing reeds 8 maanden op gang is dat het in het voornemen ligt van het Bestuurscollege om in het begin van het

/schaffen /van

jaar een plan op te zetten om het werk van deze werkverschaffingsploegen zoveel mogelijk nuttig te laten zijn in het onderhoud van de zandwegen in de buitendistrikten en daarmee bedoel ik dus ook de wegen die door de verschillende heren, raadsleden naar voren zijn gebracht.
Het drie-jarenplan, Mijnheer de Voorzitter, voor het verharden van wegen zowel in Oranjestad als te San Nicolaas als in de buitendistrikten, dat U toegezegd is bij de behandeling van de begroting van verleden jaar, begroting van 1960 is gereed. We hebben echter gemeend dit plan nog niet aan U voor te leggen omdat het niet geheel onwaarschijnlijk is dat indien de uitbreiding van het vliegveld doorgaat en indien het Eilandgebied eventueel voor de chemische industrie terreinen zal moeten reserveren het wegennet aan deze kant van het eiland, althans vanaf de uitgang van O'stad minstens tot Pos Chiquito, dusdanig gewijzigd zal worden dat het sterk van invloed zal kunnen zijn op het drie-jaren plan vooral met betrekking dus tot de buitendistrikten. Derhalve hoop ik dat Uwen Raad nog enigszins geduld zal willen hebben totdat de plannen van het vliegveld en van het industrie-terrein van Balashi en Barcadera vastere vormen hebben gekregen.

Mijnheer de Voorzitter, dan nog een laatste woordje. Het spijt me dat de heer Geerman er niet is maar ik kan hem de verzekering geven dat dezerzijds met belangstelling wordt afgewacht zijn eventuele aanbevelingen met betrekking tot de dienst van Openbare Werken die volgens hem te topzwaar zou zijn, zodat wij de nodige voorzieningen kunnen treffen. Ik kan Uwen Raad wel iets anders vertellen en dat is: zoals de feiten nu staan zoals wij verwachten dat de ontwikkelingen in de naaste toekomst zullen zijn dan is de staf van Openbare Werken onderbezet wanneer deze dienst zich zal moeten concentreren op de uitbreiding van de haven, de industrie-haven, de uitbreiding van het vliegveld, de verbouwing van het stationsgebouw enz. behalve voor de andere plannen waarvoor deze dienst advies zal moeten uitbrengen. Ik denk hierbij aan verkavelingen, aan ontwikkelingsplannen, ik denk hierbij aan toerisme en vele andere zaken meer. Maar desniettemin verwacht ik en dit geldt niet alleen voor de heer Geerman want ik heb het al eerder gezegd, het is de plicht, de taak van iedere Raadslid om naar voren te brengen datgene wat volgens hem dienstig zou zijn voor het Eilandgebied.
Mijnheer de Voorzitter, rest mij dan niet als lid van het Bestuurscollege maar als Raadslid om me aan te sluiten bij diegenen die op U een beroep hebben gedaan om n.l. nu er minstens meer dan een week geleden staking is op Aruba om de Regering te benaderen om te verzoeken dat contakt opgenomen wordt met de betrokken instanties om clementie te verzoeken althans voor diegenen die misschien uit onkunde, misschien uit niet gunstige adviezen of niet juiste adviezen zich op een dwaalspoor hebben laten brengen. Ik beklem dit, Mijnheer de Voorzitter, want indien er landskinderen zijn die als gevolg van deze aktie hun werkkring verliezen dan mogen U en wij verwachten dat deze mensen of hun gezinnen bij de Overheid zullen aankloppen om steun. Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Heren de vergadering wordt thans geschorst voor een half uur.

DE VOORZITTER: De vergadering wordt hervat. We komen nu aan de 2e ronde en het woord is aan de heer Marcial de Cuba.

DE HEER M. DE CUBA: Mijnheer de Voorzitter, wat de heer Chance heeft gezegd omtrent mijn persoon i.v.m. de Voorlichtingsdienst n.l. dat ik de zaak niet goed begrepen heb, is niet waar. De waarheid is dat de heer Chance dit wel gezegd heeft in de huishoudelijke vergadering. Mijnheer de Voorzitter, wat de heer Chance gezegd heeft omtrent de persoon van de heer Piña is niet de waarheid. Maar niemand kan anders van de heer Chance verwachten aangezien hij een lid is van de L.E.C., een vijand van de arbeiders van de Lago. Daarom eisen de arbeiders van de Lago een nieuwe verkiezing van de L.E.C.
Mijnheer de Voorzitter, ik heb gehoord van de heer Max Croes en andere leden van de andere kant dat ik de oppositie heb aangevallen naar aanleiding van de persoon van de heer Piña. Dit is niet waar. Maar wel heb ik gezegd dat de heer Chance dat heeft gedaan. Wel heb ik gezegd dat ieder jaar de oppositie met opmerkingen komt op de Voorlichtingsdienst om die af te schaffen. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER A. WERLEMAN: Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats moet ik U dankzeggen voor de antwoorden die U mij hebt gegeven over het lijntrekken door de verkeerspolitie. Dit was zeer toe te juichen heb ik gezegd en ik geloof U hebt ook gezegd dat men overal bezig is in de bochten en op verschillende gevaarlijke plaatsen deze lijnen te trekken. Ik hoop dus ook dat straks bij de brug van Balashi deze lijnen daar aanwezig zullen zijn. Echter wilde ik eigenlijk verder gaan dan alleen in de bochten. De weg van O'stad naar Santa Cruz is ontzettend smal en ik zou zelfs willen suggereren om deze weg over de hele lengte dan van een wit lijn te voorzien dan weet men waar men aan toe is, Mijnheer de Voorzitter.

Aan de heer/Henriquez ben ik dankbaar voor verschillende antwoorden over de stand van de chemische fabrieken voor de plannenstand en ook over het eindrapport en de voorlopige resultaten van fosfaatexploratie. Ik hoop dat wanneer men t.z.t. meer inlichtingen heeft dat we meer inlichtingen hieromtrent zullen ontvangen.
Verder, Mijnheer de Voorzitter, heeft de heer Henriquez omtrent mijn voorstel wat betreft de schenking aan de Stichting het Witgele Kruis gezegd dat hij tenminste of het Bestuurscollege nu pas kennis heeft genomen van de brieven op de stukken die hierover zijn gewisseld. Dus dat men nog wat tijd moet hebben om deze zaak te bestuderen en een goed oordeel hierover te vormen. In dit verband dan wil ik het Bestuurscollege gaarne de nodige tijd geven maar dan verwachten we wel dat in de naaste toekomst zodra men hiermee klaar is dat het Bestuurscollege met voorstellen aan de Raad zal komen om deze stichting de nodige push te geven voor de reorganisatie en uitbreidingsplannen die men heeft voor de toekomst.
De heer Henriquez zelf heeft dit gezegd: Misschien hebben ze een groter bedrag nodig dan F. 10.000,-- of F. 15.000,--. Van dezerzijds kan ik direkt toezeggen als het bedrag hoger zou liggen, dan kunt U direkt op onze steun rekenen. Dus hiermede dan wil ik mijn amendement wat betreft dit onderdeel dan intrekken want ik wil niet vooruitlopen op een onderwerp dat nog in studie is door het Bestuurscollege en waarvoor men de nodige tijd moet hebben om het te bestuderen.

Mijnheer de Voorzitter, wat betreft een lager watertarief voor landbouw en veeteelt ben ik het niet eens met de heer Henriquez waar hij zegt dat het echt geen zin heeft om b.v. water ter beschikking te stellen à F.1,-- per ton aan de landbouwers en veehouders.
Mijnheer de Voorzitter, ik wil alleen memoreren dat de hydroponicsfarm wel

/Gedeputeerde

water à F. 1,-- per ton krijgt.
De heer Henriquez zegt wel dat om rendabel te zijn dan moet men dit water aan de landbouwers à F. 0,10 per ton geven. Mijnheer de Voorzitter, we zijn direkt bereid en indien nodig zou het verlies door deze begroting gedragen moeten worden. Het is niet zo, wat de heer Henriquez stelt dat men het water gaat gebruiken voor maïsaanplanting, Mijnheer de Voorzitter, dan zou het zeker niet rendabel zijn. Maar, Mijnheer de Voorzitter, men heeft ook andere wijzen van landbouw die wel rendabel kunnen zijn. Hierbij denk ik o.a. tomatenkwekerij en onze bekende kleine komkommers en yambo en wat er al niet meer zij, al deze groenten, Mijnheer de Voorzitter vinden direkt een afzet op de lokale markt. Men kan ze hiermee aan een behoorlijk klein inkomen helpen en ik denk dat indien het Bestuurscollege met een plan komt om een laag/tarief (indien het lager kan dan F. 1,--, Mijnheer de Voorzitter, we zijn direkt bereid, zelfs F. 0,50, indien nodig) en de nodige verliezen dan zijn we bereid die ook te dragen door deze begroting er hoeft niets op rekening te komen van de Water-Voorzieningsdienst.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, ben ik dankbaar voor de verschillende inlichtingen over de Delta-Airlines en P.A.A. en ook voor de zienswijze van de gedeputeerde omtrent het toeristenbureau in New York.
Mijnheer de Voorzitter, dan ben ik dankbaar aan de heer Gedeputeerde Wernet voor zijn inlichtingen, dat de onderstanden die er zijn dateren sinds 1954. Dus dan zien we dat het wel eens tijd wordt dat deze onderstanden worden verhoogd en herzien. In dit verband zien wij met belangstelling uit naar de voorstellen die het Bestuurscollege in dit opzicht zal doen, maar dan verwachten we dat deze voorstellen ook spoedig ter tafel zullen komen.
Aan de heer Gedeputeerde de Cuba ben ik dankbaar voor zijn verschillende inlichtingen omtrent erfpachtsgronden, uitgifte in erfpacht, loodsgelden en dan, Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de Voorlichtingsdienst. Als ik het goed heb, Mijnheer de Voorzitter, dan heeft de heer Gedeputeerde de Cuba gezegd dat het Bestuurscollege zelf van plan is om met de reorganisatie te komen. Mijnheer de Voorzitter, in dit verband wil ik nogmaals herhalen dat ik slechts hiervoor ben, voor deze reorganisatie als men probeert zoveel mogelijk deze dienst samen te koppelen met het Toeristenbureau en indien het huidige hoofd dan met "public relation" wordt belast en een tweede man verantwoordelijk stelt voor het Voorlichtingswerk, dus het eigenlijke Voorlichtingswerk.

Aan de heer Petronia ben ik ook dankbaar voor de verschillende antwoorden die hij mij heeft gegeven, een uitvoerige beantwoording. Ik moest tot mijn spijt konstateren dat de Openbare Werken soms de schuld krijgt dat er bouwvergunningen te lang worden gehouden op het Gouvernementskantoor uiteindelijk moet men toch bij de Openbare Werken terecht en dan zegt men: ja, jullie hebben daar de bouwvergunningen zolang aangehouden en men niet wat voor een lijdensweg b.v. die bouwvergunningen hebben gehad. Aan de ene kant is deze klacht dan niet verantwoord om het helemaal op de Openbare Werken te schuiven, toch wil ik de aandacht van het Bestuurscollege verzoeken wat betreft gewone verbeteringen of bijbouwen aan huis, dus bestaande huizen dat de Openbare Werken zelf een beslissing hierover kan nemen of desnoods direkt met een aantekening doorsturen aan het Bestuurscollege voor verdere goedkeuring en dat deze dingen niet naar de bouwcommissie hoeven. Ik denk dat het veel rompslomp betekent en dus bij het gewoon vervangen of een klein bijbouwtje aan huis, Mijnheer de Voor-

/water

zitter, dan hoeft de bouwcommissie niet helemaal ingeschakeld te worden volgens mij.
Verder heeft, Mijnheer de Voorzitter, de heer Gedeputeerde Petronia gezegd dat de verkaveling van verschillende wijken hier buiten O'stad die moeten nader worden bestudeerd en dat er nader voorstel hierover zou komen van het Bestuurscollege en hierover heeft hij het gehad over de oude verkavelingsplannen die niet zijn uitgevoerd en waarvoor de grondeigenaren misschien niet meer aansprakelijk kunnen worden gesteld of die weer in staat zijn om de kosten te dragen van wegenaanleg.
Mijnheer de Voorzitter, als het mensen betreft die niet kapitaalkrachtig zijn dan ben ik direkt bereid om hiertoe medewerking te verlenen wanneer de plannen aan ons worden voorgelegd. Maar wanneer het wel kapitaalkrachtige mensen zijn die nog steeds andere behoorlijke stukken gronden hebben dan ben ik heus niet bereid om deze mensen aan hun verplichtingen die zij reeds lang hadden moeten doen nakomen dan moeten ze aan deze verplichtingen voldoen. Dus aan de mensen die niet kunnen dan ben ik direkt bereid dat het Eilandgebied zelf de wegenaanleg op zich zou kunnen nemen maar niet voor mensen die kapitaalkrachtig zijn.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, hoop ik dat het Bestuurscollege aanhoudende toezicht zal blijven uitoefenen op de uitvoering van het vijfjarenplan of van de gewijzigde plannen van de A.S.U.. Zoals de heer Petronia heeft gezegd heeft men niet helemaal het vijfjarenplan gevolgd mag ik dan hieruit concluderen dat de gelden die op verschillende begrotingen zijn gevoteerd misschien ergens nog een post liggen en niet besteed zijn.
Want als men een plan had dan moet men volgens dat plan werken en indien men 2 of 3 andere sportcentra had moeten bouwen en ze zijn niet gebouwd dan moet de gelden die ervoor gevoteerd warendie moeten dan ergens zijn.

Verder, Mijnheer de Voorzitter, zien wij met belangstelling uit naar de wegenplan die door de heer Petronia reeds lang in het vooruitzicht is gesteld en ook het driejarenplan voor de elektriciteitsvoorziening, dus elektrificatie van verschillende plaatsen in de buitendistrikten. Daarbij denk ik aan Ayó die een behoorlijk groot gedeelte is van Santa Cruz en Paradera die nog steeds verstoken is van elektriciteit.
Verder, Mijnheer de Voorzitter, hopen wij dat spoedig een begin wordt gemaakt met het vakonderwijs dus eenvoudig vakonderwijs, want anders zitten we weer met mensen die zich niet kunnen behelpen wanneer de grote projekten beginnen. Men moet tijdig beginnen om de mensen enigszins wat vakonderwijs, wat bekwaamheid bij te brengen teneinde ze straks in te schakelen bij verschillende projekten die op komst zijn.
Mijnheer de Voorzitter, ik denk dat ik hierbij kan volstaan en bij de artikelsgewijze behandeling heb ik misschien nog het een en ander op te merken. Dank U.

<u>DE HEER F.S. KELLY:</u> Señor Presidente, mi ta contento di tende cu Bestuurscollege lo hiba e asunto di Panaderia pa Regering pa nos hanja un solucion den e problema aki cual ta masha lamentable. Manera su nomber mes ta bisa pan ta cos masha necesario y mi ta spera cu pronto nos ta hanja un decision definitiva ariba djele. Ariba e examen di police mi no tawata sabi cu ta na Corsouw esei ta sucedé, asina ta cu mi no a haci mi acusacion ariba e corps di polis di Aruba, mi ta suponé cu tin un fout den dje anyway.
Mi ta contento di tende tambe cu Bestuurscollege ta bai "speed up" e asunto di rekwest of bouwvergunning y ofrece pa rekwest bai aden pasobra

actualmente tin un retraso terrible den e asunto aki.
Ariba e asunto di internista mi no ta den posicion pa huzga en realidad ki sorto di specialista mester na Gezondheidsdienst. Loke mi kier hala Bestuurscollege su atencion ariba dje ta en realidad e necesidad di e bestraling-aparato. Actualmente tin algun patiente na Aruba cu mester a bai Corsouw pa motivo cu nan supuesto cancer of nan ta na caminda di cancer pa nan wordu bestraald allá. Y ta masha lamentable cu un persona cu tin cancer of supuesto cancer mester wordu manda Corsouw podisé un persona cu no a bai Corsouw nunca, hende mujer, jioew of esaki ta un ayuda masha grandi si nos por a duna e servicio ey aki na Aruba mes. Y considerando cu Prinses Wilhelminafonds a duna un di e aparato ey, a regala un di e aparato ey, lo ta masha juicioso pa nos busca tambe un persona adecuado pa traha cu e aparato ey. Asina ta cu nos por yuda e patientenan aki na Aruba mes.

Ariba e asunto di botica cu nos ta bay tin mas botica cu tin peticionnan aden pa botica no ta "fulfil" "wishes"nan. Y mi ta sigur cu mayoria di hendenan di Raad tin e mes opinion cu mi. Si nos tin mas botica mes, pero manera Señor Henriquez mes a bisa e hendenan ey semper ta "get together" cu otro y nan ta menatene nan prijs mescos cu dokter. Dokternan ta "get together" cu otro, nan tin nan organisacion nan ta stelvast nan prijsnan no ta esisti competencia den nan, nan no ta competi cu otro. Mi no ta blame nan, pasobra probablemente si mi tabata un dokter lo mi a haci mescos. Pero nan no ta competi cu otro, botica mescos y cierto business na Ruba mesun cos. E unico manera cu nos por kibra e prijs haltu di remedi cu ta existi ta si Gobierno establece su botica y e tin derecho di haci esei, pasobra Gobierno tin un centro medico sin botica ta un falta masha grande. E hendenan por hanja botica na centro medico mes pesei mi kier insisti pa nos llega na un decision un dia cu centro di Gezondheidsdienst lo hanja tambe su botica. Y si en caso durante di temponan esei no sucedè anto lo mi pidi un voto di Raad ariba dje y laga Raad decidi si e ta kere cu esei ta necesario. Laga pueblo papia ariba dje, laga representanan di pueblo expresa nan mes ariba dje pa mira si nos ta hanja un botica na Gezondheidsdienst.
Ariba World Health Organisation, asina leeuw cu mi a hanja tende di Bestuurscollege mi ta contento cu Bestuurscollege ta di e mesun opinion cu mi cu nos ta manda diferente personeel di Gezondheidsdienst of personanan di rang di e trabou ey bai studia door di e diferente beca's nan cu ta wordu poni disponibel.
Tambe Señor Presidente mi kier hala atencion di Bestuurscollege ariba chauffeur di ambulance. Chauffeur di ambulance no ta un trabou mucho placentero. E ta un chauffeur berdad, pero e ta chauffeur di responsabilidad e ta un trabou cu bo mester bemoei bo cu desgracia cu hende malo, cu besmettelijke ziekte cu cos nan asina cu hendenan grave den un desgracia grandi, hende totalmente herida. Si bo no ta un homber di corazon casi bo no ta yuda e hende den e desgracia ey e patiente ey. Nan ta susha nan panja cu sanger cu toer e cosnan ey y en realidad nan mester un pago poco mas mihor cu nan ta hanja awor. Y mi ta hanja tambe cu e panja ey cu nan ta usa di kaki ey no ta coresponde nan mester un panja mas demonstrativo eigenlijk un panja pa hende den linea di medicamento y cos nan asina. Mi ta pidi Bestuurscollege cu considera esei tanto e pago cu nan ta hanja, como e uniform cunan ta bisti manera polis, mi no ta hanja mucho adecuado panan. Y fuera di esei tambe asunto di verlof cu cierto ambtenaarnan pa motivo di e schaal cu nan ta den nan ta hanja nan verlofnan masha poco. Nan tin di jump den otro schaalnan pa nan hanja verlof manera otro ambte-

naarnan cu ta corresponde na e mesun trabao cu di nan. Lo no ta posibel tambe pa nos hanja revisa e asunto di verlof ey. Segun mi ta compronde ta existi un Pb. (mi no ta corda su number) unda e posibilidad a keda habri cu ambtenaarnan cu ta den cierto schaalnan den cierto categoria di trabao por hanja buitenlandsverlof en quisiera den Antillas aki mes toer paga. Y esei mester wordu "nader bepaald" y nunca ta wordu hiba padilanti tanto anja cu e ta existi caba. Ta posibel cu Bestuurscollege por check esei y mira cu nos por regla e asunto di vakantie pa e hende nan cu ta cai net un schaal mas abou cu unda e overgang di vakantie ta cai.
Tambe mi kier hala atencion di Bestuurscollege cu segun mi ta compronde cu hendenan cu mester traha warda na Gobierno e systema ta varia no ta toer caminda ta mescos. Y mi ta ripara di e chauffeurnan di ambulance mes cu dia di warda ta diferente cu otro caminda. No ta posibel cu nos trece e systema di warda mescos cu Lago 4 dia pa siman 44'ora pa siman no ta mihor pa nos haci e oranan di warda asina pa nan tambe.

Segun mi ta comprонde manera Señor Henriquez a contesta ariba e asunto di Hospitaal naturalmente e ta un asunto masha delicado, masha serio y no ta facil pa nos bai traha un hospitaal y mantene e ta costa hopi placa y su mantenimiento ta hopi e no ta un outfit rendabel. Pero aunque no ta awor of anja cu ta bin, pero si mester tuma na consideracion caba pa nos llega na un solucion ariba asunto di hospitaal. Mi ta bisa un biaha mas hospitaal di Aruba no ta responde na e necesidad di Aruba.

Ariba e systema di verkaveling manera Señor Petronia a bisa ja e ta sona asina den e Pb. pero esei no ta significa cu e ta bon. Manera Señor Werleman a bisa caba nos tin di considera cada caso ariba su mes. Un persona cu tin placa, un hende rico y kier verkavel su tera pa e bendé y e tera ey ta produci basta hopi pa traha e caminda, naturalmente nos por usa e ley ey. Pero un hende pober cu tin un terreno cu no ta bal ni F. 2000,-- nan ta cobre F. 5000,-- pa asfalta e caminda ni maske e bendele e no ta hanja e prijs di cu e caminda tawata. Mi ta kere cu den e caso ey mester tin excepcion unda cu Gobierno ta aprove e caminda di tera pe loque nos ta llama zandweg sino Gobierno ta asfalta e caminda. Sino nos ta beperk e pober homber di por bende su terreno of di traha su cas ariba dje.
Ariba e asunto di Village ya manera mi a hala atencion di Bestuurscollege ariba dje caba, ariba systema di 1954 cual ta beperk e construccion di cas na Village. E ta un problema. Y no ta facil con ta resolve e problema ey, pero ta posibel cu nos por integra e asunto di volkswoningen tambe den e tienjarenplan, e ayudo di exterior cu nos ta spera di hanja den e tienjarenplan. Di manera ey construi volkswoningen pasa e hendenan pa e volkswoningen nan ey. Mi ta supone evacua Village y dal e na candela esei ta e unico manera pa saneer e lugar ey esei ta lo mas facil y mas barata. Si cada un di e miembronan di Raad aki den a bishita Village y mira su situacion es ta sanitariamente, anto bosonan lo ta papia un tiki mas fuerte ariba e condicion di Village. E ta den terribel condicion. E ta den e condicion actualmente cu si departamento di sanidad duna un check ariba Village mi ta segura. Señor Presidente, nos por trece un rapport unda nan ta conseha pa toer e casnan ey ariba, casi toer wordu declara onbewoonbaar, nos tin bastante argumento pa haci esei. Pero naturalmente nos ta convenci cu nos ta den suposicion cu no por resolve e problema ey di e manera ey tampoco y si nos declara nan onbewoonbaar unda e hendenan ey ta bai biba, ey e problema ta sinta.

Ariba e asunto di school mi kier haci un observacion tambe cu cierto amb-

tenaarnan hulandes nan ta desea di sinja papiamento pa motivo di nan trabou of den naturaleza di nan trabou pa personanan cu nan ta traha cuné. Dokternan cu tin patiente papiamento feitelijk nan mester papia cu nan na papiamento of asina. Y especialmente considerando cu papiamento no ta ainda un idioma. Nan ta studiando ariba dje y mi ta spera cu e ta bira pronto. Mi ta masha ansioso pa mirele como idioma y masha orgulloso pa mirele como idioma. Lo ta masha juicioso pa schoolnan cuminza un curso na papiamento. Mi ta sigur cu nos no lo hanja hopi alumno hulandes cu ta tuma parti den djele. Dokternan, nursenan, hendenan cu tin contakt cu patiente of den trabou cu empeadonan papiamento y mi ta pidi Señor Deputado di Ensenañza di hiba esei na consideracion y mira si nos por tin cierto curso.
Señor Presidente, asina leeuw mi argumentonan den segundo ronde.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik ben zeer blij te horen dat het Bestuurscollege de zaak van de bakkerijen bij de Regeringnaar voren zal brengen om dit probleem dat erg betreurenswaardig is op te lossen. Zoals de naam al zegt "brood" is het iets noodzakelijks en ik hoop dat wij de definitieve beslissing ervan zullen krijgen.
Over het examen van politie-agent; ik wist niet dat het op Curacao gebeurde zodat ik mijn kritiek niet op het politiecorps van Aruba heb gericht, maar ik geloof anyway dat er ergens toch een fout in zit.

Ik ben blij te horen dat het Bestuurscollege de kwestie van bouwvergunning gaat bespoedigen en heeft daar er tegenwoordig een vreselijke vertraging in deze aangelegenheid bestaat.
Over de zaak internisten ben ik niet in staat om in werkelijkheid te oordelen welke specialisten men op de Gezondheidsdienst moet hebben.
Waar ik werkelijk de aandacht van het Bestuurscollege op wil vestigen is de behoefte van een bestralingsapparaat. Werkelijk er zijn patienten op Aruba die naar Curacao moeten gaan omdat ze kanker hebben of op weg zijn kanker te krijgen en daar bestraald moeten worden. Het is betreurenswaardig dat de mensen die kanker of van wie men veronderstelt dat ze kanker hebben naar Curacao moeten worden gestuurd en misschien is het iemand die nooit op Curacao is geweest, vrouwen, kinderen en dit zal een grote steun zijn als men ze hier op Aruba zelf zou kunnen helpen. Overwegende dat het Prinses Wilhelminafonds één van die apparaten heeft gegeven, een van die apparaten cadeau heeft gegeven dan zou het billijk zijn als wij een geschikt persoon zoeken om met dat apparaat te werken zodat wij deze patienten zelf hier op Aruba kunnen helpen.

Over apotheken, dat we er meer apotheken zouden bijkrijgen en dat er verzoekschriften binnen zijn voor meer apotheken, dat voldoet niet aan al mijn wensen. En ik ben er zeker van dat de mening van het grootste deel van de Raad is, al hadden wij zelfs meer apotheken maar, zoals Mijnheer Henriquez zelf gezegd heeft, deze mensen spannen altijd samen en ze blijven hun prijzen aanhouden, evenals de dokters.
Bij de dokters is het ook twee handen op één buik, ze hebben hun reputatie op te houden, ze stellen hun prijzen vast er bestaat geen concurrentie tussen hen ze werken samen. Ik neem het hen niet kwalijk als ik misschien dokter was zou ik hetzelfde doen. Maar ze concurren niet met elkaar, apotheken idem en met bepaalde zaken op Aruba net zo. Het enige middel om de hoge prijzen die er bestaan voor geneesmiddelen te drukken

is, dat het Gouvernement haar eigen apotheek opricht en ze heeft daar het recht toe, omdat het Gouvernement een Medisch Centrum heeft en een Medisch Centrum zonder een apotheek is een zeer groot gemis. De mensen kunnen bij het Medisch Centrum zelf terecht voor apotheek en daarom wil ik alle moeite doen om t.t een besluit te komen zodat het Centrum van de Gezondheidsdienst op een dag zijn eigen apotheek krijgt. En mocht het binnen bepaalde tijd nog niet gebeurd zijn, dan zullen wij het in de Raad ter stemming brengen en de Raad dan laten beslissen, of het al dan niet nodig is. Laat het volk zich erover uitpraten, laat de volksvertegenwoordigers zich erover uiten om te zien of we een apotheek bij de Gezondheidsdienst krijgen.
Omtrent de World Health Organisation nadat ik de wens van het Bestuurscollege heb gehoord, ben ik blij te vernemen dat het Bestuurscollege dezelfde mening is toegedaan als ik om verschillende leden van het personeel van de Gezondheidsdienst of personen in dat soort werk te laten gaan studeren met de verschillende beurzen die beschikbaar gesteld worden.
Ook, Mijnheer de Voorzitter, wil de aandacht van het Bestuurscollege vestigen op de ambulancechauffeur./zijn is geen leuk werk. Hij is inderdaad chauffeur maar hij is een chauffeur met verantwoordelijkheid. Het is een werk waarbij men zich met ongelukken, zieke mensen en besmettelijke ziekten en die dingen moet bemoeien. Ernstige gewonden bij grote ongelukken, mensen die ernstig gewond zijn. Als iemand geen sterk hart heeft dan kan men de mensen, de patienten in zo'n ongeluk niet helpen. Ze maken hun kleren vuil met bloed e.d. en feitelijk moeten ze een beter salaris krijgen dan ze nu hebben. En ik vind dat de khaki-kleren die ze gebruiken niet passen bij het werk. Ze moeten meer passende kleren hebben. Zij hebben kleren nodig die meer representatief zijn, voor mensen die in lijn van medicamenten en zo werken. Ik vraag het Bestuurscollege om zowel het salaris, dat ze ontvangen, als de uniform als een politie-agent die ze dragen en die ik niet geschikt voor hen vind in overweging te nemen. En behalve dat ook nog de kwestie van het verlof van zekere ambtenaren daar zij vanwege de schaal waar ze in zijn maar een kort verlof krijgen. Ze moeten in een andere schaal overgaan om verlof te kunnen krijgen zoals andere ambtenaren die hetzelfde soort werk hebben als zij. Is het ook mogelijk dat wij de kwestie van verlof kunnen herzien? Als ik het goed heb bestaat er een Pb. (ik herinner me het nummer niet meer) waarbij de mogelijkheid is opengelaten, dat ambtenaren in zekere lagere schaal en van bepaalde categoriën buitenlandsverlof krijgen met alle kosten betaald. Maar dat moet nog worden "nader bepaald"en hoewel het al jaren bestaat is het nooit naar voren gebracht. Is het mogelijk dat het Bestuurscollege dat kan onderzoeken om te kijken of we deze vakantiekwestie kunnen regelen voor de mensen die net een schaal lager liggen dan die waarin de mogelijkheid voor vakantie valt. Ook wil ik hier vermelden de mensen die "shift" werken bij het Gouvernement het systeem is verschillend, het is niet overal hetzelfde en ik heb zelf opgemerkt dat bij de ambulancechauffeur de wachturen verschillend zijn met andere diensten. Is het niet mogelijk dat wij hetzelfde wachtsysteem als de Lago in het leven roepen, 4 dagen en 44 uren per week. Is het niet beter als wij de wachturen voor hen ook zo maken.

Zoals ik begrepen heb zoals de heer Henriquez op de kwestie van het Hospitaal geantwoord heeft is het natuurlijk een zeer delicate en ernstige kwestie en het is moeilijk om een hospitaal te bouwen en te onderhouden, het kost veel geld en zijn onderhoud is ook kostbaar, het is geen rendabele inrichting. Maar al is het niet nu of het komende jaar, maar wij

/ Ambulancechauffeurs

moeten het wel nu al in overweging nemen om tot een beslissing over te gaan omtrent de kwestie van het hospitaal. Ik zeg nogmaals dat het hospitaal van Aruba niet beantwoord aan de behoeften va[illegible].
Omtrent het verkavelingssysteem zoals Mijnheer Petronia gezegd heeft, ja staat wel zo in het Pb., maar dat betekent nog niet dat het goed is. Zoals de heer Werleman gezegd heeft moeten wij elke zaak apart beschouwen. Iemand die geld heeft, een rijk mens, die zijn grond wil verkavelen om het te verkopen en dat terrein brengt veel op om een weg aan te kunnen leggen op hem kunnen wij natuurlijk die wetten gebruiken. Maar een arm mens die een terrein heeft die niet eens F. 2000,-- waard is. Men vraagt hem F. 5000,-- om een weg aan te leggen zelfs wanneer hij de grond verkoopt krijgt hij de prijs niet die de weg waard is. Ik geloof dat wij in dit geval een uitzondering moeten maken waar het Gouvernement mogelijk een zandweg voor hem aanlegt maar dat het Gouvernement de weg asfalteert. Maar wij verhinderen de arme man om zijn terrein te verkopen en hij kan er geen huizen opbouwen.

Wat betreft de kwestie van de Village zoals reeds eerder heb ik de aandacht van het College gevestigd op het systeem van 1954, dat de bouw of verbetering van de huizen in de Village beperkt. Het is een zaak waarvan het probleem niet gemakkelijk op te lossen is, maar het is mogelijk dat wij de kwestie van volkswoningen bij het tienjarenplan kunnen volgen, in verband met de hulp die we bij het tienjarenplan verwachten zodoende volkswoningen te bouwen en de mensen in die volkswoningen overbrengen. En dan stel ik voor om de Village te ontruimen en dan in brand steken, dat is de enige manier om die plaats te saneren, dat is het gemakkelijkste wat we kunnen doen. Indien de leden van de Raad hier de Village bezocht hadden en de toestand hadden gezien, de hygienische toestand daar dan zou U een beetje sterker spreken over de toestand van de Village. Het is in een verschrikkelijke toestand. Werkelijk het is in zo'n toestand dat als de Gezondheidsdienst een kijkje zou nemen in de Village dan kan ik U verzekeren, Mijnheer de Voorzitter, dat wij een rapport naar voren zullen brengen waarin wordt aangeraden om bijna al die huizen onbewoonbaar te verklaren, wij hebben genoeg argumenten om dat te doen. Maar natuurlijk zijn we ervan overtuigd dat wij in deze omstandigheden dat probleem ook niet zo kunnen oplossen door de huizen onbewoonbaar te verklaren; waar gaan deze mensen dan wonen? Daar zit het probleem.

Over de schoolkwestie wil ik een opmerking maken, n.l. dat zekere Nederlandse ambtenaren in verband met hun werk of naar het aard van hun werk met mensen waarmee ze werken papiaments willen leren. De dokter die patienten heeft die papiaments spreken moet eigenlijk papiaments met hen spreken. En vooral overwegende dat het papiaments geen taal is. Maar men is bezig het te bestuderen en ik hoop dat het spoedig een taal zal worden. Ik ben zeer benieuwd en trots om het als taal te zien. Het zal leuk zijn als men op de scholen met een papiamentse cursus begint. Ik ben er zeker van dat wij niet veel hollandse leerlingen krijgen die deel hieraan willen nemen. Dokters, verpleegsters, mensen die contakt hebben met patienten of in hun werk, ambtenaren die uit hoofde van hun werk papiaments moeten spreken en ik verzoek de Gedeputeerde van Onderwijs dit te overwegen en er voor te zorgen dat een dergelijke cursus wordt begonnen. Mijnheer de Voorzitter, tot zover mijn argumenten voor de tweede ronde.

<u>DE HEER L.V. BRITTEN:</u> Mijnheer de Voorzitter, op mijn vraag waar wij de middelen halen om het tekort op de begroting van 1961 te bestrijden werd ik door de heer Gedeputeerde Henriquez toegelicht. Dat sluit niet uit,

Mijnheer de Voorzitter, dat ik nogmaals op het hart van het Bestuurscollege wil drukken om de luxe, die ons Bestuursapparaat momenteel op na houdt,(ik zou zeggen de versiering) om die te beperken. De heer Henriquez heeft mij min of meer toegelicht dat er onderhandelingen gaande zijn tussen het Eilandbestuur en de Centrale Regering over belastingverdeling om zodoende ons tekort op onze begroting te kunnen dekken. Mijnheer de Voorzitter, nogmaals over luxe (met luxe meen ik ook partijvriendjes in dienst te nemen als het niet noodzakelijk is). Deze moeten wij beperken want anders als wij zo door blijven gaan dan komen wij eindelijk aan, een over - en overbelaste begroting in de komende jaren.

Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van mijn verzoek om een onderzoek te laten in stellen over een busdienst, die in de laatste weken geopend werd voor onze mensen die geen auto bezitten in de gelegenheid te stellen om Pova-beach en omgeving te bezoekem voor ontspanning, werd ik door Gedeputeerde de Cuba geantwoord dat het moeilijk is deze toeristen te verbieden om gebruik te maken van deze busdienst. Mijnheer de Voorzitter, nu wil ik dit vragen: Werd een vergunning verleend aan de onderhavige busexploitatie om toeristen van het Caribbean Hotel te vervoeren? Voorts wil ik vragen: Waarom moet deze bus zijn staanplaats plaatsnemen op het terrein van het Caribbean Hotel. Volgens mijn bescheiden mening is dat zuiver om toeristen te vervoeren, wat in tegenstelling is tot de verspreide programma's van deze busexploitant.
Mijnheer de Voorzitter, hier heb ik een programma voor mij van deze busdienst die luidt als volgt: "Y esaki ta bon ocasion pa toer hende por probecha pa bai lamar y bolbenan cas ariba cualkier oranan cu nan ta desea. Bam mira, toer pueblo di Aruba probecha di es bon ocasionnan aki pa bai goza di nos beach bunita y tuma un baño na lamar toer dia."

(vertaling)

"En dit is een goede gelegenheid voor alle mensen om naar het strand te kunnen gaan en naar hun woningen terug te keren op elk uur dat zij wensen. Kom dan, heel het volk van Aruba, benut deze goede kans om te gaan genieten van onze mooie stranden en om elke dag een bad te gaan nemen in zee".
Mijnheer de Voorzitter, deze busdienst of tenminste deze busexploitant beweert dat deze lijn geopend is speciaal voor onze mensen en niet voor toeristen. Mijnheer de Voorzitter, als mens heb ik er helemaal niets tegen dat deze busexploitant zijn brood wil verdienen, maar nu rijst een vraag, Mijnheer de Voorzitter. Als deze busexploitant met deze bus zo blijft gaan met het vervoeren van toeristen wat zal er dan gebeuren met onze taxichauffeurs, de H-wagens? Hebben zij ook geen recht om een stukje brood voor hun kinderen te verdienen.
Nee, Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat wij deze bus uitsluitend moeten gebruiken voor het vervoer van onze mensen en niet voor de toeristen. Daarvoor hebben wij geneog huurwagens staan ter plaatse en zelfs "self-drive-cars". Ik verzoek U beleefd doch dringend, Mijnheer de Voorzitter, om deze busexploitant te verbieden om toeristen te vervoeren en zijn bus onmiddellijk van het terrein van het Caribbean Hotel te doen verwijderen.

Mijnheer de Voorzitter, ik heb zeer aandachtig geluisterd naar de woorden van de heer Fabian Kelly, Hij heeft gesproken in de landstaal. Toch wil ik hier een opmerking maken.
Esaki ta bai tocante dje muchanan di school cu ta bini cu un enveloppe pa pidi placa. Segun Señor Fabian Kelly, cu esaki lo duna e muchanan un mal

/ derde

costumber. Awor mi no sa cu na Noord aya e onderwijzer(essen) nan ta bisa e muchanan cu boca: "Boso bai pidi boso mamanan placa pa San Nicolaas". Ami por bisa di aki na Playa e jiunan di mi p.e. nan ta bini cu un enveloppe y den e enveloppe tin un carta nechi scirbi caminda e onderwijzers of onderwijzeressennan ta pidi cu si e tata of mama por contribui loque ta na nan alcance.
Esaki, Mijnheer de Voorzitter, ami manera nos lo haci nos ta duna mucha ey p.e. la mi bisa ami como mi a haciele. Ultimamente cu un jiu di mi mi a hinca diez placa den cada enveloppe mi ta bisa e muchanan bosonan ta bai cu e enveloppe aki y boso ta duna, boso cada uno ta contribui cu un real y boso cada uno tin di trece cuatro placa pami bek den e enveloppe cerra y esei a socedé, Mijnheer de Voorzitter. Asina mi ta kere cu esaki lo no ta exactamente manera Señor Kelly ta interpreté cu e lo no cria ningun mala costumber pa onderwijzer(es) nan di school. Ma ta depende con nos ta cria nos jioewnan cu e costumber ey nan lo lanta.

(vertaling)

Dit is betreffende de schoolkinderen die met een enveloppe thuiskomen om geld te vragen. Volgens de heer Fabian Kelly leert het de kinderen een slechte gewoonte. Nou weet ik niet of te Noord de onderwijzer(essen) de kinderen vragen om hun moeder om geld te vragen voor het St. Nicolaasfeest. Maar van hier in Oranjestad kan ik zeggen dat mijn kinderen b.v. met een enveloppe komen en daarin is een netgeschreven/waar de onderwijzers(essen) vragen of de ouders kunnen bijdragen met wat binnen hun bereik is. Mijnheer de Voorzitter, zoals wij het zouden doen, b.v. zoals ik laatst met mijn kinderen heb gedaan, ik heb een kwartje in iedere enveloppe gestopt en ik heb tegen hen gezegd: jullie nemen die enveloppe mee jullie geven en dragen allemaal F. 0,15 bij en jullie moeten allemaal in een gesloten enveloppe een dubbeltje voor mij terugbrengen en dat is gebeurd, Mijnheer de Voorzitter. Daarom geloof ik dat dit niet precies is zoals de heer Kelly het uitlegt dat dat de kinderen geen slechte gewoonte zal bijbrengen door de onderwijzers(essen). Maar het hangt ervan af hoe wij onze kinderen opvoeden en met die gewoonte groeien ze op.

Mijnheer, dan heb ik verder gevraagd om zandwegen in de omgeving van Boegoeroei, Borancana, Rooi Santo, tenslotte andere wegen op Noord te laten repareren. De heer Gedeputeerde Petronia heeft mij geantwoord, dat binnen afzienbare tijd deze zandwegen min of meer gerepareerd zullen zijn door de werkverschaffingsploeg. Alleen hierover wil ik zeggen: Die F. 1.000.000,-- die laatst werden gevoteerd voor deze werkverschaffing zijn, geloof ik bijna ten einde. Dus ik hoop niet dat nog 1 miljoen gevraagd zal worden om deze wegen te laten repareren door de werkverschaffing.
Mijnheer de Voorzitter, ik geloof dat ik hiermee kan volstaan. Ik dank U.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, wat betreft het antwoord van de heer Petronia op mijn voorstel om plantsoenen te laten aanleggen op San Nicolaas zei hij dat dit niet mogelijk is op het ogenblik. Maar ik wil de heer Petronia erop attent maken, dat b.v. bij Lloyd G. Smithboulevard tegenover het C.C.A.-gebouw er wel een plantsoen staat en daar lopen ook geiten en schapen los rond, daar staat een afrastering. Dus het is niet onmogelijk als wij weer plantsoenen aanbrengen op San Nicolaas dat er een afrastering rond deze plantsoenen aangebracht wordt.
Ik heb geen antwoord gekregen van het Bestuurscollege op mijn vraag of het

/briefje

mogelijk is dat de eigenaren van de grond waarop deze wegen lopen op San Nicolaas, de wegen waarover ik het had gelegen tussen de R.K. Kerk en de Methodistenkerk te San Nicolaas of het Bestuurscollege wel bereid zou zijn om contakt met de eigenaren op te nemen en zo mogelijk t.z.t. met voorstellen bij onze Raad komt ter verbetering van deze wegen.

Wat betreft het antwoord van het Bestuurscollege inzake mijn opmerkingen over de Voorlichtingsdienst hoef ik alleen maar aan het Hoofd van deze dienst te zeggen dat hij zich niet gerust hoeft te maken over het antwoord van het Bestuurscollege en zich hiermede gelukkig te maken. Ik begrijp wel dat het Bestuurscollege altijd zegt dat er een reorganisatie zal komen en ik hoop dat deze reorganisatie zo gauw mogelijk zal gebeuren. Ook hoop ik, Mijnheer de Voorzitter, dat dit Hoofd van Dienst, die hier op Aruba woont (net zoals ik er woon) dat hij veel genoegen zal nemen met het feit dat de geliefde President van Venezuela opdracht heeft gegeven om het besluit van zijn medewerker om petroleum naar Aruba te laten toevoeren zowaar teniet te doen. Mijnheer de Voorzitter, toen ik vandaag hier kwam was ik helemaal niet van plan om enige opmerkingen te maken zover in te gaan op deze zaak over de Voorlichtingsdienst. Maar de heer Chai de Cuba heeft mij hier wel hiertoe gedwongen, zodat ik wel hier iets erover moet zeggen. De heer de Cuba als hij de tijd genomen had om naar de commissievergaderingen te komen en als hij ook de tijd gemomen had om naar onze fraktievergaderingen te komen dan zou hij vandaag de fout niet gemaakt hebben om hier in deze zaal mijn persoon aan te vallen. Want ik weet zeker dat het Hoofd van de Voorlichtingsdienst als hij bij een van de andere leden met een stukje komt en zegt: "Kijk eens en lees dit in de Raad voor me vóór", dat hij van een van de andere leden die op de commissievergadering geweest was (of bij een van de leden die in onze fraktievergadering geweest was) dit Hoofd van Dienst zou hebben kunnen zeggen: "Ik kan dit voor U niet voorlezen want het staat niet aan de orde".
Maar de heer de Cuba was niet op de commissievergaderingen, hij was ook niet in de fraktievergaderingen, misschien heeft hij de tijd daarvoor niet gehad of misschien ook door zijn werk dat hij ook geen tijd heeft gehad. Daarom heeft hij de fout begaan om hierin een stuk te komen lezen waarin ik aangevallen werd door een van mijn collega's. Eerder had ik dit misschien van de oppositie verwacht, maar de oppositie heeft dit niet gedaan, maar wel een van mijn partijgenoten. Maar daar ik als vrij mens aan de verkiezing heb meegedaan en daar ik ook zelfstandig gekozen en lid geworden ben met mijn eigen stemmen, van mijn eigen mensen en hier niet in deze Raad op de coat-tail van onze politieke leider binnen ben gekomen, kan ik praten over welke daad ik aan de orde wil brengen zonder dat iemand een stuk papier voor me schrijft en zegt: "Lees dit a.u.b. voor ter mijn verdediging". Mijnheer de Voorzitter, de heer de Cuba beticht mij, dat ik leugens hier in deze zaal vertel, dat ik de waarheid niet spreek. Hierin ook, Mijnheer de Voorzitter, als hij aan de commissievergaderingen en vooral als hij aan de fraktievergaderingen deel had genomen zou hij zoiets niet zeggen, daar hij zou weten dat niet ik alleen maar iedereen die het over deze dienst had, de waarheid gesproken had. En, Mijnheer de Voorzitter, ik weet niet of U misschien dit noodzakelijk acht, maar ik weet dat ik U in de gelegenheid gesteld heb om de heer de Cuba te corrigeren en te vertellen dat ik wel de waarheid spreek, daar ik toendertijd wel Uw aandacht gevestigd had op het feit, dat het Hoofd van de Voorlichtingsdienst persoonlijk, mij en vier andere leden bij hem had ontboden en ons opdracht had gegeven om een boy-cot uit te laten schrijven bij de Lago en

dat deze boycot alleen maar tengevolge zou hebben een staking. Maar wij wisten toen, Mijnheer de Voorzitter, dat een staking niet ten goede van de werknemers van de Lago zou komen. Wij wisten ook dat zulk een staking niet de nodige steun zou krijgen en ook van te voren had ik gezegd dat, wat mijns inziens betreft, ik het niet goed kon inzien dat mensen aan boycotten en dergelijke meededen. Want ik zei, als men in Venezuela of waar dan onze medewerking daarin nodig had dan had men bij de Koninkrijks Regering zo'n vraag aan de orde moeten brengen, maar dit is niet het geval geweest. Wij hebben toen het Hoofd van deze Voorlichtingsdienst zijn aandacht op gevestigd dat deze gelegenheid buiten onze competentie blijft. Als de heer de Cuba onze vergaderingen bijgewoond had dan had hij al deze feiten geweten. Indertijd toen dit gebeurd was heb ik ook verschillende leden van het Bestuurscollege erop attent gemaakt en ook verschillende andere mensen van onze partij. Ik denk niet dat ik de heer de Cuba hiervan verteld heb, misschien was hij toen in Colombia. Ik weet niet meer of hij op Aruba of in Colombia was, ik kan het me niet meer herinneren, daarom misschien weet hij er niets van. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, kan ik zeggen dat ik geen leugens verteld heb daar weet U en het Bestuurscollege zeker alles van en ook vele andere mensen. Ik ben zeer blij dat de heer de Cuba mij aanvalt en zegt dat ik dit alleen naar voren heb gebracht omdat ik lid van de L.E.C. ben. Mijnheer de Voorzitter, ik ben zeer blij om lid te zijn van de L.E.C. want daarin ben ik zelfstandig gekozen met een zeer grote meerderheid van de mensen van mijn departement waarin ik werk. En ik denk dat iedereen daar er genoegen in kan nemen als zijn medewerkers hun steun, hun vertrouwen in hem stelt, dat zij hem in de gelegenheid stellen om hun zaken voor hen te behartigen wanneer zij dat wenselijk achten. En ik wens de heer de Cuba te zeggen, dat ik niet nu pas in de L.E.C. zit; ik ben reeds drie keren herkozen in de L.E.C. ook zelfstandig, zoals ik bij de verkiezing van de Eilandsraad ben gekozen zelfstandig zonder op de "coat-tail" van iemand anders binnen te komen. En ik ben ook blij om als lid van dat College van dat council te zeggen, dat als 84% van de werknemers van de Lago achter U staat en niet achter mensen die alleen maar door hun advies ellende kunnen brengen dan is dat een zeer verheugend feit voor mij.
En wat betreft de ongelukkigen die het advies van het Hoofd van Voorlichtingsdienst, van de heer de Cuba en anderen gevolgd hebben, degenen die in mijn departement werken en waarvoor ik als representative voor hen moet optreden zal ik gaarne als zij bij mij komen bij het Hoofd van een ander department clementie voor hen gaan vragen. Ik ben toch in de gelegenheid om dit te doen alhoewel degenen, die hen een slecht advies hebben gegeven dit op het ogenblik niet kunnen doen. En omdat de heer de Cuba mij aanvalt hierover en omdat hij zijn steun aan de slechte daden van het Hoofd van de Voorlichtingsdienst geeft is het voor mij niet te verwonderen en ook niet voor andere mensen te verwonderen als zij maar eenmaal weten waar de witte verf vandaan is gekomen waarmee zovele auto's in de laatste dagen besmeerd zijn geworden. Ik wil alleen maar ten laatste dit zeggen, Mijnheer de Voorzitter, wat betreft de opmerkingen van mijn persoon door mijn collega de heer de Cuba: "Soort zoek soort".
Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, in de 2e ronde zal ik erg kort zijn.
Met belangstelling heb ik naar de antwoorden geluisterd die U hebt gegeven naar aanleiding van vragen die Uw diensten aangaat. Echter, Mijnheer de Voorzitter, heb ik geen enkel woord van U vernomen over de recente arbeids-

onrust op de Lago. Het is begrijpelijk dat U misschien verkiest op dit ogenblik niet op dit onderwerp in te gaan maar dit neemt het probleem nog niet weg. Het probleem bestaat nog steeds. Vanmorgen werden we opgeschrikt door een circulaire van de arbeidersorganisatie op San Nicolaas dat er een boycot van uitvoer van ruwe olie naar Aruba zou plaatsvinden. Niet lang daarna werden we weer gerustgesteld door een artikel in een der dagbladen van Venezuela dat de boycot die binnen vijf minuten daar was uitgeroepen weer werd afgelast door order van de Regering. We weten nu dat de grootste crisis achter de rug is en dat er voorlopig niets zou gaan gebeuren. Echter zitten we met een probleem te kampen n.l. de mensen die nog steeds weigeren naar het werk te gaan. In deze dagen heb ik verschillende voorstellen gehoord, gericht aan het Bestuurscollege om bij de Lago clementie voor deze mensen af te smeken. Mijnheer de Voorzitter, deze voorstellen hebben natuurlijk mijn steun. Echter moet er ook t.a.v. de mensen die nog steeds weigeren om naar het werk te gaan een of ander maatregel genomen worden. Ik denk b.v., dat de Overheid bemiddelend moet optreden en deze mensen moet bewegen om zich alsnog naar het werk te begeven, anders heeft het verzoek voor clementie natuurlijk geen zin.

Met genoegen heb ik ook geluisterd, Mijnheer de Voorzitter, naar de woorden van Gedeputeerde Henriquez aan het adres van de Eilandsraad. Het gebeurt niet veel dat we met de heer Henriquez eens zijn, maar in dit geval kan ik wel zeggen: onze indrukken zijn wederzijds. Van mijn kant heb ik ook gemerkt dat er van de zijde van de bestuurspartij ook zodanig wordt gewerkt dat de verstandhouding ertoe zal kunnen bijdragen de Eilandsraadvergadering op een veel hoger niveau gebracht/kunnen worden. Echter zou ik het in hogere mate stichtelijk hebben gevonden indien de heer Henriquez de snijdende opmerking tot nog toe had weggelaten. Onze houding, Mijnheer de Voorzitter, wordt bepaald door hetgeen volgens ons het beste is voor de belangen van Aruba en zoals de heer Henriquez terecht had opgemerkt was het zeker niet om een compliment van het Bestuurscollege uit te lokken. Verder heeft het mij verbaasd dat de heer Henriquez naar aanleiding van mijn vraag over de kippenslachterij heeft gevraagd of ik daar voldoende steun voor kan vinden.
Mijnheer de Voorzitter, tijdens de openbare behandeling van de begroting vorig jaar is deze zaak breedvoerig besproken en naderhand, onder dd. 12 maart 1960 is er zelfs een voorstel aan de Eilandsraad gedaan. Dit voorstel werd zeer uitgebreid toegelicht; alle voordelen van de oprichting van een kippenslachterij werden bekeken en het Bestuurscollege besloot toen het stuk door te zeggen: "Daar naar onze mening hier de mogelijkheid bestaat om met de aanwending van een betrekkelijk klein bedrag het ekonomisch belang van Aruba te dienen, menen wij U te mogen adviseren tot oprichting van een machinale kippenslachterij bij het abattoir over te gaan.

Dit is geen kwestie van steun vinden, Mijnheer de Voorzitter, dit is alleen maar een kwestie, dat het Bestuurscollege dit punt t.z.t. op de agenda wil plaatsen om het te laten behandelen. Het Bestuurscollege heeft toen voorgesteld om het te financieren uit het algemeen financieringsfonds voor werken van blijvende aard. Ik meen, Mijnheer de Voorzitter, dat de enige wijziging, die hierin moet worden aangewend voordat het in behandeling kan worden genomen is een verschillende financieringswijze want de algemene financieringsfonds is voorzover ik heb kunnen nagaan met deze begroting leeggeput. Dank U wel, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, in de eerste plaats mijn dank

/zal

voor de antwoorden die ik van U heb mogen ontvangen. Naar aanleiding van hetgeen over het oprichten van een apotheek bij de Gezondheidsdienst op Aruba is gesproken moet ik zeggen, dat dat zeer zeker de moeite waard is. Ik geloof dat men dit zou kunnen bewerkstellingen zonder zich op particuliere zaken, gebied te begeven. De Overheid zou dit dan zodanig kunnen leiden dat er een cooperatieve vereniging uit zou kunnen groeien. Voor de kleine man zou dit ongetwijfeld een reuze vooruitgang betekenen. Omtrent hetgeen ik naar voren gebracht heb met betrekking tot de boden zou ik het Bestuurscollege toch wel willen verzoeken om achter de bezoldigingscommissie aan te zitten, daar ik anders vrees dat het in het vergeetboekje zal raken. Verder heb ik, Mijnheer de Voorzitter, met aandacht naar de uiteenzetting van de heer Henriquez i.v.m. de plannen ter verbreding van de ekonomische basis van het eilandgebied Aruba geluisterd. Ik kan niet nalaten mijn waardering te betuigen voor de pogingen die door het Bestuurscollege en de heer Henriquez in het bijzonder worden aangewend om deze plannen te bewerkstelligen en spreek tevens de hoop uit dat deze plannen met succes zullen worden bekroond.

Omtrent hetgeen het geachte lid Kelly met betrekking tot de Village gezegd heeft zal ik het volgende willen zeggen. Het voorstel van dit geachte lid mag goed en wel klinken, maar ik kan hem vanaf deze plaats zeggen dat de Village voor verschillende mensen iets is wat Ponton voor hem betekent en dit is ook logisch. Verschillende van deze mensen wonen al meer dan 30 jaren in de Village. En het is eenmaal zo, Mijnheer de Voorzitter, dat wanneer men gedurende jaren op een bepaalde plaats gewoond heeft dat hij onbewust aan deze plaats verknocht zal raken. En dit ziet het geachte lid Kelly blijkbaar over het hoofd en er is een Nederlandse spreekwoord dat luidt: "Eigen haard is goud waard". En als men er toe over zal gaan om de Village op te doeken dan moet men dit op een andere wijze doen dan met "candela" te gebruiken. Nogmaals, al heeft het geachte lid Kelly het goed bedoeld toch moet ik de wijze waarop hij zich heeft uitgedrukt ten zeerste afkeuren. Ik vind het erg onsympathiek, Mijnheer de Voorzitter.

<u>DE HEER P. CROES:</u> Señor Presidente, cu masha atencion mi a scucha na e contestanan pa parti di gobierno. Mi mester bisa cu ta un satisfacion p'ami di tende cu pa parti di Gobierno Bestuurscollege ta dispuesto na tene cuenta pa cuminza seriamente cu economiza. Esaki mi ta spera cu e no lo keda solo ariba un promesa pero cu den e proximo presupuesto pa anja 1962 cuenta lo wordu teni cu esey. Señor Presidente si nos tira un bista den e presupuesto nos ta weita berdad cu pa cuatro anja consecutivo e personeel na Bestuurscollege ta subi keto bai. Na anja 1958 tawata tin un suma di F. 810.000,-- pa bestuurskantoor so y el a sigi subi y te cu na e anja aki of e otro anja 1961 nos ta mira un suma F. 927.000 ta falta algun mil mas pa e por llega precies na e suma di werkverschaffing di F. 1.000.000,--. Mi no ta bisa cu esaki no ta necesario ma mi ta kere cu tempo a llega, en bista di e situacion economico di e lugar aki, e situacion financiero di Aruba, pa tene cuenta cu e aumento aki cada anja. Si mi a bisa den promer ronde cu si por economiza den begroting, pór tambe, cu un tiki pacienshi; cu un tiki voluntad nos ta alcanza esei. P.e. mi ta weita tambe den e presupuesto aki pa e sala aki só cu nos ta usa quizas un bez cada tres luna of un bez cada dos luna Aruba ta paga un suma di no mas cu F. 850,-- pa luna. Esaki ta tempo pa Gobierno studia e posibilidad di weita pa hanja su propio edificio pa evita e gastonan innecesario aki. Voorlichtingsdienst tambe, mi ta papia di e departamento mi ta bisa mes-

cos pa base di economizacion tambe tin pa anja un suma F. 3000,-- na huur e ta bira F, 250,-- pa luna. Poco, poco toer esakinan lo wordu soluciona y sea Bestuurscollege nan hacie ariba base di economiza of Bestuurscollege ta pruba na usa e sumanan aki pa duna empleo na e muchanan di Mulo cu ta sali toer anja fei school. Cu e suma di e huur pa e raadzaal aki so F. 850,-- pa luna aki y abao Bestuurscollege por emplea casi 4 mucha cu Mulodiploma y asina nos por bai mas den begroting pero mi ta spera na tratamento di articulonan lo mi bini cu algun ehemplo si tempo permiti.
Deputado de Cuba a contestami ariba e bus na hotel; un banda mi ta satisfecho y contento, ta berdad cu Bestuurscollege no por prohibi e toeristanan di usa busnan of e bus disponibel allá, pero si Bestuurscollege por trata na evita e injusticia cu ta tuma lugar entre e bus grande y taxichauffeur an. Mi no ta kere cu ta prudente y tampoco ta na benestar di pueblo mes manera mi a bisa biaha pasá caba pa propaganda p'afo, toerista mester corre den bus grandi na prijs barata. Sigur, sigur nan lo haci esei como cu apenas nan ta sali for di hotel, ta mescos cu un ratteval e bus tey, nan ta cai aden ta, diez placa so nan ta paga pa bai Playa. Cual toerista cu ta hanja esei no ta haci uso di dje? Ma p'afo nan ta bisa cu ta stranjanan con barata nan tin di paga pa transportacion aki mientras na otro nacionnan ta den auto lujoso nan ta corre pasobra toerista ta jen di cen. Y toerista por laga cen aki, manera tawata promesa di Bestuurscollege mes, cu ideanan di bin cu e hotel, ta pa por duna bida generalmente na e pueblo di Aruba. Y mi ta haya cu no ta husto pa duna oportunidad na solamente un bus pa un solo hende pa wordu yuda, mientras e chauffeurnan ta un cantidad grandi. Un biaha mas mi ta spera cu Bestuurscollege haci toer cos posibel pa yuda e pober taxichauffeurnan.

Na tratamento di presupuesto anja pasá, Señor Presidente, mi a trece diferente deseonan adilanti y na e momento ey mi tawata masha contento cu pa parti di Bestuurscollege diferente promesanan a wordu haci cu e deseonan cu realmente tin necesidadnan lo wordu cumpli y te awor mi ta weita solamente un di nan a wordu cumpli na e pida caminda den e vecindario di famia Thiel na Santa Cruz. Den e mesun tratado di e presupuesto mi no a propone sino solamente mi a haci un suplica na Bestuurscollege pa yuda Sabana Grandi cu un telefoon publico awe mi a tende di otro representantenan e mesun deseo y e tempo ey Bestuurscollege a bisa lo e haci posibel pa instala e telefoon ei asina pronto cu e por. Mi ta contento cu esei tambe pronto lo wordu instala. Pe otro anja den e presupuesto mi ta weita cu Bestuurscollege tin un suma di F. 50.000,-- pa caminda na Santa Cruz y Bestuurscollege ta usa e argumento cu e placa ey lo wordu usa en conneccion cu trahamento di school. Mi ta kere cu esei ta e school nobo, e Mulo. mi ta haci un supplica especial na e Deputado di Openbare Werken ora cu ta asina leeuw pa e usa e F. 50.000,-- tene cuenta cu un pida caminda cu falta den e direccion ey cu ainda no ta asfalta di desde anja 1951. E ta un pida masha chiquito e asfalt ta bini di Union Bar e ta bin keda te casi na e Muloschool nobo pero e ta falta mas o menos 500 meter cu ainda no ta asfalta sino ta zetá y ora nan ta bai usa F. 50.000,-- aki pa Bestuurscollege tene cuenta cu esei. Tambe algun dia pasa ora nos tabata trata e proposicion di Bestuurscollege pa extende hydroponics farm, anto fei Deputado de Cuba e dia ey (como Deputado di Openbare Werken tawata na Hulanda) mi a hanja tende cu ariba e presupuesto aki Bestuurscollege lo tene cuenta cu e dos pida camindanan cu ainda falta di asfalta fei caminda grandi pa Misa di Santa Cruz y mescos e caminda pa asfalta di Paradera pa Misa di Paradera. E Deputado, e tempo ei Señor de

Cuba cu a representa Señor Petronia a priminti cu Bestuurscollege lo tene cuenta cu e deseonan ey ariba e presupuesto aki. Mi ta spera cu ora Bestuurscollege bai over na usa e sumanan cu ta destina pa Paradera no lubida ariba e pida caminda ey y e pida di Misa di Santa Cruz.

Señor Presidente, un biaha mas no tabata mi intencion pa pápia ariba e situacion actual pasobra segun mi e ta masha delicado, mas peligroso cu nos ta pensa. Y mi lo/prefera di weita pa parti di Gobierno insular /a mes esfuerzonan worde haci aunque verdaderamente conflicto di obrero ta cai bao Gobierno Central. Esaki ta un asunto cu ta pertenece na Aruba y e ta di suma importancia pa benestar di Aruba mes pa Gobierno insular tin di haci toer asunto interno di Aruba pa tuma e caso ey na consideracion y haci lo mas pronto cu por un esfuerzo na alcanze di Bestuurscollege pa por llega ainda na salba loque por wordu salba, pa nomber di Aruba den extrangeria no wordu perhudicá cu e movimientonan actual. Tambe mi mester ripiti cu manera mi a bisa biaha pasa caba den primer rondo esaki no ta bai pa cabez di un departamento so pero e ta bai pa cabez di toer departamento pa motivo cu no ta justo pa e miembronan di Eilandsraad lanza ataquenan personal contra hefe di departamento ora nan no ta den posicion pa defendenan mes. Y mi no ta kere cu esei tampoco ta na su lugar pasobra hefenan di departamento si tin algo cu mester wordu haci cu nan of si tin pasonan cu mester wordu tuma anto mi no ta kere cu e ta cai bao competencia di Raad mas vale cu e ta cai bao competencia di Bestuurscollege mes. Señor Presidente, te aki, masha danki.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, aandachtig heb ik naar de antwoorden van de kant van de Regering geluisterd, ik moet zeggen dat het voor mij een genoegen is van bestuurszijde te horen dat het Bestuurscollege bereid is om ernstig te beginnen met bezuinigen. Ik hoop dat dit niet alleen bij een toezegging blijft maar dat bij de volgende begroting voor 1962 er werkelijk rekening mee gehouden wordt. Mijnheer de Voorzitter, als wij een kijkje nemen in de begroting dan zien we werkelijk dat het personeelkosten van het Bestuurskantoor 4 jaren achtereenvolgend steeds meer omhoog gaat. In het jaar 1958 was er voor het Bestuurskantoor alleen een som van F. 810.000,- uitgetrokken en het is steeds omhoog blijven gaan en voor dit jaar of volgend jaar zien we een bedrag van F. 927.000,-- er ontbreken er nog maar enkele duizenden om tot het bedrag van de werkverschaffing, F. 1.000.000,-- te komen. Ik zeg niet dat dit niet noodzakelijk is maar ik geloof dat de tijd gekomen is om gezien de ekonomische toestand van dit eiland rekening te houden met de financiële toestand van Aruba die elk jaar erger wordt. Ik heb gezegd dat indien we op de begroting wensen te bezuinigen, wij dat inderdaad ook kunnen, met een beetje geduld en wilskracht. In de begroting zien we dat voor deze zaal alleen die wij misschien maar eens in de 2 of 3 maanden gebruiken een bedrag van F. 850,-- per maand moet worden betaald. De tijd is aangebroken dat het Bestuur de mogelijkheid bestudeert om te zien of we ons eigen gebouw kunnen krijgen om onnodige kosten te vermijden. De Voorlichtingsdienst ook (ik heb het over het departement en ik zeg hetzelfde uit oogpunt van de bezuiniging) heeft het ook jaarlijks een som van F. 3000,-- aan huur, wat neer komt op F. 250,-- per maand. Langzamerhand zal dit alles wel opgelost worden. Het Bestuurscollege doet dit of op basis van de bezuiniging of het Bestuurscollege zal trachten om deze sommen aan te wenden om de jongens en meisjes van de Mulo die elk jaar van school gaan, in dienst te nemen. Met de huursom van

deze raadszaal, F. 850,-- per maand, voor boven en beneden al, kan het Bestuurscollege bijna 4 afgestudeerden met Mulodiploma in dienst nemen en zo kunnen we in de begroting doorgaan, maar ik denk, dat bij de artikelsgewijze behandeling ik met enkele voorbeelden zal komen als de tijd het toelaat.

Gedeputeerde de Cuba heeft antwoord gegeven omtrent de bus bij het hotel van een kant ben ik tevreden, het is waar dat het Bestuurscollege de toeristen niet kan verbieden om de bussen te gebruiken of de bus dan die daar beschikbaar is maar het Bestuurscollege kan wel proberen de onbillijkheid, die bestaat t.a.v. de grote bussen en de taxichauffeurs te voorkomen. Ik geloof niet, dat dit wijs is of in het belang van het volk, zoals ik al een keer gezegd heb, zeker niet in het voordeel van de propaganda in het buitenland wanneer de toeristen in de grote bussen die daar geparkeerd staan moeten rijden; ze zullen dat zeker doen omdat wanneer ze uit het hotel komen dan staat de bus daar als een rattenval, het staat daar en ze stappen erin, ze hoeven slechts een kwartje te betalen om naar de stad te gaan. In het buitenland zeggen ze dan, dat het hen bevreemdt, dat ze hier zo goedkoop moeten betalen voor vervoer terwijl ze in andere landen in luxe wagens rijden omdat toeristen nou veel geld hebben. Het oorspronkelijke idee dat de toeristen hier hun geld lieten (dat was de belofte van het Bestuurscollege en eigenlijk het idee voor het hotel) was om voor het volk van Aruba in het algemeen een bestaans mogelijkheid te scheppen. Dit gaat eigenlijk niet op wanneer wij één bus in deze gelegenheid stellen terwijl er een groot aantal taxichauffeurs is.Nogmaals ik /

Bij de behandeling van de begroting verleden jaar, Mijnheer de Voorzitter, heb ik verschillende wensen naar voren gebracht en op dat ogenblik was ik zeer blij dat van de kant van het Bestuurscollege verschillende beloften gedaan werden dat de wensen die werkelijk noodzakelijk zouden zijn, vervuld zouden worden en tot nu toe is er alleen maar één vervuld en dat is n.l. een stukje weg in de buurt van het huis van de familie Thiel te Santa Cruz. Bij dezelfde begroting heb ik het niet direkt voorgesteld maar ik heb een verzoek aan het Bestuurscollege gedaan om Sabana Grandi aan een publieke telefoon te helpen vandaag heb ik van andere volksvertegenwoordigers ook dezelfde wens gehoord. In die tijd heeft het Bestuurscollege gezegd dat zij al het mogelijkezal doen om als het kan een telefoon daar te plaatsen. Ik ben ook blij te horen dat het spoedig geinstalleerd zal worden. Voor het volgend jaar zien we op de begroting dat het Bestuurscollege een som van F. 50.000,--heeft voor de wegen van Santa Cruz en dat het Bestuurscollege het argument gebruikt dat het geld in verband met de bouw van de school gebruikt zal worden. Ik geloof dat dit de nieuwe school is, de Mulo en doe hier een speciaal verzoek aan de Gedeputeerde van Openbare Werken om, wanneer het zover is, dat de F. 50.000,-- gebruikt gaat worden om rekening te houden met het stukje weg dat er nog in die richting ontbreekt en dat sinds het jaar 1951 niet geasfalteerd is. Het is een heel klein stuk, het geasfalteerde stuk komt vanaf de Union Bar en komt bijna tot de nieuwe Muloschool maar er ontbreekt nog een stuk van min of meer500 meter, dat nog niet geasfalteerd is maar geolied en als men deze F. 50.000,-- gaat gebruiken, dat het Bestuurscollege daarmee rekening houde. Enkele dagen geleden toen wij het voorstel van het Bestuurscollege om de hydroponics uit te breiden behandelden heb ik van Gedeputeerde de Cuba gehoord (daar de Gedeputeerde van Openbare Werken in Holland was) dat er rekening gehouden zou worden met de twee stukjes weg die niet geasfalteerd waren; de weg vanaf de grote weg

/hoop dat het Bestuurscollege al het mogelijk zal doen om deze arme taxichauffeurs te helpen.

tot de kerk van Santa Cruz en zo ook de weg vanaf de geasfalteerde weg van Paradera naar de kerk van Paradera. De Gedeputeerde, (die tijd de heer de Cuba, die de heer Petronia verving) had beloofd dat het Bestuurscollege rekening zou houden met die wensen op deze begroting. Ik hoop dat als het Bestuurscollege overgaat tot het gebruiken van de sommen die voor Paradera bestemd zijn om dat stukje weg niet te vergeten en het stukje bij de kerk van Santa Cruz. Nogmaals, Mijnheer de Voorzitter, het was niet mijn bedoeling om over de huidige toestand te praten omdat het volgens mij een tere zaak is, gevaarlijker, dan wij wel denken.

En ik had van de zijde van het eilandbestuur liever willen zien, dat er moeite werd gedaan t.a.v. deze zaak, al is een arbeidsconflict een eilandszaak. Dit is een zaak dat het Eilandgebied Aruba aangaat en het is van groot belang voor het welzijn van Aruba zelf, dat het Eilandbestuur van Aruba zelf al de interne zaken van Aruba behartigt en dit geval in overweging te nemen en om zo spoedig mogelijk een poging te doen om te kunnen redden wat er nog te redden valt, zodat de goede naam van Aruba niet in het buitenland wordt benadeeld door de tegenwoordige actie. Ook moet ik herhalen wat ik verleden keer in de eerste ronde heb gezegd dit is niet alleen voor het hoofd van één dienst maar voor het hoofd van alle diensten en departementen omdat het niet billijk is dat de Eilandsraadsleden persoonlijke beschuldiging lanceren op de hoofden van diensten wanneer ze niet in staat zijn zich te verdedigen. En ik geloof dat dit ook niet op zijn plaats is, omdat t.a.v. hoofden van diensten als er iets met hen gedaan moet worden of als er maatregelen tegen hen moet worden genomen, dan geloof ik niet dat dat onder de bevoegdheid van de Raad valt maar dat het de competentie van het Bestuurscollege zelf betreft. Mijnheer de Voorzitter, tot hier, dank U.

<u>DE VOORZITTER:</u> Het woord is thans aan de heer J. Geerman, maar die is niet aanwezig.

<u>DE HEER D. FLEMMING:</u> Mijnheer de Voorzitter, ik ben zeer blij te horen dat de Regering al reeds het intiatief heeft genomen terzake de twee gezonken schepen aan de Westkust van Aruba.
Over het vestigen van een arts te Paradera werd verscheidene malen naar voren gebracht. Verleden jaar heeft het Bestuurscollege beloofd om een kliniek met speciale spreekuren te laten vestigen te Paradera, maar niets was gedaan. Daarom heb ik dit jaar de wens van de bevolking van Paradera weer naar voren gebracht. Een kliniek met speciale spreekuren lijkt mij een hulp te zijn. Ik wil me ook aansluiten bij het voorstel van de heer Petronia om de Regering dringend te verzoeken om clementie te vragen voor de arbeiders die door de staking in gevaar zijn hun werk te verliezen. Misschien zijn deze arbeiders door slechte leiding of door valse inlichting verstrekt omtrent de staking de dupe geworden. Iedereen kan een fout maken. Ik als volksvertegenwoordiger vind het een zeer droevige situatie om een vader van een groot gezin naar huis te sturen, speciaal in deze dagen met het werkeloosheid-probleem op Aruba. Ik dank U.

<u>DE HEER D.G. CROES:</u> Mijnheer de Voorzitter, ik zal ook heel kort zijn in deze ronde. Ik moet U dankzeggen voor Uw antwoord met betrekking tot mijn voorstel over loslopende honden die de geiten en de schapen lastig vallen. Met betrekking tot mijn vraag, Mijnheer de Voorzitter, om de mogelijkheid te bestuderen om de ouderdomsvoorziening een eilandszaak te maken kan ik de heer Wernet verzekeren dat de A.V.P.-fraktie zo gauw mogelijk met een

voorstel aan Uw College zal komen met betrekking tot mijn verzoek. Ik heb reeds de toezegging van de heer Wernet ontvangen dat hij het met de Landsregering zal opnemen.
Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van mijn vraag om de farmers van Aruba het water te geven tegen F. 1,-- per ton heeft de heer Henriquez mij het antwoord in een prettige sfeer gegeven. De heer Henriquez zegt of beweert dat hij niet kan helpen dat Aruba minder groen is geworden omdat het niet regent. Maar ik zal de heer Henriquez zeggen dat hij zich niet ongerust over hoeft te maken dat de oranje vlaggen die indertijd gehesen werden op ons eiland zijn nu ook bijna groen geworden. Tenminste 90% van de vlaggen zijn groen geworden, maar niet door de regen en niet door de zon maar vanwege wanbeheer.

Mijnheer de Voorzitter ik heb geen antwoord mogen ontvangen van de heer de Cuba met betrekking tot mijn vraag op het voorstel om het betalen van liggelden voor schepen en reparatiegelden af te schaffen. Misschien heeft de heer de Cuba mijn voorstel niet goed begrepen. Ook heeft de heer de Cuba het voorstel van de heer Geerman niet goed begrepen. Maar de heer de Cuba heeft wel een antwoord op mijn vraag gegeven, maar hij heeft het een beetje omgedraaid en hij heeft gesproken over toeristenschepen. Ik heb het niet gehad over toeristenschepen, Mijnheer de Voorzitter, ik had het over schepen die hier komen voor reparatiewerken, maar Mijnheer de Voorzitter, ik geloof, dat het Bestuurscollege niet bereid is nu in deze Raad een antwoord te geven met betrekking tot mijn voorstel. Trouwens in augustus is er een brief gericht aan het Bestuurscollege of beter gezegd aan de sekretaris van de Eilandsraad met het verzoek om liggeld af te schaffen. Ik heb hier de fotocopie van de brief en ik had gaarne dat deze brief aan de Raad wordt verwezen zodat de Raad in de gelegenheid wordt gesteld om haar mening erover uit te spreken.

Met betrekking tot mijn vraag om de scholen op ons eiland van waterkoelers te voorzien heb ik geen antwoord mogen ontvangen van het Bestuurscollege en ik zou gaarne hierover een antwoord krijgen van de betrokken gedeputeerde. Ik heb het ook gehad over enige groepen huizen tot waar zich de leiding nog niet heeft uitgebreid van de distributienet. Mijnheer de Voorzitter, ik zal de heer Gedeputeerde zo gauw mogelijk een lijst geven van de mensen, een adres van de mensen die tot nu toe nog niet zijn aangesloten. Ik dank U zeer, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, de Gedeputeerde Henriquez kan met mij van mening verschillen, doch ik handhaaf mijn visie, dat op de begroting een tekort is van ruim F. 6.000.000,--. Te weten op de gewone dienst een tekort van ongeveer F. 1.600.000,-- en op de kapitaaldienst ongeveer F. 5.000.000,-- die men thans wil dekken met andere dan gewone middelen. Wanneer een begroting sluitend moet worden gemaakt met andere dan gewone middelen zoals door het Bestuurscollege aangegeven "nader aan te wijzen middelen" voor wat betreft de gewone dienst en voor wat betreft de kapitaal-dienst met haar geldlening waartoe reeds machtiging werd verleend, doch nog niet is opgenomen. Mijnheer de Voorzitter, dan kunnen wij gerust spreken over een tekort op de begroting. Dan hebben wij van het Bestuurscollege mogen vernemen dat de nader aan te wijzen middelen zullen mogen voortvloeien uit een verhoging van de winstbelasting.
Ik meen dat ik het goed heb gehoord over verbruiksbelasting op petroleum zodat wanneer de percentage tussen Aruba en Curacao wordt verdeeld Aruba erdoor gebaat zal zijn.

T.o.v. de urgentieplannen, Mijnheer de Voorzitter, of de plannen die gedurende het tienjarenplan zullen worden uitgevoerd is ons door het Bestuurscollege de toezegging gedaan dat deze plannen zullen worden voorgelegd aan de Raad en ook zal aan de Raad de financieringsmogelijkheid worden uitgelegd. Ik ben daar zeer tevreden mee, Mijnheer de Voorzitter, en ik zal gaarne deze plannen tegemoet zien.
Over de eventuele dekkingsmiddelen van de uitgaven verbonden aan het onderwijs, welke uitgaven door het Bestuurscollege onrustbarend worden genoemd, heb ik niets mogen horen, althans alleen vage uitlatingen. Waar het onderwijs ons ten zeerste aan het hart ligt, Mijnheer de Voorzitter, zou ik gaarne vernemen hoe het Bestuurscollege denkt dit probleem op te lossen ondanks dat dit probleem de volle aandacht van het Bestuurscollege heeft.
Over de Voorlichtingsdienst, Mijnheer de Voorzitter, werd zoveel reeds gesproken, dat ik niet geloof, dat ik er verder op in zal gaan, het standpunt van onze fraktie is bekend. Van het begin af, Mijnheer de Voorzitter, hebben we gezegd dat deze dienst alleen maar iets uit den boze is. We vinden het volkomen overbodig. We wijken niet af van onze mening. Het is een dienst die alleen maar gecreerd werd om een politieke vriend van dienst te zijn en dat is een ieder bekend. We hebben toendertijd gezegd, Mijnheer de Voorzitter, dat de lokale pers voldoende voor de voorlichting van de bevolking zou kunnen zorg dragen en het kost ons niets.

Mijnheer de Voorzitter, ik hoor telkens over een bus spreken. Die gele bus. Ik heb reeds een keer gevraagd of het soms niet die gele bus is die daar staat bij het Caribbean Hotel. Is het die bus, Mijnheer de Voorzitter? Deze bus is daar om de bestaansmogelijkheid van onze taxichauffeurs en huurautochauffeurs zo klein mogelijk te maken. Ik weet niet hoe de vergunning, de voorwaarde verbonden aan die vergunning luiden. Maar ik zou dit willen voorstellen. U hebt Ayó, dat is een plaats die volkomen verstoken is van enig openbaar vervoer. Als aan deze bus dit traject wordt toegewezen vooral voor het vervoer van schoolkinderen. Men heeft schoolkinderen daar, Mijnheer de Voorzitter, die te voet moeten komen van Ayó, Matividiri, Seroe Pita, en een gedeelte van Cashero tot de school van Paradera. Deze kinderen moeten reeds op stap zijn, Mijnheer de Voorzitter, wanneer hun medescholieren van een rustige slaap genieten. Kunnen we spreken van de verkeersongevallen die zich kunnen voordoen, aan het verkeersgevaar waaraan zij steeds onderhevig zijn. Het wordt tijd dat gezorgd wordt, dat er zo'n bustraject komt op Ayó, Matividiri en de andere door mij genoemde plaatsen ook voor het algemeen vervoer van personen. Overdag kan iemand die niet over een eigen auto beschikt of een vriend die hem naar de stad of Santa Cruz of ergens anders /‾ brengen dan zou er geen mogelijkheid bestaan om vervoer te krijgen. Ik weet niet of er trajecten zijn gegeven voor autobussen voor Ayó en die plaatsen. In elk geval, Mijnheer de Voorzitter, mocht dat het geval zijn, men houdt zich daar niet aan! En ik zou U vooral plaatselijk hoofd van Politie, die over deze vergunning gaat (of gaat het Bestuurscollege er zelf over) verzoeken, Mijnheer de Voorzitter, dat gezorgd wordt dat zo'n traject op deze plaatsen geopend wordt vooral met het oog op vervoer van schoolkinderen.

Mijnheer de Voorzitter, de afschaffing van schoolgelden heeft natuurlijk onze goedkeuring weggedragen, we zijn er blij mee, maar daarmee zijn we nog niet klaar. Er moet nog worden voorzien in het vervoer van schoolkinderen die veraf wonen. En het moet niet zo gebeuren, Mijnheer de Voorzitter, dat de ouders of de voogd of de pleegouders een verzoekschrift ertoe

/‾ willen

moeten indienen en dat men bezoek krijgt van mensen van Sociale Zaken, die zelfs in het kamertje gaat kijken wat die mensen hebben, het moet algemeen geregeld worden. Algehele kosteloos vervoer van schoolkinderen. Ik kan het zeker aan het Bestuurscollege aanbevelen. Dank U.

DE VOORZITTER: Ik kan de heer Werleman verzekeren dat ook aandacht zal worden geschonken aan de smalle wegen zodat daar ook lijnen zullen worden getrokken.
De heer Max Croes heeft naar voren gebracht dat ik geen woord heb gerept over hetgeen hij gezegd had omtrent de onrust op de Lago. Wel, heer Croes, eerlijk gezegd, valt er niet veel over te praten. Er kan natuurlijk veel over gepraat worden en ook weinig, het is beter om te zwijgen, want iedereen weet hoe of het is gegaan.
Wat betreft de vragen van de heer Petronia, de heer Croes en anderen betreffende clementie voor de werknemers van de Lago die weggebleven zijn kan ik de heer Croes mededelen dat dit reeds opgenomen is met de direktie van de Lago. Aan de direktie van de Lago werd gevraagd om zo soepel mogelijk op te treden tegen de werknemers die weggebleven zijn van het werk. Wat de staking zelf betreft op het ogenblik kunnen we zien, dat het een doodgelopen staking is en we hopen dat de lui, die nog lopen in de picketline spoedig ervan zullen afzien. Er zijn natuurlijk sommige "die-hards", die het niet zo gauw opgeven, maar wij hopen dat die ook heel spoedig of naar hun werk of naar huis zullen gaan. Verder zijn er geen vragen aan mij gesteld. Ik geef het woord thans aan Gedeputeerde Henriquez.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, Gedeputeerde: Mijnheer de Voorzitter, er is voor mij niet veel. De meeste sprekers hebben wat betreft mijn departementen eigenlijk herhaald wat in de eerste ronde reeds naar voren werd gebracht op dit standpunt, hetzij gehandhaafd of men heeft een erkentelijkheid uitgesproken over de antwoorden. Dus ik zie niet veel, met een enkele uitzondering.
De heer Max Croes vindt het jammer dat ik de woorden "tot nog toe" had gebruikt, Mijnheer de Voorzitter, ik wist niet dat deze vergadering zo vlug zou gaan. Men kan nooit te voorzichtig wezen.
De woorden van waardering die ik van de heer Mathew heb mogen aanhoren over het Bestuurscollege en mijn persoon, daar wil ik mijn dank voor betuigen dat stel ik zeer op prijs. Na zoveel kritiek, en, laat ik zeggen, naast de vele opbouwende kritiek, hoort men wel eens een ander soort kritiek en dan doet zo'n enkele keer een woord van waardering wel goed.

Verder is er volgens mij niets meer, Mijnheer de Voorzitter, De heer Britten: ik hoop dat hij mij dit ten goede houdt. De stemming in deze vergadering vandaag tot nu toe is zo prettig dat ik geloof dat een vrolijke noot geen kwaad kan en ik hoop dat men mij dit niet kwalijk neemt als ik het zeg. De heer Britten had verklaard dan dat hij tevreden was in verband met zijn vraag over de dekking van het tekort van de begroting en dat ik hem dan had "belicht". Mijnheer de Voorzitter, ik kan niet nalaten af te vragen of deze woorden van de heer Britten aanleiding zullen zijn voor de heer Kelly om zijn voorstel voor een röntgenoloog te laten vallen. Dank U.

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, de heer Werleman is teruggekomen met zijn verzoek om te proberen of wij de Voorlichtingsdienst samen met het Toeristenbureau kunnen koppelen. In het vorig antwoord heb ik gezegd, Mijnheer de Voorzitter, dat het College overweegt welke stappen ondernomen kunnen worden om de dienst, voor zover nodig, te

reorganiseren.
De heer Chance, Mijnheer de Voorzitter, heeft het ook gehad over de Voorlichtingsdienst en hij beweerde dat 5 personen bij het Hoofd waren uitgenodigd en dat ze aangespoord waren/te staken. Mijnheer de Voorzitter, het Hoofd van de Voorlichtingsdienst heeft mij dies gevraagd, medegedeeld dat hij pertinent niet aan de heer Chance heeft geadviseerd om te gaan staken.

De heer Britten is weergekomen met het verzoek om de exploitant van de bus met het traject van Aruba Caribbean, Basiruti, Pova, Oranjestad en San Nicolaas te verbieden om toeristen te vervoeren. Mijnheer de Voorzitter, wanneer de vergunning wordt uitgegeven aan zo'n exploitant dan wordt het uitgegeven om passagiers te vervoeren. Dan wordt niet vermeld of toeristen of welk soorten passagiers al of niet vervoerd mogen worden. Van zelfsprekend kunnen we ook een voorbeeld aanhalen, Mijnheer de Voorzitter, b.v. aan een busje van F. 0,50 die van Oranjestad naar San Nicolaas rijdt moet het Bestuurscollege dan ook kunnen verbieden om toeristen te vervoeren naar San Nicolaas tegen F. 0,50. Hoe is het dan mogelijk dat wij een bus kunnen verbieden om toeristen te vervoeren vanuit het hotel. Ook om de bus te verbieden om op het terrein van het hotel standplaats te nemen, Mijnheer de Voorzitter, is voor ons onmogelijk. En bovendien, volgens de inlichtingen die ik gekregen heb, heeft het hotel het zelf graag, dat deze bus daar zijn standplaats neemt daar ook de werklieden die in het hotel werken gebruik kunnen maken van deze bus.

De heer Croes, Mijnheer de Voorzitter, had het over de huur van dit gebouw. Hiervoor betalen wij F. 850,-- voor de beneden- en de bovenverdieping. De heer Croes stelt voor dat we hier op deze huur kunnen bezuinigen en er vier mulo-krachten voor aan het werk kunnen stellen. Gaarne zou ik van de heer Croes willen vernemen waar dan het Bevolking-bureau en de Burgelijke Stand gehuisvestigd kunnen worden en waar wij dan zullen vergaderen wanneer wij deze ruimte nodig hebben om te vergaderen. Behalve dat wordt deze hele verdieping ook gebruikt als trouwzaal, Mijnheer de Voorzitter.
De heer Mathew vraagt of wij achter de bezoldigingscommissie aan kunnen zitten om een uitslag te krijgen op zijn voorstel over bezoldiging van de bodes, Mijnheer de Voorzitter. Ik kan de heer Mathew verzekeren dat wij het zullen doen.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Dominico Croes beweert dat hij geen antwoord heeft gekregen op zijn/over liggelden voor schepen die voor reparaties hier Oranjestad aandoen. Hier in de Memorie van Antwoord, Mijnheer de Voorzitter, staat duidelijk geschreven het volgende: Een speciale ligplaats aanwijzen voor repareren de schepen in de haven van Oranjestad is onmogelijk. Alle kaden zijn ingericht op laden en lossen. Er zijn slechts vijf ligplaatsen voor grote schepen, waarvan vier aangesloten zijn op het bunkerstation. Zouden wij de liggelden dratisch verlagen of afschaffen voor repareren de schepen, dan verliest het Eilandgebied inkomsten en ontstaat de kans dat de normale scheepvaart oponthoud zal ondervinden, doordat er onvoldoende ligplaats overblijft. Afschaffing van liggeld zal misbruik in de hand werken voor schepen die soms weken lang wachten op een andere charter en dan zolang de reparatie zouden gaan doen. Afschaffing of vermindering van liggelden voor de haven van Oranjestad is dus ten sterkste te ontraden. Hier in de Memorie van Antwoord dan, Mijnheer de Voorzitter, kunt U zien dat er een antwoord gegeven is op de vraag van de heer Dominico Croes.

/om /vraag

De heer Eman, Mijnheer de Voorzitter, had het over het vervoer tussen Ayó en andere plaatsen daar in de buurt. Gaarne zullen wij van de heer Eman willen vernemen of hij ermee accoord gaat om de vergunningen uit te breiden dus de vervoer-vergunningen uit te breiden, zodat ook voor deze plaatsen vervoer mogelijk wordt. Wij willen dat wel overwegen, Mijnheer de Voorzitter, wanneer de heer Eman met zo'n voorstel wil komen om de autobus-vergunningen uit te breiden. Dit is alles, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, in de 2e ronde heeft o.a. de heer Werleman het woord gehad over de kwestie van de verkavelingsplannen. Hij is in het principe wel eens met eventuele hulp of beter gezegd het verharden van wegen op particuliere gronden voor Overheidsrekening te nemen wanneer het onbemiddelden zijn, maar om het niet te doen voor kapitaalkrachtigen. Om bij dit punt te blijven zou ik meteen de heer Kelly erbij willen halen die n.l. letterlijk heeft gezegd: "Pa hende rico no, pa hende pober si". (voor rijke mensen niet, voor de arme wel). Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat wanneer de Raad deze richting wil uitgaan dat we in ieder geval toch wel een motie moeten vinden om de grens te bepalen van: "ken ta rico, ken ta pober". (wie rijk is, wie arm). Ik heb een ander idee, Mijnheer de Voorzitter, en dit is n.l. het volgende. Ik zou willen voorstellen dat de Raad akkoord gaat met een exposé, een beknopte historie, die de Raad aangeboden wordt over de verkavelingsplannen gedurende de laatste 25 jaar. Waarbij U dus een onderscheid krijgt van de particuliere terreinen, die verkaveld zijn uit particuliere middelen en van de particuliere terreinen die wel verkaveld zijn maar waarvan de wegen niet klaar zijn, waar nog steeds gewacht wordt dat de eigenaar het zelf doet. Wil de Raad, die elke keer opnieuw klaagt over het gemis van verharding van bestaande openbare wegen ertoe overgaan om kredieten te voteren om wegen op particuliere gronden dus om wegen van particulieren te gaan verharden dan ligt het aan de Raad, Mijnheer de Voorzitter.

Inderdaad ben ik het met de heer Werleman eens om na te gaan bij de A.S.U. of men bezig is om fondsen te reserveren of in ieder geval om bekend te maken, zodat de Raad ook hiervan op de hoogte wordt gesteld in hoeverre uitvoering is gegeven aan het z.g. 5-jarenplan en hoe men denkt in de toekomst uitvoering te geven aan wat nog onuitgevoerd is van het 5-jarenplan. Mijnheer de Voorzitter, samen met de heer Mathew vind ik het niet bijzonder sympathiek van de heer Kelly om de Village te evacueren om het daarna in brand te kunnen steken. Typisch genoeg, Mijnheer de Voorzitter, hoort men soms in de Raad van tijd tot tijd geluiden waarbij men het gevoel krijgt dat een bepaald proces of althans over een bepaald proces-ontwikkeling wordt gesproken zonder dat men het van nabij heeft gevolgd. Vaak is het omdat men geen gelegenheid heeft gehad om het te kunnen volgen. De mensen die in de loop der jaren het minst zijn verhuisd (dus toen er de gelegenheid was om laten we zeggen volkswoningen te krijgen of woningen van de Home Building Foundation) zijn juist de mensen uit de Village en daar is een rede voor, Mijnheer de Voorzitter. Deze mensen wonen in een huis die ze met weinige kosten hebben kunnen bouwen omdat het houten woningen zijn maar deze huizen zijn hun eigendom. Dus in de regel is men niet gauw geneigd om te verhuizen naar een pand, waarvan men huur moet betalen.

En cuanto e necesidad segun Señor Kelly pa na school nan duna curso di Papiamento pa e hende grandinan cu ke sinja Papiamento mi mester bisa cu mi

ta sigur cu tin basta ocasion pa e hende/si nan kier sinja Papiamento nan por paga pe y sinjé, es ta esnan cu tin interes. Esey ta si mi a comprende bon, pero si mi a compronde robez si e intencion ta, pa duna un curso di Papiamento na school pa e muchanan cu no sa Papiamento. Mi ta garantiza Señor Kelly cu toer mucha cu cuminza bai school, na ki edad cu ta, hasta esnan cu cuminza bai den promer klas, cu no sabi Papiamento, den praktijk tin un forma hopi mas facil pa nan sinja Papiamento y nan ta sinjele tambe. Y tin e cantidad di muchanan cu fei cas ta bini cu nan conocemento di Papiamento y cu automaticamente ta sinja nan amigonan Papiamento.

(vertaling)

Wat betreft de behoefte volgens de heer Kelly om op de scholen een Papiamentse cursus te beginnen voor de mensen die Papiaments willen leren moet ik zeggen dat er genoeg gelegenheden zijn voor de volwassenen die in hun vrije tijd Papiaments willen leren om dat te doen ze betalen ervoor en men leert het. Diegenen die er interesse voor hebben dan. Dat is als ik het goed begrepen heb, maar als ik het niet goed begrepen heb dan zal zijn bedoeling zijn om op school een Papiamentse cursus te beginnen voor de kinderen die geen Papiaments kennen, ik kan de heer Kelly verzekeren dat voor ieder kind dat naar school gaat, op welke leeftijd ook, (zelfs zij die naar de le klas gaan) en geen Papiaments kent, er in de praktijk een gemakkelijker manier bestaat om Papiaments te leren en ze leren het ook. En veel kinderen die van huis uit met hun kennis van Papiaments komen leren hun vriendjes automatisch Papiaments.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Britten heeft zijn wens herhaald, om zandwegen te repareren, althans/onderhouden, in de omstreken van Boegoeroei, Borancana, Rooi Santo en andere wegen op Noord en daarbij heeft de heer Britten gevraagd als dit door de werkverschaffingsploegen gedaan moet worden dan zou dit betekenen dat er weer F. 1.000.000,-- opgebracht zou moeten worden om deze wegen te kunnen repareren. Ik heb geenszins bedoeld, Mijnheer de Voorzitter, dat er F. 1.000.000,-- besteed zal moeten worden aan de reparatie van enkele zandwegen op Noord, ik heb wel betoogd dat ik het eens ben, in principe, met de heer Britten maar ik ga een beetje verder, ik denk niet alleen aan Noord, ik denk aan de zandwegen op het Eiland Aruba die in aanmerking komen voor onderhoud, welke een welkome gelegenheid zal zijn om als objekt te dienen bij de werkverschaffing. /te

De plantsoenen. Volgens de heer Chance is het best mogelijk om een plantsoen aan te leggen, daar tegenover de C.C.A. ongeveer bij de rotonde er een plantsoen is aangelegd, die beschermd is geworden door een afrastering. Inderdaad, Mijnheer de Voorzitter, dat is zo, maar wanneer de plaag van geiten en loslopend vee beperkt zou kunnen worden dan zou men dus plantsoenen kunnen aanleggen zonder afrastering. Ik heb geen enkel bezwaar om de voorstellen van de heer Chance in overweging te nemen.
De wens van de heer Chance om contakt op te nemen met de eigenaren van de gronden gelegen tussen de R.K. Kerk en de Methodistenkerk op San Nicolaas heeft mijnsinziens geen enkel nut. En wel om de volgende reden. Het oostelijk deel van dit gebied bevat, nogmaals, een goedgekeurde verkavelingsplan waarbij de eigenaar verplicht is om deze wegen te verharden. Nu is daar het probleem: wat zijn deze eigenaren eigenlijk? "hende rico of hende pober" ("rijke of arme mensen"). Dus we hoeven deze mensen heus niet te benaderen, ik zou U willen verzoeken, heer Chance en de hele Raad om een poosje geduld te hebben dan zullen wij de goedgekeurde verkavelingsplannen

/grandinan den nan ora liber

met de namen van de eigenaren met de voorwaarde van de goedkeuring voorleggen en dan zal Uwe Raad zich moeten uitspreken wat U het beste acht dat gedaan zal moeten worden.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Porfirio Croes heeft het gehad over de wenselijkheid voor het verbeteren van de asfaltweg van de Union Bar in de richting van de nieuwe Muloschool en ook over de verbindingen, leidende vanaf de hoofdwegen bij Santa Cruz naar de kerk en bij Paradera naar de kerk. Daarbij heeft de heer Croes gewag gemaakt dat het krediet, dat hiervoor gesteld is van F. 50.000,-- voor wegen te Santa Cruz mogelijker wijze voor de Muloschool op Santa Cruz is. Ik moet wijzen op een misvatting; er staat hier namelijk op de kapitaaldienst, Hoofdstuk 10, bouw van een R.K. lager school in de omgeving van Santa Cruz. Zowel de St. Jozefschool als de Sta. Mariaschool te Santa Cruz hebben dringend behoefte aan schoollokalen. Door de voortdurende toename van het aantal leerlingen op deze scholen zijn de klassen gemiddeld opgelopen tot rond 46 leerlingen per klas. De leerjaren 1 en 2 hebben reeds meer dan 50 leerlingen, die kunnen wegens gebrek aan lokalen niet worden gesplitst. Ten einde aan deze ongewenste toestand een einde te maken wordt voorgesteld om tot de bouw van een lagere school over te gaan in de omgeving van Santa Cruz ten einde de scholen enigszins te decentraliseren. De bouw omvat vier lokalen, 1 hoofd en tevens onderwijzerskamer, leermiddelenberg-lokaal, toiletten, asfaltering. Het Bestuurscollege denkt dat deze bijzondere school tussen Tanki Cas Ariba en Ayó zal moeten komen en om het terrein te ontsluiten, waar wij ons voorstellen dat de school gebouwd zal worden is F. 50.000,-- voorgesteld op de kapitaal-dienst om de bouw op het terrein dan van deze school mogelijk te maken. Wij willen graag in overweging nemen de voorstellen om toegangswegen tot de kerken te verbeteren waarbij ik wel moet opmerken dat de toegangsweg totde kerk van Santa Cruz op eigendomsterrein van het Vicariaat ligt.

Mijnheer de Voorzitter, de heer Dominico Croes heeft terecht opgemerkt dat hij geen antwoord op zijn voorstel om waterkoelers te leveren en te installeren bij alle scholen. Inderdaad heb ik het over het hoofd gezien, maar ik zou gaarne alsnog antwoord hierop willen geven en mededelen dat het leveren en installeren van waterkoelers voor alle scholen een bedrag vergt van dichtbij F. 300.000,-- U hebt (en dit heb ik wel naar voren gebracht) in Uw bezit een vijfjarenplan, U hebt in Uw bezit Uw eigen rapport en het zou dienstig zijn wanneer de onderwijscommissie uit de Raad bij elkaar komt om zich uit te spreken over deze rapporten waarbij U het helemaal in handen hebt om aan te geven. Of het urgenter is om koud water te fourneren of urgenter wanneer we gebrek hebben aan schoollokalen. Verder, Mijnheer de Voorzitter, stel ik het zeer op prijs als de heer Croes t.z.t. een lijst stuurt van de mensen die hij dan denkt die in aanmerking kunnen komen voor aansluiting op het elektrisch net. Ik neem aan dat de heer Croes dus bedoelt huizen die gelegen zijn in die gebieden die reeds geëlektrificeerd zijn, dus niet die gebieden waarover wij in de eerste ronde hadden waarvoor wij hopelijk nog deze maand met een afgerond voorstel bij de Raad zullen komen.

Mijnheer de Voorzitter, dan heeft de heer Eman het nog gehad over de afschaffing van schoolgelden wat hij zeer toejuicht maar hij acht het noodzakelijk dat wij ook overgaan tot het fourneren van kosteloos vervoer van alle schoolkinderen zonder uitzondering en dan liefst zonder dat de ouders of voogden een verzoek hiervoor moeten indienen of dat de ambtenaren van Arbeids Zaken en Maatschappelijke Zorg tot in de kamers van de

mensen moeten gaan onderzoeken of dit mogelijk is of niet. Mijnheer de Voorzitter, het spijt me te moeten zeggen dat ik het niet eens ben met de heer Eman n.l. dat wij kosteloos vervoer moeten geven zonder meer omdat er genoeg of vele ouders zijn die zelf hun kinderen vervoeren. Tot nu toe is de kwestie van aanvraag van kosteloos busvervoer als volgt afgewerkt. Het formulier wordt ingediend bij de Afdeling Onderwijszaken, van de Afdeling Onderwijszaken gaat dit verzoek om inlichtingen omtrent de juistheid van de namen en het aantal minderjarige kinderen en zo naar het kantoor van Bevolking en Burgerlijke Stand; verder worden inlichtingeningewonnen over het inkomen van de ouders bij de belastingen en bij een bepaalde categorie mensen, hun inkomen naar hun aantal kinderen. Minderjarige kinderen komen in aanmerking voor vrij vervoer. De aanvragen voor vrij vervoer gaan niet naar Arbeidszaken en Maatschappelijke Zorg, zodat vanwege die Dienst geen onderzoek wordt ingesteld bij de gezinnen die dit aanvragen.
Mijnheer de Voorzitter, de heer Eman heeft ook naar voren gebracht dat hij geen antwoord heeft gehad op zijn vraag hoe of het Bestuurscollege het probleem waaronder/de financiering van het onderwijs denkt op te lossen. De oplossing van dit probleem, dus de steeds stijgende kosten voor het onderwijs denken wij op te lossen samen met de andere problemen die dus door de heer Henriquez naar voren zijn gebracht en waarop hij een antwoord heeft gegeven min of meer als ik me niet vergis n.l. dat t.z.t. aan Uw Raad hierover voorstellen zullen worden gedaan.
Ik meen, Mijnheer de Voorzitter, hiermee alle vragen te hebben beantwoord.

DE VOORZITTER: De Algemene Beschouwingen worden gesloten. We gaan nu over tot de artikelsgewijze behandeling van het ontwerp.

Artikel 1. Titel A, Gewone Dienst.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 2, 3, 4.

Bladzijde 5: Hoofdstuk 1, Algemeen Beheer, Paragraaf 2, Administratie: Bezoldiging en toeslagen van de ambtenaren en salarissen van de arbeidscontractanten.

DE HEER M. CROES: In de Memorie van Toelichting lees ik onder paragraaf Bestuursorganen: Bezoldiging en Toeslagen van de ambtenaren; Salarissen van arbeidscontractanten, dat het in de bedoeling van het Bestuurscollege ligt om bij de Afdeling Onderwijszaken een kracht aan te stellen die speciaal zal worden belast met de buitendienst. Dit zal ondermeer inhouden het bezoeken van scholen om advies te kunnen uitbrengen inzake verzoeken om behoefteerkenning verbandhoudende met de inrichting van scholen, alsmede met het aanschaffen van leer- en hulpmiddelen. Mijnheer de Voorzitter, ik heb toevallig vernomen dat hiervoor een gepensioneerde kracht uit Nederland wordt aangetrokken. Is dit wel juist en welke overwegingen hebben het Bestuurscollege daartoe geleid om een gepensioneerde kracht aan te trekken? Zijn er plaatselijk geen krachten te vinden die hiervoor in aanmerking komen?

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, het is inderdaad juist dat het Bestuurscollege overweegt om ingaande januari, dus behoudens de goedkeuring van dit voorstel, om een gepensioneerde kracht aan te trekken. De overweging is geweest om iemand aan te trekken die op dit

/dan

gebied deskundig is en ook op dit gebied reeds in de Antillen zijn sporen heeft verdiend. Dit geschiedt op arbeidscontrakt als voorzorg om binnen een paar jaren in ieder geval de plaats open te houden voor een Arubaanse kracht die op het ogenblik studieopdracht heeft in Nederland of althans een van de Arubaanse krachten die op het ogenblik studie-opdracht volgen in Nederland, om later, over drie jaar, deze plaats te kunnen bezetten. Op dit moment beschikken we niet over een plaatselijke kracht die hiervoor in aanmerking zou kunnen komen.

DE HEER M. CROES: Toch zou ik willen weten, Mijnheer de Voorzitter, of het Bestuurscollege acht, dat wij op het ogenblik niet beschikken over een kracht die hiervoor in aanmerking komt!

Aangenomen wordt bladzijde 5; zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 6, 7, 9, 10.

Bladzijde 11: Hoofdstuk 1, Paragraaf 3. Voorlichting, Post 2.01.05.0.01. Bezoldiging en Toeslagen van de ambtenaren en salarissen van de arbeidscontractanten.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Bij post 2.01.05.0.01. Bezoldiging en toeslagen van de ambtenaren en salarissen van de arbeidscontractanten wil ik een voorstel doen. Ik wil als U mij de gelegenheid ertoe wil geven dit even toelichten. Bij de behandeling van de begroting 1960 werd voorgesteld de algehele afschaffing van de Voorlichtingsdienst. Deze keer echter wil ik aan de Raad het volgende voorstellen om de aandacht van het Bestuurscollege te vestigen op het feit van deze zaak en dat is ongeacht wat de geachte heer Gedeputeerde heeft gezegd, n.l. dat het Hoofd van de Voorlichtingsdienst gezegd heeft dat hij geen mensen bij zich heeft laten komen om een staking te laten uitroepen. Het ging hier niet om het spelen met woorden het ging niet om staking en boycot. Aan die mensen is wél een opdracht gegeven om een boycot uit te oefenen. Ik weet dat de heer Gedeputeerde de Cuba dit zelf niet gelooft. Daarom, Mijnheer de Voorzitter, bij post 2.01.05.0.01. Bezoldiging en toeslagen van de ambtenaren en salarissen van de arbeidscontractanten n.l. het bedrag van F. 29.250,-- met F. 1,-- te verminderen als teken dat de Eilandsraad geen vertrouwen heeft in de wijze waarop het Hoofd van de Voorlichtingsdienst zijn taak uitoefent.

DE VOORZITTER: Bedoelt U dat als een voorstel, heer Chance?

DE HEER L.A.I. CHANCE: Ja, Mijnheer de Voorzitter, ik heb gezegd dat ik wil voorstellen om het bedrag F. 29.250,-- met F. 1,-- te verminderen als dit voorstel ondersteund wordt zou ik het gaarne in stemming brengen voor redenen dat ik reeds gezegd heb.

DE VOORZITTER: Wordt Uw voorstel ondersteund? Het voorstel wordt ondersteund. Wenst U stemming hieromtrent?

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, ik wil eerst weten of het Bestuurscollege dit amendement overneemt?

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, zoals ik al eerder heb gezegd weet ik niet hoe de heer Chance met zo'n jongensvoorstel kan komen, ik geloof dat we hier allemaal als mannen zitten en niet als kleine kinderen. Ik zie niet in waarom wij dit bedrag met F. 1,-- zouden verlagen, Mijnheer de Voorzitter. Bedoelt de heer Chance misschien dat

het Hoofd F. 1,-- minder zal krijgen of een van de andere ambtenaren van deze dienst?

DE VOORZITTER: Heer Chance wenst U hoofdelijke stemming over dit voorstel?

DE HEER L.A.I. CHANCE: Ja, Mijnheer de Voorzitter, Het gaat hier niet om het bedrag van F. 1,-- het gaat hier om het principe. Ik wil bij het Bestuurscollege de aandacht vestigen op het doel van deze zaak en bijvoegen dat de leden van deze Raad geen vertrouwen hebben in de wijze waarop het Hoofd van deze dienst zijn taak uitvoert en het gaat alleen maar om een teken dat de Raad geen vertrouwen hierin heeft. Daarom is het geen jongensvoorstel. Het is een degelijk voorstel dat ik hier als vertegenwoordiger van ons volk doe, want ik weet dat dit de volle steun van het volk heeft dat hier op Aruba woont. Dank U, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER F.S. KELLY: Mijnheer de Voorzitter, mag ik alsnog antwoord hebben op mijn vraag, ik wil weten of het Bestuurscollege dit amendement overneemt?

DE VOORZITTER: U hebt het antwoord gehoord van Gedeputeerde de Cuba.

DE HEER F.S. KELLY: Moet ik daaruit begrijpen dat het Bestuurscollege het amendement niet overneemt, Mijnheer de Voorzitter? Dus ze nemen het niet over?

DE VOORZITTER: Wij gaan thans over tot stemming.

DE HEER C.A. EMAN: In vind die kwestie van F. 1,-- nog altijd niets. Wát zouden we met F. 1,-- moeten verminderen?

DE VOORZITTER: Het bedrag dat staat onder nummer 2.01.05.0.01. van F.29.250 te verlagen met F. 1,--

DE HEER C.A. EMAN: En dat zouden we moeten gaan verlagen ten bewijze dat de Raad geen vertrouwen heeft in hèt Hoofd van het Departement Voorlichtingsdienst? Mijnheer de Voorzitter, van het begin af hebben we nooit vertrouwen in hem gehad, we hebben zelf voorgesteld om de dienst af te schaffen. Ik vind het ook geen stijl dat men hier tot een verlaging van F. 1,-- moet overgaan om te bewijzen dat er geen vertrouwen in iemand is en men behoudt hem. Nee, Mijnheer de Voorzitter, daarmee kan ik mij niet mee verenigen, ik doe een ander voorstel, en wel om deze gehele dienst af te schaffen.

DE VOORZITTER: Wordt Uw voorstel ondersteund, Mijnheer Eman?

DE HEER C.A. EMAN: Ja, Mijnheer de Voorzitter.

Het voorstel van de heer C.A. Eman wordt ondersteund door de heren D.G. Croes en L.V. Britten.

DE HEER D.G. CROES: Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag iets willen vernemen van de heer Werleman. In zijn algemene beschouwing heeft hij voorgesteld om de Voorlichtingsdienst te incorporeren bij het Toeristenbureau. Ik zou graag willen vernemen van de heer Werleman of hij zijn voorstel handhaaft.

DE HEER A. WERLEMAN: Ik heb reeds in de Toelichting gezegd dat ik het Bestuurscollege voorgesteld heb om met reorganisatie te komen in die zin dat straks de Voorlichtingsdienst wordt samengekoppeld met het Toeristenbureau en dit heeft het Bestuurscollege toegezegd. Ik heb het reeds herhaald ik wist niet, dat de heer Croes het niet verstaan heeft of niet kon verstaan maar ik heb het duidelijk naar voren gebracht. En verder wat de heer Eman gezegd heeft n.l. dat het kinderspel is, Mijnheer de Voorzitter. Misschien staat hij nog in de kinderschoenen, maar hier staan wij voor het geval dat de heer Chance dit bedrag met F.1,-- wil verminderen om aan te tonen, symbolisch dan, dat hij niet eens is met de wijze waarop deze dienst wordt geleid, Mijnheer de Voorzitter, en niet tegen de persoon.

DE VOORZITTER: Heer Eman, wenst U hoofdelijke stemming?

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, wat men zoal zegt, Mijnheer de Voorzitter, heb ik niet van de heer Chance vernomen. De heer Chance heeft voorgesteld om dit bedrag te verminderen met F. 1,-- ten teken (dat woord heeft hij gebruikt) dat de Raad geen vertrouwen stelt in het Hoofd van de Voorlichtingsdienst. Daarom heb ik een tegenvoorstel ingediend, Mijnheer de Voorzitter, en het in stemming gebracht.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik heb gezegd dat wij geen vertrouwen hebben in de wijze waarop het Hoofd van de Voorlichtingsdienst zijn taak uitvoert. Dat heb ik gezegd en dat is ook door de heer Werleman gezegd.

Op verzoek van de heer Eman gaat de Voorzitter tot hoofdelijke stemming

DE HEER A.I.W. WIJNGAARDE: Ik zou niet graag op het voorstel van de heer Eman ingaan om deze avond voor te stellen om de Voorlichtingsdienst geheel af te schaffen omdat naar mijn gevoel, naar mijn oordeel in elk geval in de Maatschappij een Voorlichtingsdienst noodzakelijkheid is. Zijn er evenwel bezwaren en klachten t.a.v. de manier hoe het Hoofd van deze dienst zijn taak vervult dan heeft het Bestuurscollege als ik het goed heb begrepen reeds de verzekering aan de Raad gegeven dat men voor dit Hoofd van Dienst absoluut een taak-omschrijving voorlegt en indien deze heer zich niet onderwerpt aan het voorstel van het Bestuurscollege dan zal ik de eerste zijn die naderhand zal terugkomen om dan met dratische maatregelen deze heer dan voor zijn niet gehoorzamen aan het Bestuurscollege wat betreft de taak-uitoefening de juiste weg te doen bewandelen. Ik ben tegen, Mijnheer de Voorzitter.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, ik moet mijn stem even motiveren. Ik zal tegen stemmen want ik heb al eerder gezegd het gaat niet hier over het al of niet handhaven van de Voorlichtingsdienst maar bij mij gaat het over de wijze waarop het Hoofd van deze dienst zijn taakt uitvoert. Daarom ben ik tegen.

DE HEER A. WERLEMAN: In afwachtingen van de definitieve plannen van het Bestuurscollege voor reorganisatie ben ik tegen.

Het voorstel van de heer Eman wordt verworpen met 14 stemmen tegen en 5 voor en 1 afwezig.

Vóór stemden de leden: D. Flemming, D.G. Croes, C.A. Eman, L.V. Britten en M. Croes.

Tegen stemden de leden: I.S. de Cuba, M. de Cuba, P. Croes, A.I.W. Wijngaarde, F.V. Lacle, O.S. Henriquez, E.O. Petronia, L.A.I. Chance, D.C. Mathew, E.R. Finck, F. Wernet, A. Werleman, M. Henriquez en F.S. Kelly.

Afwezig: Het lid J. Geerman.

DE VOORZITTER: Wij zullen nu overgaan tot stemmen op het voorstel van de heer Chance.

DE HEER A. WERLEMAN: Op het voorstel van de heer Chance om het bedrag te verlagen ben ik voor.

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, mag ik even mijn stem motiveren, Mijnheer de Voorzitter. Ik vind dit een zeer delicate voorstel. Vanavond beginnen we met de Voorlichtingsdienst, morgen kunnen de andere diensten in aanmerking komen, Mijnheer de Voorzitter, ik ben tegen.

DE HEER C.A. EMAN: Ja, Mijnheer de Voorzitter, mag ik even mijn stem motiveren. Ik heb reeds een betoogje naar voren gebracht, Mijnheer de Voorzitter, dat ik hierin geen heil zie, ik heb niet kunnen bereiken dat deze dienst wordt afgeschaft, maar om met zo'n gekheid voor de dag te komen om een zeker bedrag met F. 1,-- te gaan verminderen als een symbolische waarschuwing (zo wordt het genoemd) nee, Mijnheer de Voorzitter, ik voel er niets voor. Ik ben tegen.

Het voorstel van de heer Chance wordt verworpen met 15 stemmen tegen en 4 vóór en 1 afwezig.

Vóór stemden de leden: A. Werleman, F.S. Kelly, L.A.I. Chance en D.C. Mathew.

Tegen stemden de leden: M. Croes, M. Henriquez, I.S. de Cuba, D. Flemming, D.G. Croes, M. de Cuba, P. Croes, C.A. Eman, A.I.W. Wijngaarde, F.V. Lacle, O.S. Henriquez, E.O. Petronia, L.V. Britten, E.R. Finck en F. Wernet.

Afwezig: Het lid J. Geerman.

Aangenomen wordt bladzijde 11.

Bladzijde 12: Hoofdstuk 2, Paragraaf 1. Eigendommen niet voor de openbare dienst bestemd. Post 1.02.01.0.07. Verkoop van zand en steen van domeingrond.

DE HEER L.V. BRITTEN: Mijnheer de Voorzitter, bladzijde 12, de eerste regel dat is post 1.02.01.0.07. Verkoop van zand en steen van domeingrond. Zand. Is dat wit zand of ander soort zand?

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, dat is zand in het algemeen van domeingronden. Hier staat zand en steen van domeingrond, daarbij is wit niet inbegrepen.

DE HEER L.V. BRITTEN: Ik had gedacht dat de Overheid geen wit zand kan verkopen, Mijnheer de Voorzitter. Dat alleen maar wit zand gebruikt wordt op voetbalvelden. Hoe is dat mogelijk? Ik begrijp de hele zaak niet, Mijnheer de Voorzitter!

Laatst was ik bij het Domeinbeheer en heb daar gevraagd over een zaak dat zich voordoet en ik heb het Hoofd van Dienst gevraagd of wit zand wordt verkocht. Hij deelde mij mede, dat er geen vergunningen wordt verstrekt om wit zand te verkopen. Dus dan begrijp ik de zaak niet, Mijnheer de Voorzitter. De Gedeputeerde zegt hier is wit zand niet bij; ik heb geinformeerd bij Domeinbeheer en men zegt daar: nee, we hebben geen machtiging om wit zand te verkopen.

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, graag zou ik van de heer Britten willen vernemen wat voor zand hij het koraalzand hier langs de steiger noemt: Wit zand, bruin zand, rood zand

DE HEER L.V. BRITTEN: Het is werkelijk wit zand. Maar waarom zegt het Hoofd van dienst van de Domein dan dat het niet verkocht wordt? Dat begrijp ik niet. Ik begrijp de hele situatie niet, Mijnheer de Voorzitter.

Aangenomen wordt Bladzijde 12; zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt aangenomen bladzijde 13, 14, 15, 16.

Bladzijde 17: Hoofdstuk 3, Paragraaf 4. Veiligheid van het Verkeer.

DE HEER F.V. LACLE: Mijnheer de Voorzitter, ik wil graag vernemen van de heer Eman of hij wenst dat er een uitbreiding komt van de taxivergunningen/ de distrikten van Ayó en Paradera, dan kan de Commissie Openbaar Vervoer meteen andere aanvragen goedkeuren en advies geven aan het Bestuurscollege

DE HEER C.A. EMAN: Gewoonlijk worden vragen gesteld aan de Voorzitter, ik heb geen bezwaar daarop te antwoorden.
Nee, Mijnheer de Voorzitter, ik geloof niet dat men tot de uitbreiding van die vergunningen zal moeten overgaan ten einde te kunnen voorzien in een openbaar vervoer te Ayó en die plaatsen. B.v. die bewuste gele bus die daar rijdt had ik zelf graag willen zien rijden op Ayó zonder uitbreiding van vergunning en het Bestuurscollege heeft het in handen bij het verlenen van vergunning om als voorwaarde aan te verbinden dat minstens eens per dag een bepaald trajekt genomen moet worden en als men zich daaraan houdt dan hebt U misschien veertig van die taxi's als elk een beurt krijgt om de ene uur dan is Ayó voorzien van openbaar vervoer zonder uitbreiding van het bestaande aantal vergunningen.

DE HEER F.V. LACLE: Mijnheer de Voorzitter, de gele bus kan dit niet doen, zijn trajekt is Palm Beach - Oranjestad, maar er zijn wel meer mensen die vergunningen willen hebben, voor Paradera dus.

Aangenomen wordt bladzijde 17.

DE VOORZITTER: Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40 zoals gewijzigd, bladzijde 41 zoals gewijzigd.

Bladzijde 42: Hoofdstuk 7, Paragraaf 3. Zeehavens en kustverlichting. Post 1.07.03.4.41, Retributie ingevolge het Retributie-besluit. Haven- en Loodsdienst.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, op bladzijde 42 post 1.07. 03.4.41. Retributie ingevolge het Retributiebesluit. Haven- en Loods-

/in

dienst 1960 wordt op begroting-ontvangsten geraamd F. 3000,--. Deze F. 3000,-- gaan over een bedrag dat geind moet worden in geval dat mensen op zee in toestanden verkeren dat zij niet terug kunnen komen aan Land en de Loodsboten uitgestuurd moeten worden om hen terug te brengen. In dat verband wil ik aan de Raad voorstellen deze F. 3000,-- te laten vervallen daar ik het een taak van de Overheid acht dat als mensen in zulke gevallen verkeren om alles in het werk te stellen om deze mensen bij hun familieleden terug te krijgen. En daar het hier mensenlevens betreft denk ik, acht ik, dat er geen geldelijke waarde is dat wij hiervoor kunnen betalen daarom zou ik voorstellen om deze F. 3000,-- te laten vervallen.

DE HEER A.I.W. WIJNGAARDE: Ik geloof, dat het wel raadzaam is om de heer Chance hier een kleine toelichting te geven. Ik wil de Gedeputeerde niet de loef afsnijden door beantwoording van deze kwestie. Maar de heer Chance is verkeerd ingelicht t.a.v. dit punt voor het opsporen van mensen die in nood verkeren, vissersboten en dergelijke, wordt nooit iets geheven. Deze post is bedoeld voor zeilschepen die de haven aandoen en die wij weer moeten verhalen van de ene pier naar de andere of andere faciliteiten te verlenen om zo'n schip de haven binnen te loodsen.

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik denk, dat beide heren het verkeerd hebben. Deze F. 3000,--, Mijnheer de Voorzitter, volgens de Memorie van Toelichting is voor opslaggelden, oud ijzer en al deze dingen die op de steiger blijven.

DE VOORZITTER: Bladzijde 42.

DE HEER L.A.I. CHANCE: Mijnheer de Voorzitter, gaarne nog even het woord hierover, als de boten uitgaan om deze mensen terug te brengen moet iedere keer F. 30,-- terugbetaald worden. Waarvoor wordt deze F. 30,-- dan geind? Onder welke post valt dit?

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Bedoelt de heer Chance in het Memorie van Antwoord bladzijde 4, Boothuur voor Loodsboten F. 20,-- per uur, voor "Aruba" F. 30,-- per uur? Deze uren worden berekend voor normale werkzaamheden. Bij het zoeken naar een vermiste vissersboot wordt nooit enige boothuur in rekening gebracht. Daar komt bij dat het niet juist zou zijn om voor het redden van mensenlevens huur te vragen.

Aangenomen bladzijde 42.

Bladzijde 43: Hoofdstuk 7, Paragraaf 1. Wegen en riolen.

DE HEER D.C. MATHEW: Mijnheer de Voorzitter, ik had dit hier helemaal niet naar voren willen brengen maar ik heb dit schijnbaar vergeten. Ik wou n.l. voorstellen hier aan de achterkant van het gerechtsgebouw daar heeft men tussen afdeling Arbeidszaken en de Griffie daar heeft men zo'n zandterrein en men ondervindt dan ontzettend veel last van het zand wanneer het daar flink waait. Zou het Bestuurscollege dat stukje grond daar niet kunnen asfalteren?

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, ik zou gaarne het voorstel van de heer Mathew willen steunen en U, als Vertegenwoordiger van de Landsregering, verzoeken om hun eigendomsgrond achter het gerechtsgebouw te laten asfalteren?

DE VOORZITTER: Dat zal ik gaarne doen, Mijnheer Petronia.

Aangenomen wordt bladzijde 43. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 45 en 46.

Bladzijde 47: Hoofdstuk 7. Paragraaf 4. Onderhouds en bedrijfskosten sleepboot.

DE HEER A. WERLEMAN: Wat betreft sleepboten voor Aruba, Mijnheer de Voorzitter, zou ik graag willen vernemen wanneer wij deze sleepboot kunnen verwachten. Als ik goed ingelicht ben had deze sleepboot reeds op Aruba moeten zijn in oktober, dus verleden maand. Er schijnt ergens een fout te zitten. Of voldoet deze boot niet helemaal aan de eisen en is daarom de levertijd zo vertraagd? Daarom vraag ik nadere inlichtingen van het Bestuurscollege.

DE HEER I.S. DE CUBA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de vraag van de heer Werleman wil ik zeggen dat inderdaad er vertraging is inde levering van deze boot maar niet dat het niet aan de eisen zou voldoen. De vertraging is in de leveringen van materialen voor het werk.

Aangenomen wordt bladzijde 47. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72.

Bladzijde 73:Hoofdstuk 10, Paragraaf 1. Volksontwikkeling en opvoeding.

DE HEER F.S. KELLY: Ik geloof, Mijnheer de Voorzitter, dat de heer Petronia mij verkeerd begrepen heeft wat betreft mijn voorstel om Papiamentse les te laten geven. Daarom zal ik het nog een keer zeggen in Papiaments. Señor Presidente, mi a menciona ariba e asunto pa nos duna les na schoolnan y mi a menciona tambe pa cierto ambtenaarnan hulandes specialmente dokternan. Y mi ta bai splica mas detallada. Aki mi no kemeen hende bieuw di Aruba, Arubiano bieuw pa sinja Papiamento pasobra ta masha absurdo ta cual Arubiano bieuw nan no sa Papiamento y hende bieuw di sesenta anja ya bo morto bo ta spera ta kiko bo ta sinja hulandes pa haci. Mi kemeen specialmente dokternan mester sa Papiamento esei mi ta papia di experencia na Gezondheidsdienst cu tin cierto ambtenaarnan cu no sa Papiamento bon nan sa: si, no, pero nan no sa mas palabra. Ta bai cierto hende mujer na e dokter ei of hende hòmber y nan kier splika nan malesa na e dokter y nan no kier pa nursenan tende of hende conoci tende ta e dokter nan kier splika y den varios caso e dokter no ta comprонde loque e patient ei kier spliké. Nos toer sa un dokter ta mescos cu un pastoor bo ta bai cerca un pastoor bo ta confesa bo picá cu ne masha gewoon pero bo no ta bai cerca ningun otro hende, un dokter mescos si bo ta malo bo ta bai cerca dje bo ta spliké bo malesa pero bo no kier pa ningun hende tende y ta resulta cu tin hopi hende bieuw cu ta bai cerca dokter, nan no por papia Hulandes y si dokter no por papia Papiamento nan ta sintinan limita, pasobra nan no por splika e dokter loquenan ta sinti y nan no kier pa e nurse tende, esaki ta socede varios biaha aki na Aruba. Tin hende jong mes cu ta bai cerca dokter pa consulte pa asuntonan confidencial nan no kier pa e nurse tende y si e dokter ei no ta comprende Papiamento nan ta keda limita, pasobra e dokter no ta comprondenan. Pesei mi ta pidi; e dokternan ta bereid pa sinja Papiamento nan kier hanja un curso na school cu nan por sigi,

pesei mi ta pidi pa stelvast un curso na Papiamento pa dokternan hanja sinja e dialecto ei. Esei també ta bai pa varios Hoofd van Diensten cu ke sinja Papiamento nan ta gusta. Cuanto no tin aki den cu kier sinja. Asina ta cu mi ta pidi un biaha mas pa nos stelvast lesnan di Papiamento especialmente pa dokternan, personanan cu tin contakto cu hende di Aruba y mi ta hanja cu no ta keda na e hende bieuwnan pa sinja Hulandes ta keda na e dokter nan cu ta bin aki cu ta bin traha aki cu ta bin gana nan bida aki pa nan sinja e idioma di e pueblo, pesei mi ta pidi pa nos stelvast les di Papiamento

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, ik heb reeds de kwestie genoemd van het lesgeven op school en ik heb dit gezegd voor zekere Nederlandse ambtenaren, speciaal dokters. Ik ga het nauwkeurig uitleggen, ik bedoel hier niet oude mensen, oude Arubanen die Papiaments zouden moeten leren omdat dat absurd is. Welke oude Arubaan kent nou geen Papiaments? En oude mensen van 60 jaar en die met één been in het graf staan waarvoor zouden zij Papiaments gaan leren? Ik bedoel speciaal de dokters die Papiaments moeten kennen en hier spreek ik uit ervaring, op de Gezondheidsdienst zijn er zeker ambtenaren die geen Papiaments kennen, ze weten wat ja en nee is maar verder kennen ze geen andere woorden. Er/sommige vrouwen of mannen die bij de dokter gaan, ze willen de dokter hun ziekte uitleggen en ze willen niet dat de verpleegster het hoort of andere bekenden, ze willen het aan de dokter uitleggen en in verschillende gevallen begrijpt de dokter niet wat die patient hem wil uitleggen. Wij allen weten dat de dokter is als een pastoor, men gaat bij een pastoor, men biecht gewoon zijn zonden op bij hem, maar men gaat daarmee niet bij andere mensen, met een dokter is het precies zo, als men ziek is dan gaat men bij hem en men legt hem zijn ziekte uit en men wil dat niemand het hoort en het gebeurt vaak dat er veel oude mensen die bij de dokter gaan geen Nederlands kennen en als de dokter dan geen Papiaments kan spreken dan voelen zij zich beperkt omdat zij de dokter niet kunnen uitleggen wat ze hebben en ze willen niet dat de verpleegster het hoort, dit gebeurt verscheidene keren op Aruba. Er zijn zelfs jonge mensen die bij de dokter gaan om hem over vertrouwelijke zaken te raadplegen, ze willen niet dat de verpleegster het hoort en als die dokter geen Papiaments begrijpt blijven ze beperkt omdat de dokter hen niet begrijpt. Daarom vraag ik het. De dokters zijn bereid om Papiaments te leren, ze willen een cursus op school die ze kunnen volgen. Daarom vraag ik om een cursus in het Papiaments vast te stellen zodat de dokters dat dialekt kunnen leren. Dat telt ook voor sommige Hoofden van Dienst, ze houden van het Papiaments. Hoeveel zijn er niet hierin die het willen leren? Daarom vraag ik nog één keer om Papiamentse lessen vast te stellen speciaal voor dokters, personen die contakt hebben met de mensen van Aruba en ik vind dat het niet zo moet zijn dat de oude mensen Nederlands moeten leren, het zijn de dokters die hier komen werken, die hier de kost komen verdienen die moeten de taal van het volk leren daarom vraag ik om Papiamentse lessen vast te stellen.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Señor Presidente, semper ta keda marge pa toer cos, por ta cu Señor Kelly ta kere cu mi a compronde robez, pero mi no a compronde robez, mi a compronde masha bon. Mi ta kere cu ora bo mira necesidad di un cos bo ta haci peticion of un suposicion pa un cos bini pero mi no ta mira e necesidad di instituí un cos ora tin e caba y cu hende no kier haci uso di dje. Cu otro palabra (aki lo mi bai bek loque

/zijn

mi a bisa un rato pasa) hopi vez ta dificil pa bo huzga ariba un cos sin pa cierto cantidad di tempo bo a sigi curso di un asunto similar. Loque mi kier bisa ta esaki: mi ta contento cu Señor Kelly a duna ehémpel di dokter y di Hoofd di dienst pasobra como regla nos por acepta cu un dokter of un Hoofd van dienst ta un hende cu a hanja cierto educacion y si e ta kere cu ta existi cierto necesidad pa e adquiri conocemento di e idioma o dialekto na e lugar caminda e tin cu biba y tin cu traha mi ta kere cu e mester sali for di dje. Y mi ta trece e ehempel aki pa mi bisa cu tawatin den curso e ultimo anja 7, 8, 9, 10 diferente curso na Papiamento y mi ta kere especialmente hende cu entrada manera dokter of Hoofd van dienst por paga fei nan sacu pa nan sinja e cos ei. Pero mayoria parti di curso nan ei na Papiamento a fracasá pa falta di suficiente interes di hende cu kier bai sinja Papiamento, pa falta di suficiente atendimento na e cursonan ei awor si ta necesario mi por hala ehemplo tambe. Aki den ta sinta un hende cu ta duna un curso na Papiamento mester a stop pasobra no solamente e cos ei no ta wordu tendi debidamente pero no tin interes y ni suficiente interesado ni dokter tampoco pa tende e cosnan ei. En cambio mi sa diferente dokter cu sa papia Papiamento sin nunca na a bai les di Papiamento y nan tin boeki fei cual hende por sinja Papiamento. Y sinjamento di idioma especialmente pa e hendenan cu tin por ehemplo conocemento di cierto idioma p.e. latin, spanjo, frances, ingles cu e cosnan ei, papiamento ta sumamente facil pa sinja y mi no ta mira e necesidad pa na schoolnan tin un curso pa Papiamento. Ma mi ta sigur cu si tin suficiente interesado lo tin suficiente maestro di school y particular tambe cu ta dispuesto pa duna curso mi no ta mira e necesidad pa Gobierno anto bai saca mas placa ainda ariba onderwijs pa instituí un curso na Papiamento. Awor si Señor Kelly kemeen Papiamento mester bin ariba leerplan di school, no ta robez mi ta compronde, mi ta compronde masha bon, si Papiamento mester bini ariba lesrooster di school anto laga nos warda prome te ora nos hanja e methode informe con mester indica pa sinja Papiamento. Masha danki.

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, voor alles blijft er steeds een mogelijkheid open, misschien denkt de heer Kelly dat ik het verkeerd begrepen heb, maar ik heb hem niet verkeerd, maar zeer goed begrepen. Ik geloof wanneer men de behoefte van iets ziet dan doet men een verzoek of een voorstel zodat er iets komt, maar ik vind het niet nodig om iets in te stellen dat er al is en waarvan de mensen geen gebruik willen maken. M.a.w. (ik kom terug op wat ik zonet gezegd heb)het is vele keren moeilijk voor iemand om zekere dingen te beoordelen als men een bepaalde tijd de loop van een dergelijke zaak niet heeft gevolgd. Wat ik wil zeggen is dit: ik ben blij dat de heer Kelly een voorbeeld heeft gegeven over dokters en hoofden van dienst omdat wij in de regel aannemen dat 'n dokter of een hoofd van dienst iemand is die een goede opleiding heeft gekregen, en wanneer hij denkt dat er behoefte bestaat dat hij de taal of dialekt van de plaats waar hij woont of werkt moet kennen dan moet het van hem zelf uitgaan. Ik breng hier een voorbeeld naar voren door te zeggen dat in de laatste jaren er 7, 8, 9, 10 verschillende cursussen in het Papiaments zijn geweest en ik geloof speciaal voor mensen met inkomsten zoals dokters of hoofden van dienst, die om dat te leren het uit hun eigen zak konden betalen. Het overgrootste deel van die Papiamentse cursussen mislukten door gebrek aan voldoende interesse van de mensen die Papiaments willen leren, uit gebrek aan voldoende deelname aan die cursussen, nu kan ik als het nodig is ook met voorbeelden aankomen. Hierin zit een persoon die zo'n cursus gaf en ermee moest ophouden, niet alleen omdat deze niet behoorlijk bezocht werd maar

omdat er ook niet voldoende interesse was en ook omdat er niet voldoende gegadigden waren, (dokters ook inbegrepen) om die dingen te horen. Daarentegen ken ik verschillende dokters die Papiaments kennen zonder dat ze ooit naar Papiamentse les zijn geweest en ze hebben boeken waaruit men Papiaments kan leren. En het leren van een taal vooral voor de mensen die b.v. kennis hebben van andere talen zoals Latijn, Spaans, Frans, Engels zeer gemakkelijk om Papiaments te leren en wij zien er de noodzaak niet van in om op de scholen Papiamentse cursussen te hebben. Maar ik ben er zeker van dat wanneer er genoeg geinteresseerden zijn, er genoeg onderwijzers zullen zijn, ook particulieren,die bereid zijn een cursus te geven en ik vind het niet nodig dat het Gouvernement meer geld voor het onderwijs moet uitgeven om een Papiamentse cursus in te stellen. Maar als de heer Kelly bedoelt dat het Papiaments in het leerplan van de school moet komen, ik heb hem niet verkeerd begrepen, ik begrijp hem zeer goed, als het Papiaments op de lesrooster van de school moet komen, laten we dan eerst afwachten totdat we een officiële methode hebben gekregen om het Papiaments te onderwijzen. Dank U.

Aangenomen wordt bladzijde 73. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91.

Bladzijde 92: Hoofdstuk 11, Paragraaf 2. Belastingen door het Eilandgebied geheven. Post 1.11.02.1.67. Motorrijtuig- en motorbootbelasting.

DE HEER L.V. BRITTEN: Bladzijde 92, post 1.11.02.1.67. Motorrijtuig- en motorbootbelasting. Mijnheer de Voorzitter, verleden jaar bij de belastingheffing van motorrijtuigen hebben wij hier in deze Raad een regeling getroffen dat er voor de chauffeurs die hun wagen of truck gebruiken als middel van inkomsten een speciale tarief zal blijven gehandhaafd n.l. F. 50,—. Nu zou ik zeer graag van U willen vernemen hoe het ermee staat, aangezien een aantal (ik zou zeggen een 40 of 50tal van deze)auto- en truckchauffeurs verzoeken hebben ingediend. Tot op heden hebben zij geen nieuws hier omtrent kunnen ontvangen. Dus ik zou zeer gaarne van U willen vernemen hoe het ermee staat of deze chauffeurs werkelijk het vaste bestaande bedrag voor hun nummerplaten hebben betaald?

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, inderdaad zijn door de heer Britten zelf verzoekschriften ingediend indertijd en de behandeling daarvan heeft inderdaad enige tijd geduurd, omdat het niet is een kwestie van dat zo'n voertuig een wijze van inkomen moet zijn voor de betrokkene,maar het moet zijn de enige wijze van inkomen. In verband daarmee moest er een onderzoek worden ingesteld hetgeen plaatsvond door de dienst Maatschappelijke Zorg die rapporten had opgemaakt en ik kan de heer Britten mededelen dat afgelopen week de besluiten zijn getekend door het Bestuurscollege en de zaken zijn nu afgehandeld.

DE HEER M. CROES: Mijnheer de Voorzitter, i.v.m. de chauffeurs van de H-wagens moeten ze ook een dergelijk verzoek indienen om tot korting te komen?

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Indien daar gevallen onder zijn van H-wagens waarbij dit de enige wijze van inkomsten is dan kunnen zij ook daarvoor in aanmerking komen en moeten zij de normale procedure volgen, dus een verzoek indienen.

verzoek om machtiging om te mogen procederen tegen Taylor West Indies Construction Corporation. (Bijlage 1960 no. 62).

Wenst één van de leden hieromtrent het woord?

DE HEER L.V. BRITTEN: Ik wou alleen maar een vraag stellen, Mijnheer de Voorzitter. U hebt dit zo spontaan geplaatst op de agenda en we hebben ook een verzoekschrift van de buschauffeurs of taxichauffeurs in de laatste huishoudelijke vergadering behandeld en toch is dit niet geplaatst op de agenda. Ik vind het raar, ik wil het even van U weten, Mijnheer de Voorzitter.

DE VOORZITTER: Mijnheer Britten betreffende het verzoekschrift van de buschauffeurs waren de inlichtingen nog niet binnen, zodat het op de agenda geplaatst had kunnen worden. Zodra de inlichtingen binnen zijn en bij de een volgende vergadering zal het op de agenda geplaatst worden.

Zijn er andere opmerkingen. Zo niet......

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, ik wou alleen maar een vraag stellen, ik zie hier dat er reeds conservatoir derde beslag is gelegd. Ik zou willen zeggen, was daartoe geen machtiging van de Raad vereist?

DE VOORZITTER: Daar is geen machtiging van de Raad voor nodig, Mijnheer Eman.

DE HEER C.A. EMAN: Wel om een rechtsgeding te voeren?

DE VOORZITTER: Dat wel.

DE HEER C.A. EMAN: Als men beslag legt houdt het in toch dat men de "van waarde verklaring" van het beslag moet vragen. Is het dan geregeld dat men beslag kan leggen zonder machtiging?

DE VOORZITTER: Volgens artikel 57, letter K van de Eilandenregeling staat er: Het nemen alvorens de Raad tot het voeren van een rechtsgeding machtiging heeft verleend, van alle conservatoire maatregelen, zo in als buitenrechten, en het doen wat nodig is ter voorkoming van verjaring en verlies van recht of bezit.

DE HEER C.A. EMAN: Overigens hebben wij geen bezwaar.

Het voorstel wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

DE VOORZITTER: Er is een motie ingediend bij de Eilandsraad gedurende de vergadering. Ik zal het even voorlezen:
"Overwegende, dat de bodes die het gehele jaar door bij de vergaderingen van de Raad, direkt of indirekt behulpzaam zijn geweest, alsmede in verband met de behandeling van de begroting voor het dienstjaar 1961, extra werkzaamheden hebben verricht, om tijdens de gehouden vergaderingen doorlopend beschikbaar te zijn;

heeft besloten genoemde bodes bij wijze van gunstgave een extra uitkering van 30 gulden toe te kennen uit eilandskas,

en gaat over tot de orde van de dag.

getekend door de leden C.A. Eman, A. Werleman, F.S. Kelly en P. Croes.

Het Bestuurscollege heeft geen bezwaar tegen dit voorstel. Het voorstel wordt aangenomen.

DE VOORZITTER: Heren zodoende zijn we gekomen aan het einde van deze vergadering. Alvorens te sluiten wens ik de Raadsleden, de Hoofden van Dienst en bodes en alle anderen van harte dank zeggen voor de vlotte wijze waarop de agenda werd afgewerkt. Ik verwacht niet dat voor het einde van het jaar een andere openbare vergadering zal worden gehouden, dus, alhoewel een beetje vroegtijdig, wil ik alle Raadsleden en aanwezigen hier een prettige Kerstfeest toewensen en een Zalig uiteinde en een goed begin voor 1961.

DE HEER F.S. KELLY: Señor Presidente di mi banda, na nomber di nos fraccion nos ta masha contento, pa e manera tranquil, businesslike y parlamentario cu e reunion di awe a tuma lugar. Esei ta mustra claramente cu por existi un bon comprendemento, saludable na bienestar di Aruba entre/miembronan di Eilandsraad. Y no ta laga duda maské cu cada un di nos ta pertenece na un diferente fraccion, toch mi ta sigur cu cada miembro di Raad aki den tin bon deseo pa Aruba. Nos por logra e bon deseonan ei ora cu nos ta moestra un bon cooperacion, bon solidaridad, bon comprendemento, y tambe ora nos ta trece critico constructivo padilanti.
Di mi banda y di banda di mi fraccion mi ta gradici toer e miembronan di Raad, mi ta gradici masha tanto Bestuurscollege pa nan proposicion cu nan a tuma y cu nan trabounan cu a wordu haci, toer Hoofden van dienst, toer persona ariba tribuna cu a compania nos, cu duna nos alomenos curashi moral den e reunion tan largo asina y mi ta desea boso, maské ta poco tempran, nan toer un Bon Pascu, Bon Aña y mi ta spera toer cos bon tanto pa boso como pa boso famia. /e

(vertaling)

Mijnheer de Voorzitter, van mijn kant en namens mijn fraktie zijn wij zeer blij met de rustige, zakelijke, parlementaire wijze waarop de vergadering van vandaag heeft plaatsgevonden. Dit bewijst duidelijk dat er t.b.v. de welvaart van Aruba een goede, gezonde verstandhouding kan bestaan onder de Eilandsraadsleden. Al behoren we ieder ongetwijfeld tot verschillende frakties toch ben ik er zeker van dat ieder Raadslid goede wensen voor Aruba heeft. Wij kunnen allen die goede wens verwezenlijken als wij een goede samenwerking, een goede verstandhouding tonen en ook als wij opbouwende kritiek naar voren brengen.
Van mijn kant en van de kant van mijn fraktie bedank ik alle Raadsleden, ik bedank het Bestuurscollege zeer voor de voorstellen die ze hebben bestudeerd en voor de werken, die zij uitgevoerd heeft, alle Hoofden van Dienst, alle mensen op de tribune die ons hebben vergezeld en die ons tenminste moraal steun hebben gegeven gedurende deze lange vergadering en ik wens U allen al is het beetje vroeg, een Zalig Kerstfeest, een gelukkig Nieuw Jaar en het beste voor U en Uw gezin.

De voorzitter sluit de vergadering.

Aldus goedgekeurd in de vergadering van

De Sekretaris, De Voorzitter,

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, er wordt gesproken over een normale procedure, maar die procedure is bij die eilandenverordening niet voorgeschreven. Wel, Mijnheer de Voorzitter, is bepaald dat b.v. bij huurauto's en autobussen dat deze geen vergunning mogen hebben de houders daarvan dan mogen geen vergunning hebben, wanneer dat niet het enige middel van hun bestaan uitmaakt. Dat is reeds geregeld in een bepaalde verordening. En waar hier geen procedure is voorgeschreven, Mijnheer de Voorzitter, zou ik willen verzoeken dat ten gerieve van deze categoriën, die reeds bij een bepaalde verordening geregeld zijn, dus dat deze mensen geen moeilijkheid in de weg wordt gelegd maar dat men aanneemt dat ze F. 50,-- maar moeten betalen.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, wat de heer Eman naar voren brengt is zeer interessant. Men zou dus de vergunning moeten intrekken van de taxi-chauffuers die dus wel een andere bron van inkomsten hebben. Dan kan ik de heer Eman mededelen dat er verscheidene zijn.

DE HEER C.A. EMAN: Maar, Mijnheer de Voorzitter, er staat in die verordening dat het het enige middel van bestaan van hem moet zijn.

DE HEER O.S. HENRIQUEZ, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, dan stel ik voor naar aanleiding van de mededeling van de heer Eman een onderzoek in te stellen naar het feit of er taxichauffeurs zijn die nog andere bronnen van inkomsten hebben.

Aangenomen wordt bladzijde 92. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 93, 94, 95, 96, 97, zoals gewijzigd 98 zoals gewijzigd, 99 zoals gewijzigd.
Titel A. Gewone Dienst, verzameling zoals gewijzigd.
Titel B. Kapitaaldienst, bladzijde 2, 3, 4, 5, 6.

Bladzijde 7: Hoofdstuk 7, Paragraaf 1. Wegen en riolen. Post 4.07.01.0.79. Wegenaanleg Oranjestad.

DE VOORZITTER: M.b.t. bladzijde 7 is er een amendement ingediend door de leden F. Laclé, F.S. Kelly, M. Henriquez het welk luidt als volgt:

Kapitaaldienst: Hoofdstuk 7, Verkeer en vervoer, Paragraaf 1, Wegen en riolen. Bij post 4.07.01.0.79. Bij wegenaanleg Oranjestad.

Reconstructie hoofdweg vanaf de rotonde tot aan het Lagoen F. 250.000.-- te verlagen met F. 50.000,-- en bij wegenaanleg Buitendistrikten op te brengen F. 50.000,-- als lste termijn van de verbetering weg van Piedra Plat (nabij Baby Bakery) via Seroe Pita naar Ayó

Wenst een van deze initiatiefnemers dit amendement toe te lichten?

DE HEER F.V. LACLE: Aanleg van wegen en riolen met een totaal bedrag F. 800.000,--. In de Memorie van Toelichting staat een bedrag van F. 250.000,-- voor reconstructie hoofdweg vanaf de rotonde tot aan het Lagoen. Mijnheer de Voorzitter, mijn voorstel is om die post te verlagen met F. 50.000,-- en die F. 50.000,-- te gebruiken voor aanleg van een weg lste termijn van Baby Bakery naar Ayó. Jaar in jaar uit zijn die mensen daar uit die omgeving tot ons gekomen met de wens om die weg te asfalteren. De weg van de rotonde tot Lagoen is reeds daar, die weg is al klaar, maar de bewoners van Ayó, Seroe Pita en Piedra Plat hebben nog geen weg. Het is

al meer dan 5 jaar dat de Dienst Openbare Werken begonnen is met die weg te openen en te verbreden maar verder is er niets gedaan. Gaarne wil ik horen wat U ervan denkt.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, in principe heb ik geen bezwaar om dit amendement over te nemen met de reconstructie van de hoofdwegen is het toch immers zo gesteld met per jaarlijks een bepaald bedrag opbrengen voor de bedoelde reconstructie. Uiteindelijk is het zo dat ook deze F. 250.000,-- niet voldoende is voor de complete reconstructie van wat er nog ontbreekt aan de hoofdweg. Dus het is een kwestie van verschuiven van een bepaald deel naar een ander, wanneer dit amendement overgenomen wordt. In principe heb ik er geen bezwaar tegen.

DE HEER C.A. EMAN: Mijnheer de Voorzitter, de weg die langs Seroe Pita gaat naar Paradera en naar Ayó leidt die allang geasfalteerd had moeten zijn of tenminste van een laag olie had moeten zijn voorzien. Is het de bedoeling/die weg te asfalteren? Die weg is reeds aangelegd, in de vorm van een zandweg waar zo'n brugje daar is. Ja, Mijnheer de Voorzitter, onze fraktie kan zich daarmee volkomen verenigen. Het is inderdaad dat de bevolking allang daarover klachten heeft gehad wegens stof en langzamerhand wordt het zo dat het soms zelfs niet is te berijden. Dus onze fraktie kan zich verenigen met dat voorstel. /om

DE HEER P. CROES: Mijnheer de Voorzitter, bij mij gaat het om het voorstel (op het voorstel zelf heb ik helemaal geen bezwaar, het is zelf toe te juichen) alleen wil ik even een klein misverstand wegwerken tussen de heer Gedeputeerde Petronia en mij wat betreft de weg in de buurt van Union Bar naar de R.K. school te Santa Cruz, ik heb niet gevraagd om die weg te verbeteren want die is in goede toestand, ik heb alleen gevraagd het kleine gedeelte van diezelfde weg naar de grote weg, die nog niet geasfalteerd is, ongeveer 5 à 600 meter te asfalteren. Het is een klein stuk daar in de buurt van huis Santa Cruz 28 naar de hoofdweg Santa Cruz-San Nicolaas.

DE HEER E.O. PETRONIA, GEDEPUTEERDE: Mijnheer de Voorzitter, naar aanleiding van de opmerking van de heer Croes is er geen enkel bezwaar om het Hoofd van Openbare Werken opdracht te geven om te gaan kijken. Ik meende dat de heer Croes bedoelde een openbare weg. Hier is geen bezwaar tegen om dit alsnog te verwerken in het voorstel.

Het amendement wordt door het Bestuurscollege overgenomen.

Aangenomen wordt bladzijde 7. Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden aangenomen bladzijde 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, verzameling.
Titel C. Reserve Kas en Verrekendienst bladzijde 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 zoals gewijzigd, 17 zoals gewijzigd, 18, 19 verzameling zoals gewijzigd.
Totaal verzameling der saldi van de 3 titels der begroting zoals gewijzigd, Artikel 2, artikel 3, artikel 4. De considerance, het ontwerp in zijn geheel.

Ik stel thans aan de orde punt 15 van de agenda.

15. Brief van het Bestuurscollege dd. 16 november 1960 no. 12468, houdende